

DÜNYADA BİR İLK

2024
MEVZUATINA
UYGUN

CANLI
DERS
Destekli

TÜM ADAYLAR İÇİN

KPSS

ANAYASA

SORU BANKASI

Selim Işık

KOZMİKODA
Serisi

AKADEMİ
DENİZİ

soru
pro

JENERİK

CANLI DERS DESTEKLİ KPSS ANAYASA • GÜNCEL BİLGİLER SORU BANKASI

Yayın Koordinatörü
Selim IŞIK

Yazar
Selim IŞIK

ISBN
978-625-6389-20-5

BASKI

© COPYRIGHT AKADEMİ DENİZİ YAYINCILIK

Bu kitabın her türlü yayım hakkı Akademi Denizi Yayıncılık'a aittir. Bu kitabın baskısından 5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Yasası hükümleri gereğince kaynak gösterilerek bile olsa alıntı yapılamaz, herhangi bir şekilde çoğaltılamaz, genel ağ ve diğer elektronik ortamlarda yayımlanamaz.

Saray Mah. Fatih Sultan
Mehmet Blv. No: 316
Kahramankazan / ANKARA

T.C. Kültür ve Turizm
Bakanlığı Sertifika No
52497

0552 518 06 06

akademideniziyayincilik@gmail.com

akademidenizi.com.tr

Değerli Kariyer Yolcusu,

ÖSYM tarafından düzenlenen Kamu Personel Seçme Sınavı'na (KPSS) hazırlanan adayların yaşamakta olduğu sorunlardan birisi de nitelikli soru çözememektir. Bu nedenle Akademi Denizi Yayıncılık olarak, KPSS adaylarının başucu kitabı olacağına inandığımız Kozmik Oda Serisi'ni hazırladık.

- ÖSYM, genel yetenek ve genel kültür alanlarında her yıl 30'u aşkın sınav düzenlemektedir. Bu sınavlar'ın büyük kısmı içerik, kapsam geçerliliği ve soru tarzlarıyla birbirlerine benzemektedir.
- Test tekniği uzmanlarımızca, bu sınavların soruları analiz edilerek kapsamlı bir soru yapısı ve soru içeriği çalışması yapılmıştır.
- ÖSYM tarafından yapılan tüm sınavlarda ortak bir soru havuzu oluşturularak birbirine yakın ya da benzer soruların değişik sınavlarda kullanıldığı görülmüştür.
- Kozmik Oda Serisi ile ÖSYM tarzındaki soruları önceden çözümlyerek hazırbulunuşluk düzeyinizi geliştireceksiniz. Bununla birlikte çıkmış soru tarzı örnekleri üzerinden konu bilgilerinizi ve test tekniğinizi geliştireceksiniz.
- Kozmik Oda Serisi ile ÖSYM'nin soru yapılarına uygun bir hazırlık yapacaksınız.
- Kozmik Oda Serisi, 2023'te ÖSYM tarafından yapılan sınavların sorularının benzerleri ile zenginleştirildi.
- 2023 KPSS ile şunu bir kez daha gördük: ÖSYM, GYGK sorularında alışılmış sorularına her sene yeni kalıplar eklemektedir. Bu durum adayların farklı-orijinal soru tarzlarına yabancı olmamalarını gerektirmektedir. ÖSYM, temel yurttaşlık bilgisine ilişkin senaryo bazlı soruların sayısını artırmıştır. 2024 Kozmik Oda Serisi hazırlanırken bu durumu ölçüt alarak soru bankamızı senaryo bazlı sürpriz sorularla zenginleştirdik.
- Bu seride sizlere daha çok ve daha nitelikli soru sunmak için çözümleri basılı olarak vermek yerine dijital çözüm yöntemini tercih ettik. Çözümleri tek bir pdf dosyası olarak www.akademidenizi.com.tr adresinde sizlere sunduk. Kitabımızın her sayfasında bulunan karebarkodları okutarak bu dosyayı cep telefonu, tablet ya da bilgisayarınıza indirebilirsiniz.

AKADEMİ DENİZİ YAYINCILIK

Kozmik Oda Serisi

İÇİNDEKİLER

■ Hukukun Temel Kavramları	5
■ Anayasal Gelişmeler, Devlet ve Hükümet Çeşitleri	23
■ 1982 Anayasası ve Devletin Temel Nitelikleri, Temel Hak Ve Ödevler	29
■ Devletin Temel Organları: Yasama Organı	47
■ Devletin Temel Organları: Yürütme Organı	79
■ Devletin Temel Organları: Yargı Organı	93
■ İdare Hukuku	113
■ İnsan Hakları	137
■ Türkiye Ve Dünya İle İlgili Genel, Kültürel ve Güncel Sosyoekonomik Konular	139

ÇÖZÜM ALTERNATİFLERİ

Alternatif 1

Alternatif 2

PDF çözümler için QR kodlardan birini okutunuz.
Ya da www.akademidenizi.com.tr adresini ziyaret ediniz.

KPSS CANLI DERSLER

Canlı Ders uygulaması, kitapta yer alan konuların canlı olarak anlatımına ulaşmanızı sağlar. Kitabın kapağında bulunan şifreyle sisteme giriş yapıp, Uzman Öğretmen / Yazar kadromuzdan, tamamen ücretsiz **Canlı Ders** imkanından faydalanabilirsiniz.

**soru
pro**
www.soru.pro

Kitaplarımız ve uzaktan eğitim sistemine ilişkin sorularınız için

0552 518 06 06

numaralı whatsapp destek hattımıza yazabilirsiniz.

Kozmik Oda Serisi

HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI

1. 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 27. maddesine göre **kesin hükümsüzlük**; Kanunun emredici hükümlerine, kamu düzenine, kişilik haklarına aykırı ve konusu imkânsız olan sözleşmeler kesin olarak hükümsüz olması, diğerlerinin geçerliliğini etkilemez. Ancak, bu hükümler olmaksızın sözleşmenin yapılmayacağı açıkça anlaşılırsa, sözleşmenin tamamı kesin olarak hükümsüz olur. Sözleşme bedelinin borçlu tarafından ödenmemiş olması kesin hükümsüzlük değil, cebri icra yaptırımını gerektirir.

(Cevap E)

2. Normlar hiyerarşisinde en üst norm anayasadır. Kanun, milletlerarası antlaşmalar ile aynı statüde sayılmıştır. Yeni sisteme göre Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi de normlar hiyerarşisine girmiştir. Kanunlar Anayasaya uygun olmak zorundadır. Yönetmelikler kanundan sonra genelgeden önce gelir.

(Cevap A)

3. Vakıflar, mal topluluğu niteliğindeki tüzel kişilerdir. Gerçek veya tüzel kişilerin yeterli mal ve hakları belirli bir sürekli bir amaca özgülemeleriyle oluşan vakıf; mal, sürekli ve belli amaca özgüleme ve tüzel kişilik unsurlarından oluşmaktadır. Vakfın bir tek zorunlu organı vardır, bu da yönetim kuruludur. Vakfın tüm işlerini görmek ve vakfı dışı karşı temsil etmek yönetim kurulu tarafından gerçekleştirilir. Yönetim kurulu aynı zamanda vakfın mallarının yönetimini de yapar. Vakıf, Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün teftiş ve denetimine tabidir, bu nedenle vakıfta zorunlu denetim kurulu da bulunmamaktadır.

(Cevap B)

4. Hükümet şekli olarak cumhuriyet; devlet başkanı başta olmak üzere devletin başlıca temel organlarının seçim ilkesine göre göreve geldiği, yani veraset ilkesinin olmadığı bir hükümet sistemini ifade etmektedir. Arapça bir kavram olan cumhuriyetteki "cumhur" halk, topluluk demektir.

(Cevap B)

5. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 2. maddesinin ikinci fıkrasında, hakkın kötüye kullanılmasını düzenlenmiştir. Bu fıkra hükmü, "Bir hakkın açıkça kötüye kullanılmasını hukuk düzen korumaz" şeklindedir. Kanun, 2. maddesinin birinci fıkrasında hakların dürüstlük ilkesine uyularak kullanılmasını emretmekte, ikinci fıkrasında da dürüstlük kuralına uyulmamasının ne tür sonuçlar doğuracağını ortaya koyarak bunun için gerekli koşulları belirtmektedir. Her iki hüküm birbirinden tamamen ayrı olmakla birlikte, aralarında müşterek yanlar da mevcuttur. İlk fıkra ifade olumlu, ikinci fıkradaki olumsuz olmasına rağmen hakkın kötüye kullanılması, dürüstlük ilkesine sıkı surette bağlı bulunmaktadır.

(Cevap B)

6. Örf ve adet hukuku, hukukun yazısız kaynaklarından. Kanun ya da hakim ilk bakacağı yer örf ve adet hukukudur. Kanundaki boşlukların doldurulmasında hakim takdir yetkisini kullanır, sadece kuraldışı gerçek boşluk ve hakim örf ve adet hukukuna bakar.

(Cevap E)

7. Eşlerden biri ile diğer eşin kan hısımları, aynı tür ve dereceden kayın hısımları olur. Kayın hısımlığı, kendisini meydana getiren evliliğin sona ermesiyle ortadan kalkmaz.

NOT

Eşler arasında hısımlık yoktur. Aradaki bağ evlilik bağıdır. Eşlerden birinin kan hısımları ile diğerinin kan hısımları arasında da kayın hısımlığı bulunmamaktadır.

(Cevap C)

8. İlga; bir kanunun tamamının, bazı maddelerinin veya bazı hükümlerinin yürürlüğüne başka bir kanun marifetiyle son verilmesi, uygulamadan kaldırılması, hükümsüz kılınmasıdır.

(Cevap A)

TEST - 1

HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI

9. Hukuk kuralları toplum hayatında kişilerin birbirleriyle ve toplumla olan ilişkilerini düzenleyen ve uyulması kamu gücüyle yani maddi yaptırımla desteklenmiş sosyal kurallardır.

Hukuk kurallarının;

- Kişilerin dışa yansıyan davranışlarını düzenlediği,
- Toplumdaki egemen güç, yani üstün siyasal iktidar tarafından belirlendiği,
- Genel olarak kişiler arasındaki ilişkileri düzenlediği,
- Örgütlü siyasal mekanizma aracılığı ile gerçekleştiği,
- Maddi yaptırım içerdiği,
- Toplumsal barışı, hukuk güvenliğini ve adaleti sağladığı

görüldür.

(Cevap C)

10. Genel bir değerlendirme yapıldığında açık veya üstü kapalı biçimde olsun; her hukuk kuralının üç ögesi bulunur. Bunlar; konu, irade (emir) ve yaptırımdır.

(Cevap A)

11. Cebri icra, bir borç ilişkisinde borcunu kendi rızasıyla yerine getirmeyen borçlunun devlet gücü aracılığıyla bu borcunu yerine getirmesini sağlayan bir yaptırımdır. Örneğin, süresi dolmasına rağmen oturduğu taşınmazı tahliye etmeyen bir kiracının tahliyesinde ya da boşanma davasının sonucu velayeti anneye bırakılan çocuğu teslim etmeyen babanın durumunda cebri icra yaptırımı uygulanabilir. Benzer şekilde, borçlandığı parayı süresi içinde ve kendisine yapılan uyarıya (ihtara) rağmen hâlâ ödemeyen borçluya karşı da cebri icraya gidilebilir.

(Cevap D)

12. Tazminat bir kimsenin hukuka aykırılık oluşturan kusurlu bir davranışı sonucu başkasına verdiği zararın o kişiye ödettilmesidir. Tazminat ile zarar arasındaki ilişki, suç ile ceza arasındaki ilişkiye benzer. Suç işleyen kimseye ceza verilir; zarar veren kimse ise tazminat öder.

(Cevap C)

13. Kesin hükümsüzlük yani mutlak butlan; kanunun öngördüğü kurucu unsurlara sahip olan ancak kanunun emredici hükümlerine aykırı olarak yapılan hukuki işlemler aleyhine uygulanan yaptırımdır. Hukuki işlemin mutlak butlan ile geçersizliğine yol açan sebepler arasında işlemi yapan tarafların hukuki işlem ehliyetine sahip olmaması, işlemin konusunun ahlaka, adaba, kamu düzenine veya kanunun emredici hükümlerine aykırı bulunması, işlemin konusunun imkânsız olması, işlemin geçerlik koşulu olan şekle uygun yapılmaması veya işlemin muvazaalı olması sayılabilir.

(Cevap E)

14. Mutlak butlan herkesçe ileri sürülebilir, mutlak butlan iddiaları zamanaşımına uğramaz, mutlak butlan hâlini hâkim kendiliğinden dikkate alır; sebep ortadan kalksa bile mutlak butlan yaptırımına tâbi işlem geçerli hâle gelmez. Taraflar anlaşarak mutlak butlanla batıl işlemi geçerli hâle getiremezler.

(Cevap C)

15. Kurucu unsurları ve geçerlilik gerekleri mevcut olan ve bu yüzden geçerli sayılan bir işlemin, hukuki sonuçlarını doğurması için tamamlayıcı bir dış olgunun sonradan gerçekleşmesine bağlanmasıdır. Burada, eksik olan işlemin tamamlanması aranır. Eksikliğin tamamlanması ile işlem baştan itibaren geçerli hâle gelir. Örneğin, ayırt etme gücüne sahip bir küçüğün velisinin izni olmadan yaptığı sözleşme tek taraflı bağlamazlık yaptırımına tâbidir. Sözleşme küçüğü bağlamaz ama diğer tarafı bağlar. Velisinin onayı (icazeti) ile sözleşmenin eksikliği tamamlanmış olur ve küçüğü de bağlar hâle gelir. Veli onaylamazsa sözleşme baştan itibaren geçersiz olur.

(Cevap A)

16. A, B, D ve E seçeneklerinde verilenler yaptırım (müeyyide) ile ilgili doğru ifadelerdir. Hukuk kurallarına uyulmaz ise bütün yaptırımlar ceza olmayıp, cebri icra, tazminat, hükümsüzlük ve iptal gibi yaptırım çeşitleri vardır.

(Cevap C)

HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI

1. Özel hukuk, kişilerin birbirleriyle olan ilişkilerini, yani "eşitler arası ilişkileri" düzenleyen hukuk kurallarının tümünden oluşmaktadır. Medeni hukuk, ticaret hukuku ve devletler özel hukuku özel hukuku dallarındandır.

NOT

Devletler özel hukuku, çeşitli devletlere mensup bulunan, yani aynı uyruklukta olmayan kişiler arasındaki özel hukuk ilişkilerine hangi devletin kanununun uygulanacağını, bu ilişkilerden doğan çekişmelerin hangi devletin yargı organı tarafından çözümleneceğini belirleyen, kişilerin uyruklüğünü ve yabancıların hukuki statülerini düzenleyen hukuk kurallarından oluşur.

(Cevap A)

2. Dağınık haldeki hukuk kurallarının derlenip sistemli bir bütünlüğe kavuşturulmasına "Tedvin" etme denir. Örneğin Türk idare hukuku tedvin edilmemiştir, dağınık haldedir.

(Cevap A)

3. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 17. maddesine göre, biri diğerinden gelen kişiler arasında üst soy-alt soy hısımlığı vardır. Kişinin çocukları ve onlardan doğan çocukları... alt soy kan hısımlarıdır. Dede, anneanne ve baba üst soy kan hısımlarıdır. Kardeşi ise yan soy kan hısımlarıdır. Dolayısıyla miras bırakanın birinci derece mirasçısı torunu olacaktır.

(Cevap E)

4. Soru öncülünde "hukuk boşluğu" durumu söz konusudur. Hukuk boşluğu durumunda hâkim, önüne gelmiş bulunan anlaşmazlığı 4721 sayılı Medeni Kanunu'nun kendisine tanıdığı yetkiyi kullanarak çözüme bağlamak zorundadır. Hâkim, ortaya çıkmış olan hukuk boşluğunu doldurmak üzere bizzat bir hukuk kuralları koymak ve koyduğu kurallara göre anlaşmazlığı mutlaka çözüme bağlamakla yükümlüdür. Hukukta buna "hâkimin hukuk yaratması" denir.

(Cevap B)

5. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 335 - 351. maddeleri velayetle ilgilidir. **Velayet**, küçüklerin ve bazen de kısıtlı ergin çocukların gerek kendilerine, gerek mallarına özen gösterme ve onları temsil etme konusunda kanunun ana ve babaya yüklediği yükümlülükler ile bu yükümlülüklerini iyi bir şekilde yerine getirmelerini sağlamak üzere onlara tanıdığı hakların tümüdür.

(Cevap D)

6. Sosyal hayatı düzenlemekte olan kurallara uygun biçimde davranmadığımız, onların yap dediğini yapmadığımız, yapma dediğini yaptığımız takdirde karşılaşacağımız tepkiye yaptırım (müeyyide) denir.

(Cevap B)

7. Soru öncülünde "kazanılmış hak" yani "müktesep hak" kavramının tanımı verilmiştir. Bir kazanılmış haktan bahsedebilmek için söz konusu olay veya hukuki işlemin yeni kanunun yürürlüğe girmesinden önce bütün sonuçlarıyla tamamlanmış olması gerekmektedir. Mesela, bir fakülteye kayıt yaptıran bir öğrenci bakımından o zaman ki ders geçme yönetmeliği bir kazanılmış hak oluşturmaz.

(Cevap E)

8. Hukuk düzenimizdeki normlar hiyerarşisi, en üstten alta doğru şu şekilde sıralanır:

- Anayasa
- Kanun
- Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi
- Yönetmelik
- Diğer düzenleyici işlemler (yönerge, tebliğ)

(Cevap B)

TEST - 2

HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI

9. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 405 - 408. maddeleri "kısıtlama"ya ilişkindir. Kısıtlılık sebeplerini şöyle sıralayabiliriz:

- Akıl hastalığı veya akıl zayıflığı
- Ayyaşlık
- Kötü yaşam tarzı
- 1 yıldan uzun süreyle hapis cezasına tabi olma
- Yaşlılık veya sakatlık durumunda kendi isteğiyle kısıtlanma
- Madde bağımlılığı
- Savurganlık
- Mal varlığını kötü yönetme

Yaş küçüklüğü ise kısıtlılık sebebi olarak gösterilemez. Nitekim kısıtlılık kararı zaten yalnızca ergin kişiler için çıkarılabilmektedir.

(Cevap B)

10. Nispi butlan, yalnızca taraflardan birinin itirazı sonucu ileri sürülebilecek bir eksikliği ifade eder. Baskı ve zor altında alınan imzanın, mağdur tarafın itirazı ile geçersiz sayılması veya ayırt etme gücünden geçici yoksunluk sebebiyle eşlerden birinin, itirazı sonucu evliliğin geçersiz sayılması nispi butlana örnek olarak gösterilebilecek durumlardır. B, C, D ve E seçenekleri ise mutlak butlana tabi evliliklerdir.

(Cevap A)

11. Muktezalar (özelgeler), mükelleflerin vergi uygulamaları bakımından tereddüde düştükleri noktada, Maliye ve Gümrük Bakanlığından veya bakanlığın yetkili kıldığı makamlardan izahat istemesi sonucu verilen cevaplardır. Muktezalar, vergi hukukunun asli kaynakları arasında gösterilemez.

(Cevap C)

12. Kan hısımlığı birbirinden üreyen veya ortak bir asıldan üreyenlerin arasındaki bağı ifade eder. Kişinin annesi, babası, çocukları gibi. Kayın hısımlığı ise eşinin kan hısımları ile olan hısımlıktır. Kayınbaba, kayınbirader ve kaynana gibi. Buna göre, Funda ile teyzesinin kızı arasında kan hısımlığı mevcuttur. Funda ve Esra ortak bir soydan geldikleri içinde aralarında yansoy hısımlığı vardır. Kişinin amcası, teyzesi, halası üçüncü dereceden kan hısımdır. Bunların çocukları ise dördüncü dereceden hısım sayılmaktadır. Buna göre Funda ve Esra arasında dördüncü dereceden yansoy kan hısımlığı mevcuttur.

(Cevap B)

13. Borçlar hukukuna hâkim olan ilkeleri şu şekilde sıralayabiliriz:

- İrade özerkliği (sözleşme özgürlüğü, sözleşme serbestisi, eşitlik ilkesi)
- Nispilik ilkesi
- Dürüstlük ilkesi
- Kusurlu sorumluluk ilkesi
- İvazlılık ilkesi
- Üçüncü kişilerin aleyhine borç ilişkisi kurulamaması ilkesi

(Cevap C)

14. Hâkimin hukuk yaratması, kanunda ve örf ve adet hukukunda somut olaya uygulanacak bir hükmün bulunmaması durumunda gerçekleşir. Burada hâkim, kendisi kanun koyucu olsaydı meseleye nasıl bir çözüm bulurdu noktasından hareket eder. Görüldüğü gibi hâkimin hukuk yaratması, gerçek hukuk boşluğu durumunda söz konusu olur.

(Cevap D)

15. Bir gerçek kişinin doğum ve soy bağıyla ilgili kayıtları içeren kütüğe doğum kütüğü denmektedir. Bu kütükler nüfus memurlarına tutulan doğum tutanakları ile yeniden kayda ait bildirimlerin aile kütüklerine işlendiği yer nüfus idaresince, yıllar itibarıyla gün ve sayı sırasına göre bir araya getirilip yıllar itibarıyla dosyalanmasından oluşur.

(Cevap B)

16. Hukuk düzenini oluşturan kurallar arasındaki sıralamayı ifade eden normlar hiyerarşisinde bir hukuk kuralı, üst hukuk kuralına aykırı hükümler taşıyamaz. Bu sebeple normlar hiyerarşisinde kanundan sonra yer alan Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri, kanunlara aykırı hükümler içeremez.

(Cevap A)

HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI

1. 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'na göre, suç karşılığında uygulanan yaptırımlar şunlardır:

- Hapis cezaları (Ağırlaştırılmış müebbet hapis, müebbet hapis, süreli hapis)
- Adli para cezası

Buna göre, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda hafif hapis cezası gibi bir yaptırım türü bulunmamaktadır.

(Cevap D)

2. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 168. maddesine göre boşanma veya ayrılık davalarında yetkili mahkeme eşlerden birinin yerleşim yeri veya davadan önce son defa altı aydan beri birlikte oldukları yer mahkemesidir. Ayrıca davacı eş boşanma davasını kendi yerleşim yeri mahkemeye de açabilir. Boşanma davalarına ise aile mahkemesi bakmaktadır.

(Cevap A)

3. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'na göre, fiil ehliyetine sahip gerçek veya tüzel kişiler, önceden izin almaksızın dernek kurma hakkına sahiptir.

(Cevap A)

4. Soru öncülünde kişinin kendi hakkını bizzat korumasının yollarından biri olan "meşru müdafaa"nın tanımı verilmiştir.

NOT

Hukuk haksızlıklara müsaade etmez. Bunların ne pahasına olursa olsun önlenmesini ister. 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 25'inci maddesine göre, "Gerek kendisine ve gerek başkasına ait bir hakka yönelmiş, gerçekleşen, gerçekleşmesi veya tekrarı muhakkak olan haksız bir saldırıyı o anda hâl ve koşullara göre saldırı ile orantılı biçimde defetmek zorunluluğu ile işlenen fiillerden dolayı faile ceza verilmaz." diyerek meşru müdafaayı kabul etmiştir.

(Cevap C)

5. 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'na göre davayı düşüren nedenleri şöyle sıralayabiliriz:

- Sanığın veya hükümlünün ölümü
- Genel ve özel af
- Zaman aşımı
- Şikâyet ve şikâyetten vazgeçme
- Uzlaşma
- Dava veya cezanın düşmesinin etkisi
- Ön ödeme

Görüldüğü gibi şüphelinin ölümü davayı düşüren bir neden olarak sayılamaz.

(Cevap A)

6. Eda davası (edim davası); davacının belirli bir şeyin verilmesi, bir şeyin yapılması veya yapılmaması için açtığı davadır. Eda davasında, davacı, mahkemeden davalının bir şeyi vermeye, bir şeyi yapmaya veya yapmamaya mahkûm edilmesini talep eder. Buna göre; A, C, D ve E'dekiler eda davası örneğidir. Ancak B'de örneği verilen dava türü tespit davasıdır. Çünkü tespit davaları, bir hukuki işlemin var olup olmadığının tespitine ilişkin davalardır. B'deki örnekte bu tür bir örnektir.

(Cevap B)

7. 1982 Anayasası'na göre; Cumhurbaşkanlığı, bakanlıklar ve kamu tüzel kişileri yönetmelik çıkartır. Kamu tüzel kişileri ise kendine ait bütçeleri olan kamu kurumları il özel idaresi, belediyeler, köyler, üniversiteler, odalar, barolar, KİT'ler bu kamu tüzel kişiliğine sahiptir. Cumhurbaşkanı yardımcısı ise yönetmelik çıkartamaz.

(Cevap E)

8. 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 33. maddesi sağır ve dilsizlikten bahseder. Buna göre, 21 yaşını dolduran sağır ve dilsizlere tam ceza verilmektedir.

(Cevap A)

9. Evlenmenin resmî memurun önünde yapılmaması evlenmenin yokluğu sonucunu doğurmaktadır. Yokluk, yapılan bir işlemin kanun belirttiği kurucu unsurlardan birine uyulmadan yapılması durumunda, işlemin geçersiz kabul edilmesidir. Resmî memur önünde yapılmayan bir nikâh hukuken yok sayılır ve hiç olmamış kabul edilir.

(Cevap B)

TEST - 3

HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI

10. Mutlak haklar, hak sahibine en geniş yetkiler veren haklardır. Bu haklar, sahibi tarafından herkese karşı ileri sürülebilir. Herkes bu haklara saygı göstermek zorundadır. Mutlak haklar mallar üzerinde de olabilir, kişiler üzerinde de olabilir. Mülkiyet hakkı, kişilik hakları, velayet hakkı ve patent hakkı mutlak haklardır. Mutlak haklardan başka bir de nispi haklar vardır. Nispi haklar, herkese karşı değil, ancak belli bir kişiye veya belli kişilere karşı ileri sürülebilen haklardır. Nispi haklar, özellikle borç ilişkisinden doğarlar ve sahibine karşısındaki kişiden belli bir davranış biçiminde bulunmasını, yani bir şey vermesini veya bir şey yapmasını ya da yapmamasını istemek yetkisini verirler. Örneğin, alacak hakkı bu tür haklardır.

(Cevap C)

11. Hâkimin takdir yetkisi, bir kural içi boşluk doldurma vasıtasıdır. Kural içi boşluk ise kanun koyucu tarafından bilinçli olarak bırakılmış ve hâkimin takdir yetkisi ile doldurulabilecek olan boşluktur.

PUAN KÜPÜ

Takdir yetkisi keyfi ve sınırsız olarak kullanılmaz. Herşeyden önce bu yetkinin kullanılabilmesi için kanunu buna izin vermesi gerekir. Bu yetki kanunun verdiği sınırlar içinde kullanılır. Takdir yetkisi verilen durumlarında bu yetki hukuka ve hakkaniyete uygun olarak kullanılır.

(Cevap E)

12. Zorunluluk (ıztırar, zaruret) hâli, bir kimsenin kendisinin veya diğer bir kişinin şahıs veya mal varlığını bir zarardan veya derhâl meydana gelebilecek bir tehlikeden korumak için başkasının mallarına zarar vermesidir. Dolayısıyla tehlikenin mutlaka faile yönelik olması gerekmez.

NOT

Ormanda kaybolan ve açlıktan ölmek üzere olan birinin yakınlardaki bir kulübenin kapısını kırarak içerideki yiyecekleri yemesi zorunluluk halidir. Kişi bu fiilinden ötürü ceza almaz.

(Cevap C)

13. Kurucu yenilik doğuran haklar, yeni bir hukuki durum meydana getiren haklardır. Önalım ve gerilim hakları bu türden haklardır.

(Cevap C)

14. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 56. maddesi-ne göre, dernek, kazanç paylaşma dışında, kanunlarla yasaklanmamış belirli ve ortak bir amacı gerçekleştirmek üzere en az 7 gerçek veya tüzel kişinin bilgi ve çalışmalarını sürekli olarak birleştirmek suretiyle oluşturdukları tüzel kişiliğe sahip kişi topluluğudur.

(Cevap B)

15. Soru öncülünde "yorum"un tanımı verilmiştir. Yorum yapılırken, çeşitli metotlar kullanılır.

Dil bilgisel yorum:

- Örneğin, kanunda geçen noktalama işaretlerine bakılır. Bazen bir virgülün yeri cümlelerin anlamını değiştirir. Bu tür yorumlara dil bilgisel yorum denir.

Tarihî yorum:

- Bazen kanun koyucu tarafından kanunun kabul edildiği tarihte mecliste yapılan görüşmelere bakılır. Bu tür yorumlara tarihî yorum denir.

Sistematik yorum:

- Bazen kanunun bir maddesinin anlamı tespit edilmeye çalışılırken bu maddenin kanunun genel sistematigi içindeki yerine bakılır.

Amaçsal yorum:

- Bazen kanun yorumlanırken onun sözlerine değil, kanunun amacı ön planda tutulur ve bu amaç doğrultusunda kanunun anlam ve kapsamı tespit edilmeye çalışılır. Bu tür yorumlara amaçsal (gai) yorum denir.

Mantiki yorum:

- Bazen yorum yapılırken mantık kurallarından yararlanılır. Bu tür yorumlara mantiki yorum denir.

(Cevap A)

16. Belli bir hukuki konu hakkında yazılı bir hükmün bulunmaması kanun boşluğu kavramı ile ifade edilmektedir.

(Cevap B)

HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI

1. 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun, 22. maddesine göre kişinin öngördüğü neticeyi istememesine karşın neticenin meydana gelmesini "bilinçli taksir" olarak tanımlamıştır. Örneğin, kardeşinin başına elma koyarak elmayı vurmaya çalışırken kardeşini vurmak gibi. Bu hallerde taksirli suça ilişkin cezalar üçte birden yarısına kadar artırılmaktadır.

(Cevap A)

2. Borç ilişkisinin konusu olan davranışın borçlu tarafından alacaklıya karşı yerine getirilmesine "ifa" denmektedir. Örneğin, haksız fiil ile bir arabaya çarpan kişinin tamir masraflarını karşılaması, haksız fiilden doğan bir borcun ifası demektir. Borcun ifa edilmesi ile borç sona ermektedir.

(Cevap A)

3. Sebepsiz Zenginleşme: Bir kimsenin malvarlığından haklı bir nedene dayanmaksızın başkasının zararına meydana gelen zenginleşmedir.

(Cevap B)

4. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 27. maddesine göre adın değiştirilmesi, ancak haklı sebeplere dayanarak hâkimden istenebilir. Adın değiştirildiği nüfus siciline kayıt ve ilân olunur. Ad değişmekle kişisel durum değişmez. Adın değiştirilmesinden zarar gören kimse, bunu öğrendiği günden başlayarak bir yıl içinde değiştirme kararının kaldırılmasını dava edebilir.

(Cevap D)

5. Suçun manevi unsurları arasında bilerek ve isteyerek gerçekleştirilmesine kast denir. Bilmeden ve istenmeden gerçekleştirilmesi ise taksirdir.

PUAN KÜPÜ

Fail, neticenin meydana kesin olarak bilseydi, yine de aynı fiili işleyecekse, kasıt; aksi takdirde taksir söz konusudur.

(Cevap B)

6. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 2. maddesine göre "herkes haklarını kullanırken ve borçlarını yerine getirirken dürüstlük kurallarına uymak zorundadır." şeklinde hüküm bildirmektedir.

Buna göre dürüstlük kuralı (objektif iyi niyet) hakların kullanılması ve borçların ifası için zorunlu bir kuraldır.

(Cevap A)

7. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 337. maddesine göre; ana ve baba evli değilse velayet hakkı kural olarak anaya aittir.

(Cevap A)

8. Ayırt etme gücü olup ergin olmayan veya haklarında kısıtlılık kararı bulunan kişilere sınırlı ehliyetsiz denmektedir. Bu kişiler yasal temsilcinin izni ile bazı işlemleri yapabilmektedirler. Ancak vakıf kurmak, bağış yapmak ve kefil olmak vasiinin de hiçbir şekilde yapamayacağı işlemlerdir.

NOT

Sınırlı ehliyetsizler, kimi hukuksal işlemleri hiç yapmazlar. Yani, bu hukuksal işlemleri yasal temsilcileri (veli/vasi) aracılığıyla bile yapamazlar. Örneğin kendi mal varlıklarında hiç bir şeyi bağışlayamazlar, vakfedemezler. Bu kişiler aynı zamanda kefil olamazlar.

(Cevap C)

TEST - 4

HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI

9. Bir sözleşmede her iki tarafın iradeleri ile iradelerinin açıklanması, arasında bilerek ve istenerek yani kasten yaratılmış olan uygunsuzluk hâline "Muvazaa" denir. Bir başka deyişle, bir beyanın karşı tarafın da onayıyla yalnız görünürde yapılmasına, yani beyan edilen şeyin istenilen şey olmadığı konusunda tarafların uyuşmuş bulunmalarına muvazaa denir.

(Cevap A)

10. Negatif statü hakları kişinin devlet tarafından aşılamayacak ve dokunulamayacak, özel alanın sınırlarını çizen hak ve hürriyetlerdir. 1982 Anayasası'nın ikinci kısmında yer alan kişi hak ve ödevleri bu türden haklardır. Dolayısıyla mülkiyet hakkı negatif statü haklarından biridir.

(Cevap D)

11. Yenilik doğuran haklar, sahibine tek taraflı irade beyanı ile yeni bir hukuki durum ortaya çıkarmak veya var olan hukuki durumu değiştirmek ya da sona erdirmek yetkisi veren haklardır. Yenilik doğuran hakların kullanılmasını sağlayan süreler hak düşürücü sürelerdir. Zaman aşımı süresinin geçmesi hakkı ortadan kaldırmaz.

(Cevap E)

12. Fiil ehliyeti bir kimsenin bizzat kendi fiil ve işlemleriyle kendi lehine haklar, aleyhine borçlar yaratabilme iktidarındır. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 10 ve 14'üncü maddelerine göre fiil ehliyetinin ikisi olumlu biri olumsuz üç şartı vardır. Olumlu şartlar; ayırt etme gücüne sahip bulunmak ile ergin olmak; olumsuz şartı ise kısıtlı olmamaktır.

(Cevap E)

13. Hak ehliyetine ilişkin A, B, D ve E'deki ifadeler doğrudur. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 8. maddesine göre, "Her insanın hak ehliyeti vardır. Buna göre bütün insanlar, hukuk düzeninin sınırları içinde, haklara ve borçlara ehil olmada eşittirler." Kanunun bu maddesinden hak ehliyeti ile ilgili iki ilke çıkmaktadır. Bunlar; "genellik" ve "eşitlik" ilkeleridir.

- **Genellik ilkesi:** Her insanın hak ehliyeti vardır. Hak ehliyetine sahip olmak için insan olmak yeterlidir.
- **Eşitlik ilkesi:** Bütün insanlar, hukuk düzeninin sınırları içinde, haklara ve borçlara sahip olma da eşittirler.

Eşitlik ve genellik ilkeleri sadece medeni haklar bakımından söz konusu olur. Kamu haklarından yararlanma bakımından durum başkadır. Örneğin, seçme hakkına sahip olabilmek için veya milletvekili seçilebilmek için 18 yaşını doldurmuş olmak şarttır.

(Cevap C)

14. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 101. maddesine göre vakıflar, gerçek veya tüzel kişilerin yeterli mal ve hakları belirli ve sürekli bir amaca özgülemeleriyle oluşan tüzel kişiliğe sahip mal topluluklarıdır. Medeni Kanun vakıflarda tek bir zorunlu organ öngörmüştür o da yönetim organıdır. Vakıflar bu zorunlu organa sahip olmakla fiil ehliyetini kazanır ve hukuk alanında organları vasıtasıyla her türlü faaliyete girebilir.

(Cevap C)

15. Kanun veya kanunda öngörülen sözleşmeler uyarınca oluşan topluluk dolayısıyla mallara birlikte malik olma elbirliği mülkiyeti oluşturur.

NOT

Örneğin, mirasçılardan mirasın paylaşılmasına kadar miras bırakanın mal varlığı üzerindeki mülkiyet biçimi, elbirliği mülkiyetidir.

(Cevap B)

16. 1982 Anayasası'nın 88. maddesi ışığında kanun teklif etmeye milletvekilleri yetkilidir. Bütçe ve kesin hesap kanun tasarılarını Cumhurbaşkanlığı verir.

(Cevap B)

HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI

1. Örf ve adet kuralları çok eskiden beri uygulanan ve toplumda bu şekilde hareket edilmesi gerektiği yönünde bir inancın bulunduğu, hukuka aykırı olmayan davranış modelleridir. Buna göre süreklilik, genel inanç ve hukuka uygunluk bir örf adet kuralında mutlak suretle aranan koşullardır.

PUAN KÜPÜ

Örf ve adet hukuku kuralları borçlar hukuku, ticaret hukuku veya medeni hukukta önemli yer tutar. Mesela taraflar bir kira sözleşmesinde kira parasının ödeneceği zamanı göstermemeleri halinde, kiranın ödeme zamanın saptanmasında yöresel örf ve adete bakılır.

(Cevap B)

2. Bir kanunun başka bir kanunla yürürlükten kaldırılması ilgadır. Yeni bir kural gelmeden yürürlükten kaldırma işlemine ise mülga denir.

NOT

Örneğin, 1982Anayasası'na göre bakanlar kurulu tüzük çıkarabilmekteydi. Fakat 1982 Anayasası'nda 2017'de yapılan anayasa değişikliği ile "bakanlar kurulu" kavramı da "tüzük" kavramı da kaldırılmıştır yani mülga olmuştur.

(Cevap B)

3. Hâkimin takdir yetkisi, kanunun belirlediği durumlarda hâkime tanınan değerlendirme serbestliğidir. Hâkimin takdir yetkisi, kanun koyucunun bilinçli olarak bıraktığı kural içi boşluğu doldurmak için kullanılan bir araçtır.

(Cevap A)

4. Zilyetlik: kişi ile eşya arasındaki fiili hakimiyettir. Bir eşyanın zilyetliği aslen ya da devren kazanılabilir. Sahiplenme, hırsızlık, işgal ve define aslen kazanma iken miras devren kazanılan bir zilyetliktir.

(Cevap C)

5. 1982 Anayasası'nın 35. maddesine göre mülkiyet hakkı, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir.

(Cevap E)

6. **Vesayet**, korunmaya muhtaç kişilerin korunması ile ilgili yöntem ve süreci ifade eden bir kavramdır. Kimlerin korunmaya muhtaç olduğunu düşündüğümüzde ilk akla gelen çocuklardır. Velayet altında bulunmayan (örneğin, anne ve babası ölmüş velisi bulunmayan) her çocuğun mutlaka vesayet altına alınması gerekir.

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 335. maddesine göre ergin olmayan çocuklar ve hâkimin vasi atanmasına gerek görmediği kısıtlanan (kanunda belirtilen sebepler yüzünden mahkeme kararıyla belli fiilleri yapması engellenmiş kişi) ergin çocukların velayeti anne ve babasına aittir.

(Cevap D)

7. Suçun maddi ve manevi unsurları vardır. Manevi unsur kast ve taksirdir, taksirli suçlar ise bilinçli ve bilinçsiz taksir olmak üzere ikiye ayrılır. Neticeyi öngörmeden işlenen suçlarda bilinçsiz taksir oluşurken, neticeyi öngördüğü halde o sonucu istememeyi bilinçli taksiri oluşturur.

(Cevap E)

8. Doğal (ideal, tabii) hukuk olan değil, olması gereken hukuku ifade eder. İnsanın akılla ulaşabileceği yazılı olmayan hukuk kurallarıdır. Tabii hukuk teorisi, adalet kavramını hukukun temeli sayar.

PUAN KÜPÜ

Başta yasama organı olmak üzere yetki kamu kurumları tarafından konulmuş (vaz edilmiş) yazılı hukuk kurallarına mevzu hukuk denir. Mevzu hukuk; anayasa, uluslararası antlaşmalar, kanunlar, Cumhurbaşkanlığı kararnameleri, yönetmelik ve genelgelerden oluşur. Bunların tümüne birden "mevzuat" denir.

(Cevap A)

TEST - 5

HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI

9. Hukukun yaptırım türlerinden olan hükümsüzlük çeşitlerinden bir tanesi nispi butandır. Örneğin sarhoşken, tehdit ile yapılan sözleşmeler nispi butlan ile iptal edilebilir sözleşmelerdir. Örneğin tehdit ile evlenmeye razı edilmiş bir kişi belli süre içerisinde bu evliliği iptal ettirebilir.

(Cevap E)

10. Hâkimin hukuk yaratması, kanun koyucunun bilmeden bıraktığı boşlukları doldurmak için kullanılan hukuki bir araçtır. Somut bir olayla ilgili kanunlarda ve örf ve âdet hukukunda hiçbir hüküm bulunmadığında hâkim, kanun koyucu gibi hareket ederek bir kural koyar. Ancak oluşturulan kural genel, sürekli ve bağlayıcı güce sahip değildir. Sadece dava konusu kişileri, o dava için bağlayan bir kuraldır. Benzer olaylarda uygulama zorunluluğu yoktur.

(Cevap E)

11. Kısıtlılık, kanunda öngörülen belirli sebeplerin varlığı hâlinde bir kişinin fiil ehliyetinden kısmen veya tamamen mahrum edilmesidir. Akıl hastalığı, akıl zayıflığı, savurganlık, madde bağımlılığı kötü yaşam tarzı 1 yıl ve daha uzun süreli hapis cezası alma kısıtlılık sebeplerini oluşturmaktadır. Buna göre, 9 aylık hapis cezası kısıtlılık sebebi olarak gösterilemez.

(Cevap A)

12. 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda: (Madde 21 ve 22) Suçun manevi unsurları kast ve taksir olarak belirtilmiştir. Suçun bilerek ve isteyerek gerçekleşmesi kast olarak ifade edilmiştir.

(Cevap C)

13. 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'na göre işlediği suç nedeniyle 2 yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına mahkûm edilen yabancılar cezanın infazından sonra sınır dışı edilir. Ancak bu durum ceza hukukunda bir yaptırım olarak değil, güvenlik tedbiri olarak düzenlenmiştir.

(Cevap D)

14. Bir kimsenin kendi fiilleriyle haklar kazanabilme ve borç altına girebilme yeteneğine "fiil ehliyeti" veya "medeni hakları kullanma ehliyeti" denir.

NOT

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 10. maddesine göre, ayırt etme gücüne sahip ve kısıtlı olmayan her ergin kişinin fiil ehliyeti vardır.

(Cevap B)

15. Değiştirici yenilik doğuran haklar, mevcut bir hukuki durumun tek taraflı irade beyanı ile değiştirilmesini sağlayan haklardır. Bu tür haklar kullanıldığında var olan hukuki durum devam etmekte ancak yapısında değişiklik meydana gelmektedir. Örneğin, A'nın arabasını alan B kişinin arabada daha önce kararlaştırılan aksesuarların olmadığını görmesi üzerine fiyat üzerinde indirim talep etmesi bu türden bir haktır. Yine aynen ifadan vazgeçip müspet zararın tazminini talep etme hakkı da değiştirici yenilik doğuran bir haktır.

(Cevap E)

16. Bireylerin ve toplumun belirli davranışları iyi veya kötü olarak nitelemeleri esasına dayanan tutum "Ahlak kuralları" ile ifade edilir. Buna göre kişinin kendi davranışları ile ilgili iyi ve kötü nitelemesi "özel (subjektif) ahlak kuralı" olarak tanımlanır.

(Cevap A)

HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI

1. Haklarımızın bir kısmı malvarlığı, bir kısmı ise kişilik haklarımızdır, değeri para ile ölçülebilen haklar malvarlığı (örneğin ev, araba, telefon gibi). Değeri para ile ölçülemeyen haklarımız ise kişilik haklarımızdır (şeref, onur, haysiyet) kişilik haklarımızdır.

PUAN KÜPÜ

Bir kimse, bir irade açıklamasında bulunarak, bir başkasıyla bir sözleşme imzalayarak onun kölesi olamaz, hiç evlenmeme borcu altına giremez. Bu tür hukuki işlemlerin yaptırımı kesin olarak hükümsüzdür.

(Cevap B)

2. Cezaların nasıl infaz edileceğini düzenleyen hukuk dalı ceza infaz hukukudur. Ceza hukukunun bir dalı olan infaz hukuku, hükmedilen yaptırımların kanuna uygun, insan haklarına saygılı, ayrıcalıksız, insan onuruna yakışan, eşit ve adil bir şekilde uygulanmasının nasıl gerçekleşeceği ile ilgili hüküm bildirir.

(Cevap C)

3. Yönetmelikler arasında hiyerarşi bulunmaktadır. Örneğin, Cumhurbaşkanı tarafından çıkarılan bir yönetmelik, bir bakanlık tarafından çıkarılmış yönetmeliğe göre daha üstündür. Bu sebeple III. maddede verilen bilgi yanlıştır. Bununla beraber IV. maddede verilen bilgi de yanlıştır. Çünkü kamuyu ilgilendiren ve genel hükümler içeren yönetmeliklerin Resmî Gazetede yayımlanması zorunludur.

(Cevap E)

4. Anayasa hukuku devletin şeklini, yapısını organların görev ve yetkilerini, bunların birbirleriyle olan ilişkilerini düzenleyen kuralların bütünüdür. Devletin temel kuruluşunu, işleyişini, iktidarın el değiştirmesini ve iktidar karşısında bireylerin özgürlüklerini ortaya koyan bir disiplindir. Buna göre ticari işletmeler anayasa hukukunun konuları arasında yer almaz.

(Cevap E)

5. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 2. maddesine göre herkes, haklarını kullanırken ve borçlarını yerine getirirken dürüstlük kurallarına uymak zorundadır. Dürüstlük kuralı sözleşmelerin yorumlanmasında, sözleşmelerdeki boşlukların doldurulmasında, yan hükümlülüklerin yerine getirilmesinde, sözleşme öncesi müzakerelerde, sözleşmenin değişen şartlara uyarlanmasında uygulanır. Ancak kişinin dürüstlük kuralı yoluyla bir taşınır üzerinde aynı hak kazanması söz konusu değildir. Hakların kazanılmasında geçerli ilke subjektif iyiniyettir.

(Cevap A)

6. Gelir veya servetlerin harcanması üzerinden alınan vergilere gider vergisi denmektedir. KDV, damga vergisi, özel iletişim vergisi, banka ve sigorta muameleleri vergisi ise gider vergilerine örnek teşkil eder.

(Cevap E)

7. Soru kökünde verilen tanım "iştirak şirketleri" ile ilgilidir. İştirakler tümüyle özel hukuk hükümlerine tabi olarak faaliyet gösterirler.

(Cevap B)

8. Yalnız sözleşmeden doğan bir yükümlülük yerine getirilmez ise kişi özgürlüğünden alıkonulamaz. 1982 Anayasası'nda emredici bir hüküm olarak ifade edilen bu duruma aykırılık söz konusu olduğu için yaptırımı mutlak butlama tabidir, yani kesin hükümsüzdür.

(Cevap C)

TEST - 6

HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI

9. Hukuk düzenini oluşturan kurallar arasındaki sıra düzene normlar hiyerarşisi denir. Normlar hiyerarşisinin en üstünde anayasa yer almaktadır. Daha sonra ise kanun, yönetmelik ve daha alttaki hukuk kuralları gelmektedir.

(Cevap A)

10. Şûra-yı Devlet, Osmanlı Devleti'nin günümüzdeki Danıştay'a karşılık gelen yüksek yargı organıdır. Temelleri, II. Mahmut döneminde kurulan "Meclis-i Valay-ı Ahkâmı Adliye" adındaki yüksek mahkemeye dayanır. Şûra-yı Devlet, 1922'de tüm merkez kuruluşlarının TBMM'ye geçmesiyle son bulmuştur. Onun yerine 1927'de Danıştay kurulmuştur.

(Cevap B)

11. Anayasanın devletin hukuk kuralları içinde en yüksek kural sayılmasına "anayasanın üstünlüğü" denmektedir. Bu ifade bize normlar hiyerarşisi de hukukun yazılı kaynaklar arasındaki astlık-üstlük ilişkisi-dir. Normlar hiyerarşisi bir piramide benzetilecek olursa bu piramidin en üstünde anayasa yer alır.

(Cevap C)

12. 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'na göre cezaları hapis cezaları (süreklili hapis, müebbet hapis, ağırlaştırılmış müebbet hapis) ve adli para cezalarından oluşmaktadır. Müsadere ise bir ceza değil, bir güvenlik tedbiri olarak düzenlenmiştir.

(Cevap B)

13. Soru kökünde verilen tanım, ifade alma ile ilgilidir. İfade alma tanık ve sanıkların olay hakkında yargı organlarına yaptıkları sözlü açıklamadır. Ceza mahkemesi kanununun 145-148. maddeleri arası ifade alma ile ilgili hükümleri içermektedir.

(Cevap B)

14. Bir kişinin kendisini yada başkasını korumak için alması olmayan üçüncü kişinin malına zarar vermesi zaruret hali, zorunluluk hali, zorda kalma ve ıztırap hali olarak açıklanır. Bu durum hukuka uygunluk oluşturur kişi sadece verdiği ekonomik zararı ödemekle yükümlüdür.

NOT

Meşru savunmadan farklı olarak zorunluluk halinde bir saldırı değil tehlike söz konusudur.

(Cevap E)

15. Eşitlik ilkesi, herkesin aynı kapsamda hak ehliyetine sahip olmasıdır. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 8. maddesi uyarınca bu eşitlik hukuk düzeninin çizdiği sınırlarla sınırlanmış ve bazı kişiler bazı haklardan yoksun bırakılmıştır. Buna göre yaş, cinsiyet, ayırt etme gücü, akıl sağlığı, şeref ve haysiyete aykırılık yabancılık gibi durumlar eşitlik ilkesinin istisnaları arasındadır. Ancak ırk, renk ve dil için böyle bir istisna söz konusu değildir.

(Cevap E)

16. Soru kökünde verilen tanım kooperatif kavramıyla ilgilidir. Toplu konut projeleri kooperatifliğin en yaygın kullanım alanlarıdır.

(Cevap A)

HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI

1. Hukuki işlemin gerçekleştirilmesinde hukuka aykırılık olmakla birlikte, bu işlemin geçerli olup olmaya-
cağının işleminden etkilenen kimsenin idaresine bira-
kılması "Nispi butlan (göreceli hükümsüzlük)" kavra-
mıyla ifade edilir. Örneğin; baskı ve zor altında alına
bir imzaya dayalı sözleşmenin mağdur tarafın itiraz
etmesi sonucu geçersiz sayılması gibi.

(Cevap C)

2. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 28. maddesi-
ne göre, Gerçek **kişilik**; çocuğun **sağ** olarak **tama-**
mıyla doğduğu andan itibaren başlar.

Tam doğumdan kastedilen şey; çocuğun anne kar-
nından tamamen ayrılmasıdır.

Sağ doğum, çocuğun bir an olsa anne karnından
ayrıldıktan sonra yaşamış olmasıdır.

(Cevap D)

3. Gaiplik, ölüm tehlikesi içinde kaybolma demektir. Ga-
iplik kararı kişinin ölmüş olduğuna ilişkin bir karine
oluşturmaktadır. Gaipliğe karar verilebilmesi için her-
hangi bir yaş şartı da yoktur.

NOT

Ölüm tehlikesi içinde kaybolan veya kendisin-
den uzun zamandan beri haber alınamayan
bir kimsenin ölümü hakkında kuvvetli olasılık
varsa, hakları bu ölüme bağlı olanların başvuru-
suna üzerine mahkeme bu kişinin gaipliğine
karar verebilir. Yetkili mahkeme, kişinin Türki-
ye'deki son yerleşim yeri; eğer Türkiye'de hiç
yerleşmemişse nüfus sicilinde kayıtlı olduğu
yer; böyle bir kayıt da yoksa anasının veya ba-
basının kayıtlı bulunduğu yer mahkemesidir.
(4721 sayılı Türk Medeni Kanunu, 32. Madde)

(Cevap B)

4. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'na göre evlenme
resmi memur önünde yapılmalıdır. Hukukun yaptırım
türlerinden olan hükümsüzlüğün bir çeşidi olarak, hu-
kuk kurallarına hiç uyulmadan yapılan bir işlem yok
hükmündedir. Evlendirme memuru önünde yapılma-
yan bir evlilikte yok hükmündedir.

(Cevap D)

5. Kişiler hukukun bir konusu olan hısımlığa göre kan
hısımlığı üst - alt soy ve yansoy olmak üzere ikiye
ayrılır. Birbirinden üremişse üst ve altsoy birbirinden
üremeyip ortak kökten geliyorsa yansoy kan hısımlı-
lığı vardır. Ahmet ile teyzesinin kızı Mehtap arasın-
da 4. derece yansoy kan hısımlığı vardır.

(Cevap A)

6. Değeri para ile ölçülebilen haklar malvarlığı, değeri
para ile ölçülemeyen haklar ise kişilik haklarıdır. Şe-
ref, onur, haysiyet gibi değeri para ile ölçülemeyen
haklar vardır. Malvarlığı ise değeri para ile ölçülebi-
lir.

(Cevap D)

7. Hukukun yaptırım türlerinden hükümsüzlük durumun
bir tanesi, mutlak butlandır. Emredici hukuk kuralla-
rına aykırı yapılan işlem mutlak butlanı gerektirir. Türk
Medeni Kanunu'na göre evlenmeleri yasak olan hı-
sımlar vardır, örneğin üstsoy altsoy üçüncü derece-
ye kadar yansoy evlenemez.

(Cevap A)

8. Hak ehliyetinin başlaması sağ doğma koşuluyla ço-
cuğun ana rahmine düşmesiyle olur. Doğmamış bir
çocuğunda dolayısıyla miras hakkı oluşmuş olur

PUAN KÜPÜ

Kişilik, çocuğun sağ olarak tamamıyla doğdu-
ğu anda başlar ve ölümlle sona erer. Çocuk
hak ehliyetini, sağ doğmak koşuluyla, ana ra-
hmine düştüğü andan başlayarak elde eder.
(4721 sayılı Türk Medeni Kanunu, 28. Madde)

(Cevap D)

TEST - 7

HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI

9. Kanun boşluğu kuralı ve kural dışı olmak üzere ikiye ayrılır. Yasa koyucu bilerek ve isteyerek boşluk bırakıyorsa bu kural içi kanun boşluğudur. Örneğin tazminat miktarı kanunla belirtilmemiştir, kişinin gelirine göre hükme takdir yetkisi verip kanun boşluk bırakmıştır.

(Cevap B)

10. Hukuk kurallarına aykırı yapılan idari işlemler idari mahkemeler tarafından iptal edilir, örneğin bir disiplin cezası mamura hukuka aykırı bir şekilde verildiyse idari mahkeme bu işlemi iptal edebilir.

PUAN KÜPÜ

İptal, kamu hukuk yaptırımlarından biridir. Örneğin, bir kamu görevlisinin bulunduğu dereceden daha düşük düzeyli bir göreve atanması işlemi mahkeme tarafından iptal edilir. Hukuka aykırı şekilde bir öğrenciye ya da memura disiplin cezası verilmesi idari yargı tarafından iptal edilir. İptal kararları geçmişe yürüterek idari işlemin yapıldığı tarihten itibaren idari işlemi hüküm ve sonuçlarıyla ortadan kaldırır.

(Cevap A)

11. **Hükümsüzlük;** mutlak butlan (kesin hükümsüzlük) ve nispi butlan (kısmi hükümsüzlük) olarak ikiye ayrılır. Şayet emredici hukuk kurallarına aykırı deseydi kesin hükümsüzlük olurdu. Ancak burada iradelerden birindeki sakatlık kısmi hükümsüzlüğü gerektirir. Örneğin sarhoşken evlenme yada tehditle evlenme, borçlanma nispi butlan yaptırımını gerektirir.

(Cevap B)

12. Suç ve ceza kanun ile olur, suçlar geçmişe yürütülmez. Kimse, işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz ve kimseye suçu işlediği zaman kanunda o suç için konulmuş olan cezadan daha ağır bir ceza verilemez.

(Cevap D)

13. Tanımda verilen hukukun yaptırım çeşitlerinden cebri icradır. Kişi borcunu ödemez ise cebri icra olur, askere gitmek istemeyeni de devletin askere götürmesi cebri icradır.

NOT

Cebri icra, zorla yerine getirme demektir. Bir kişinin vermesi gereken bir şeyi vermemesi, ödemesi gereken bir borcu ödememesi, bir mahkeme kararına uymaması durumunda hakkın zorla alınması gerekir. Hiç kimseye hakkını zor kullanarak alma hakkı verilmemiştir. Zor kullanılarak birinin hakkını başkasından alma yetkisi ve görevi devlete aittir.

(Cevap B)

14. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 28. maddesine göre, hak ehliyeti bir kişinin sağ doğma koşuluyula ana rahmine düşmesiyle olur. Doğmamış bir kişinin miras hakkı vardır.

(Cevap E)

15. İkrar, şüpheli ya da sanığın üzerine atılı eylemi kabul ettiğini beyan etmesidir.

(Cevap E)

16. Aksi kararlaştırılabilen aksi kararlaştırılmadığı sürece uygulama olanı bulan kurallar tamamlayıcı hukuk kurallarıdır. Örneğin TBMM aksi kararlaştırılmadığı sürece toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar alır.

(Cevap E)

HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI

1. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'na göre kişiler gerçek ve tüzel kişiler olmak üzere ikiye ayrılır. İnsanlar gerçek kişi niteliği taşıırken, devlet, belediye, köy, şirket, parti, sendika tüzel kişi örneği taşımaktadır.

(Cevap D)

2. Bir kimsenin malvarlığı haklı bir neden olmaksızın diğer bir kimsenin malvarlığı aleyhine çoğalması sebepsiz zenginleşmedir. Sebepsiz zenginleşme ise borç yükümlülüğü oluşturan durumlardandır.

PUAN KÜPÜ

Sebepsiz zenginleşen taraf, sebepsiz zenginleştiği şeyi verme yükümlülüğü halindedir.

(Cevap E)

3. Kişiler gerçek ve tüzel kişiler olmak üzere ikiye ayrılır. Başlı başına bir varlığı olmak üzere örgütlenmiş kişi toplulukları ve belli bir amaca örgütlenmiş olan bağımsız mal toplulukları olarak tanımlanan tüzel kişilerdir. Şirket, vakıf, köy, il özel idaresi, TRT, odalar, barolar, KİT'ler tüzel kişiler örnektir.

(Cevap A)

4. Kanunları TBMM kabul eder ve Cumhurbaşkanlığı'na gider. Kanunların halk oylamasına gitmesi gibi bir kural yoktur. Halk oylamasına anayasa değişikliği gider.

(Cevap D)

5. Bir kişi vefat ettiğinde altsoyu yoksa mirasın yarısını eşi diğer yarısını da ikinci zümresi (anne, baba, kardeş) alır.

(Cevap D)

6. Geliri sürekli bir amaca özgülenmiş mal topluluğuna vakıf denir. Vakıf kurabilmek için en az bir gerçek veya tüzel kişiye ihtiyaç vardır.

(Cevap A)

7. Meşru savunma, bir kimsenin kendi şahsına veya malına yapılan ve halen devam eden, hukuka aykırı bir saldırıyı önlemek için karşı saldırıda bulunmasıdır. Meşru savunmanın gerçekleşmesi için, mevcut bir saldırının olması gerekir. Saldırı olacağından şüphe edilmesi yeterli değildir.

NOT

Kişi, meşru müdafada, kendi kişiliğine veya malına yahut bir başka kişinin ya da malına karşı yapılan hukuka aykırı ve halen devam eden bir saldırıyı defetmek için ölçülü ve uygun bir saldırıda bulunursa, verdiği zarardan dolayı tazmin yükümlülüğü doğmayacağı gibi bu şekilde işlenen fiilden dolayı kendisine cezada verilemez.

(Cevap D)

8. Bir davranışta bulunmamak, bir şey vermemek bir davranıştan kaçınmak konusunda bir yükümlülüğü anlatmak borç oluşturur. Borçlunun yerine getirmekle yükümlü olduğu şeye edim denir. Borç ilişkisini doğran sebebe borcun kaynağı denir, bunlar ise sebepsiz zenginleşme, haksız fiil ve hukuki işlem ile oluşur.

(Cevap E)

TEST - 8

HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI

9. Kişilik sağ ve tam doğumla başlar, ölüm, gaiplik ve ölüm karnesi ile sona erer. Gaiplik kararına hakim karar verirken ölüm karnesine mülki amir karar verir. Gaipik kararında ölüm tehlikesi varsa 1 yıl bekleme süresi vardır. Ölüm karanesinde 1 yıl bekleme süresi yoktur. Ölümüne kesin gözle bakılması yeterlidir.

(Cevap C)

10. Türk ceza hukukunda bir suçun isteyerek ya da istemeden işlenmesi cezanın manevi unsurlarını oluşturur. Kast ve taksir suçun manevi unsurlarıdır.

(Cevap C)

11. Hükmün kesinleşmesinden sonra sanık ceza alırsa suçluluğu sabit olur ve kişi hükümlü olarak nitelendirilebilir. Dikkat edilmesi gereken hükmün kesinleşmesine kadar kişi sanıktır, masumiyet karanesi gereğince suçlu denmesi hukuka aykırıdır. Suçluluğu hükmen sabit oluncaya dek kimse suçlu sayılamaz. Buna **masumiyet karanesi** denir.

(Cevap A)

12. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun Aile Hukuk'u kısmında evlenme kriterleri sayılmıştır. Buna göre A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler doğru ifadeyken, E seçeneğindeki ifade yanlıştır. Yansoy kan hısımları ile evlenme yasağı 3. derece yansoya kadardır. 4. dereceden itibaren yansoy kan hısımları evlenebilir.

(Cevap E)

13. Aksi kararlaştırılabilen, kararlaştırılmadığı sürece uygulama alanı bulan kurallar tamamlayıcı hukuk kurallarıdır. TBMM bir karar yeter sayısını özel olarak belirtmez ise (3/5, 2/3 gibi) toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar alır.

(Cevap C)

14. Olan değil, olması gereken insan aklıyla oluşabilecek en iyi hukuk; ideal, doğal, tabi hukuk olara adlandırılır.

PUAN KÜPÜ

Belirli bir ülkede, belirli bir zamanda yürürlükte bulunan hukuk pozitif hukuk olarak isimlendirilir. Pozitif hukuk, sadece yazılı (mevzu) olan hukuk kurallarını değil; yazılı olmayan yani örf ve adet hukukunu da kapsar.

(Cevap E)

15. Türk Medeni Kanunu; kişiler, aile, miras ve eşya hukuku kısımlarından oluşur. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler kişiler hukukunda düzenlenmişken soybağı kısmı aile hukuku kısmında düzenlenmiştir.

(Cevap E)

16. I. → Emredici hukuk kuralları

NOT

Buyurucu, zorlayıcı nitelikte olan, tarafların mutlaka uymak zorunda oldukları, iradeleri ile aksini kararlaştıramayacakları, eğer kararlaştırmışlar ise bu davranışın neticesinde çeşitli yaptırımlar ile karşılaşacakları hukuk kurallarına emredici hukuk kuralları denir.

II. → Tanımlayıcı hukuk kuralları

NOT

Hukuk kurallarının bir kısmı tamamlayıcı niteliktedir. Bu kurallara yedek hukuk kuralları veya düzenleyici hukuk kuralları da denir. Kişiler arasında aksi kararlaştırılabilen, ancak aksine bir düzenleme öngörmedikleri takdirde uyulması gereken hukuk kurallarına tamamlayıcı hukuk kuralları adı verilir.

III. → Emredici hukuk kuralları

(Cevap D)

HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI

1. Hısımlık, kan, kayın ve suni olarak üçe ayrılır. Kan hısımlığı ise üstsoy-altsoy ve yansoy olarak ayrılır. Yansoy kan hısımlığında anne ya da baba bir ise yarım yansoy kan hısımlığı vardır. Evlenme ile oluşan hısımlık kayın hısımlığıdır, evlilik bitse bile kayın hısımlığı bitmez.

(Cevap E)

2. Velayet, küçük veya ergin kısıtlıların gerek kendilerine ve gerekse mallarına özen gösterilmesi ve onların temsil edilebilmesi için kanunen ana ve babaya yüklenen yükümlülükleri ve verilen yetki ile hakları ifade eder.

NOT

Velayet ana ve babaya eşit olarak verilmiştir. Ancak ana veya babadan birisinin ölmesi veya gaipliğine karar verilmesi durumunda velayet hakkı diğer tarafça tek başına kullanılabilir. Ergin olmayan çocuk, ana ve babasının velayeti altındadır. Yasal sebep olmadıkça velayet hakkı ana ve babadan alınamaz. Hâkim velayeti altında kalırlar.

(Cevap B)

3. Konkordato, bir borçlunun mali durumunun kötüleşmesi sonucu, borçlarını ödemekte zorlanması durumunda uygulanan hukuki bir işlemdir. Konkordato icra ve iflas hukukunun konusuna girer.

(Cevap A)

4. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'na göre ergin kılınması on beş yaşın dolması ile kişinin kendi menfaati için isteğiyle, aile rızası ve hakim kararı ile olur. Ergin kılınan kişi evlenme ehliyeti kazanmaz evlenme olağanüstü de olsa 16 yaşın dolması ile başlar.

(Cevap D)

5. Hukuk kurallarının yaptırımı devlet gücüne dayanır, maddi yaptırımı vardır. Yaptırım sadece ceza olmayıp, tazminat, iptal, cebr-i icra ve hükümsüzlük yaptırım türleri de vardır. Hukuk kuralları sadece yazılı olmayıp örf adet hukuku olarak hukukun yazısız kaynağında vardır.

(Cevap B)

6. Kıta (Kara) Avrupası Hukuku; Roma Hukuku'na dayanır. Kıta Avrupası, Britanya adaları (İngiltere) dışında kalan Avrupa kıtasında uygulanır. Kuruluşunda vatandaşlar arasındaki ilişkileri düzenlediğinde temel odak noktası "medeni hukuk" olmuştur.

Yazısız halde bulunan hukuk kuralları zaman içerisinde yazılı hale getirilmiştir. Zaman içerisinde de hukuku yapan merciler olarak yasama organları yazılı olarak kurallar hukuk sistemi özel hukuk-kamu hukuku ayrımını benimsemiştir. Özel hukuktan doğan uyuşmazlıklar ve kamu hukukundan doğan uyuşmazlıklar ayrı mahkemelerde ele alır ve bu mahkemelelerin kararları ayrı yüksek yargı mercilerinde temyiz edilir. Türkiye'nin de içinde bulunduğu hukuk sisteminin öne gelen örnekleri Fransa ve Almanya'dır.

(Cevap D)

7. Medeni hukuk, borçlar hukuku, ticaret hukuku, devletler özel hukuku özel hukuk dalları arasındadır. Anayasa, idare, ceza, vergi, yargılama ve icra iflas hukuku kamu hukuku dallarıdır.

(Cevap D)

8. Tarihte ilk yazılı hukuku yapan devlet Sümerler'den Urukagina'dır. Türk tarihinde ise ilk yazılı hukuku Uygurlar yapmıştır.

(Cevap B)

TEST - 9

HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI

9. İdarenin iradesi dışında ortaya çıkan, önceden görülmesi ve önlenmesi mümkün olmayan; deprem, sel felaketi gibi harici olaylara mücbir sebep denir.

PUAN KÜPÜ

2023 yılında Kahramanmaraş merkezli depremlerde 11 il yoğun olarak etkilenmiştir. On binlerce vatandaşın hayatını kaybetmesi, yüz binlerce insanın yaralanması ile sonuçlanan bu afet zaruri bir durum ortaya çıkmıştır. Bu afetle birlikte hayani bir çok alanında mücbir sebepler ortaya çıkmıştır.

(Cevap C)

10. Sınırlı ehliyetsizler, ayırt etme gücüne sahip küçük ve kısıtlılardır. Sınırlı ehliyetsizler kendilerini borç altına sokan hukuki işlemleri ancak yasal temsilcilerinin rızasıyla yapabilirler. Ancak bazı durumlarda sınırlı ehliyetsizler kendilerini borç altına sokan hukuki işlemleri tek başına yapabilmektedir. 15 yaşında ki Mahmut sınırlı ehliyetsizdir.

(Cevap B)

11. Ceren'in söylediği yanlış bir ifadedir. Kanun boşluğunda yazılı bir kural yoksa gerçek kanun boşluğu vardır. Hakim bu durumda örf ve adet hukukuna bakar, örf ve adet hukukunda uygun bir hüküm yoksa zaten bu boşluk hukuk boşluğu olur.

(Cevap C)

12. Kişinin iradesi ile gerçekleşip gerçekleşmediğine bakılmaksızın kendisine hukuki sonuç bağlayan olaylara Hukuki Olay denir. Örneğin doğmak, ölmek gibi... kişi doğunca bir takım haklara sahip olur.

(Cevap B)

13. Kişilik sağ ve tam doğumla başlar. Gerçek kişilerin yanında kamu tüzel kişiler de vardır, hak ehliyeti sağ doğma koşuluyla ana rahmine düşmekle başlar. Kişiliğin sona ermesi, ölüm, ölüm karinesi ve gaiplik ile olur. Kişiler ayırt etme gücüne sahip ise erginlik ile tam ehliyetli olur. Erginlik 18 yaşın dolması ile başlar, evlenme kişiyi ergin kılar.

(Cevap E)

14. 4721 sayılı Medeni Kanunu'na göre, gerçek kişiliği sona erdiren iki olay vardır. Bunlar;

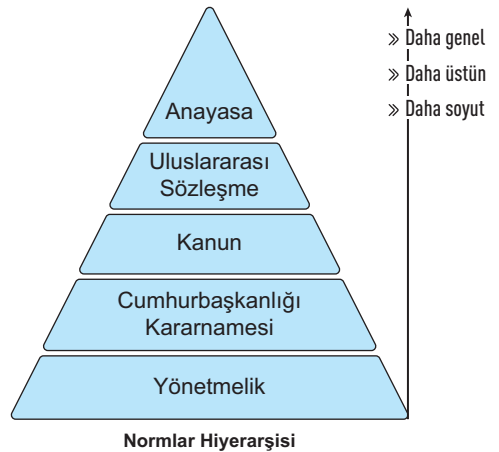
1. **Ölüm:** Normal olarak gerçek kişilik ölüm ile sona erer.
2. **Gaiplik:** Gerçek kişiliği sona erdiren ikinci hâl gaipliktir. Gaiplik için mahkeme kararı gerekir.

(Cevap D)

15. Ali ile Merve'nin ailesi arasında evlenmeden dolayı kayın hısımlığı oluşmuştur. Merve'nin dayısı, Ali'nin üçüncü derece yansoy kayın hısımları olur.

(Cevap C)

- 16.

Bu piramit dikkate alındığında en genel, en üstün ve en soyut norm anayasadır.

(Cevap E)

ANAYASAL GELİŞMELER, DEVLET VE HÜKÜMET ÇEŞİTLERİ

1. Siyasi partilerle ilgili düzenlemelere ilk kez 1961 Anayasası'nda yer verilmiştir. 1961 Anayasası siyasi partileri, demokratik devlet ilkesinin vazgeçilmez unsurlarından biri olarak görmüştür.

(Cevap D)

2. Kanunuesasi 119 maddeden oluşmaktadır. Bu anayasanın getirdiği en önemli yenilik, temsilî nitelik taşıyan bir yasama organı, yani parlamento kurmuş olmasıdır. Yasama organının adı Meclisi-i Umumî'dir. Buna göre, Heyet-i Mebusan, seçme işbaşına gelmiş ilk Osmanlı Meclisi'dir. Klasik parlamenter sistemlerde parlamentonun iki temel işlevi olan yasa yapma ve hükümeti denetleme yetkileri 1876 Kanunuesasi'de padişah lehine asırı derecede sınırlandırılmıştır.

(Cevap A)

3. Bir anayasayı yine o anayasada öngörülen usullerle değiştiren iktidara "Tali kurucu iktidar" denir. Teorik olarak tali kurucu iktidar yoluyla, anayasanın maddeleri değiştirilebilir. Yani anayasa değişikliği kavramı doğrudan tali kurucu iktidar kavramıyla ilgilidir.

(Cevap D)

4. Sendika, işçilerin veya işverenlerin iş, kazanç, toplumsal ve kültürel konular bakımından çıkarlarını korumak ve daha da geliştirmek için aralarında kurdukları birliktir. Özel hukuk tüzel kişiliğine sahip olan sendikalar, 27 Mayıs 1960 İhtilali sonrası yürürlüğe konan 1961 Anayasası ile ilk kez anayasada düzenlenmiştir.

(Cevap B)

5. İki meclis sistemi, parlamentonun iki yasama organından oluştuğu yönetim biçimidir. Buna en iyi örnek günümüzdeki ABD meclisidir. Nitekim ABD meclisi Senato ve Temsilciler Meclisi olmak üzere iki ayrı organdan oluşur. ABD gibi federal devletler (federalizm) kural olarak iki meclis sistemini benimsemektedir. Meclislerden biri eyaletlerin seçtiği ve yerel ihtiyaçları parlamentoya taşıyan üyelerden oluşurken diğer meclis ülke genelinde yapılan seçimlerle oluşturulmaktadır.

(Cevap B)

6. – Anayasa Mahkemesi
– Yüksek Hâkimler Kurulu
– Sosyal devlet ilkesi
– İnsan haklarına dayanan devlet ilkesi

1961 Anayasası'nda yer alan yeniliklerdendir. Anayasa değişikliklerinin TBMM'nin üçte iki çoğunluğu tarafından yapılabileceği maddesi ilk kez 1924 Anayasası'nda belirtilmiştir.

(Cevap E)

7. Kanunuesasi'de yapılan 1909 değişiklikleri ile
- Padişahın yetkileri kısıtlanıp Mebusan Meclisinin yetkileri genişletilmiştir.
 - Bakanlar Kurulu, Meclise karşı sorumlu hâle getirilmiştir.
 - Padişahın meclisi feshetme yetkisi sınırlandırılmış, sansür ve sürgün yetkisi kaldırılmıştır.

Böylece Anayasa daha demokratik hâle getirilmeye çalışılmıştır.

(Cevap C)

8. Türk anayasa tarihinde anayasanın üstünlüğü ilkesini teminat altına alan ilk anayasa 1961 Anayasası'dır. Bu teminat Anayasa Mahkemesi ile sağlamıştır. 1921 ve 1924 anayasalarında anayasanın üstünlüğünü teminat altına alan düzenlemeler bulunmaz.

(Cevap D)

TEST - 1

ANAYASAL GELİŞMELER, DEVLET VE HÜKÜMET ÇEŞİTLERİ

9. 1924 Anayasası'nda yapılan 1928 değişikliğinde "devletin dini İslam'dır" hükmü Anayasa'dan çıkarılmıştır. Böylece milletvekillerinin yemin etme şekli de değişikliğe uğramıştır.
- Laiklik ilkesi 1937'de Anayasa'da yer almıştır.
 - Kadınlara da 1934 yılında milletvekili seçme ve seçilme hakkı verilmiştir.

(Cevap A)

10. 1921 Anayasası (Teşkilat-ı Esasiye), meclis hükûmeti sistemini benimsemiştir. Buna göre, yürütme gücü ve yasama yetkisi TBMM'de toplanmıştır. 1924 Anayasası, ikinci TBMM tarafından hazırlanarak üçte iki çoğunlukla kabul edilmiştir. 1924 Anayasası'nın en önemli özelliği kurduğu hükûmet sistemidir. Bu anayasa, meclis hükûmeti ile parlamenter sistem arasında karma sistemi benimsemiştir. 1961 Anayasası ise parlamenter sistemi öngörmektedir.

NOT

Türkiye 2017 Anayasa değişikliğiyle Cumhurbaşkanlığı Hükûmet sistemine geçmiştir.

(Cevap B)

11. 1961, 1982, 1987, 1988, 2008, 2010 ve 2017 olmak üzere toplam 7 referandum yapılmıştır. Bu halk oylamalarından sadece 1988 yılında yapılan "hayır" ile sonuçlanmıştır.

(Cevap E)

12. Kanunların yorumu ile kanunların anlamının belirlenmesine çalışılır. Kanunlar yapılır ve yazılırken zaman zaman bazı belirsiz, şüpheli, açık olmayan ifadeler yer verilmiş olabilir. Bu durumda yorum yolu ile bu hususların açığa kavuşturulmasına çalışılır. Yorum yasama organınca yapılabilir, bu tür yoruma yasama yorumu denir. Yargı organınca yapılan yoruma yargısal yorum; bilim adamlarınca yapılan yoruma ise bilimsel yorum denir. 1924 Anayasası'nda kabul edilen yasama yorumu, sonraki anayasalarda yer almamıştır.

(Cevap C)

13. 1876 Anayasası yani Kanunuesasi, Cemiyeti Mahsusa adını taşıyan bir kurul tarafından Belçika, Polonya ve Prusya anayasalarından yararlanılarak hazırlanmış ve Mithat Paşa başkanlığındaki Heyet-i Vûkale'dan da geçtikten sonra 23 Aralık 1876'da Padişah İkinci Abdülhamit tarafından ferman biçiminde ilan edilmiştir.

(Cevap A)

14. 1876 Kanunuesasi, meşrutî bir rejime geçişi öngörmüştür. Tarihimizde I. Meşrutiyet olarak geçen bu dönemde çift meclisli bir parlamento yapısı benimsenmiştir. Heyet-i Umumi denilen Osmanlı Parlamentosu, Heyet-i Ayan ve Heyet-i Mebusan adlı meclislerden oluşmuştur. Buna göre mutlak monarşiden meşrutî monarşiye geçişi sağlayan belge Kanunuesasi'dir. Meşrutî monarşi, hükümdarın saltanat hakları'nın sınırlandırmaya tabi tutulduğu monarşi tipidir.

(Cevap D)

15. (I) Devlet Denetleme Kurulu: Anayasal olarak ilk kez 1982 Anayasası ile benimsenmiştir. Cumhurbaşkanına bağlı olup idarenin hukuka uygun düzenli ve verimli bir şekilde çalışmasını denetler.
- (II) Anayasa Mahkemesi: Anayasa'nın üstünlüğü ilkesinin bir teminatı olarak ve kanunların anayasaya uygunluğunu denetlemek amacıyla ilk kez 1961 Anayasası ile kurulmuştur. Yüksek Mahkemedir.
- (III) Millî egemenlik ilkesi: 1921 Anayasası ile egemenliğin kayıtsız şartsız millete ait olduğu yani "millî egemenlik ilkesi" kabul edilmiştir. Bu ilke, 1921 Anayasası'nın en devrimci özelliğidir.

(Cevap A)

16. 1921 Anayasası'nın en önemli yeniliği ve en devrimci ilkesi millî egemenlik ilkesidir. 1921 Anayasası, yasama ve yürütme kuvvetlerini TBMM'de topladığı (Mad. 2) ve Meclisin bakanlara yön gösterebileceğini ve gerektiğinde onları değiştirebileceğini ve gerektiğinde onları değiştirebileceğini (Mad. 8) belirtmektedir. Ayrıca 1921 Anayasası, il ve nahiyelerde halk idaresi yani yerinden yönetim ilkesini kabul etmiştir.

(Cevap B)

ANAYASAL GELİŞMELER, DEVLET VE HÜKÜMET ÇEŞİTLERİ

1. 1982 Anayasası'nın 11. maddesi Anayasa'nın bağlayıcılığı ve üstünlüğünden bahseder. Buna göre, anayasa hükümleri yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır. Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz.

(Cevap B)

2. 1982 Anayasası'nın Devletin şekli ile ilgili 1. maddesi; Cumhuriyetin nitelikleri ile ilgili 2. maddesi, Devletin bütünlüğü, dili, marşı, bayrağı ve başkenti ile ilgili 3. maddesi değiştirilemez niteliktedir.

Ancak eşitlikle ilgili 10. maddesinin değiştirilmesi hususunda herhangi bir anayasal engel yoktur. Nitekim 2004 ve 2010 yıllarında bu madde de değişiklikler yapılmıştır.

(Cevap D)

3. Türk hukuk sisteminde yalnızca 1876 ve 1961 Anayasalarında, yasama organı çift meclisten oluşmuştur.

1876 Anayasası'nda meclis, Âyan Meclisi ve Mebusan Meclisi olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Mebusan Meclisi üyeleri 4 yılda bir halk tarafından (yalnızca erkekler) seçilirken; Âyan Meclisi üyeleri ömür boyu görevde kalmak suretiyle padişah tarafından seçilmekteydi.

1961 Anayasası'nda meclis; Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Millet Meclisi üyeleri 4 yılda bir yapılan ve genel oyla seçilen 450 milletvekilinden oluşurken Cumhuriyet Senatosu 6 yılda bir genel oyla seçilen, 150 milletvekili ve Cumhurbaşkanı tarafından seçilen 15 üyeden oluşmaktaydı. 27 Mayıs 1960 askerî darbesini gerçekleştiren Millî Birlik Komitesi Başkanı ve üyeleri de senatonun tabii üyeleri sayılmıştı.

(Cevap C)

4. Temel hak ve hürriyetlerin kötüye kullanılmaması ilkesi ilk kez, 1961 Anayasası'nda 1971 yılında yapılan değişiklikle Türk hukukuna girmiştir.

(Cevap C)

5. Yarı doğrudan demokrasi; egemenliğin kullanılması'nın halk ile temsilcileri arasında paylaştırıldığı demokrasi tipidir. Yarı doğrudan demokrasinin araçları şunlardır:

- Halk oylaması
- Halk vetosu
- Halk girişimi
- Temsilcilerin azledilmesi

1982 Anayasası'nda yarı doğrudan demokrasi yöntemlerinden olan halk oylaması (referandum) kararı kabul edilmiştir.

(Cevap C)

6. Parlamenter sistem, yürütme organının yasamadan kaynaklandığı ve ona karşı sorumlu olduğu hükümet şeklidir. Bu sistemde, yasama ve yürütme organları birbirinden bağımsız olmakla birlikte kuvvetlerin arasında dengeli bir iş birliği söz konusudur. Yasama organı parlamentodan oluşurken yürütme organı Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu'ndan oluşan iki kanatlı bir yapı göstermektedir. Siyasal sorumluluk ise Bakanlar Kuruluna aittir. Bu sistemde yasama organı, güvensizlik oyu veya gensoru ile yürütmeyi düşürebilmektedir. Yürütme organı ise (Cumhurbaşkanı) belli şartların gerçekleşmesi hâlinde yasamayı feshedebilmektedir.

Yürütmenin meşruiyetini yasama organından alması başkanlık sisteminin en tipik özelliklerindendir.

(Cevap E)

7. Devletler gerek yasal yapıları, gerekse sahip oldukları egemenliğin kaynağına göre farklılıklar gösterir. Yasal yapılarına göre basit ve federal devletler olarak ikiye ayrılırlar. Basit devletlerde egemenlik tek bir siyasal merkezde toplanmıştır. Federal devlet ise içişlerinde bağımsız dışişlerinde merkeze bağlı eyaletlerden oluşmaktadır. Her eyaletin kendine ait anayasası, yasama, yürütme ve yargı organları bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, tüm üye eyaletlerin bağlı olduğu bir üst anayasa ve yasama, yürütme, yargı organları bulunmaktadır.

Federal devletler, iki meclisli bir yasama organından oluşmaktadır. Bu meclislerden biri alt meclis olarak görev yaparken diğeri üst meclis görevi yapar.

(Cevap B)

TEST - 2

ANAYASAL GELİŞMELER, DEVLET VE HÜKÜMET ÇEŞİTLERİ

8. Fransa'da başkanlık sistemiyle parlamenter sistemin bazı unsurlarını birleştiren yarı başkanlık sistemi uygulanmaktadır. Bu sistemde devlet başkanı başkanlık sisteminde olduğu gibi halk tarafından seçilmektedir. Ancak yürütme organı parlamenter sistemde olduğu gibi iki başlıdır. Yarı başkanlık sistemi bir ara rejim özelliği göstermektedir.

(Cevap A)

9. Başkanlık sistemi, halk tarafından seçilen bir devlet başkanının yürütme gücünü tek başına elinde bulundurduğu bir sistemdir. Yasama yetkisi ise parlamento aittir. Yasama, yürütme ve yargı organlarının keskin bir ayrımı söz konusudur. Yarı başkanlık sistemi ise Devlet başkanının halk tarafından seçildiği ancak yürütmenin iki başlı (devlet başkanı ve bakanlar kurulu) olduğu bir sistemdir. Bu sistemde yasama ve yürütme organlarının daha yumuşak bir ayrımı söz konusudur. Örneğin, devlet başkanı yasama organını feshedebilir; yasama organı, yürütmeyi güvensizlik oyuyla düşürebilir. Ancak her iki sistemde de devlet başkanı, yasama organına karşı siyaseten sorumlu tutulamaz.

(Cevap C)

10. Meclis Hükûmeti sistemi I. TBMM'de yer alan bir hükûmet modelidir. Bu sistemde Bakanlar tek tek meclis içinden seçilmektedir. Bu sistemde ayrıca yasama ve yürütme yetkisi yasama organına aittir. Ülkemizde Cumhuriyetin ilanı ile birlikte bu sistem terk edilmiş ve kabine sistemine geçilmiştir.

PUAN KÜPÜ

Türkiye, 2018 yılında Cumhurbaşkanlığı (Başkanlık) hükûmet sistemine geçmiştir.

(Cevap D)

11. İki meclis sistemi (bikameralizm) iki yasama organı ya da parlamentonun bulunduğu yönetim şeklidir. Türk hukuk tarihinde, 1876-1878 I. Meşrutiyet Dönemi ile 1960-1980 yılları arasında uygulanmıştır. Günümüzde ise ABD'de Senato ve Temsilciler Meclisi, Birleşik Krallık'ta Avam Kamarası ve Lordlar Kamarası şeklinde uygulanmaktadır. Meşruti monarşilerde iki meclis sistemi görülse de bu durum bir zorunluluk değildir. Ancak federal devletler kural olarak iki meclis sistemini gerekli kılar.

(Cevap A)

12. Mecliste kabul edilen bir kanuna karşı, halkın harekete geçerek referandum isteğinde bulunması ve kanunun yürürlüğe girmesini engellemesi "Halk veto-su" olarak nitelendirilir. Bazı gelişmiş demokrasilerde uygulanan bu yöntemin, Türkiye'de uygulaması yoktur.

(Cevap A)

13. Kanunuesasi hükümlerinde 31 Mart ayaklanmasından sonra bazı değişiklikler yapılmıştır. Buna göre padişahın veto ettiği kanunların, mecliste 2/3 çoğunlukla yeniden kabulü ilkesi mutlak veto yetkisine sahip değildir.

(Cevap B)

14. Vatandaşlık devlet otoritesi karşısında haklara ve borçlara ehil olan kişidir. Vatandaşın bu hukuki durumu, onu tebaadan ayıran en önemli özelliktir.

(Cevap C)

15. 1924 Anayasası'nda anayasanın sertliğe ilişkin hükümlerini denetleyecek olan Anayasa Mahkemesi'ne yer verilmemiştir. Bu durum anayasanın etkinliğini büyük ölçüde zedelemiştir.

(Cevap A)

16. Devletin üç temel unsuru toprak, egemenlik ve topluluktur.

(Cevap E)

ANAYASAL GELİŞMELER, DEVLET VE HÜKÜMET ÇEŞİTLERİ

1. Bir ülkenin anayasasının o anayasada belirlenmiş usullere uyulmak suretiyle değiştirilmesi tali kurucu iktidar terimiyle ifade edilir. Ülkenin anayasasının ihtilal, darbe gibi sebeplerle değiştirilmesine ise asli kurucu iktidar denmektedir. Örnek: 1961 ve 1982 anayasaları.

(Cevap B)

2. 1776'da kabul edilen Virginia Anayasası, Amerikan Bağımsızlık Hareketi (1775-1783) sonucunda hazırlanmış anayasal bir metindir. Başta Amerikan bağımsızlık bildirgesi olmak üzere, insan ve yurttaş hakları bildirgesi gibi birçok belgeyi etkilemiştir.

(Cevap D)

3. (I) Resmî dilin Türkçe olduğu ilk kez 1876 Anayasası (Kanunuesası) ile hüküm altına alınmıştır. Millî (ulusal) egemenlik ilkesi (II) ise ilk kez 1921 Anayasası'nda yer almıştır. Bundan sonra da tüm anayasalarımızda yer almıştır.

"Türkiye Devleti, bir Cumhuriyet'tir" hükmünün değiştirilemeyeceği ve değiştirilmesinin teklif dahi edilemeyeceği 1924 Anayasası'nın en önemli düzenlemelerindendir. Tüm anayasalarımızda yer bulacak olan değiştirilemeyecek hükümler kısmı ilk kez düzenlenmeye başlanmıştır. (III)

(Cevap E)

4. • Hollanda meşruti monarşi ile yönetilen bir Avrupa ülkesidir.
• ABD: Federal Cumhuriyet
• Yunanistan: Üniter Parlamenter Cumhuriyet
• İtalya: Üniter Parlamenter Cumhuriyet
• Almanya: Federal Parlamenter Cumhuriyet ile yönetilmektedir.

(Cevap D)

5. Parlamenter sistem, yürütme organının yasama organından seçildiği ve ona karşı sorumlu olduğu hükümet sistemidir. Yasama ve yürütme organları etkileşim içindedir. Bu sistemde devlet başkanının yasama organına karşı siyasal sorumluluğu bulunmamaktadır.

(Cevap A)

6. 1982 Anayasası'nda 2001, 2002, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2010 ve 2017 yıllarında önemli değişiklikler olmuştur. Soru öncülünde verilen (I) numaralı değişiklik 2004'te, (II) numaralı değişiklik 2017'de, (III) numaralı değişiklik ise 2010'da yapılmıştır.

(Cevap C)

7. 1961 ve 1982 anayasalarının benzerlikleri şunlardır:

- Her iki anayasa da askerî müdahaleler sonucu hazırlanmıştır.
- Asker ve sivil kanattan oluşan kurucu meclisler tarafından hazırlanmıştır.
- Her iki dönemde de meclisin sivil kanadı seçimle oluşmamıştır.
- Her iki anayasa da halkoyuna sunularak kesinleşmiştir.

Buna göre soru öncülünde verilen ifadelerin tamamı doğrudur.

(Cevap E)

8. Devlet hayatındaki kuralların teamüli nitelikte olması, kuralların yazılı ve bütünsel bir belge şeklinde olmasını ifade eder. Yani yazısız anayasalara sahip ülkelerde devlet hayatındaki kurallar teamüli niteliktedir. Yazılı bir anayasası olmayan İngiltere bu tür ülkelere örnektir.

PUAN KÜPÜ

İngiltere'de anayasanın yazılı olmaması İngiltere'nin anayasasının olmadığı anlamına gelmez. Teamüli olan bu anayasa hükümlerine ilişkin toplumda güçlü bir uzlaşma vardır.

(Cevap B)

TEST - 3

ANAYASAL GELİŞMELER, DEVLET VE HÜKÜMET ÇEŞİTLERİ

9. Osmanlı demokrasi faaliyeti olan I. Meşrutiyet Genç Osmanlıların, II. Meşrutiyet ise İttihat ve Terakki Fırkasının baskıcı sonucu ilan edilmiştir.

(Cevap E)

10. 1982 Anayasası ile korunan İnkılap Kanunları;

- Tevhid-i Tedrisat Kanunu (Eğitim - Öğretimde birlik) (1924)
- Şapka Kanunu (1925)
- Tekke, Zaviye ve Türbelerin Kapatılmasına Dair Kanun (1925)
- 1926 tarihli Türk Medeni Kanunu'yla kabul edilen Medeni Nikâh esası
- Uluslararası Rakamların Kabulü Hakkında Kanun (1928)
- Türk Harflerinin Kabulü ve Uygulanması Hakkında Kanun (1928)
- Efendi, Bey, Paşa Gibi Lakap Ve Unvanların Kaldırılmasına Dair Kanun (1934)
- 1934 Tarihli Bazı Kisvelerin Giyilemeyeceğine Dair Kanun

Hıyanet-i Vataniye Kanunu, I. TBMM'ye (1920–1923) karşı çıkan isyanları bastırmak üzere çıkarılmış geçici bir kanundur. Bu nedenle anayasa tarafından korunan inkılâplar arasında gösterilemez.

(Cevap C)

11. Yargı bağımsızlığı, yürütmenin, yasamanın yargısal denetimi, idarenin mali sorumluluğu gibi gerekler hukuk devletinin gereğidir.

(Cevap D)

12. Seçimlerin yargı organlarının genel yönetim ve denetiminde yapılması ilkesi ilk kez, 1961 Anayasası'nın 75. maddesinde yer almıştır.

Bu maddede; “seçimler, yargı organlarının genel yönetim ve denetimi altında yapılır. Seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma, seçim süresince ve seçimden sonra seçim konularıyla ilgili bütün yolsuzlukları, şikâyet ve itirazları inceleme ve kesin karara bağlama ve TBMM üyelerinin seçim tutanaklarını kabul etme görevi Yüksek Seçim Kurulundur.” ifadesi yer almıştır.

(Cevap A)

13. Osmanlı'da azınlıklar dahil halk ilk kez devlet yönetimine katılma hakkını 1876 I. Meşrutiyet ile kazanmıştır.

(Cevap C)

14. Türk anayasalarında “Başlangıç” kısmına ilk kez 1961 Anayasası'nda yer verilmiştir.

(Cevap C)

15. 1921 Anayasası'na (Teşkilat-ı Esasiye Kanunu) ilişkin B, C, D ve E'deki ifadeler doğrudur. Ancak A'daki ifadeler yanlıştır. 1921 Anayasası, henüz 1876 Anayasası resmen yürürlükten kaldırılmadığı için 24 maddelik kısa bir metinden oluşmaktaydı. 1921 Anayasası'nda yargı ile ilgili hiçbir düzenleme yer almamıştır.

(Cevap A)

16. Anayasa metninin bir parçası olan başlangıç kısmından;

- Kuvvetler ayrılığı
- Atatürk milliyetçiliği
- Hürriyetçi demokrasi
- Laiklik
- Ulusal egemenlik
- Anayasanın üstünlüğü ve bağlayıcılığı

gibi ilkeleri çıkarmak mümkündür. “İnsan haklarına saygılı” ilkesi 1982 Anayasası'nın 2. maddesinde yer alır.

(Cevap C)

DEVLETİN TEMEL NİTELİKLERİ, TEMEL HAK VE ÖDEVLER

1. 1982 Anayasası'nın 13. maddesine göre, temel hak ve hürriyetler özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasa'nın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir.

(Cevap C)

2. 1982 Anayasası'na göre Türkiye Cumhuriyeti; laik, demokratik, sosyal hukuk devletidir. Ancak Türkiye Cumhuriyeti Anayasası dinî hükümlere bağlı değildir.

(Cevap D)

3. 1982 Anayasası'nın 35. maddesine göre kişi hak ve ödevlerinden olan mülkiyet hakkı şu şekilde açıklanmıştır: Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir. Bu haklar ancak kamu yararı amacıyla sınırlanabilir. Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz.

(Cevap D)

4. 1982 Anayasası'nın 74. maddesine göre dilekçe hakkı siyasi haklar ve ödevler arasında düzenlenmiştir. Buna göre; Türk vatandaşları ve karşılıklılık esası gözetilmek kaydıyla Türkiye'de ikamet eden yabancılar da kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri hakkında yetkili makamlara ve Türkiye Büyük Millet Meclisine yazı ile başvurma hakkına sahiptir.

(Cevap C)

5. Suç ve cezalarla ilgili esaslar 1982 Anayasası'nın 38. maddesinde düzenlenmiştir. Ancak bu madde de "Şüpheden sanık yararlanır" şeklinde bir hüküm yoktur.

(Cevap D)

6. Dernek, kazanç paylaşma dışında belirli ve ortak bir amaç gerçekleştirmek üzere en az 7 gerçek veya tüzel kişinin oluşturduğu kişi topluluğudur.

1982 Anayasası'nın 33. maddesine göre herkes önceden izin almaksızın dernek kurma hürriyetine sahiptir. Dernek kurma hürriyeti ancak millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlak ile başkalarının hürriyetlerinin korunması sebepleriyle kanunla sınırlanabilir.

(Cevap A)

7. Hukuk devleti;

- Yasalar önünde herkes eşittir.
- Yargı bağımsızlığı sağlanmıştır.
- Temel hak ve özgürlükler güvence altına alınmıştır.
- İdarenin işlemleri önceden bellidir.
- Bir suçun cezası herkes için aynıdır.
- Yapılan işlem anayasa ve yasalara uygundur,

gibi özellikler taşır.

Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesi hukuk devletinin vazgeçilmez koşullarından biri değildir. Çünkü Cumhurbaşkanını halkta seçebilir.

(Cevap E)

8. Eşitlik ilkesi 1982 Anayasası'nda "genel esaslar" bölümünde düzenlenmiştir. Anayasa'nın eşitliğe ilişkin ilgili hükmü kişiler arasında ayrımcılık tanınmasını yasaklamakta ve bütün devlet organlarına eşit işlem yapma yükümlülüğü getirmektedir. 2010 değişikliğiyle 10. maddeye "Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz." ve "Çocuklar, yaşlılar, özürsüzler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz." hükümleri eklenmiştir.

(Cevap D)

9. 1982 Anayasası'nın 4. maddesi değiştirilmeyecek hükümleri içerir. Buna göre, "1. maddesindeki devletin şeklinin Cumhuriyet olduğu hakkındaki hüküm, 2. maddesindeki Cumhuriyetin nitelikleri, 3. maddesindeki hükümler değiştirilemez ve değiştirilmesi teklif edilemez".

(Cevap D)

TEST - 1

DEVLETİN TEMEL NİTELİKLERİ, TEMEL HAK VE ÖDEVLER

10. 1982 Anayasası'nın 21. maddesinde kişi hak ve ödevleri içerisinde konut dokunulmazlığı da (Md. 21) yer alır. Buna göre kimsenin konutuna dokunulamaz. Yetkili merciin yazılı emri olmadan kimsenin konutuna girilemez, arama yapılamaz, eşyalarına el konulamaz.

(Cevap B)

11. 1982 Anayasası, ilk üç maddesinde değiştirilemeyecek, değiştirilmesi teklif dahi edilemeyecek hükümleri düzenlemiştir. Buna göre, A, B, C ve E'de verilenler değiştirilemeyecek hükümlerdendir. Ancak "Yasama yetkisinin TBMM'den başka bir kuruma devredilemeyeceğine dair hüküm" değiştirilemeyecek hükümlerden değildir.

(Cevap D)

12. 1982 Anayasası'na göre temel hak ve hürriyetlere ancak kanunla sınırlama getirilebilir. Ancak bu sınırlama özel sebeplere dayandırılmalıdır. Yani anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlakın korunması amacı gibi belirtilen sebeplerle sınırlama getirilebilir. Ancak sınırlamalar anayasanın sözüne (metnine) ve ruhuna (özüne) uygun olmalıdır. Ayrıca sınırlama temel hak ve hürriyetlerin özüne dokunmamalıdır.

(Cevap E)

13. Uluslararası antlaşmalarla ilgili olarak A, B, C ve E seçeneklerinde verilen bilgiler doğrudur. 1982 Anayasası'nın 90. maddesine göre; usulüne göre yürürlüğe konmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası antlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda uluslararası antlaşma hükümleri esas alınır. Ancak "D" seçeneğinde "kanunlar" yerine "Anayasa" ifadesi kullanıldığı için yanlış bir bilgi verilmiştir.

(Cevap D)

14. 1982 Anayasası'nın 48. maddesine göre herkes çalışma ve sözleşme hürriyetine sahiptir. Bu hak herhangi bir nedenle sınırlandırılmaz.

- Dernek kurma hürriyeti kanunla sınırlandırılabilir.
- Basın hürriyeti Anayasa'da belirtilen 26 ve 27. maddelerle sınırlandırılabilir.
- Din ve vicdan hürriyeti Anayasa'da belirtilen 14. madde hükümlerine aykırı olmamak şartıyla serbesttir.
- Kimsenin haberleşme hürriyetine dokunulamaz.

Ancak özel şartlarda bu haklarla ilgili de sınırlamalar getirilebilir.

(Cevap C)

15. Seçme seçilme hakkı 1982 Anayasası'nın 67. maddesinde Siyasi Hak ve Ödevler başlığı altında düzenlenmiştir.

Anayasamızın dördüncü bölümünde düzenlenen diğer siyasi hak ve ödevler ise şöyledir:

- Türk Vatandaşlığı Hakkı
- Siyasi Faaliyette Bulunma Hakları (Parti Kurma, Partilere Girme ve Partilerden Ayrılma)
- Kamu Hizmetlerine Girme Hakkı
- Mal Bildirimi
- Vatan Hizmeti
- Vergi Ödevi
- Dilekçe, Bilgi Edinme ve Kamu Denetçisine Başvurma Hakkı

(Cevap B)

16. 1982 Anayasası'na göre;

- Vergi adaleti,
- Kamulaştırma,
- Devletleştirme,
- Planlama

sosyal devletin hukuki yöntemlerindendir. Özelleştirme bu unsurlar içerisinde yer almaz.

(Cevap E)

DEVLETİN TEMEL NİTELİKLERİ, TEMEL HAK VE ÖDEVLER

1. 1982 Anayasası'nın 129. maddesine göre, disiplin kararları yargı denetimi dışında bırakılamaz.

(Cevap C)

2. 1982 Anayasası'na göre; savaş, seferberlik veya olağanüstü durumlarda temel hak ve hürriyetlerin kısmen ya da tamamen durdurulmasıyla ilgili şunlar söylenebilir:

- Kimse din, vicdan, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz, bunlardan dolayı suçlanamaz. (Mad. 24)
- Suç ve cezalar geçmişe yürütülemez. (Mad. 38)
- Suçluluğu mahkeme kararı ile saptanıncaya kadar kimse suçlu sayılamaz. (Mad. 38)
- Savaş hukukuna uygun fiiller sonucu meydana gelen ölümler dışında kişinin yaşama hakkına, maddi ve manevi varlığının bütünlüğüne dokunulamaz. (Mad. 38)

Ancak yetkili makamdan izin alınmak şartıyla kişinin konutu aranabilir, özel yaşamına müdahale edilebilir.

(Cevap A)

3. "Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti", "barışçıl toplanma hürriyeti", "dernek kurma hürriyeti", "basın ve halkın duruşmalardan hariç tutulması", "dini inanç ve kanaatlerin açıklanması hürriyeti", kamu düzeni nedeniyle sınırlandırılabilir. Yerleşme hürriyeti, suç işlenmesini önlemek, sosyal ve ekonomik gelişmeyi sağlamak, sağlıklı ve düzenli kentleşmeyi gerçekleştirmek ve kamu mallarını korumak; seyahat hürriyeti, suç soruşturma ve kovuşturması sebebiyle ve suç işlenmesini önlemek amaçlarıyla kanunla sınırlandırılabilir.

(Cevap B)

4. 1982 Anayasası'nın 19. maddesine göre yakalanan veya tutuklanan kişi kırksekiz saat içinde hakim karışına çıkartılmak durumundadır.

(Cevap D)

5. 1982 Anayasası'na göre temel hak ve hürriyetlerin sınırlandırılması;

- Anayasa'nın sözüne ve ruhuna,
- Demokratik toplum düzenine,
- Laik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.
- Sınırlamalar; ancak kanunla yapılabilir.

(Cevap E)

6. 1982 Anayasası'na göre Türkiye Cumhuriyeti'nin temel ilkeleri şunlardır: Cumhuriyetçilik, başlangıç ilkeleri, toplum huzuru, Atatürk milliyetçiliği, laik devlet, sosyal devlet, hukuk devleti, insan haklarına saygılı devlet ve demokratik devlettir. Ancak "başkancı devlet ilkesi" söz konusu değildir.

(Cevap D)

7. 1982 Anayasası'na göre savaş, seferberlik veya olağanüstü hâlin gerekli görüldüğü durumlarda bile:

- Kişinin yaşama hakkına dokunulamaz, maddi ve manevi varlığının bütünlüğüne dokunulamaz.
- Kimse din, vicdan, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz ve bunlardan dolayı suçlanamaz.
- Suç ve cezalar geçmişe yürütülemez.
- Suçluluğu mahkeme kararı ile saptanıncaya kadar kimse suçlu sayılamaz. (Masumiyet Karinesi)

(Cevap E)

8. Herkesin dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım yapılmaksızın kanun önünde eşit sayılması hükmü 1982 Anayasası'nın "Genel Esaslar" kısmında 10. madde de yer almıştır.

(Cevap D)

9. 1982 Anayasası'nın 38. maddesinde;

- Kimse işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz.
- Suçluluğu sabit oluncaya kadar, kimse suçlu sayılamaz.
- Ceza sorumluluğu şahsidir.
- Ölüm cezası ve genel müsadere uygulanamaz.
- Hiç kimse yalnızca sözleşmeden doğan bir hükümüne yerine getirmede için özgürlüğünden alıkonulamaz.

hükümleri yer almaktadır.

1982 Anayasası'nın 38. maddesine göre genel müsadere cezası verilemez.

(Cevap D)

TEST - 2

DEVLETİN TEMEL NİTELİKLERİ, TEMEL HAK VE ÖDEVLER

10. I. TBMM, I. İnönü Zaferi'nden sonra 21 Ocak 1921'de Teşkilat-ı Esasiye Kanunu'nu kabul etmiştir. 1921 Anayasası 24 maddeden oluşan kısa bir metin olarak hazırlanmış savaş anayasasıdır. En önemli özelliği güçler birliği ilkesini kabul ederek yasama, yürütme ve yargı yetkisini mecliste toplamasıdır. 1921 Anayasası'nın en önemli yeniliği ise "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir" düşüncesini savunarak "Millî Egemenlik" ilkesini kabul etmesidir.

(Cevap B)

11. 1982 Anayasası'na göre siyasi haklar ve ödevler şunlardır:

- Vergi ödevi (Mad. 73)
- Kamu hizmetlerine girme hakkı (Mad. 70)
- Mal bildirimi (Mad. 71)
- Dilekçe hakkı (Mad. 74)
- Türk vatandaşlığı hakkı (Mad. 66)
- Vatan Hizmeti (Mad. 72)
- Seçme ve seçilme hakkı (Mad. 67)
- Siyasi parti kurma ve siyasi partilere üyelik hakkı (Mad. 68)

Ancak; sendika kurma, konut hakkı, ücrette adaletin sağlanması, toprak mülkiyeti hakları sosyal ve ekonomik hak ve ödevler arasında yer alır.

(Cevap E)

12. 1982 Anayasası'na göre temel hak ve ödevler; kişi hak ve ödevleri, sosyal ve ekonomik hak ve ödevler, siyasi hak ve ödevler olmak üzere üçe ayrılmaktadır. Sosyal ve ekonomik haklar pozitif statü hakları olup isteme hakkı olarak ifade edilir. Bu hak kapsamı içerisinde;

- Ailenin korunması (Mad. 41)
- Çalışma hakkı ve ödevi (Mad. 49)
- Toplu sözleşme hakkı (Mad. 53)
- Çalışma ve sözleşme hürriyeti (Mad. 48)
- Kamulaştırma (Mad. 46)
- Devletleştirme (Mad. 47)
- Sendika kurma hakkı (Mad. 51)
- Eğitim öğrenim hakkı (Mad. 42)
- Sosyal güvenlik hakkı (Mad. 60)

gibi haklar yer almaktadır.

(Cevap B)

13. Mal bildirimi 1982 Anayasası'nın 71. maddesinde siyasi hak ve ödevler başlığı altında düzenlenmiştir. Diğer siyasi haklar ve ödevler şunlardır:

- Türk vatandaşlığı (Mad. 66)
- Seçme, seçilme, siyasi faaliyetlerde bulunma hakkı (Mad. 67)
- Siyasi partilerle ilgili düzenlemeler (Mad. 68 - 69)
- Kamu hizmetine girme hakkı (Mad. 70)
- Vatan hizmeti (Mad. 72)
- Vergi ödevi (Mad. 73)
- Dilekçe hakkı (Mad. 74)

(Cevap C)

14. 1982 Anayasası'nın 67. maddesi, tek dereceli seçim, eşit oy, seçimlerin serbestliği, genel oy, gizli oy açık sayım ilkelerine yer vermiştir. İki turlu seçim ise yoktur.

(Cevap A)

15. Kanunların anayasaya aykırı olamaması hükmü Anayasa'nın üstünlüğü ilkesiyle doğrudan ilgilidir. 1982 Anayasası'nın 11. maddesine göre; Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır. Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz.

(Cevap A)

16. 1982 Anayasası'nın 32. maddesine göre düzeltme ve cevap hakkında kişinin müracaatından itibaren yayımlanmasının gerekip gerekmeyeceğine hakim 7 gün içinde karar verir.

(Cevap E)

DEVLETİN TEMEL NİTELİKLERİ, TEMEL HAK VE ÖDEVLER

1. 1982 Anayasası'na göre Anayasa'nın dayandığı temel görüş ve ilkeleri belirten başlangıç kısmı, anayasa değişikliğine ilişkin hükümler, geçici maddeler ve İnkılap Kanunları Anayasa metnine dâhil sayılmaktadır. Ancak 1982 Anayasası'nın 176. maddesi uyarınca, madde kenar başlıkları, sadece ilgili oldukları maddelerin konusunu ve maddeler arasındaki sıralama ve bağlantıyı gösterir. Bu başlıklar, Anayasa metninden sayılmaz.

(Cevap C)

2. 1982 Anayasası'nda yer alan temel hak ve ödevlerden kişinin hak ve ödevleri kapsamında din ve vicdan hürriyeti için A, C, D, E seçeneklerinde verilen bilgiler doğrudur. B seçeneğindeki ifade yanlıştır. Çünkü 1982 Anayasası'nın 14. maddesi hükümlerine aykırı olmamak şartıyla ibadet, dinî ayin ve törenler serbesttir. Buna göre ibadet, dinî ayin ve törenler 14. maddeye aykırı olursa sınırlandırılabilir.

(Cevap B)

3. 1982 Anayasası'na göre temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ancak kanunla sınırlandırılabilir. Bu sınırlamalar;

- Anayasa'nın sözüne ve ruhuna,
- Demokratik toplum düzenine
- Laik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.

(Cevap C)

4. Haberleşme hürriyeti kişi hak ve ödevleri içerisinde yer alır. Kişi hak ve ödevleri negatif statü hakları olup koruyucu haklardır. A, C, D, E seçeneklerinde yer alan haklar sosyal ve ekonomik haklar içerisinde yer alır.

(Cevap B)

5. 1982 Anayasası'na göre kişinin hak ve ödevleri kapsamında yer alan "özel hayatın gizliliği" maddesine göre; Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz.

Millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlakın korunması ya da başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebeplerinden biri ya da birkaçına bağlı olarak, usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça, yine bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde de kanunla yetkili kılınmış merciinin yazılı emri bulunmadıkça kimsenin üstü, özel kâğıtları ve eşyası aranamaz, bunlara el konulamaz.

(Cevap C)

6. 1982 Anayasası'nın 13. maddesine göre temel hak ve hürriyetler, ancak kanunla sınırlandırılabilir. Yani, temel hak ve hürriyetler, Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle, yönetmelikle veya diğer idarî işlemler ile sınırlandırılmaz. Demokratik bir devlette iktidarın kaynağı halk olduğuna ve parlamento da halkı temsil ettiğine göre, temel hak ve hürriyetleri sınırlamaya yetkili organ olarak yasama organının tespit edilmesi gayet yerindedir. Temel hak ve özgürlüklerin yasama organı tarafından kanunla sınırlandırılması, kişiler için önemli bir güvence oluşturur.

(Cevap A)

7. Hukuk devletinde bulunması gereken özellikler şunlardır:

- Yasama işlemlerinin yargısal denetime tabi olması, yürütme işlemlerinin yargısal denetime tabi olması, yargı bağımsızlığı, kanuni hâkim güvencesi, temel hakların güvence altına alınması, yasaların genel olması, yasaların anayasaya uygunluğu, hukukun genel ilkelerine bağlılık, kuvvetler ayrılığının benimsenmesi, anayasa'nın üstünlüğü ve bağlayıcılığı, idari faaliyetlerin belirliliği ilkesi, idarenin mali sorumluluğu, adil yargılanma hakkının olması

milletin iradesini yansıtan parlamento seçimlerinin tek turlu olması demokratik devlet anlayışının özelliğidir.

(Cevap B)

8. Devletleştirme kamu yararının zorunlu kıldığı hâllerde kamu hizmeti taşıyan özel teşebbüslerin devletin tasarrufu altına sokulmasıdır. Çalışmayla ilgili hükümler arasında yer almamaktadır.

(Cevap E)

TEST - 3

DEVLETİN TEMEL NİTELİKLERİ, TEMEL HAK VE ÖDEVLER

9. 1982 Anayasası'na göre temel hak ve ödevler;
- Kişinin Hak ve Ödevleri (Negatif Statü Hakları)
 - Sosyal ve Ekonomik Hak ve Ödevler (Pozitif Statü Hakları)
 - Siyasal Hak ve Ödevler (Aktif Statü Hakları – Katılımcı)

Dilekçe hakkı siyasi hak ve ödevler kapsamındadır. Düzeltme ve cevap hakkı, dernek kurma hürriyeti, toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme kişinin hak ve ödevleri kapsamında yer alır. Sosyal güvenlik hakkı ise sosyal ve ekonomik haklar yani pozitif haklar içerisinde yer alır.

(Cevap B)

10. 1982 Anayasası'nın 38. maddesine göre suç ve cezalarla ilgili temel ilkeler şunlardır:
- Kimse, işlediği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz.
 - Suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar kimse suçlu sayılamaz.
 - Hiç kimse kendisini ve kanunda gösterilen yakınlarını suçlayan bir beyanda bulunmaya veya bu yolda delil göstermeye zorlanamaz.
 - Kanuna aykırı olarak elde edilmiş bulgular delil olarak kabul edilemez.

Uluslararası Ceza Divanı'na taraf olmanın gerektirdiği yükümlülükler hariç olmak üzere vatandaş suç sebebiyle yabancı bir ülkeye verilemez.

(Cevap D)

11. 1982 Anayasası'nın 34. maddesine göre, toplantı ve gösteri yürüyüşleri ancak millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve ahlakın korunması veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması gerekçeleriyle kanunla sınırlanabilir.

(Cevap C)

12. Bir kimsenin vücut bütünlüğü, sağlığı, ismi, şeref ve haysiyeti, resmi, hürriyetleri, sır çevresi, ekonomik ve fikri faaliyetleri üzerindeki hakları kişi haklarını oluşturmaktadır. İnsanın en temel haklarından olan kişi hakları, 1982 Anayasası'nın ikinci bölümünde de "Kişi Hakları ve Ödevleri" başlığı altında düzenlenmiştir.

(Cevap A)

13. 1982 Anayasası'nın 2. maddesine göre, "Türkiye Cumhuriyeti... bir hukuk devletidir". hukuk devleti; "faaliyetlerinde hukuk kurallarına bağlı olan, vatandaşlarına hukuki güvenlik sağlayan devlet" şeklinde tanımlanabilir. Bu tanım, özellikle devletin eylem ve işlemlerinin hukuk kuralları ile bağlı olduğu devleti işaret etmektedir. Anayasa Mahkemesi de hukuk devletini, bir kararında "yönetilenlere en güçlü, en etkin ve en kapsamlı biçimde hukuksal güvencenin sağlanması, tüm devlet organlarının eylem ve işlemlerinin hukuka uygun olması" şeklinde tanımlamıştır.

(Cevap C)

14. 1982 Anayasası'nda belirtilmiş siyasi hak ve ödevleri şu şekilde sıralayabiliriz:
- Seçme ve seçilme hakkı (Mad. 67)
 - Siyasi parti kurma ve üye olma hakkı (Mad. 68)
 - Kamu hizmetlerine girme hakkı (Mad. 70)
 - Vergi ödevi (Mad. 73) ve vatan hizmeti hakkı (Mad. 72)
 - Mal bildirimi (Mad. 71)
 - Vatandaşlık hakkı (Mad. 66)
 - Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı (Mad. 74)

(Cevap E)

15. 1982 Anayasası'na göre çalışma yaşamıyla ilgili; İşçilerin grev hakkının olduğu (Mad. 54), herkesin sosyal güvenlik hakkına sahip olduğu (Mad. 60), işçi ve işverenlerin toplu iş sözleşmesi yapma hakkına sahip olduğu düzenlemelerine yer verilmiştir. (Mad. 53) B'de verilen ifade 1982 Anayasası'na ait bir düzenleme değildir.

(Cevap B)

16. Tanımda verilen bireylerin yönetime katılması ifade özgürlüğünün olması doğrudan demokratik devletin gereğinden söz etmektedir.

(Cevap A)

DEVLETİN TEMEL NİTELİKLERİ, TEMEL HAK VE ÖDEVLER

1. Sendika, işçilerin veya işverenlerin çalışma ilişkilerinde, ortak ekonomik ve sosyal hak ve menfaatleri korumak, geliştirmek üzere meydana getirdikleri tüzel kişiliklerdir. 2821 sayılı Sendikalar Kanunu'na göre meslek veya iş yeri esasına göre işçi ve işveren sendikası kurulamaz.

(Cevap D)

2. Siyasi partilere kimlerin üye olamayacağına dair düzenleme 1982 Anayasası'nın 68. maddesinde yer almıştır. Buna göre Hâkimler ve Savcılar, Sayıştay dâhil yüksek yargı mensupları, memurlar, işçi niteliği taşımayan kamu görevlileri, Silahlı Kuvvetler mensupları, yükseköğretim öncesi öğrenciler siyasi partilere üye olamaz.

(Cevap E)

3. Suç ve cezalara ilişkin esaslar 1982 Anayasası'nın 38. maddesinde düzenlenmiştir. A, B, C, D seçeneklerinde verilen ifadeler bu maddede aynen geçmektedir. Ancak ölüm cezası, 1982 Anayasası'nda 2004 yılında yapılan değişiklikle tamamen kaldırılmıştır. Savaş hâli ve terör suçları gibi bir istisna bulunmamaktadır.

(Cevap E)

4. Kişinin devlet yönetimine katılmasını sağlayan haklara “**Aktif Statü Hakları (Katılma Hakları)**” denir. Örneğin; kamu hizmetine girme, dilekçe hakkı, seçme – seçilme hakkı gibi.

(Cevap B)

5. Kamu Denetçiliği Kurumu, 1982 Anayasası'nda 2010 yılında yapılan değişiklikle, idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri incelemek üzere TBMM Başkanlığına bağlı olarak kurulmuştur. 1982 Anayasası'nın 74. maddesine göre Kamu Başdenetçisi TBMM tarafından, 4 yıl için seçilir. Cumhurbaşkanının bu süreçte herhangi bir görev ve yetkisi bulunmamaktadır.

(Cevap E)

6. 1982 Anayasası'nın temel haklar ve ödevler başlığı altında siyasi haklar ve ödevlerimiz olarak; vatandaşlık hakkı, seçme seçilme, siyasi parti, vatan hizmeti, vergi ödevi, kamu hizmetine girme ve dilekçe hakkımız sayılmıştır.

(Cevap C)

7. 1982 Anayasası'nın 34. maddesine göre toplantı ve gösteri yürüyüşü ancak millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlığın ve genel ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla kanunla sınırlanabilir.

(Cevap C)

8. Suç, yasaların ceza tehdidiyle yasakladığı eylemlerdir. Suçta ve cezada kanunilik ilkesine göre, bir davranışın suç sayılması için mutlaka kanunlarla önceden belirlenmiş olması gerekir. Yani davranış kuralarını ihlal etme bir fiilin suç sayılması için yeterli değildir.

(Cevap E)

9. 1982 Anayasası'nın 15. maddesi kapsamında çekirdek haklar olarak nitelendirilen haklardan birisi de kişinin maddi ve manevi varlığının bütünlüğüne dokunulmaması hakkıdır.

(Cevap A)

10. 1982 Anayasası'na göre;

- Ailenin korunması (Mad. 41)
- Eğitim hakkı (Mad. 42)
- Çalışma hakkı (Mad. 49)
- Çevre hakkı (Mad. 56)
- Gençliğin korunması (Mad. 58)
- Sendika kurma hakkı (Mad. 51) hakkı

sosyal ve ekonomik haklar arasında yer alır. Zorla çalıştırma yasağı kişinin temel hak ve ödevleri arasında yer alır.

(Cevap B)

TEST - 4

DEVLETİN TEMEL NİTELİKLERİ, TEMEL HAK VE ÖDEVLER

11. 1982 Anayasası'na göre temel hak ve hürriyetlerin sınırlandırılması kanunla yapılmalıdır. (Cumhurbaşkanı Kararnamesi ya da idarenin diğer düzenleyici işlemleri ile sınırlandırma yapılamaz!)

(Cevap B)

12. 1982 Anayasası'na göre;

- Süreli ve süresiz yayın hakkı (Md. 29)
- Kamu hizmetlerine girme hakkı (Md. 70)
- Konut hakkı (Md. 57)
- Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı (Md. 74)
- Din ve vicdan hürriyeti (Md. 24) gibi temel haklar ve ödevler düzenlenmiştir. Ancak sınırsız ibadet hakkı anayasamızda öngörülen bir hak değildir. Anayasanın 14. maddesine aykırı olmamak şartıyla her türlü dini ibadet, ayin, tören serbesttir.

(Cevap E)

13. 1982 Anayasası'na göre, kişi hak ve ödevleri arasında yer alan dernek kurma hürriyetiyle ilgili olarak;

- Herkes önceden izin almadan dernek kurma, bunlara üye olma ve üyelikten çıkma hakkına sahiptir.
- TSK, kolluk mensupları ve devlet memurları derneklere üye olabilir.

Ancak millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesini önlemek, genel sağlık ve genel ahlakı korumak amacıyla bu hürriyet sınırlandırılabilir.

Sınırlama kanunla yapılabilir.

Kamu düzeninin gerektiği hâllerde gecikmede sakınca varsa kanunla bir merci, dernekleri faaliyetten men ile yetkilendirilebilir.

(Cevap C)

14. 1982 Anayasası'nın 2. maddesi Cumhuriyeti nitelikleri başlığını taşımaktadır. Buna göre; Cumhuriyet'in nitelikleri arasında; Laik, demokratik, sosyal devlet ilkesi ve insan haklarına saygılı olma ilkesi yer almaktadır. 1982 Anayasası'nda devletin üç temel organı olan yasama, yürütme ve yargı organlarının birbirinden ayrı olarak yer alması kuvvetler ayrılığına işarettir. Fakat bu durum Cumhuriyet niteliklerinden biri değildir.

(Cevap E)

15. 1982 Anayasası'na göre yerleşme ve seyahat hürriyeti;

- Suç işlenmesini önlemek
- Sosyal ve ekonomik gelişmeyi sağlamak
- Kamu mallarını korumak
- Sağlıklı ve düzenli kentleşmeyi sağlamak amacıyla sınırlandırılabilir. Ancak bu sınırlama genel ahlakı korumak amacıyla yapılmaz.

(Cevap B)

16. 1982 Anayasası'nın 69. maddesi siyasi partilere getirilen yasakları içerir. Buna göre, A, C, D ve E seçeneklerinden verilenler siyasi partiler için getirilmiş yasaklardır. Fakat iktidari zor durumda bırakacak politikalar geliştirmek yasak değildir.

(Cevap B)

DEVLETİN TEMEL NİTELİKLERİ, TEMEL HAK VE ÖDEVLER

1. Güçler birliği yasama, yürütme ve yargı erklerinin tek bir organda toplanmasını ifade eder. Bu ilke, acil durumlarda hızlı kararlar alıp uygulayabilme avantajından dolayı Türkiye’de 1921 ve 1924 anayasaları döneminde uygulanmıştır. Ancak Türkiye, 1961 Anayasası’ndan bu yana kuvvetler ayrılığı ilkesini benimsemiştir.

(Cevap C)

2. Vergi ödevi, 1982 Anayasası’nın siyasi hak ve ödevler başlığı 73. maddesinde altında düzenlenmiştir. Buna göre, herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, mali gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür.

(Cevap D)

3. Kamu görevlilerine sendika kurma hakkı ilk kez 1961 Anayasası ile verilmiştir. Bu hak 1982 Anayasası’nda kamu görevlileri için aynen yerini korumuştur.

(Cevap C)

4. 1982 Anayasası’nda; Vatan hizmeti, çalışma, eğitim ve öğretim konuları hak ve aynı zamanda ödev olarak düzenlenmiştir.

(Cevap D)

5. 1982 Anayasası’nın 19. maddesinin başlığı “Kişi hürriyeti ve güvenliği”dir. Buna göre, yakalanan veya tutuklanan kişi, tutulma yerine en yakın mahkemeye gönderilmesi için gerekli süre hariç en geç 48 saat ve toplu olarak işlenen suçlarda en çok 4 gün içinde hâkim önüne çıkarılır. Kimse bu süreler geçtikten sonra hâkim kararı olmaksızın hürriyetinden yoksun bırakılamaz. Bu süreler olağanüstü hâl ve savaş hâllerinde uzatılabilir.

(Cevap D)

6. 1982 Anayasası’nın 74. maddesine göre; “Vatandaşlar ve karşılıklılık esası gözetilmek kaydıyla Türkiye’de ikamet eden yabancılar kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri hakkında, yetkili makamlara ve TBMM’ye yazı ile başvurma hakkına sahiptir.” Dolayısıyla A seçeneğinde belirtilen yabancılar için koşul aranmadığı bilgisi yanlıştır. Karşılıklılık esası bir ön koşul olarak anayasada belirtilmiştir.

(Cevap A)

7. Özel hayatın gizliliği 1982 Anayasası’nın 20. maddesinde kişi hak ve ödevleri başlığı altında düzenlenmiştir. Bu sebeple özel hayatın gizliliği ile ilgili olağan Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle düzenleme yapılamaz.

(Cevap E)

8. 1982 Anayasası’nın 20. maddesi özel hayatın gizliliği ile ilgili düzenlemeler içerir. Buna göre; gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde kanunla yetkili kılınmış merciin yazılı emri bulunmadıkça; kimsenin üstü, özel kâğıtları ve eşyası aranamaz ve bunlara el konulamaz. Yetkili merciin kararı 24 saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını el koymadan itibaren 48 saat içinde açıklar; aksi hâlde, el koyma kendiliğinden kalkar.

(Cevap A)

TEST - 5

DEVLETİN TEMEL NİTELİKLERİ, TEMEL HAK VE ÖDEVLER

9. 1982 Anayasası'nın 74. maddesi dilekçe hakkı ile ilgili düzenlemeler içermektedir. Buna göre; vatandaşlar ve karşılıklılık esası gözetilmek kaydıyla Türkiye'de ikamet eden yabancılar kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri hakkında, yetkili makamlara ve TBMM'ye yazı ile başvurma hakkına sahiptir. Dolayısıyla dilekçe hakkı, hem Türk vatandaşlarına hem de karşılıklılık esası gözetilmek şartıyla yabancılar için tanınan bir haktır.

(Cevap E)

10. 1982 Anayasası'nda; seyahat özgürlüğü ile din ve vicdan özgürlüğü temel hak ve ödevler başlığı altında düzenlenmiştir. Sendika ve sosyal güvenlik hakkı ise sosyal ve ekonomik hak ve ödevler başlığı altında düzenlenmiştir.

Kanun teklifinde bulunma hakkı temel hak ve hürriyetler kapsamında değildir. Milletvekillerine ait olan bir yetkidir.

(Cevap C)

11. Çalışma şartları ve dinlenme hakkı 1982 Anayasası'nın 50. maddesiyle düzenlenmiştir. Buna göre, kimse, yaşına, cinsiyetine ve gücüne uymayan işlerde çalıştırılmaz.

- Küçükler,
- Kadınlar,
- Bedeni ve ruhi yetersizliği olanlar çalışma şartları bakımından özel olarak korunurlar.

65 yaşını doldurmuş olan yaşlılar ise özel olarak korunması gereken kişiler arasında belirtilmemiştir.

(Cevap E)

12. 1982 Anayasası'nda 2001 yılında yapılan değişikliğe göre, "Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasa'nın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir." Buna göre; sınırlamanın temel hak ve hürriyetlerin özüne dokunmaması anayasal bir kural olarak kabul edilmiştir.

(Cevap E)

13. 1982 Anayasası'nın 15. maddesine göre, savaş, seferberlik veya olağanüstü hâllerde, dahi dokunulmayacak temel hak ve hürriyetler vardır. Bunlara "sert çekirdek haklar" denir ve 1982 Anayasası'nın 15. maddesinde belirtilmiştir.

Buna göre; sert çekirdek hakları şu şekilde sıralayabiliriz:

- Savaş hukukuna uygun fiiller sonucu meydana gelen ölümler dışında kişinin yaşama hakkına dokunulmaması
- Kişinin maddi ve manevi varlığının bütünlüğüne dokunulmaması
- Kimsenin din, vicdan, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanmaması
- Suç ve cezaların geçmişe yürütülememesi
- Suçluluğu mahkeme kararı ile saptanıncaya kadar kimsenin suçlu sayılamaması

E seçeneğinde belirtilen konut dokunulmazlığı, sert çekirdek haklar kapsamında değildir.

(Cevap D)

14. 1982 Anayasası'nın 15. maddesine göre, savaş, seferberlik ve olağanüstü hâllerde ne olursa olsun düşünce ve kanaatleri açıklama özgürlüğüne dokunulamaz.

(Cevap E)

15. 1982 Anayasası'nın 67. maddesine göre er ve erbaş, askeri öğrenci, taksirli suçlar hariç hüküm giymiş kişiler oy kullanamazlar. Hükmü kesinleşene herkes masum sayıldığından tutuklu yargılananlar oy kullanabilir.

(Cevap B)

16. Devlet, yasama, yürütme ve yargı güçlerinden oluşur. Başkanlık sisteminde sert kuvvetler ayrılığı, yarı başkanlık sisteminde yumuşak kuvvetler ayrılığı varken meclis hükümeti sisteminde yasama ve yürütme görevleri mecliste toplanmıştır.

(Cevap C)

DEVLETİN TEMEL NİTELİKLERİ, TEMEL HAK VE ÖDEVLER

1. 1982 Anayasası'nın 74. maddesine göre;

- Vatandaşlar ve karşılıklılık esası gözetilmek kaydıyla Türkiye'de ikamet eden yabancılar kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri hakkında yetkili makamlara ve TBMM'ye yazı ile başvurma hakkına sahiptir. Kendileriyle ilgili başvuruların sonucu gecikmeksizin dilekçe sahipleri ne yazılı olarak bildirilir. Bu hakkın kullanma biçimi kanunla düzenlenir.

Yabancılar da dilekçe hakkına sahiptir ancak bunun iki şartı vardır:

- Türkiye'de ikamet ediyor olmak
- Karşılıklılık şartı (Kendi ülkesindeki Türk vatandaşları da bu haktan yararlanabilmeli)

Tüzel kişilerin dilekçe hakkından yararlanabileceği anayasada açıkça öngörülmemiştir.

(Cevap B)

2. Temel hak ve hürriyetlerin sınırlandırılması ile ilgili 1982 Anayasası'nın ilk metninde şu ifadeler yer alır.

"Temel hak ve hürriyetlerle ilgili genel ve özel sınırlamalar demokratik toplum düzeninin gereklerine aykırı olamaz ve öngörüldükleri amaç dışında kullanılamaz."

Yürürlükte olan 1982 Anayasası'nda ise şu ifade vardır. "Sınırlamalar Anayasa'nın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve laik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz."

Görüldüğü gibi "Demokratik toplum düzeni" Anayasa'nın ilk hâlinde de mevcuttur.

(Cevap E)

3. 1982 Anayasası'nın 67. maddesine göre 18 yaşını dolduran her Türk vatandaşı oy kullanabilir.

(Cevap C)

4. 1982 Anayasası'nın 32. maddesine göre; düzeltme ve cevap hakkı, kişilerin haysiyet ve şereflerine dokunulması veya kendileriyle ilgili gerçeğe aykırı yayınlar yapılması hâlinde tanınan bir haktır. Düzeltme ve cevap hakkı 1982 Anayasası'nda kişi hakları ve ödevleri başlığı altında düzenlenmiştir.

(Cevap E)

5. Basın hürriyeti ile ilgili hükümler 1982 Anayasası'nın 28. maddesinde düzenlenmiştir. Basın hürriyeti 1982 Anayasası'nda "kişinin hakları ve ödevleri" başlığı altında bulunur. Buna göre A, C, D ve E'deki ifadeler basın hürriyetine ilişkin doğru ifadelerdir. Ancak B'deki ifade yanlıştır. Çünkü 1982 Anayasası'nın 28. maddesine göre "Basımevi kurmak izin alma ve mali teminat yatırma şartına bağlanamaz."

(Cevap B)

6. 1982 Anayasası'nın 3. maddesinde "Türkiye devleti, ülkesi ve milletiyle bir bütündür. Dili Türkçedir. Bayrağı, şekli kanunda belirtilen, beyaz ay yıldızlı al bayraktır. Millî marşı "İstiklal Marşı"dır. Başkenti Ankara'dır" hükmü yer alır. Buna göre vatan hizmeti ilk üç madde arasında yer almaz. 1982 Anayasası'nın 72 maddesinde düzenlenen vatan hizmeti temel hak ve ödevler kısmında siyasi hak ve ödevler içerisinde yer almıştır.

(Cevap E)

7. 1982 Anayasası'na göre seçme – seçilme, vatan hizmeti, kamu hizmetlerine girme gibi haklar yalnızca Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına tanınmış haklardır.

(Cevap E)

TEST - 6

DEVLETİN TEMEL NİTELİKLERİ, TEMEL HAK VE ÖDEVLER

8. 1982 Anayasası'nın 176. maddesine göre, Anayasa'nın dayandığı temel görüş ve ilkeleri belirten başlangıç kısmı, Anayasa metnine dâhildir. Madde kenar başlıkları ise Anayasa metninden sayılmaz.

(Cevap A)

9. 1982 Anayasası'nın 26. maddesine göre, herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu hürriyet resmî makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestliğini de kapsar. Ancak bu hüküm radyo, televizyon, sinema veya benzeri yollarla yapılan yayımların izin sistemine bağlanmasına engel değildir.

(Cevap D)

10. Tek turlu seçim, seçmenin yapacağı tek oylamayla temsilcileri belirlemesidir. İki turlu seçim ise birinci oylamada hiçbir adayın yeterli oyu alamaması durumunda seçmenin bir ya da iki hafta gibi kısa bir süre sonra yapılacak ikinci oylamada vereceği oy sonucunda temsilcileri belirlemesidir. Örneğin, Fransa'da cumhurbaşkanlığı ve milletvekilliği seçimleri iki turlu yapılmaktadır. 2010 Anayasa değişikliğiyle Türkiye'de de cumhurbaşkanı iki turlu bir seçimle belirlenecektir.

(Cevap C)

11. 1982 Anayasası'nın 23. maddesine göre, yerleşme hürriyeti, suç işlenmesini önlemek, sosyal ve ekonomik gelişmeyi sağlamak, sağlıklı ve düzenli kentleşmeyi gerçekleştirmek, kamu mallarını korumak amacıyla sınırlandırılabilir.

(Cevap A)

12. Seçimlerde oy kullanamayacak olanları şu şekilde sıralayabiliriz:

- Silah altında bulunan er ve erbaşlar
- Askerî öğrenciler
- Akli dengesi yerinde olmayanlar
- Kasıtlı bir suçtan ceza infaz kurumunda bulunan hükümlüler
- Seçmen olmayanlar (kısıtlılar, kamu hizmetinden yasaklılar, Türk vatandaşı olmayanlar...)

Buna göre, gözaltı kararı ya da tutukluluk hâli oy kullanma hakkını engelleyen bir durum değildir.

(Cevap E)

13. 1982 Anayasası'nın 13. maddesine göre, temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasa'nın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlandırılabilir. Bu sınırlamalar, Anayasa'nın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve laik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkelerine aykırı olamaz.

(Cevap C)

14. 1982 Anayasası'nın 2. maddesine göre, "Türkiye Cumhuriyeti... demokratik... bir... devlet"tir. Bu ilke, Türkiye Cumhuriyeti'ni demokrasiye uygun bir devlet olduğunu ifade etmektedir. Seçimler düzenli aralıklar ile tekrarlanması en temelde demokratik devlet ilkesinin bir gereğidir.

(Cevap E)

15. 1982 Anayasası'nın 19. maddesine göre yakalanan veya tutuklanan kişi toplu işlenen suçlarda en çok 4 gün içinde hakim karşısına çıkartılır.

(Cevap C)

16. 1982 Anayasası'na göre temel hak ve hürriyetler savaş, seferberlik veya OHAL durumunda milletlerarası hukuktan doğan yükümlülükler ihlal edilmemek kaydıyla durumun gerektirdiği ölçüde kısmen veya tamamen durdurulabilir. Ancak bu karar neticesinde yapılan işlemlere karşı yargı yolu kapalıdır.

(Cevap E)

DEVLETİN TEMEL NİTELİKLERİ, TEMEL HAK VE ÖDEVLER

1. Yargı bağımsızlığı, Anayasa'nın başlangıç kısmında değil, üçüncü bölümde 138. maddesinde düzenlenmiştir. Türk Devletinin bölünmez bütünlüğü, Atatürk milliyetçiliği, Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlılık ve Atatürk medeniyetçiliği başlangıçta belirtilen ilkeler arasında yer alır.

(Cevap B)

2. Siyasi partilerin gelir ve giderlerine ilişkin 1982 Anayasası'nda yer alan düzenlemeler şunlardır:

- Siyasi partilerin ticari faaliyete giremezler.
- Siyasi partilerin gelir ve giderlerinin amaçlarına uygun olması gereklidir.
- Yabancı devletlerden, uluslararası kuruluşlardan ve Türk uyruğunda olmayan gerçek ve tüzel kişilerden maddi yardım olmak temelli olarak kapatılma gerektirir.
- Siyasi partilere, devlet, yeterli düzeyde ve hakça mali yardım yapar. Partilere yapılacak yardımların, alacakları üye gidişatının ve bağışların tabi olduğu esaslar kanunla düzenlenir.

1982 Anayasası'na göre siyasi partiler ticari faaliyetde bulunmayacağından dolayı ticari kazanç elde edemezler. A, B, C ve D seçeneğindeki 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'ndaki düzenlemelerdir.

(Cevap E)

3. Temel hak ve hürriyetlerin sınırlandırılması ile ilgili hükümler 1982 Anayasası'nın 13. maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre, temel hak ve hürriyetler özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasa'nın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak kanunla sınırlandırılabilir. Bu sınırlamalarda ölçülülük esasına uyulmalıdır.

(Cevap D)

4. A, C, D ve E seçeneğindeki kanunlar 1982 Anayasası'nın 174. maddesine göre İnkılap Kanunları arasında yer alır.

Fakat Diyanet İşleri Başkanlığı'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun, 1982 Anayasası'nın korumaya aldığı kanunlardan biri değildir.

(Cevap B)

5. 1982 Anayasası'nın 69. maddesine göre yabancı devletlerden, uluslararası kuruluşlardan ve Türk uyruğunda olmayan gerçek ve tüzel kişilerden maddi yardım alan siyasi partiler temelli olarak kapatılır.

(Cevap E)

6. 1982 Anayasası'nda 2010 yılında yapılan değişikliklerle herkese, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı verilmiştir.

(Cevap B)

7. 1982 Anayasası'nın 73. maddesine göre; herkes, kamu giderlerini karşılamak için devletin ihtiyaçlarına göre vergi ödemekle yükümlüdür.

- Vergi yükünün adaletli dağıtımı maliye politikasının sosyal amacıdır.
- Vergi, kanunla konulur ve Cumhurbaşkanlığı vergi yükümlülüğünü kaldıramaz.

Ancak vatan hizmeti vergi ödevi değil, siyasi hak ve ödevler arasında yer alan bir sorumluluktur.

(Cevap A)

8. 1982 Anayasası'na göre; temel hak ve hürriyetlerin özüne dokunulamaz.

- Temel hak ve hürriyetler ancak özel sınırlama ile durdurulabilir.
- Sınırlama kanunla olmalıdır.
- Anayasa'nın özüne, ruhuna, sözüne, demokratik toplum düzeninin gereklerine aykırı olmamalıdır.
- Sınırlama ölçülülük ilkesine ve laik Cumhuriyetin gereklerine aykırı olmamalıdır.

(Cevap B)

9. Bir devlete uyrukluk bağı ile bağlı olan kişilere vatandaş denir. Bir ülkede yaşayanların o ülkenin anayasasında vaad edilen haklardan yararlanmaları için o ülkeye vatandaşlık bağı ile bağlı olmaları gerekir.

(Cevap D)

TEST - 7

DEVLETİN TEMEL NİTELİKLERİ, TEMEL HAK VE ÖDEVLER

10. 1982 Anayasası'na göre; savaş, seferberlik veya olağanüstü hâllerde, temel hak ve hürriyetlerin kullanılması kısmen veya tamamen durdurulabilir. Ancak bu gibi durumlarda dahi dokunulamayacak temel hak ve hürriyetler vardır.

Bunlar 1982 Anayasası'nın 15. maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre;

- Savaş hukukuna uygun fiiller sonucu meydana gelen ölümler dışında kişinin yaşama hakkına dokunulamaz.
- Kişinin maddi ve manevi varlığının bütünlüğüne dokunulamaz.
- Kimse din, vicdan, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz.
- Suç ve cezalar geçmişe yürütülemez.
- Suçluluğu mahkeme kararı ile saptanıncaya kadar kimse suçlu sayılamaz (suçsuzluk karinesi).

(Cevap A)

11. Ceza hukuku, suç ve ceza kavramlarını inceleyen kamu hukuku bölümüdür. Ceza hukukunun bazı temel ilkeleri 1982 Anayasası'nın 38. maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre; E seçeneğinde verilen ifade 1982 Anayasası'nda yer almamaktadır.

(Cevap E)

12. 1982 Anayasası'nın 34. maddesine göre, toplantı ve gösteri yürüyüşü ancak millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlığın ve genel ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla kanunla sınırlanabilir. Dolayısıyla, yetkili bir merciin emriyle sınırlama bu madde de ön görülmemiştir.

(Cevap E)

13. Parlamenter sistemle yönetilen Türkiye, 2017 yılında 1982 Anayasası'nda yapılan değişiklikle Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçmiştir.

(Cevap E)

14. Sosyal devlet ilkesi ilk kez 1961 Anayasası'nda yer aldı. 1924 Anayasası'nda sosyal devlet ilkesi yerine halkçılık ilkesi vardı.

(Cevap D)

15. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler hukuk devleti ilkesinin gereklerindendir. Kamu yararı amacıyla yapılan kamulaştırma ise sosyal devletin gereklerindendir. Diğer sosyal devlerin gerekleri ise; vergi adaleti, işsizliğin azaltılması, milli gelirin artırılması, milli gelirin adaletli dağıtılmasını sayabiliriz.

(Cevap A)

16. Osmanlı Devleti mutlak monarşi ile yönetilirken 1876'da II. Abdulhamit I. Meşrutiyeti ilan etti, halk ilk kez devlet yönetimine katıldı. Kanunuesası'nın ilk haline göre; padişah meclisi feshedebilir, sansür yapabiliyordu, Bakan Kurulu'da padişaha karşı sorumluydu.

(Cevap D)

DEVLETİN TEMEL NİTELİKLERİ, TEMEL HAK VE ÖDEVLER

1. 1982 Anayasası ile korunan inkılap kanunları;
- Tevhid-i Tedrisat Kanunu
 - Şapka Kanunu
 - Tekke ve zaviyelerin kapatılmasına dair kanun
 - Türk Medeni Kanunu
 - Uluslararası rakamların kabulü hakkında kanun
 - Türk Alfabesinin kabulü hakkında kanun
 - Soyadı Kanunu
 - Bazı kisvelerin giyilemeyeceğine dair kanun

NOT

İnkılap Kanunlarının anayasaya aykırılığı ileri sürülemez.

(Cevap A)

2. 1982 Anayasası'nın siyasi haklar ve ödevler kısmında; Dilekçe hakkı ve bilgi edinme başlığı altında; dilekçe hakkından Türk vatandaşları ile karşılıklı esasa göre Türkiye'de ikamet eden yabancıların bu haktan faydalanacağı belirtilmiştir.

(Cevap B)

3. 1982 Anayasası'na göre Kamu Başdenetçiliği Kurumu TBMM'ye bağlı çalışır. Kamu Başdenetçisini de doğrudan TBMM genel kurulu seçer.

(Cevap E)

4. 1982 Anayasası'nda; Vatandaşlık, seçme seçilme, siyasi partiler, kamu hizmetine girme, vatan hizmeti, vergi, dilekçe ve bilgi edinme siyasi haklar ve ödevler kısmında düzenlenmiştir. A, B, D ve E seçeneklerinde verilenler ise sosyal ve ekonomik haklar ve ödevler kısmında düzenlenmiştir.

(Cevap C)

5. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler 1982 Anayasası'nda suç ve cezalara ilişkin doğru ifadelerdir. Fakat 1982 Anayasası'nın 38. maddesine göre Uluslararası Ceza Divanına taraf olmanın getirdiği yükümlülük hariç olmak üzere vatandaş, suç sebebiyle başka bir ülkeye verilemez.

(Cevap E)

6. 1982 Anayasası'nın 66. maddesine göre, Türk ana ya da babanın çocuğu Türktür. Vatandaşlığa girme çıkma kanun ile düzenlenir. Bir kişi vatandaşlıkla bağdaşmayan iş yapmadıkça vatandaşlıktan atılamaz, vatandaşlıktan atılmaya karşı yargı yolu kapatılmaz.

(Cevap C)

7. 1982 Anayasası'nın 10. maddesi herkes kanun önünde eşit sayılmıştır. Ancak vazife şehitlerinin dul ve yetimlerine, gazilere, malûllere, yaşlı ve çocuklara yapılacak pozitif ayrımcılık eşitliğe aykırı sayılmamıştır.

(Cevap A)

8. Temel hak ve hürriyetlerin sınırlandırılması ölçülü olmalıdır. Ölçülülük ilkesi, "sınırlamada başvuru alanının sınırlama amacını gerçekleştirmeye elverişli olmasını, bu aracın sınırlama amacı açısından gerekli olmasını ve araçla amacın ölçüsüz bir oran içinde bulunmamasını ifade eder. Ölçülülük ilkesi, 2001 Anayasa değişikliğiyle 13'üncü maddeye eklenmiş bulunmaktadır. Böylece temel hak ve hürriyetlerin sınırlandırılması bakımından önemli bir kriter olan ölçülülük ilkesi açık bir anayasal dayanağa kavuşmuş olmaktadır.

(Cevap D)

TEST - 8

DEVLETİN TEMEL NİTELİKLERİ, TEMEL HAK VE ÖDEVLER

9. 1982 Anayasası'nın 15. maddesinde sert çekirdek haklar yani olağanüstü hal, savaş, seferberlik durumunda dahi durdurulamayacak haklar olarak sayılmıştır. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler bu haklardır.

(Cevap E)

10. 1982 Anayasası'na göre ilk üç madde değiştirilemez, değiştirilmesi teklif edilemez. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler ilk üç madde içerisinde yer alır. "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." ifadesi 1982 Anayasası'nın 6. maddesidir. Dolayısıyla ilk üç madde yer almadığı için 6. madde değişebilir.

(Cevap E)

11. 1982 Anayasası'nda kişi hak ve hürriyetleri arasında II, III ve IV sayılmıştır. Çalışma ve sözleşme hürriyeti ise ekonomik ve sosyal hak ve ödevler arasında sayılmıştır.

(Cevap B)

12. 1982 Anayasası'nda 18 yaşını dolduran Türk vatandaşlarının siyasi partilere üye olabileceği belirtilirken; devlet memurlarının, hakim ve savcılarının, askeri personelin ve Yükseköğretim öncesi öğrencileri siyasi partilere üye olamayacağı belirtilmiştir.

(Cevap D)

13. Suçlar şahsidir, suçlar geçmişe yürütülemez. Hakim kararı ile suçlu bulununcaya kadar kimse suçlu sayılamaz. Suç ve cezalar kanun ile konulur. Bulgu ve deliller kanuna aykırı elde edilemez.

(Cevap E)

14. Negatif statü hakkı kişi hak ve ödevleridir. Bunlar koruyucu haklarımızdır. Eğitim, çalışma, sosyal ve ekonomik haklarımız arasında yer alır. Seçme ve dilekçe hakkı ise siyasi hak ve ödevlerimizdir. yerleşme ve seyahat hürriyeti ise koruyucu yani negatif statü haklarımızdandır.

(Cevap A)

15. 1982 Anayasası'na göre temel hak ve hürriyetlerin yasama organı tarafından sınırlandırılmasının şartları şunlardır:

- Sınırlama kanunla yapılmalıdır.
- Sınırlama Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere dayanmalı ve öngörüldüğü amaç dışında kullanılmamalıdır.
- Sınırlama Anayasanın sözüne ve ruhuna uygun olmalıdır.
- Sınırlama demokratik toplum düzeninin ve laik Cumhuriyetin gereklerine uygun olmalıdır.
- Sınırlama, temel hak ve hürriyetlerin özlerine dokunmamalıdır.
- Sınırlama ölçülülük ilkesine uygun olmalı, yani makul, dengeli ve kabul edilebilir bir dereceyi aşmamalıdır.

(Cevap D)

16. 1982 Anayasası'na göre, Türk ana yada babanın çocuğu Türk'tür. Hiçbir Türk vatana bağlılıkla bağdaşmayan bir eylemde bulunmadıkça vatandaşlıktan çıkartılamaz. Vatandaşlıktan çıkartılmaya karşı yargı yolu kapatılamaz.

(Cevap D)

DEVLETİN TEMEL NİTELİKLERİ, TEMEL HAK VE ÖDEVLER

1. 1982 Anayasası'na göre haklar; negatif statü hakları (Kişi hak ve ödevleri), pozitif statü hakları (sosyal ve ekonomik haklar ve ödevler) ve aktif statü hakları (siyasi haklar ve ödevler) olmak üzere üçe ayrılır. Siyasi haklarımız, aktif statü haklarımız, yani katılım haklarımızdır.

(Cevap C)

2. Toplu iş sözleşmesinin yapılması sırasında işçilerin işi bırakması grev iş sahibinin işyerini kapatması ise lokavttir.

1982 Anayasası'nın sosyal ve ekonomik haklar ve ödevler kısmında da anayasal bir hak olarak işçilere bu hak verilmiştir.

(Cevap C)

3. 1982 Anayasası'nın 68. maddesine göre siyasi partilere üye olabilmek için 18 yaşını doldurmak gerekir.

(Cevap B)

4. 1982 Anayasası'nda temel haklar ve ödevler; kişi, hakları ve ödevleri, sosyal ve ekonomik haklar ve ödevler ve siyasi haklar ve ödevler olarak üçe ayrılır. Soru öncülünde erilen tanım kişi hak ve ödevleri olan koruyucu negatif statü haklarını açıklamıştır.

(Cevap D)

5. 1982 Anayasası'nın kişi hürriyeti ve güvenliğini içeren 19. maddesine göre,

I. Toplu olarak işlenen suçlarda yakalanan veya tutuklanan kişilere, yakalama sebepleri en geç hâkim huzuruna çıkarılıncaya kadar bildirilmelidir. Dolayısıyla verilen ifade doğrudur.

III. Yine 2001 yılında yapılan bir anayasa değişikliğine göre, kişinin yakalandığı veya tutuklandığı yakınlarına derhâl bildirilmelidir. Bu seçenekteki ifade de doğrudur.

(Cevap D)

6. 1982 Anayasası'nın 45. maddesine göre kamulaştırmalarda taksittendirme en çok 5 yıl olabilir.

(Cevap B)

7. 1982 Anayasası'nın 15. maddesine göre olağanüstü hal döneminde temel hak ve hürriyetler, Uluslararası Adalet Divanı gereklerine aykırı olmamak şartıyla tamamen veya kısmen durdurulabilir.

(Cevap A)

8. 1982 Anayasası'nın 74. maddesine göre Kamu Başdenetçisi TBMM tarafından dört yıl için seçilir.

(Cevap C)

TEST - 9

DEVLETİN TEMEL NİTELİKLERİ, TEMEL HAK VE ÖDEVLER

9. 1982 Anayasası'nın 74. maddesine göre TBMM Kamu Başdenetçisi'ni seçerken ilk iki turda en az 2/3 (400) üyenin oyunu alması gerekir. Bu sağlanmazsa üçüncü oylamada üye tam sayısı salt çoğunluğu aranır.

(Cevap D)

10. Ali'nin ifadesi yanlıştır, temel hak ve ödevlerimiz kişi hak ve ödevleri, sosyal hak ve ödevler, siyasi hak ve ödevler olmak üzere üç kola ayrılır. Dolayısıyla bütün hak ve ödevlerimiz kişi hak ödevleri değildir.

(Cevap A)

11. 1982 Anayasası'nın 1, 2 ve 3. maddeleri değişmeyecek hükümlerdir.

A, B, C ve E seçeneklerinde verilenler bu maddeler arasında yer alırken "Anayasanın üstünlüğü ve bağlayıcılığı" maddesi Anayasanın 11. maddesi hükmüdür.

(Cevap D)

12. 1982 Anayasası'na göre, hakim ve savcılar, memurlar, işçi niteliği taşımayan diğer kamu görevlileri, asker personel, silahlı kuvvetler mensubu, yükseköğretim öncesi öğrenciler, yüksek yargı organı mensupları siyasi partiye üye olamaz. Yükseköğretim elemanları ise üye olabilir.

(Cevap E)

13. Siyasi parti kapatma davasını Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı açar, davaya Anayasa Mahkemesi bakar.

(Cevap B)

14. Sosyal devlet, toplumun güçsüz kesimlerine fırsat eşitliği sağlayıcı önlemler alır. Fırsat eşitliği, içine doğduğu sosyo-ekonomik eşitsizlikleri azaltıp maddi ve manevi varlığını geliştirmesine elverecek şans ve olanak eşitliğinin bireye sağlanmasıdır. Sosyal devlet herkese eşit değil, herkese gereksinimi ölçüsünde yardım sunar.

NOT

Sosyal devlet, vatandaşlarına insan onuruna yaraşır asgari bir yaşam düzeyi sağlamak amacıyla geniş ve kapsayıcı sorumluluk alan devlete verilen addır. Sosyal devlet, toplumun sosyo-ekonomik açıdan dezavantajlı kesimlerinin lehine müdahalede bulunur. Toplumdaki sosyo-ekonomik farklılıklardan kaynaklanan eşitsizlikleri giderici önlemler alır.

(Cevap A)

15. Yabancıların temel hak ve hürriyetlerinin savaş, seferberlik, olağanüstü hal durumunda tamamen ya da kısmen durdurulması 1982 Anayasası'nın 16. maddesine göre Türk vatandaşları ile aynı hükümler geçerlidir.

(Cevap D)

16. Vergi ödevi ve kamu hizmetine girme siyasi hak ve ödevlerde, konut hakkı sosyal ve ekonomik, haklar arasında yer alır. Konut dokunulmazlığı ve zorla çalıştırma yasağı ise kişi hak ve ödevlerindendir.

(Cevap C)

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YASAMA ORGANI

1. TBMM'nin kuruluşu ve faaliyetleriyle ilgili olarak verilen ifadelerden "E" seçeneği yanlıştır. Çünkü TBMM 1 yasama yılında en çok üç ay tatil yapabilir.

(Cevap E)

2. 1982 Anayasası'na göre TBMM Başkanlık Divanı;
- Milletvekilleri arasından seçilen Meclis Başkanı,
 - TBMM Başkan vekilleri
 - Kâtip üyeler ve
 - İdari amirlerden oluşur.

(Cevap B)

3. 1982 Anayasası'na göre, Anayasa değişikliğine ilişkin kanunlar hakkında Anayasa Mahkemesi'nde iptal davası açma süresi Resmî Gazete'de yayımlandıktan sonraki 10 gün içinde yapılabilir.

(Cevap A)

4. Anayasamıza göre tutuklular oy kullanma hakkına sahip iken taksirli suçlar hariç hükümlülerin (yani bir suçtan hüküm giyenlerin) oy kullanma hakkı söz konusu değildir.

(Cevap E)

- 5.
- Dokunulmazlığı kaldırılan milletvekilinin vekilliği devam eder. Yasama çalışmalarına devam edebilir.
 - Dokunulmazlığı kaldırılan milletvekili kovuşturma sonucu beraat ederse başkaca bir işleme gerek kalmadan tekrar dokunulmazlığına kavuşur.
 - Dokunulmazlığı kaldırılan bir milletvekili seçimler sonrası tekrar milletvekili olursa yine dokunulmazlığa sahip olur.
 - Dokunulmazlığın kaldırılması için, TBMM genel kurulunda basit çoğunlukla karar verilmesi gerekir.
 - Yasama dokunulmazlığı kamu düzeninden olduğu için milletvekili kendi isteği ile dokunulmazlığından vazgeçemez. Dokunulmazlık yalnızca TBMM kararıyla kalkabilir.

(Cevap D)

6. Uluslararası antlaşmaların "onaylanması" ile "onaylanmasını uygun bulma" farklı görevlerdir. Nitekim onaylanmasını uygun bulma TBMM'nin görevlerindendir. Uluslararası antlaşmaları onaylamak Cumhurbaşkanı'nın görevidir.

(Cevap C)

7. 1982 Anayasası'na göre; Anayasası'nın değiştirilmesi TBMM üye tam sayısının en az üçte birinin (200 kişi) yazılı teklifiyle olur. Bu yetki milletvekillerine aittir.

(Cevap E)

8. Cumhurbaşkanı adayının, bakanların milletvekili olma zorunluluğu yoktur. TBMM başkanı ise meclis üyeleri arasından seçilir. Buna göre TBMM başkanı milletvekili olması zorunludur.

(Cevap A)

9. 1982 Anayasası'nın 79. maddesine göre Yüksek Seçim Kurulu 7 asıl ve 4 yedek üyeden oluşur. Üyelerinin 6'sını Yargıtay, 5'ini Danıştay Genel Kurulları gönderir.

(Cevap B)

TEST - 1

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YASAMA ORGANI

10. 1982 Anayasası'na göre TBMM, olağanüstü bir durumda ya da tatil sırasında iken Cumhurbaşkanı tarafından olağanüstü toplantıya çağrılır. Ayrıca, doğrudan doğruya Meclis başkanı veya Meclis üye tam sayısının beşte birinin yazılı teklifi üzerine Meclis Başkanı Meclisi toplantıya çağırabilir.

(Cevap A)

11. 1982 Anayasası'nın 84. maddesine göre 1 ay içerisinde 5 birleşim günü oturuma katılmayan milletvekilinin vekilliği TBMM tarafından düşürülebilir.

(Cevap B)

12. 1982 Anayasası'nın 75. maddesine göre TBMM genel oyla seçilen altıyüz milletvekilinden oluşur. 1982 Anayasası'nın 77. maddesine göre TBMM seçimleri beş yılda bir yapılır.

(Cevap C)

13. Ara seçim üyelikleri sona eren milletvekillerinin yerini dolması için yapılan seçimdir. Her yasama döneminde en çok 1 kez ara seçim yapılır.

(Cevap A)

14. 1982 Anayasası'na göre henüz and içmemiş bir milletvekiline, il seçim kurulu tarafından milletvekili seçildiğine dair bir tutanak verilir ve milletvekilliği sıfatı bu tutanakla kazanılmış olur. Böylece bu kişi yasama dokunulmazlığından yararlanabilir ancak aynı kişi yemin etmeden yasama çalışmalarına katılamaz, kanun teklifinde bulunamaz, meclis komisyonunda görev alamaz.

NOT

1982 Anayasası'nın 81. maddesine göre Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, göreve başlarken aşağıdaki şekilde andiçerler:

"Devletin varlığı ve bağımsızlığını, vatanın ve milletin bölünmez bütünlüğünü, milletin kayıtsız ve şartsız egemenliğini koruyacağıma; hukukun üstünlüğüne, demokratik ve lâik Cumhuriyete ve Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı kalacağıma; toplumun huzur ve refahı, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde herkesin insan haklarından ve temel hürriyetlerden yararlanması ülküsünden ve Anayasaya sadakattan ayrılmayacağıma; büyük Türk milleti önünde namusum ve şerefim üzerine andiçerim."

(Cevap D)

15. 1982 Anayasası tarafından siyasi parti grupları için öngörülen yasaklar şunlardır;

- Yasama dokunulmazlığının kaldırılması ile ilgili görüşme yapılamaz ve karar alınamaz. (Md. 83)
- Meclis başkanlığı için aday gösteremezler.
- Meclis soruşturması ile ilgili görüşme yapılamaz ve karar alınamaz. (Md. 100)
- Anayasaya aykırılık iddiasıyla Anayasa Mahkemesi'ne dava açmak siyasi parti gruplarının bunlar dışındaki faaliyetlere katılmasında bir engel yoktur.

(Cevap B)

16. TBMM'nin kanun dışındaki işlemlerine parlamento kararı denir. Parlamento kararları genel olarak meclisin siyasal kararlarına, iç örgütlenmesine ve çalışma usullerine ya da meclisin yürütme organı ile ilişkilerine yöneliktir. Üç istisna dışında parlamento kararlarının yargısal denetimi mümkün değildir. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenlerin yargısal denetimi mümkün değildir.

(Cevap A)

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YASAMA ORGANI

1. Seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma, seçim süresince ve seçimden sonra seçimle ilgili bütün yolsuzlukları, şikâyet ve itirazları inceleme ve kesin karara bağlama ve TBMM üyelerinin seçim tutanaklarını kabul etme görevi YSK'nindir. YSK'ye ilişkin A, C, D ve E seçeneklerindeki ifadeler doğrudur. Ancak YSK 1982 Anayasası'na göre bir yüksek mahkeme sayılmaz.

(Cevap B)

2. 1982 Anayasası'na göre Cumhurbaşkanı Yardımcıları ve bakanlar;

- Millet meclisi önünde ant içerler.
- Yasama dokunulmazlığına sahiptirler.
- TBMM'de oy kullanamazlar.

(Cevap C)

3. Yasama sorumsuzluğu, milletvekillerinin yasama faaliyetlerini yürütürken açıkladıkları düşüncelerden ve verdikleri oylardan dolayı sorumlu tutulamamalarını ifade eder.

Yasama sorumsuzluğu süreklidir. Meclis tarafından kaldırılmaz.

(Cevap C)

4. Yasama dokunulmazlığı, 1982 Anayasası'nın 83. maddesinde düzenlenmiştir. Bu madde uyarınca yasama dokunulmazlığı TBMM üyelerinin sahip olduğu bir ayrıcalıktır. Ayrıca bu haktan Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar da faydalanır.

(Cevap A)

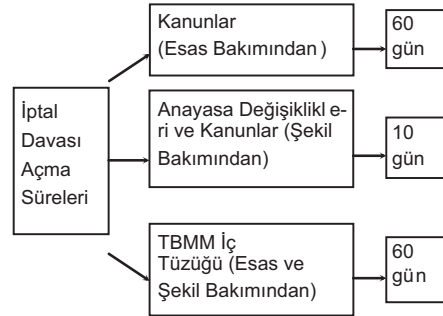
5. I. Kanun önerileri milletvekilleri tarafından verilmektedir.
- II. 1982 Anayasası'na göre TBMM Başkanlık Divanı üyeleri milletvekili olmak zorundadır.
- III. 1982 Anayasası'nın 80. maddesine göre milletvekilleri seçildikleri bölgeyi veya kendilerini seçenleri değil, bütün milleti temsil ederler.
- Buna göre I ve II. öncülde verilen ifadeler doğrudur.

(Cevap C)

6. 1982 Anayasası'nın 78. maddesine göre, TBMM savaş sebebiyle yani seçimlerin yapılmasına imkân görmezse seçimlerin 1 yıl ertelenmesine karar verebilmektedir.

(Cevap C)

7. İptal davası yolu (soyut norm denetimi), Anayasa'da belirtilen bazı organların, bir kanun aleyhine, anayasaya aykırılık iddiasıyla, Anayasa Mahkemesi'nde iptal davası açmalarıyla gerçekleştirilen bir denetimdir. 1982 Anayasası'na göre, iptal davası açma süreleri aşağıdaki şemada verilmiştir.

Şemadan anlaşılacağı üzere doğru bilgiler – eşleştirmeler D seçeneğinde verilmiştir.

(Cevap D)

8. 1982 Anayasası'na göre, savaş ilanına karar vermek, kesin hesap kanun tasarılarını kabul etmek, milletler arası antlaşmaları uygun bulmak, Anayasa Mahkemesine üye seçmek TBMM'nin görevleri arasında yer alır. 1982 Anayasası'nın 87. maddesine göre "para basılmasına karar vermek" TBMM'nin görev ve yetkileri arasında sayılmıştır. Ancak para basmak görevi 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu'na göre Merkez Bankası'nındır.

(Cevap A)

TEST - 2

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YASAMA ORGANI

9. Oy kullanamayacak olanlar 1982 Anayasası'nın 67. maddesiyle düzenlenmiştir. Buna göre,

- 18 yaşını doldurmamışlar,
- Silah altında bulunan er ve erbaşlar - askerî öğrenciler,
- Taksirli suçlardan hüküm giyenler hariç ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlüler oy kullanamazlar.

Taksirli suçlardan (kasti olmayan suçlar) hüküm giyenlerle ve tutukluların oy kullanmasında herhangi bir anayasal engel yoktur.

(Cevap D)

10. 1982 Anayasası siyasi parti gruplarının yapamaya-cakları işleri hüküm altına almıştır:

- Siyasi parti gruplarında yasama dokunulmazlığı'nın kaldırılması ve Meclis soruşturması ile ilgili görüşme yapılamaz ve karar alınamaz.
- Siyasi parti grupları Meclis başkanlığı için aday gösteremezler.

Siyasi parti grupları Meclis soruşturması ile ilgili görüşme yapamaz ve karar alamaz.

(Cevap B)

11. 1982 Anayasası'nın 88. maddesine göre, Kanun teklif etmeye milletvekilleri yetkilidir. Kanun tekliflerinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülme usul ve esasları İçtüzükle düzenlenir.

(Cevap C)

12. Yasama dokunulmazlığı, 1982 Anayasası'nın 83. maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre;

- Seçimden önce veya sonra bir suç işlediği ileri sürülen bir milletvekili, Meclisin kararı olmadıkça tutulamaz, sorguya çekilemez, tutuklanamaz ve yargılanamaz.
- Ağır cezayı gerektiren suçüstü hâli ve seçimden önce soruşturmasına başlanılmış olma yasama dokunulmazlığı kapsamı dışındadır.
- Yasama dokunulmazlığı milletvekilliği devam ettiği sürece geçerlidir.
- Dokunulmazlığı kaldırılan milletvekilinin vekilliği devam eder. Yasama çalışmalarına devam edebilir.

Yasama dokunulmazlığı, kamu düzeninden olduğu için milletvekili kendi isteği ile dokunulmazlığından vazgeçemez. Dokunulmazlık yalnızca TBMM kararıyla kalkabilir.

(Cevap E)

13. 1982 Anayasası'nın 161. maddesine göre; Cumhurbaşkanlığı, kesin hesap kanun tasarılarını en geç 6 ay içinde TBMM'ye sunmak zorundadır.

(Cevap D)

14. 1982 Anayasası'nın 67. maddesi "Seçim kanunları, temsilde adalet ve yönetimde istikrar ilkelerini bağdaştıracak biçimde düzenlenir." hükmünü içermektedir. 1982 Anayasası'nda 1995 yılında yapılan değişiklikle bu madde doğrudan anayasada öngörülmüştür. Dolayısıyla doğru cevap E seçeneğidir. Verilen diğer seçenekler seçim kanunlarında ve ilgili diğer kanunlarda yer alan ancak anayasada doğrudan öngörülmemiş kurallardır.

(Cevap E)

15. 1982 Anayasası'nın 76. maddesine göre bir kişinin milletvekili seçilebilmesi için 1 yıl ve üzeri hüküm giymemiş olması gerekir.

(Cevap C)

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YASAMA ORGANI

1. Dil, din, cins ayırmaksızın her vatandaşın oyunun aynı değerinde olması "eşit oy" prensibinin bir gereğidir.

(Cevap A)

2. 1982 Anayasası'na göre seçme, seçilme ve siyasi faaliyette bulunma haklarıyla ilgili, serbest oy, eşit oy, gizli oy, açık sayım ve döküm ilkeleri benimsenmiştir. Ancak 1946'dan itibaren Türkiye tek dereceli seçim sistemini benimsemiştir.

(Cevap D)

3. 1982 Anayasası'na göre, Anayasa'nın değiştirilmesi; Meclis üye tam sayısının en az üçte biri tarafından yazılı teklif edilir.

(Cevap D)

4. A, B, D ve E seçeneklerinde verilenler TBMM'nin görev ve yetkileri arasındadır. DDK, Cumhurbaşkanlığına bağlı olarak çalışır. Başkan ve üyelerini Cumhurbaşkanı seçer.

(Cevap C)

5. 1982 Anayasası'na göre seçimlerin geriye bırakılmasının temel sebebi savaş hâlidir. Bu durumda erteleme kararı TBMM'ye aittir. Süre ilk etapta 1 yıldır. Savaş hâlinin devamına göre yine süreyi TBMM belirler.

(Cevap B)

6. TBMM tatildeyken Cumhurbaşkanı ve TBMM Başkanı doğrudan toplantıya çağırma yetkisi varken en az 1/5 oranındaki milletvekili de bunu TBMM Başkanı'ndan isteyebilir.

(Cevap A)

7. 1982 Anayasası'na göre ara seçim her seçim döneminde 1 defa yapılır. Genel seçimlere son bir yıl kala ara seçim yapılamaz. Ara seçim kararı, toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile alınır. Meclisin ara seçim kararı alabilmesi için bir ilin ya da seçim çevresinin TBMM'de üyesinin kalmaması durumunda boşalmayı takip eden 90 günden sonraki ilk pazar günü ara seçim yapılır.

(Cevap E)

8. 1982 Anayasası'nın 85. maddesine göre milletvekilliğinin TBMM tarafından düşürülmesine yapılan itirazı Anayasa Mahkemesi 15 gün içinde karara bağlar.

(Cevap C)

9. 1982 Anayasası'na göre temelli kapatılan bir siyasi partinin üyeleri 5 yıl boyunca başka bir siyasi partinin kurucusu, üyesi, yöneticisi ve denetçisi olamazlar.

(Cevap B)

TEST - 3

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YASAMA ORGANI

10. 1982 Anayasası'nın 93. maddesi TBMM'nin toplanması ve tatili ile ilgili esasları içermektedir. Bu madde uyarınca, meclis ara verme veya tatil sırasında doğrudan Cumhurbaşkanı ve TBMM başkanı toplantıya çağırılabilir. Ayrıca TBMM başkanı beşte bir milletvekilinin istemi ile de Meclisi toplantıya çağırılabilir.

(Cevap C)

11. 1982 Anayasası'nın 79. maddesine göre seçimlerin genel yönetim ve denetiminden Yüksek Seçim Kurulu sorumludur.

(Cevap D)

12. Anayasa'nın 101. maddesine göre Cumhurbaşkanı, milletvekili seçilme yeterliğine sahip, 40 yaşını doldurmuş ve yüksek öğrenim yapmış Türk vatandaşlarından seçilmektedir. Görüldüğü gibi Cumhurbaşkanı'nın milletvekili olma zorunluluğu yoktur.

(Cevap B)

13. 1982 Anayasası'na göre TBMM Genel Kurulu'nun nitelikli çoğunlukla aldığı kararlar şunlardır:

- Anayasa'nın değiştirilmesi hakkındaki teklifleri kabul etmek
- Bir bakanın ya da Cumhurbaşkanının Yüce Divana sevkine karar vermek
- Meclis Başkanının seçilmesi
- Genel veya özel af ilanına karar vermek
- Meclis soruşturması açılması
- Devamsızlık nedeniyle milletvekilinin milletvekilliğinin düşürülmesi

Bu doğrultuda II, III ve IV. öncüllerin yer aldığı "C" seçeneği doğrudur.

(Cevap C)

14. Kamu Denetçiliği Kurumu 2010 Anayasa değişikliğiyle Türk hukuk sistemindeki yerini almıştır. TBMM'ye bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişle ilgili şikâyetleri inceler.

Kurumun görevi, Kamu otoriteleri ile bireyler arasındaki ilişkiler sonucunda ortaya çıkan sorunlarla ilgilienmektir. Kamu denetçileri TBMM tarafından gizli oyla dört yıl için seçilir. Kamu denetçiliği yürütme erkinin dışında olan bağımsız bir kurumdur. Bu kurum, kamu yönetiminin eylem, işlem ve davranışlarını denetleyen fakat bağlayıcı kararlar alamayan bağımsız bir devlet kurumu olarak tanımlanabilir.

(Cevap C)

15. 1982 Anayasası'na göre savaş ilanına karar verme yetkisi TBMM'ye aittir. Ancak ani durumlarda bu yetkiyi Cumhurbaşkanı tek başına kullanabilir.

(Cevap A)

16. A, C, D ve E seçeneklerinde verilenler için TBMM üye tam sayısının en az 3/5'inin kararı gerekir. Fakat meclis soruşturması önergesinin verilmesi için üye tam sayısının salt çoğunluğunun kararı yeterlidir.

(Cevap B)

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YASAMA ORGANI

1. 1982 Anayasası'na göre halkoyuna sunulan Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunların yürürlüğe girebilmesi için kullanılan geçerli oyların yarısından çoğunun kabul oyu gereklidir.

(Cevap B)

2. Mali yılbaşından itibaren en geç 6 ay içinde Cumhurbaşkanını kesin hesap kanununu TBMM'ye sunar.

(Cevap D)

3. 1982 Anayasası'nın 78. maddesine göre, genel seçimlere 1 yıl kala ara seçime gidilemez. Ancak bir ilin veya seçim çevresinin TBMM'de hiç üyesi kalmadıysa ara seçime gidilmesi söz konusu olur. Seçim ise boşalmayı takip eden 90 günden sonraki ilk pazar günü yapılır.

(Cevap D)

4. 1982 Anayasası'na göre Başkanlık Divanı;

- Meclis Başkanı
- Meclis Başkan vekilleri
- İdari Amirler
- Kâtip üyelerden oluşur.

Siyasi parti grup başkan vekilleri Başkanlık Divanında yer almaz.

(Cevap C)

5. Devlet Denetleme Kurulu 1982 Anayasası'nda düzenlenmiş Cumhurbaşkanlığına bağlı bir kuruluştur. Bu kurulun üyeleri de Cumhurbaşkanı tarafından seçilmektedir.

(Cevap B)

6. 1982 Anayasası'na göre yenilenmesine karar verilen meclisin yetkileri yeni meclisin seçimine kadar devam eder.

(Cevap C)

7. Yasama kısıntısı, bazı idari işlemlere karşı yargı yolunun kapalı olmasını ifade eder. 2010 yılında gerçekleşen Anayasa değişikliği ile, devlet memurlarına verilen uyarma ve kınama cezalarına karşı yargı yolu açılmıştır.

(Cevap D)

8. 1982 Anayasası'na göre istifa eden milletvekilinin istifasının geçerli olduğuna karar veren organ TBMM Genel Kuruludur.

(Cevap C)

9. 1982 Anayasası'na göre; "TBMM çalışmalarını kendi yaptığı iç tüzük hükümlerine göre yürütür." hükmü yasama organının yönetsel bağımsızlığı ilkesiyle ilgilidir.

(Cevap B)

10. 1982 Anayasası'nın 2005 değişikliğine göre Anayasa'nın değiştirilme sürecinde 365 oyla kabul edilen (3/5 ile 2/3 çoğunlukla) Anayasa değişikliği Cumhurbaşkanı tarafından meclise iade edilmemişse Cumhurbaşkanı bu değişikliği halkoyuna sunmak üzere Resmî Gazete'de yayımlatabilir.

(Cevap A)

TEST - 4

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YASAMA ORGANI

11. Bütçe Kanun Teklifi'ni Cumhurbaşkanı mali yılbaşından en geç 75 gün önce TBMM'ye sunar.

(Cevap E)

12. 1982 Anayasası'na göre, milletvekilinin ağır cezayı gerektiren adam öldürmeye teşebbüs suçunu işleyip suçüstü hâlinin olması durumu da yetkili makam durumu hemen TBMM'ye bildirmek zorundadır. Böyle bir durumda milletvekilleri dokunulmazlıktan yararlanamazlar.

(Cevap B)

13. 1982 Anayasası'na göre siyasi partiler demokratik hayatın vazgeçilmez unsurları arasında yer alır.

- Siyasi partiler, Anayasa ve kanunlar çerçevesinde önceden izin almadan serbestçe kurulurlar.
- Siyasi partilere 18 yaşını dolduran her Türk vatandaşları üye olabilir.
- Siyasi partiler ticari faaliyetlerde bulunamazlar.
- Temelli kapatılan siyasi partiler başka ad altında kurulamazlar.
- Hâkimler ve savcılar Sayıştay dâhil yüksek yargı organı mensupları, kamu kurum ve kuruluşlarındaki memur ile yükseköğretim öncesi öğrenimleri siyasi partilere üye olamazlar.

(Cevap A)

14. 1982 Anayasası'na göre;

- Uluslararası antlaşmaları onaylama yetkisi Cumhurbaşkanı'na ait iken bu antlaşmaları uygun bulma yetkisi TBMM'ye aittir.
- Usulüne göre yürürlüğe konmuş milletlerarası antlaşmalar kanun hükmündedir.
- Türk kanunlarında değişiklik yapan her türlü uluslararası antlaşma genel kabul usulüne tabidir.

(Cevap B)

15. 1982 Anayasası'nın 175. maddesine göre Anayasa değişikliği için en az 1/3 milletvekilinin yazılı teklifi gerekir.

(Cevap B)

16. Seçimlerin serbestliği ilkesi; vatandaşların hiçbir baskı ve zorlama olmadan oy kullanabilmelerini ifade eder. Bu ilke doğrultusunda hiçbir seçmene sandık başında müdahale edilemez. Ancak bu ilkenin 1982 Anayasası'nın 175. maddesinde yer alan bir istisnası vardır. Buna göre,

"Halk oylamasına, milletvekili genel ve ara seçimlerine iştiraki temin için kanunla para cezası dahil her türlü tedbir alınır." hükmüdür.

(Cevap C)

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YASAMA ORGANI

1. Soruda verilenlerden A, B, C, D seçeneklerinde yer verilmiştir. 1982 Anayasası'na göre TBMM'nin görevleri arasındadır. Fakat E seçeneğindeki bilgi yanlış olup milli güvenlik politikalarını belirlemek ve gerekli tedbirleri alma yetkisi Cumhurbaşkanına aittir.

(Cevap E)

2. 1982 Anayasası'nın 94. maddesine göre TBMM Başkanı 1. ve 2. turda en az 400 milletvekilinin oyu ile seçilir, şayet bu sağlanmaz ise 3. turda üye tamsayısı salt çoğunluk (301) aranır. Bu da sağlanmazsa en çok oy alan 2 aday 4. turda yarışır. Hangisi çok oy alır ise o TBMM başkanı seçilir.

(Cevap D)

3. "Parlamento kararları" TBMM'nin kanun yapma dışındaki tüm işlemlerdir.

- Meclis iç tüzüğü
- Milletvekili dokunulmazlığının kaldırılması
- Milletvekilliğinin düşürülmesi
- Türk Silahlı kuvvetlerinin yabancı ülkelere gönderilmesi ya da yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye'de bulunmasına izin verilmesi
- Cumhurbaşkanının görevi kötüye kullanmakla suçlanması

parlamento kararı niteliğindeki işlemlerdir.

(Cevap C)

4. Somut norm denetimi, anayasaya aykırılığın diğer mahkemeler aracılığıyla ileri sürülmesini ifade eder. Bunu da mevcut olağan mahkemeler yapar. Soyut norm denetimi ise Anayasa Mahkemesine doğrudan doğruya iptal davası açabilmeyi ifade eder. Bunu da yalnızca Cumhurbaşkanı, 1/5 oranında milletvekili, iktidar ve ana muhalefet partisi meclis grupları; anayasa değişikliği, kanun, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve meclis iç tüzüğü için yapabilir. Dolayısıyla TBMM iç tüzüğünün Anayasaya aykırılığı soyut norm denetimi yoluyla iddia edilebilir.

(Cevap E)

5. 1982 Anayasası'na göre yasama yetkisi TBMM'ye aittir. Bu doğrultuda;

- TBMM genel oyla seçilen 600 milletvekilinden oluşur.
- 18 yaşını dolduran her Türk milletvekili seçilebilir.
- TBMM Anayasa'ya aykırı olmamak kaydıyla her konuda kanun çıkarabilir. Bu kanunlar Cumhurbaşkanının onayından geçtikten sonra yürürlüğe girer.
- Kısıtlılar, taksirli suçlar hariç toplam bir yıldan fazla hapis cezası almış olanlar milletvekili seçilemezler.

(Cevap D)

6. İdarenin yaptığı bazı işlemlerin kanun koyucunun iradesiyle anayasa ve kanunlara dayanılarak yargı denetimi dışında tutulmasına Yasama kısıntısı denir. Örnek vermek gerekirse;

- Yüksek Askerî Şûra kararları
- Hâkim ve Savcılar Kurulu kararları
- Silahlı Kuvvetler mensupları hakkında uygulanacak askerî disiplin cezaları gibi yargı denetimi dışında olan işlemler.

(Cevap A)

7. Meclis soruşturması; Cumhurbaşkanını, bakanlar ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı görevini kötüye kullanmaktan dolayı yüce divana gönderme yöntemidir.

(Cevap D)

8. 1982 Anayasası'na göre Anayasa'nın ilk üç maddesi değiştirilemez, değiştirilmesi teklif dahi edilemez. A, B, C, E seçenekleri ilk üç maddenin içerisinde yer aldığı için değiştirilmesi mümkün değildir. Yürütme yetkisi Cumhurbaşkanına ait olup bu yetki yapılacak anayasa değişikliğiyle azaltılabilir ya da artırılabilir buna bir engel yoktur.

(Cevap D)

9. TBMM, her yıl 1 Ekim'de kendiliğinden toplanır.

(Cevap B)

TEST - 5

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YASAMA ORGANI

10. 1982 Anayasası'nın 98'inci maddesine göre, "Meclis araştırması, belli bir konuda bilgi edinmek için yapılan incelemeden ibarettir".

TBMM İçtüzüğü'nün 104'üncü maddesinin üçüncü fıkrasına göre, "Meclis araştırmasının açılmasında genel görüşme açılmasındaki hükümler uygulanır". Dolayısıyla Meclis araştırması açılmasını, siyasi parti grupları veya en az yirmi milletvekili bir önergeyle isteyebilir. Önerge Meclis Başkanlığına verilir. Meclis araştırması açılıp açılmayacağına Genel Kurul işa-retle oylama suretiyle karar verir (İçtüzük, mad. 104, 102)

(Cevap A)

11. Milletvekilinin kesin hüküm giymesi veya kısıtlanması hâlinde, bu husustaki kesin mahkeme kararının TBMM Genel Kurulu'na bildirilmesiyle kişinin milletvekilliği düşer. Bunun için ayrı bir oylama yapılmasına gerek yoktur.

(Cevap A)

12. Nitelikli çoğunluk gerektiren işlemler şunlardır:
- Anayasa'nın değiştirilmesi (Üye tam sayısının 2/3 veya 3/5'i)
 - Genel veya özel af ilanı (3/5 üye)
 - TBMM Başkanının seçimi (2/3 iki ya da salt çoğunluk)
 - Cumhurbaşkanı ve bakanların Yüce Divana sevk kararı (üye tamsayısının üçte iki çoğunluğu)
- Bütçe kanunları ise basit çoğunluk aranan bir işlemdir.

(Cevap D)

13. Soruda verilenlerden A, B, C, D seçenekleri TBMM'nin görevleri arasında yer almaktadır. E seçeneğinde verilen bilgi yanlış olup olağanüstü hâl kararını TBMM değil Cumhurbaşkanı verir.

(Cevap E)

14. 1982 Anayasası'nın 133. maddesine göre, Radyo ve televizyon faaliyetlerini düzenlemek ve denetlemek amacıyla kurulan Radyo ve Televizyon Üst Kurulu dokuz üyeden oluşur. Üyeler, siyasî parti gruplarının üye sayısı oranında belirlenecek üye sayısının ikiye katı olarak gösterecekleri adaylar arasından, her siyasî parti grubuna düşen üye sayısı esas alınmak suretiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunca seçilir. Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun kuruluşu, görev ve yetkileri, üyelerinin nitelikleri, seçim usulleri ve görev süreleri kanunla düzenlenir.

(Cevap B)

15. 1982 Anayasası'na göre TBMM'nin yapısı ve işleyişiyle ilgili bazı özellikler şunlardır:

- TBMM seçimleri 5 yılda bir yapılır.
- Meclis genel oyla seçilen 600 milletvekilinden oluşur.
- Meclis ekim ayının ilk günü kendiliğinden toplanır.
- TBMM, çalışmalarını kendi yaptığı iç tüzük hükümlerine göre yürütür.
- TBMM Genel Kurulundaki görüşmeler başka bir karar alınmadıkça açıktır ve her türlü vasıta ile yayımlanabilir.

TBMM'nin Temsilciler Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu şeklinde iki kanatlı yapıda olması 1961 Anayasası'ndaki düzenlemedir.

(Cevap C)

16. 1982 Anayasası'na göre seçimler ve halk oylamalarında genel oy, eşit oy, gizli oy ilkesi ile açık sayım ve döküm ilkesiyle, serbest seçim ilkesiyle gerçekleştirir.

- **Serbest oy:** Vatandaşların hiçbir baskı ve zorlama olmadan oy kullanabilmelerini ifade eder.
- **Genel oy:** Bütün vatandaşların oy hakkına sahip olmasıdır.
- **Eşit oy:** Her bir seçmenin tek bir oya sahip olmasıdır.
- **Gizli oy:** Seçmenin iradesini serbestçe ve baskıdan uzak biçimde kullanabilmesidir.
- **Açık sayım ve döküm ilkesi:** Oyların sayımının ve dökümünün kamuya açık olarak yapılmasıdır.

(Cevap E)

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YASAMA ORGANI

1. 1982 Anayasası'na göre, TBMM'nin parlamento kararıyla yerine getirdiği sorumlulukları şunlardır:

- İç tüzükte değişiklik yapmak
- Milletvekili dokunulmazlığının kaldırılması
- Milletvekilliğinin düşürülmesi
- Meclis başkanının seçilmesi
- Cumhurbaşkanlığına denetleme
- Türk Silahlı Kuvvetlerinin yabancı ülkelere gönderilmesine izin verme
- Kamu Başdenetçisini seçme

(Cevap C)

2. 1982 Anayasası'nda TBMM'nin yetkilerinden bazıları şunlardır:

- Kalkınma planını onaylamak
- Kamu iktisadi teşebbüslerini denetlemek
- Genel ve özel af ilanına karar vermek
- Savaş ilanına karar vermek
- Radyo ve Televizyon Üst Kurulu üyelerini seçmek

Ancak AA Genel Müdürünü seçmek meclisin görevleri arasında yer almaz.

(Cevap E)

3. 1982 Anayasası'na göre genel ve özel af kanunu için TBMM'nin en az beşte üç çoğunluğunun kararı gerekir. Cumhurbaşkanı genel af ilanına ilişkin bir kanunu tekrar görüşmek üzere TBMM'ye geri gönderdiği takdirde de meclis bu kanunu üye tam sayısının beşte üç çoğunluğunun kararı ile kabul eder.

(Cevap A)

4. 1982 Anayasası'nın 105. maddesine göre Meclis Soruşturma izni TBMM tarafından verilmişse 15 kişilik komisyon kurulur.

(Cevap B)

5. TBMM'nin bilgi edinme ve denetim yollarından biri olan meclis soruşturması; Cumhurbaşkanı ve Bakanların görevleriyle ilgili cezai sorumluluklarının araştırılmasını sağlar.

(Cevap D)

6. 1982 Anayasası'nın 175. maddesine göre anayasa değişiklikleri, Cumhurbaşkanı onayı ve halkoylaması sonucu onaylanmaktadır.

(Cevap D)

7. 1982 Anayasası'nın 94. maddesine göre Meclis Başkanlık Divanı, milletvekilleri arasından seçilen Meclis Başkanı, Başkan vekilleri, kâtip üyeler ve idare amirlerinden oluşur. TBMM'de Başkanlık Divanı için bir yasama döneminde 2 defa seçim yapılır. Başkanlık divanı sadece iktidar partisinin değil, meclisteki tüm siyasi parti gruplarının katkısıyla oluşur.

NOT

1982 Anayasası'nın 94. maddesine göre Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, Başkanvekilleri, üyesi bulundukları siyasî partinin veya parti grubunun Meclis içinde veya dışındaki faaliyetlerine; görevlerinin gereği olan haller dışında, Meclis tartışmalarına katılamazlar; Başkan ve oturumu yöneten Başkanvekili oy kullanamazlar.

(Cevap A)

8. 1982 Anayasası'nın 79. maddesine göre seçimlerin başlangıcından bitimine kadar her türlü işleyiş, karar, itiraz ve yönetiminden Yüksek Seçim Kurulu sorumludur.

(Cevap D)

9. 1982 Anayasası'na göre oy kullanma yaşı 18'dir.

Seçimler (1946'dan beri) tek derecelidir.

Türkiye'de her seçmen eşit oy hakkına sahiptir. Buna eşit oy ilkesi denir.

Seçim kanununda yapılan değişiklik yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 1 yıl içinde yapılacak seçimlerde kullanılamaz.

Seçimlerle ilgili tüm itiraz, şikâyet ve incelemeleri yapma karara bağlama görevi Yüksek Seçim Kuruluna aittir.

(Cevap C)

TEST - 6

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YASAMA ORGANI

10. 1982 Anayasası'nın 76. maddesi, affa uğramış dahi olsa milletvekili seçilmeye engel mahkûmiyetleri sıralamıştır.

Buna göre;

- Zimmet, ihtilas (Nitelikli zimmet)
- İrtikâp (Memurluk sıfatını kullanarak çıkar elde etme)
- Rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik
- İnancı kötüye kullanma
- Dolanlı iflas (Hileli iflas)
- Kaçakçılık, ihaleye fesat karıştırma
- Devlet sırlarını açıklama
- Terör eylemlerine katılma ve bunları teşvik etme

suçlarından hüküm giymiş olanlar milletvekili seçilemezler.

(Cevap D)

11. Türkiye'de halk oylaması ilk defa düzenli ve sürekli bir yöntem olarak 1982 Anayasası'nın ilk metniyle benimsenmiştir. Bu hükmeye göre, Anayasa'nın kabulü, Cumhurbaşkanın seçimiyle birleştirilmiştir.

(Cevap A)

12. 1982 Anayasası'nın 98. maddesine göre TBMM'nin bilgi edinme ve denetim yolları yazılı soru, genel görüşme, meclis araştırması ve meclis soruşturmasıdır. Gensoru uygulaması 2017 anayasa değişikliği ile hukuk sistemimizden kalkmıştır.

(Cevap C)

13. Bütçe kanunu geçici olarak 1 yılına çıkarılan tek kanundur. Cumhurbaşkanlığı bütçe kanun tasarısını mali yıl başından en az 75 gün önce TBMM'ye sunar. TBMM tarafından görüşülen ve kabul edilen Bütçe Kanunu'nu Cumhurbaşkanı veto edemez.

(Cevap C)

14. İstifa eden milletvekilinin, milletvekilliğinin sona ermesine, istifanın geçerli olduğu TBMM Başkanlık Divanınca tespit edildikten sonra, TBMM Genel Kurulunca karar verilir.

(Cevap B)

15. 1982 Anayasası'nın 84. maddesine göre Meclis çalışmalarına özürsüz veya izinsiz olarak bir ay içerisinde toplam beş birleşim günü katılmayan milletvekillerinin, milletvekilliğinin düşmesine durumun Meclis Başkanlık Divanınca tespit edilmesi üzerine genel kurulca üye tam sayısının salt çoğunluğunun oyuyla karar verilir.

(Cevap C)

16. 1982 Anayasası'nın 94. maddesine göre TBMM başkanlık divanı meclis üyeleri arasından seçilir. TBMM başkanlık divanında meclis başkanı, başkan vekilleri, kâtip üyeler ve meclis idare amirleri yer alır. Meclis başkanlık divanına siyasi parti grupları üye sayısı oranında katılırlar. Siyasi parti grupları meclis başkanlığı için aday gösteremezler. Başkanlık divanı için bir yasama döneminde iki kez seçim yapılır. Bir yasama dönemi normal şartlarda 5 yıldır.

(Cevap B)

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YASAMA ORGANI

1. 1982 Anayasası'nın 175. maddesine göre; Anayasanın değiştirilmesi Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının en az üçte biri tarafından yazıyla teklif edilebilir. Anayasanın değiştirilmesi hakkındaki teklifler Genel Kurulda iki defa görüşülür. Değiştirme teklifinin kabulü Meclisin üye tamsayısının beşte üç çoğunluğunun gizli oyuyla mümkündür.

NOT

Anayasa değişikliğine ilişkin tekliflerin diğer kanunlardan farklı olarak iki defa görüşülmesi şartının amacı, anayasa değişikliklerinin aceleyle getirilmemesini, konu üzerinde daha titizlikle durulmasını ve iki görüşme arasında kamuoyunun çeşitli yollardan ifade bulabilmesini sağlamaktır.

(Cevap A)

2. 1982 Anayasası'na göre anayasa değişiklikleri ve kanunların şekil bakımından Anayasa'ya aykırılığı iddiasıyla dava açma yetkisi; Cumhurbaşkanı ile TBMM üye tam sayısının en az beşte biri tutarındaki üyelerine aittir.

(Cevap D)

3. 1982 Anayasası'nın 95. maddesine göre siyasi parti grupları en az yirmi üyeden oluşur.

(Cevap C)

4. 1982 Anayasası'nın 78. maddesine göre, savaş sebebiyle yeni seçimlerin yapılmasına imkân görülmezse Türkiye Büyük Millet Meclisi, seçimlerin bir yıl geriye bırakılmasına karar verebilir. Buna göre yalnızca savaş sebebiyle seçimler ertelenebilir.

(Cevap B)

5. 1982 Anayasası'na göre meclis soruşturması; Cumhurbaşkanı ve bakanların "cezaî" sorumluluklarının araştırılmasını sağlayan denetleme yollarından biridir. Meclis soruşturması, görevde bulunan veya görevinden ayrılmış olan Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı yardımcısı ya da bakanlar hakkında, meclis üye tam sayısının en az üye tamsayısı salt çoğunluğunun vereceği önerge ile istenebilir.

(Cevap D)

6. 1982 Anayasası'na göre %5 ve üzeri eksilme olur ise 3 ay içinde ara seçime gidilir. %5'in altında eksilme olur ise seçimlerden 30 ay geçtikten sonra ara seçime gidilebilir. TBMM'de eksilen milletvekilleri için yapılan seçim ara seçimdir.

(Cevap A)

7. TBMM aksi belirtilmediği sürece toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar alır. En az toplantı yeter sayısı 1/3 (200) dır. En az karar yeter sayısı ise 1/4+1'dir. (151)

(Cevap A)

8. 1924 Anayasası'na göre kadınlar seçme ve seçilme hakkına sahip değillerdi. Türk kadını 1930'da Belediye, 1933'te muhtarlık, 1934'te ise milletvekili seçimlerine katılma hakkı elde etmiştir.

(Cevap D)

9. 1982 Anayasası'na göre TBMM'nin görev ve yetkileri arasında;

- Savaş ilanına karar vermek,
- Para basılmasına karar vermek,
- Cumhurbaşkanı ve bakanları denetlemek,
- Kesin hesap kanun tasarılarını görüşmek ve kabul etmek,
- Milletlerarası antlaşmaları onaylamayı uygun bulmak

yer almaktadır.

Ancak kanunları yayımlamak Cumhurbaşkanının görevleri arasında yer alır.

(Cevap E)

TEST - 7

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YASAMA ORGANI

10. 1982 Anayasası'na göre siyasi partilerin tüzük ve programları ile eylemleri, Devletin bağımsızlığına, ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne, insan haklarına, eşitlik ve hukuk devleti ilkelerine millet egemenliğine, demokratik ve laik Cumhuriyet ilkelerine aykırı olamaz.

(Cevap E)

11. 1982 Anayasası'na göre;

- Silah altında bulunan er ve erbaşlar,
- Askeri öğrenciler
- Cezaevlerinde bulunan hükümlüler seçimler ve halk oylamalarında oy kullanamazlar.

(Cevap A)

12. 1982 Anayasası'nın 67. maddesi uyarınca taksirli suçlardan hüküm giyenlerin milletvekili seçilmesi için herhangi bir engel yoktur. Taksirli suçla, kazara, istemeden işlenen suçlardır.

(Cevap E)

13. Parlamento kararı, TBMM'nin kanun yapmaya yönelik işlemleri dışında kalan kararlardır. Örneğin iç tüzük, savaş ilanı, Başkanlık Divanı'nı seçme gibi işlemler kanunla değil, mecliste oylamayla yapılan işlemlerdir. Ancak Milletlerarası antlaşma, genel ve özel af ilanı gibi meclis işlemleri bir kanunla onaylanarak yapılan işlemlerdir. Dolayısıyla parlamento kararı değil, "yasama işlemi" niteliği taşır.

(Cevap D)

14. 1982 Anayasası'nın 67. maddesine 2001 yılında eklenen son fıkraya göre "seçim kanunlarında yapılan değişiklikler, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde yapılacak seçimlerde uygulanmaz." kararı alınmıştır.

(Cevap B)

15. Kanun, yetkili organlarca meydana getirilen genel, soyut, sürekli hukuk kuralıdır. Bu tanımdan da anlaşılacağı üzere genellik ve süreklilik kanunlarda olması gereken özelliklerdendir.

(Cevap E)

16. Milletvekilleri seçtikleri takdirde yasama dokunulmazlığı (nispi dokunulmazlık) ve yasama sorumsuzluğu (mutlak dokunulmazlık) hakkı kazanırlar. Yasama sorumsuzluğu, milletvekillerinin meclis çalışmalarındaki oy, söz ve düşüncelerinden ve bunları açığa vurmaktan sorumlu olmamalarıdır. Sürekli mutlak koruma sağlar. Meclis tarafından yasama dokunulmazlığı kaldırılabilir. Fakat yasama sorumsuzluğu kaldırılmaz.

(Cevap C)

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YASAMA ORGANI

1. 1982 Anayasası'nda yapılan değişiklikle genel seçimlerin (milletvekili seçimleri) 5 yılda bir yapılması kararlaştırılmıştır. Yerel seçimler de (belediye, muhtarlık, il genel meclisi) 5 yılda bir yapılmaktadır.

(Cevap C)

2. 1982 Anayasası'na göre seçme ve seçilme hakkı siyasi hak ve ödevler kısmında yer alıp katılma haklarından. Yapılan son düzenlemeyle milletvekili seçilme şartları;

- Türk vatandaşı olmak
- 18 yaşını doldurmuş olmak
- En az ilkokul mezunu olmak
- Kısıtlı olmamak
- Askelikle ilişkisi olmamak
- Kamu hizmetinden yasaklı olmamak
- Taksirli suçlar dışında 1 yıl veya daha fazla ceza almamış olmak
- Yüz kızartıcı suçlardan hüküm giymemiş olmak

(Cevap C)

3. 1982 Anayasası'na göre başkaca bir hüküm bulunmadığı hâllerde TBMM meclis üye tam sayısının en az üçte biri ile toplanır (200). Toplantıya katılanlar arasından salt çoğunlukla karar verir. Fakat bu çoğunluk hiçbir zaman üye tamsayısının dörtte birinden az olamaz (151).

(Cevap A)

4. Meclis Soruşturması: Cumhurbaşkanı ve bakanların görevleri ile ilgili cezai sorumlulukları hakkındaki araştırmalardır. Meclis Soruşturması açılması ancak TBMM üye tam sayısının salt çoğunluğu oranında milletvekilinin imzasıyla istenebilir.

Buna göre C seçeneğinde verilen ifade yanlıştır. Çünkü Meclis Soruşturması açılması için 2 bir siyasi parti grubu değil Meclis üye tamsayısının salt çoğunluğunun imzası gerekmektedir.

(Cevap C)

5. Soruda A, B, C, D seçeneklerinde verilen bilgiler TBMM'nin görev ve yetkileri arasında yer alır. Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde güvenoyu aranmaz.

(Cevap E)

6. 1982 Anayasası'nın 75. maddesine göre TBMM altıüz milletvekilinden oluşur.

NOT

1982 Anayasası'nda ilk olarak 400 olan milletvekili sayısı daha sonra 450'ye çıkarılmış, 1995 yılında 550'ye 2017 Anayasa değişikliğiyle 600'e çıkarılmıştır.

(Cevap E)

7. 1982 Anayasası 2017 değişikliğine göre Cumhurbaşkanlığı ve TBMM seçimlerinin aynı gün yapılması kabul edilmiştir. Mahalli seçimler 5 yılda bir müstakil yapılan bir seçimdir. Halkoylaması ise ihtiyaç durumunda halkın iradesine başvurma şeklidir.

(Cevap B)

8. 1982 Anayasası'na göre siyasi partiler önceden izin almadan İçişleri Bakanlığına verilen dilekçeyle kurulurlar. Kurulduktan sonra bildirim yeterlidir.

NOT

Siyasi partilerin kapatılmasına Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının açacağı dava üzerine Anayasa Mahkemesince karar verilir. Anayasa Mahkemesi tarafından temelli kapatılan bir parti başka adla kurulamaz.

(Cevap D)

soru pro

TEST - 8

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YASAMA ORGANI

9. 1982 Anayasası'nda 2017 yılında yapılan değişiklikle 25 olan seçilme yaşı 18'e düşürülmüştür.

(Cevap A)

10. Bütçe Kanunu yıllık olarak hazırlanır. Cumhurbaşkanlığı tarafından mali yılbaşından en az 75 gün önce TBMM'ye sunulur. Cumhurbaşkanı Bütçe Kanunlarını bir kez daha görüşülmek üzere meclise geri gönderemez. Bütçe Kanunları aleyhine Anayasa Mahkemesi'ne dava açılabilir.

(Cevap A)

11. 1982 Anayasası'na göre kanun teklifi
- Kanun teklifi TBMM başkanlığına verilir.
 - Bu teklif ilgili komisyonlarda görüşülüp meclis genel kuruluna havale edilir.
 - Meclis genel kurulu uygun gördüğü teklif ya da tasarıyı kabul eder.
 - Cumhurbaşkanınca yayımlanması

(Cevap C)

12. 1982 Anayasası'nın 106. maddesine göre, Cumhurbaşkanlığı makamının herhangi bir nedenle boşalması halinde, kırkbeş gün içinde Cumhurbaşkanı seçimi yapılır. Yenisi seçilene kadar Cumhurbaşkanı yardımcısı Cumhurbaşkanlığına vekâlet eder ve Cumhurbaşkanı'na ait yetkileri kullanır. Genel seçime bir yıl veya daha az kalmışsa Türkiye Büyük Millet Meclisi seçimi de Cumhurbaşkanı seçimi ile birlikte yenilenir. Genel seçime bir yıldan fazla kalmışsa seçilen Cumhurbaşkanı Türkiye Büyük Millet Meclisi seçim tarihine kadar görevine devam eder. Kalan süreyi tamamlayan Cumhurbaşkanı açısından bu süre dönemden sayılmaz. Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimlerinin yapılacağı tarihte her iki seçim birlikte yapılır.

(Cevap E)

13. Siyasi partiler önceden izin almadan kurullar ve Anayasa ve kanunların hükümleri içerisinde faaliyetlerini sürdürürler. Hakim ve Savcılar yüksek yargı organı mensupları, kamu kurum ve kuruluşlarında memur statüsündeki görevliler, işçi niteliği taşımayan kamu görevlileri, silahlı kuvvetler mensupları ve yükseköğretim öncesi öğrenciler siyasi partilere üye olamazlar.

Yükseköğretim elemanları ancak siyasi partilerin merkez organlarında görev alır başka teşkilatında görev alamaz.

(Cevap D)

14. TBMM'nin bir çok görevi vardır ve bu kararları alırken aksi belirtilmediği sürece toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla karar alır. Örneğin, genel ve özel af için 3/5, çoğunluğu gerektirdiğinden C şıkkı yanlış bir ifadedir.

(Cevap C)

- 15.
- Anayasa değişikliklerin ilişkin kanunlar gerekli görüldüğü takdirde halkoyuna sunmak – Cumhurbaşkanı
 - Hâkimler ve Savcılar Kuruluna başkanlık yapmak – Adalet Bakanı
 - Cumhurbaşkanı katılmadığı zamanlarda Milli Güvenlik Kuruluna başkanlık etmek – Cumhurbaşkanı yardımcısı
 - TBMM'yi toplantıya çağırmak – Meclis Başkanı

Buna göre öncülde Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının görev ve yetkilerine ilişkin bir bilgi verilmemiştir.

(Cevap D)

16. 2017 Anayasa değişikliğine göre TBMM bilgi edinme ve denetim yollarından yazılı soru Cumhurbaşkanı yardımcısı ve bakanlara verilmesi öngörülmüştür. Cevap verme süresi ise 15 gün olarak belirlenmiştir.

(Cevap B)

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YASAMA ORGANI

1. Ara seçim, TBMM üyeliklerinde boşalma olması hâlinde yapılan seçimdir. Ara seçim, her seçim döneminde bir defa yapılır ve genel seçimden otuz ay geçmedikçe ara seçime gidilemez. Ancak boşalan üyeliklerin sayısı, üye tam sayısının yüzde beşini bulduğu hâllerde, ara seçimlerinin üç ay içinde yapılmasına karar verilir.

TBMM üye tam sayısı olan 600 sayısının yüzde 5'i 30 etmektedir.

(Cevap A)

2. Milletvekili seçilme şartlarını şu şekilde sıralayabiliriz:

- Türk vatandaşı olmak
- 18 yaşını doldurmuş olmak
- En az ilkokul mezunu olmak
- Kısıtlı olmamak
- Askerlik ile ilişkisi olmamak
- Kamu hizmetinden yasaklı olmamak
- Taksirli suçlar hariç toplam bir yıl veya daha fazla hapis ile ağır hapis cezasından hüküm giymemiş olmak
- Zimmet, ihtilas, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlarla, kaçakçılık, resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma suçlarından hüküm giymemiş olmak
- Devlet sırlarını açığa vurma, terör eylemlerine katılma ve bu gibi eylemleri tahrik ve teşvik suçlarından biriyle hüküm giymemiş olmak.

Buna göre, milletvekili seçilecek kişilerin kamu görevlisi olma zorunluluğu yoktur.

(Cevap E)

3. 1982 Anayasasına göre, A, C, D ve E'de verilen ifadeler doğrudur. Fakat B'deki ifade yanlıştır. Çünkü kanun önerme yetkisi TBMM üyelerinin yani milletvekillerinin görev ve yetkilerindendir.

(Cevap B)

4. 1982 Anayasası'nın 87. maddesine göre TBMM, üye tam sayısının 3/5 çoğunluğunun kararı ile genel ve özel af ilanına karar verebilmektedir. Ancak yine 1982 Anayasası'nın 169. maddesinde, orman yakmak, yok etmek gibi orman suçları için genel ve özel af çıkarılamayacağı belirtilmiştir. Dolayısıyla orman suçları, genel ve özel af kapsamına girmemektedir.

(Cevap E)

5. 1982 Anayasası'nın 69. maddesine göre; Siyasi partilerin kapatılması, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının açacağı dava üzerine Anayasa Mahkemesi'nce kesin olarak karara bağlanır. Nitekim Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının iki temel görevi vardır. Bunlar, Türkiye Cumhuriyeti'ndeki üst düzey görevlilerin gerektiğinde yüce divana sevk edilmesini sağlamak ve zararlı siyasi partilerin kapatılması için Anayasa Mahkemesine başvurmaktır.

(Cevap B)

6. 1982 Anayasası'nın 83. maddesinde belirtilen yasa- ma dokunulmazlığı ilkesine göre, seçimden önce veya sonra bir suç işlediği ileri sürülen milletvekili, meclis kararı olmadıkça tutuklanamaz, sorgulanamaz, yakalanamaz ve yargılanamaz. Ancak milletvekilinin suçu ile ilgili delil toplanmasına yönelik herhangi bir anayasal engel bulunmamaktadır.

(Cevap C)

7. 1982 Anayasası'nın 96. maddesine göre, TBMM'nin olağan karar yeter sayısı "toplantıya katılanların salt çoğunluğu"dur. Temel kanunlar, bütçe kanunları ve uluslararası antlaşmaları uygun bulan kanunlar, TBMM'de herhangi bir nitelikli çoğunluk aranmadan toplantıya katılanların salt çoğunluğunun oyu ile kabul edilmektedir. Ancak genel ve özel af ilanı ile Anayasa değişikliğine ilişkin kanunlar için, üye tam sayısının 3/5 (360) çoğunluğunun oyu gerekmektedir.

(Cevap C)

TEST - 9

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YASAMA ORGANI

8. 1982 Anayasası'nın 161-164. maddeleri arası Bütçe Kanunu ile ilgili hükümleri belirtmektedir. Dolayısıyla Bütçe Kanunlarının kanunlaşma sürecinde izlenecek yöntem büyük ölçüde doğrudan Anayasa'da düzenlenmiştir.

(Cevap A)

9. 1982 Anayasası'nın 96. maddesine göre meclisin olağan karar yeter sayısı, toplantıya katılanların salt çoğunluğudur. Ancak bu sayı hiçbir şekilde üye tam sayısının (600) 1/4 ünün bir fazlasından (151) az olamaz. Bunun dışında Anayasa'da belirtilmiş ve nitelikli oy gerektiren bazı işlemler vardır. Örneğin anayasanın değiştirilmesi, genel ve özel af ilan edilmesi üye tam sayısının 3/5 (360) çoğunluğunun kabul oyu ile mümkündür. Ancak savaş ilanına karar verilmesi ise meclisin olağan karar yeter sayısı ile yapılmaktadır.

(Cevap E)

10. Anayasa değişikliklerinin kabulü ile genel ve özel af ilanı üye tam sayısının beşte üç (3/5) çoğunluğu ile yapılmaktadır.

(Cevap E)

11. 1982 Anayasası'na göre TBMM başkanlık divanı üyelerinin milletvekili olma zorunluluğu vardır.

(Cevap C)

12. Meclis soruşturması ile ilgili A, B, C ve D şıkları doğru ifadedir. E şıkında ise Yüce Divan'a gitme sayısı üçte iki olmakla birlikte yanlış olan ifade Yüce Divan'a gitmekle görevleri bitmez. Yüce Divan milletvekili seçilmeye engel bir suçtan suçlu bulur ise milletvekilliği biter.

(Cevap E)

13. 1982 Anayasası'na göre, kanun teklifi etmeye sadece milletvekilleri yetkilidir. Cumhurbaşkanının veto etmesi durumunda ise TBMM'nin üye tamsayısı salt çoğunluk ile kanunu kabul etmesi gerekir. C ve D seçenekleri 1982 Anayasası'nın var olan ifadeleri idi. Kanunlar referanduma gitmeyeceğinden, referandumla giden Anayasa değişikliği olduğundan yanlış ifade E şıkkıdır.

(Cevap E)

14. 1982 Anayasası'na göre, TBMM seçimlerini yenileme yetkisi TBMM'ye ve Cumhurbaşkanına aittir.

(Cevap B)

15. 2017 Anayasa değişikliğine göre 2018 Cumhurbaşkanlığı seçiminden sonra yürürlüğe giren hükmüne göre Cumhurbaşkanı yardımcısı ve bakanlar için verilen yazılı soruya cevap verme süresi 15 gün olarak belirlenmiştir.

(Cevap C)

16. Seçme, seçilme faaliyetleri 1982 Anayasası'nın 67. maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre, seçim kanunlarında yapılan değişiklikler, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 1 yıl içinde yapılacak seçimlerde uygulanmaz.

(Cevap B)

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YASAMA ORGANI

1. Bilgi edinme kanunu, demokratik ve şeffaf yönetimin gereği olan eşitlik, tarafsızlık ve açıklık ilkelerine uygun olarak kişilerin bilgi edinme hakkını kullanmalarına ilişkin esas ve usulleri düzenler. 2003 yılında kabul edilen bu kanunun dördüncü bölümünde, bilgi edinme hakkının sınırları belirtilmiştir.

Verilen tüm seçenekler kapsam dışıdır.

(Cevap E)

2. 1982 Anayasasında ifade edilen yasa dokunulmazlığından, milletvekilleri Cumhurbaşkanlığı yardımcıları ve bakanlar yararlanmaktadır. Genelkurmay Başkanının böyle bir hakkı yoktur.

(Cevap C)

3. I ve III numaralı öncüllerdeki işlemler için TBMM'de gizli oylama yapılması gerekir.

(Cevap D)

4. 1982 Anayasası'nın 116. maddesine göre, Türkiye Büyük Millet Meclisi, üye tamsayısının beşte üç çoğunluğuyla seçimlerin yenilenmesine karar verebilir. Bu halde Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimi ile Cumhurbaşkanlığı seçimi birlikte yapılır.

(Cevap C)

5. 1982 Anayasası'na göre TBMM'de siyasi parti gruplarında;

- Yasama dokunulmazlığının kaldırılması
- Meclis soruşturması sonucunda Yüce Divana sevk kararı
- TBMM Başkanlığına aday gösterme işlemleri yapılamaz.

(Cevap E)

6. 1982 Anayasası'nın 78. maddesine göre, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliklerinde boşalma olması halinde, ara seçime gidilir. Ara seçim, her seçim döneminde bir defa yapılır ve genel seçimden otuz ay geçmedikçe ara seçime gidilemez. Ancak, boşalan üyeliklerin sayısı, üye tamsayısının yüzde beşini bulduğu hallerde, ara seçimlerinin üç ay içinde yapılması na karar verilir

(Cevap C)

7. Kanunlar TBMM tarafından toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile kabul edilir, Cumhurbaşkanı kanunu TBMM'ye geri gönderirse en az üye tamsayısı salt çoğunluk ile kabul edilmesi gerekir. Bu sayıda 301'dir.

(Cevap B)

8. 1982 Anayasası'na göre milletvekilliği statüsünü kazananların milletvekili yetkilerini kullanabilmeleri için Anayasa'nın 81. maddesine göre yemin etmeleri gereklidir.

(Cevap E)

9. Yasama dokunulmazlığı ile ilgili B seçeneği doğrudur. Çünkü TBMM siyasi parti gruplarının milletvekilliği dokunulmazlığı ile ilgili karar alınamaz. Ancak A, C, D, E seçenekleri yanlıştır.

(Cevap B)

TEST - 10

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YASAMA ORGANI

10. 1982 Anayasası'na göre, milletvekilliğinin düşme nedenleri şunlardır:

- İstifa
- Kesin hüküm giyme
- Kısıtlanma
- Milletvekilliğiyle bağdaşmayan bir görevi sürdürmekte ısrar etme
- Meclis çalışmalarına izinsiz ve özürsüz olarak 1 ay içerisinde toplam 5 birleşim günü katılmama

(Cevap E)

11. 1982 Anayasası 2017 Anayasa değişikliğine göre genel seçimlerin beş yılda bir yapılması kabul edildi. Cumhurbaşkanlığı ve yerel seçimler daha önce beş yılda bir zaten yapılmaktaydı.

(Cevap E)

12. 1982 Anayasası'na göre siyasi partiler;

- Uluslararası kuruluşlardan maddi yardım alamazlar.
- Ticari faaliyetlerde bulunamazlar.
- Gelir ve giderleri amaçlarına uygun olmalıdır.
- Parti içi düzenlemeleri ve çalışmaları demokrasi ilkelerine uygun olmak zorundadır.

Ancak siyasi partilerin kendi siyasetlerini yürütmek açısından dernekler, sendikalar ve vakıflarla siyasi ilişki içinde bulunabilirler.

(Cevap B)

13. 2017 Anayasa değişikliği ile Askeri Yargıtay, Askeri Yüksek Mahkemesi, başbakan, tüzük, sıkıyönetim anayasadan çıkartılmıştır. Yönetmelikler ise anayasadan çıkartılmayıp Cumhurbaşkanlığına yönetmelik çıkartma yetkisi verilmiştir.

(Cevap D)

14. Anayasa'nın değiştirilmesi ile ilgili hükümler 1982 Anayasası'nın 175. maddesinde belirtilmiştir. Buna göre, üye tamsayısının 2/3 (400) çoğunluğu ile kabul edilen bir kanunun halkoyuna sunulması Cumhurbaşkanının takdirine bağlıdır.

(Cevap E)

15. 1982 Anayasası'nın 76. maddesinde seçimlerde aday olmak isteyen ve istifası gereken kamu görevlileri sayılmıştır. Buna göre, A, B, C ve D seçeneğinde verilenlerin görevlerinden istifa etmesi gerekir.

(Cevap E)

16. 1982 Anayasası'nın 86. maddesine göre, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin ödenek, yolluk ve emeklilik işlemleri kanunla düzenlenir

(Cevap E)

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YASAMA ORGANI

1. 1982 Anayasası'na göre bir siyasi partinin tüzüğü ve programının Anayasa'nın yasakladığı hususlara aykırı olması hâlinde o partinin temelli kapatılmasına karar verebilir. Böylece E seçeneği doğru iken A, B, C, D seçenekleri yanlıştır.

(Cevap E)

2. A, B, D ve E seçeneklerine verilenler TBMM'nin görev ve yetkilerindendir. Fakat ülkemizde idam cezası yoktur. Dolayısıyla TBMM'nin bu hususa ilişkin bir görevi de yoktur.

(Cevap C)

3. TBMM;
- Yüce Divan'a sevk
 - Milletvekilliğinin düşmesi
 - Yasama dokunulmazlığının kaldırılması
 - Türk Silahlı Kuvvetlerinin yabancı ülkelere gönderilmesine ya da silahlı kuvvetlerin Türkiye'de bulunmasına izin verme yetkisi parlamento kararı iken.

Genel ya da özel af ilanı parlamento kararı ile değil kanunla yapılır.

(Cevap C)

4. Siyasi partiler önceden izin almadan kurulabilir. Bunun için 18 yaşını doldurmuş olmak ve Türk vatandaşı olma şartı aranır.

(Cevap D)

5. Milletvekili seçilebilme şartlarından bazıları şunlardır:

- Türk vatandaşı olma
- Zimmet, ihtilas, istikrap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, inancı kötüye kullanma gibi yüz kızartıcı suçlardan hüküm giymemiş olmak
- 18 yaşını doldurmuş olma
- En az ilkokul mezunu olma
- Taksirli suçlar hariç 1 yıldan fazla hapis cezası almamış olma

(Cevap B)

6. TBMM ile ilgili bilgilerden A, C, D, E seçenekleri yanlış bilgiler iken B seçeneğinde belirtilen bilgi doğrudur. Siyasi parti grupları TBMM Başkanlığı için aday gösteremez.

(Cevap B)

7. 1982 Anayasası'na göre siyasi partiler;

- Önceden izin almadan kurulur.
- Yabancılar siyasi partilere üye olamaz ve Türkiye'de siyasi parti kuramazlar.
- Hâkimler ve savcılar siyasi partilere üye olamazlar.
- Siyasi partilere üye olabilmek için 18 yaşını doldurmuş olmak gerekir.
- Kapatma davalarına Anayasa Mahkemesi bakar.

(Cevap A)

- 8.
- TBMM meclisi 600 milletvekilinden oluşur.
 - Seçimleri 5 yılda bir yapılır.
 - Cumhurbaşkanı olan kişinin TBMM üyeliği sona erer.
 - TBMM Başkanını milletvekilleri seçer.
 - TBMM Başkanlık Divanı; Meclis başkanı, Meclis Başkan Yardımcısı, İdare Amirleri ve kâtip üyelerden oluşur.

(Cevap B)

TEST - 11

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YASAMA ORGANI

9. Meclisin toplanma ve tatil yapması ile ilgili hükümler 1982 Anayasası'nın 93. maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre, TBMM her yıl ekim ayının ilk günü kendiliğinden toplanır. Meclis, bir yasama yılında en çok üç ay tatil yapabilir.

(Cevap D)

10. 1982 Anayasası'na göre seçim kanununda yapılan değişiklikler, değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 1 yıl içinde uygulanamaz.

(Cevap C)

11. 1982 Anayasası'nın 83. maddesine göre Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Meclis çalışmalarındaki oy ve sözlerinden, Mecliste ileri sürdükleri düşüncelerden, o oturumdaki Başkanlık Divanının teklifi üzerine Meclisçe başka bir karar alınmadıkça bunları Meclis dışında tekrarlamak ve açığa vurmaktan sorumlu tutulamazlar.

Seçimden önce veya sonra bir suç işlediği ileri sürülen bir milletvekili, Meclisin kararı olmadıkça tutulamaz, sorguya çekilemez, tutuklanamaz ve yargılanamaz. Ağır cezayı gerektiren suçüstü hali ve seçimden önce soruşturmasına başlanılmış olmak kaydıyla Anayasanın 14 üncü maddesindeki durumlar bu hükmün dışındadır. Ancak, bu halde yetkili makam, durumu hemen ve doğrudan doğruya Türkiye Büyük Millet Meclisine bildirmek zorundadır.

(Cevap B)

12. Bir kanunun esas bakımından Anayasaya aykırı olduğu iddiasıyla iptal davası açabilme hakkı;

- Cumhurbaşkanı
- İktidar ve ana muhalefet partisi meclis grupları
- TBMM üye tam sayısının 1/5 tutarındaki milletvekillerine aittir.

Dava açma süresi ise kanunun Resmî Gazete'de yayımlandığı günden başlayarak 60 gün sonra sona erer.

(Cevap C)

13. A, B, D ve E'de verilenler 1982 Anayasası'nda TBMM'nin görev ve yetkileri arasında sayılmıştır. Fakat 1982 Anayasası'nın 104. maddesinde göre üst kademe kamu yöneticilerini atamak Cumhurbaşkanı'nın görev ve yetkileri arasındadır.

(Cevap C)

14. Anayasa'ya göre, belirli işlemlerde "özel çoğunluk" gerekmektedir. Bu durumda, Anayasa'da belirtilen nitelikli çoğunluklar sağlanmadan alınan kararlar Anayasaya aykırı olur. Buna göre B, C, D ve E'de belirtilen işlemler için nitelikli çoğunluk aranır. Ancak savaş ilanı kararı, milletvekili dokunulmazlığının kaldırılması, bütçe ve kesin hesabın kabulü, olağanüstü hâl kabulü için nitelikli çoğunluk ARANMAZ!

(Cevap A)

15. Cumhurbaşkanının Anayasa değişikliklerini onaylama usulleri farklıdır. Eğer Cumhurbaşkanı bir Anayasa değişikliğine ilişkin kanunu bir daha görüşmek üzere TBMM'ye gönderdiği takdirde TBMM bu değişikliğe ilişkin kanunu; üçte ikisinin (400) oyu ile aynen kabul edebilir.

(Cevap E)

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YASAMA ORGANI

1. 1982 Anayasası'nda yapılan 2017 Anayasa değişikliğine göre yeni sistemin yürürlüğe girmesiyle TBMM bilgi edinme ve denetim yolları arasında gensoru ile hükûmetin ya da bir bakanlığın düşürülmesi Anayasadan çıkartılmıştır.

(Cevap B)

2. 1982 Anayasası'na göre TBMM'nin en az toplantı yeter sayısı üye tam sayısının 1/3'i yani 200'dür.

(Cevap E)

3. Yasama yetkisinin asliliği: Yasama organının doğrudan Anayasa'dan aldığı yetkiyle araya başka bir yetkilendirme işleminin girmesine gerek kalmadan herhangi bir konuyu kanunla düzenleyebilmesidir. Başka bir deyişle, yasama organı fonksiyonunu yerine getirirken hiçbir merci ya da makamın talimatına, önceden izin veya yetki vermesine ihtiyaç duymaz.

(Cevap D)

4. Nispi temsil, seçimlere katılan her partinin aldığı oy oranına göre mecliste temsil edilmesidir. 1961 Anayasası'nda yer alan Nispi temsil ilkesi, 1982 Anayasası'nda yer almamaktadır.

(Cevap B)

5. Yasama dokunulmazlığı 1982 Anayasası'nın 83. maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre A, B, D ve E seçenekleri doğrudur. Ancak C seçeneğindeki ifade yanlıştır. Çünkü anayasanın 112. maddesine göre, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve Bakanlar aynı anda milletvekili olmasalar da bakan sıfatını taşıdıkları sürece milletvekillerinin tabi oldukları kayıt ve şartlara uyarlar ve yasama dokunulmazlığına sahip bulunurlar.

(Cevap C)

6. 1982 Anayasası'nın 93. maddesine göre meclis her yıl ekim ayının ilk günü kendiliğinden toplanır ve yeni yasama yılı çalışmalarına başlar.

(Cevap A)

7. Siyasi partilerin uyacakları esaslar 1982 Anayasası'nın 69. maddesinde sıralanmıştır. Buna göre uluslararası kuruluşlardan maddi yardım alan ve parti programı insan hakları, eşitlik ve hukuk devleti ilkelerine aykırı olan partiler hakkında temelli kapatma kararı verilebilir.

(Cevap E)

8. 1982 Anayasası'nın 96. maddesine göre TBMM yapacağı tüm işlemlerde üye tamsayısının en az üçte biri ile toplanır. Buna göre, Meclis Başkanlığı seçimi için de üye tam sayısının en az üçte biri (200) oranında milletvekilinin toplanmış olması gerekir.

(Cevap A)

TEST - 12

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YASAMA ORGANI

9. 1982 Anayasası'na göre Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı yardımcısı ve bakanları Meclis Soruşturması ile TBMM Genel Kurulu Yüce Divana göndermeye yetkilidir.

(Cevap C)

10. A, B, D ve E ifadeleri yasamayla ilgili doğrudur. Anayasamıza göre savaş ilanına meclis karar verir. Cumhurbaşkanı Yüce Divan'a meclis gönderir. İstifa eden milletvekilinin vekilliğinin düşürülmesinde basit çoğunluk yeterlidir.

(Cevap C)

11. 1982 Anayasası'nın 105. maddesine göre Meclis Soruşturması ile Cumhurbaşkanı yardımcısı en az Meclis üye tamsayısının 2/3'ünün (400) kararı ile Yüce Divan'a gider.

(Cevap D)

12. 1982 Anayasası 105. maddesine göre Meclis Soruşturması komisyonunun rapor süresi 2 ay + 1 ay olabilir.

(Cevap A)

13. Parlamento kararı, TBMM'nin yasa yapmaya yönelik işlemleri dışındaki kararlardır. İçtüzüğü değiştirmek, RTÜK üyelerini seçmek, OHAL kararını onaylamak, Kamu Başdenetçisini seçmek bu türden kararlardır. Ancak milletlerarası antlaşmaların uygun bulunması, genel ve özel af ilanı gibi işlemler mutlaka bir kanunla yapılır.

(Cevap C)

14. 1982 Anayasası'na göre TBMM üyeliği, doğrudan veya meclis kararıyla olmak üzere iki şekilde sona erebilmektedir.

İstifa, milletvekilliğiyle bağdaşmayan bir görev veya hizmeti sürdürmekte ısrar etme, Meclis çalışmalarına özürsüz veya izinsiz olarak 1 ay içerisinde toplam 5 birleşim günü katılmama TBMM üyeliğinin meclis kararıyla sona ermesine neden olan durumlardır.

Kesin hüküm giyme ve kısıtlanma hâli ile Milletvekilinin Cumhurbaşkanı seçilmesi durumlarında ise TBMM üyeliği doğrudan sona ermektedir.

Ayrıca Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı yardımcısı ve bakan seçilmek, TBMM üyeliğinin sona ermesi hâllerindendir.

(Cevap E)

15. 1982 Anayasası'nın 88. maddesine göre kanun teklif etmeye milletvekilleri yetkilidir. Yani tek bir milletvekili de kanun teklifi verebilir. 1982 Anayasası'nın 88 maddesine göre milletvekilleri yazılı soru önergesi verebilir. Yani tek bir milletvekili de yazılı soru önergesi verebilir. 1982 Anayasası'nın 150. maddesine göre Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin esas bakımından Anayasa aykırılığı iddiasıyla iptal davası açma hakkı Cumhurbaşkanı ve TBMM'de en fazla üye sahip iki siyasi parti grubuna ve üye tamsayısının en az beşte bir tutarındaki üyelere aittir. Yani bir milletvekili tek başına iptal davası açamaz.

(Cevap C)

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YASAMA ORGANI

1. 1982 Anayasası'na göre TBMM üye sayısı 600'dür. Bu rakam anayasa değişikliği yapılmadan değişmez.

(Cevap A)

2. 1982 Anayasası'na göre Cumhurbaşkanı ve TBMM 3/5 milletvekilinin erken seçim kararı alması yanında Cumhurbaşkanlığı makamının seçimlere son bir yıl kala boşalması durumunda da seçimlerin yenilmesi kuralı getirilmiştir.

(Cevap A)

3. Senato, 1961 Anayasası ile kurulmuş; 1982 anayasası ile kaldırılmış bir organdır. Dolayısıyla 1982 Anayasası'nın değiştirme usulünün bir unsuru değildir.

(Cevap C)

4. Denetim sistemleri, denetimin yapıldığı zamana göre, önleyici ve düzeltici olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Önleyici denetim, normun yürürlüğe girmesinden önce yapılan denetimdir ki, bu denetim siyasal organlar tarafından yapılır. Normun kesinleşip yürürlüğe girmesinden sonra yapılan denetime ise düzeltici denetim denir ve yargı organlarıncı gerçekleştirilir.

(Cevap C)

5. TBMM yapacağı seçimler dâhil bütün işlerinde üye tamsayısının en az 1/3 ile toplanır; anayasada başkaca bir hüküm yoksa toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile de karar verir ancak karar yeter sayısı hiçbir şekilde üye tamsayısının 1/4' ünün bir fazlasından az olamaz.

(Cevap A)

6. 1982 Anayasası'nın 69. maddesine göre siyasi partilerin ticari faaliyetlere girişmesi yasaktır. Bundan ötürü ticari faaliyet gelirleri, siyasi partilerin gelirleri arasında yer alamaz.

(Cevap B)

7. 1982 Anayasası'nın 175. maddesi anayasanın değiştirilmesi ile ilgili hükümler bildirmektedir. Buna göre anayasanın değiştirilmesi için TBMM başkanının onayına gerek yoktur.

(Cevap C)

TEST - 13

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YASAMA ORGANI

8. 1982 Anayasası'na göre, yasama sorumsuzluğu; milletvekillerinin mecliste kullandığı oy, söylediği sözler, ileri sürdüğü düşünceler nedeniyle, bunlar soyut olarak suç niteliği taşıyabilir bile parlamento dışında hiçbir makam tarafından sorumlu tutulmamalarıdır.

NOT

Yasama sorumsuzluğu milletvekili sıfatının bitmesinden sonra da devam eder.

(Cevap E)

9. 1982 Anayasası'na göre;
- 18 yaşını dolduran her Türk vatandaşı milletvekili seçilebilir.
 - Milletvekilleri seçildikleri bölgeyi değil, kendilerini seçenleri değil, bütün milleti temsil ederler.
 - Milletvekillerini halk seçer, milletvekilliği yemininin ardından milletvekilleri Meclis çalışmalarına katılabilir.

(Cevap B)

10. Herkes için geçerli emredici hukuk kuralları koyma yasama işlevini ifade etmektedir. Bu görev ise anayasamızın 7. maddesi uyarınca TBMM'ye aittir.

(Cevap C)

11. TBMM kararlarını aksi belirtilmediği sürece toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile alır. TBMM milletvekili dokunulmazlığını toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile kaldırır.

(Cevap D)

12. 1982 Anayasası'nın 83. maddesine göre yasama dokunulmazlığı, ağır cezayı gerektiren suçüstü hâllerinde söz konusu değildir.

(Cevap C)

13. Anayasanın 94. maddesine göre, Başkanlık Divanı, Meclis Başkanı, Başkan Vekilleri, Kâtip Üyeler ve İdare Amirlerinden oluşmaktadır. Siyasi parti grup başkan vekilleri, başkanlık divanı üyesi değildir.

(Cevap E)

14. Yasama yetkisinin genelliği; yasama organının Anayasa'ya aykırı olmaması koşuluyla istediği her konuda kanun çıkarabilmesi ve ele aldığı konuyu en ince ayrıntısına kadar düzenleyebilmesidir.

(Cevap E)

15. 1982 Anayasası'nın 119. maddesine göre olağanüstü hali Cumhurbaşkanı 6 ay için ilan edebilir, uzatma görevi ise her defasında dört ayı geçmemek üzere TBMM'ye aittir.

(Cevap B)

16. Cumhurbaşkanı, milletvekilleri, belediye başkanları ve muhtarlar doğrudan halk tarafından seçilir. TBMM başkanı ise TBMM Genel Kurulu tarafından seçilir.

(Cevap B)

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YASAMA ORGANI

1. 1982 Anayasası'na göre Anayasa değişikliklerine ilişkin iptal davasını açmaya; Cumhurbaşkanı ile TBMM üye tam sayısının 1/5'i yetkilidir.

(Cevap B)

2. 1982 Anayasası'nın 166. maddesine göre, Kalkınma planlarının hazırlanmasına, Türkiye Büyük Millet Meclisince onaylanmasına, uygulanmasına, değiştirilmesine ve bütünlüğünü bozacak değişikliklerin önlenmesine ilişkin usul ve esaslar kanunla düzenlenir.

(Cevap A)

3. Katı anayasa, normal kanunlardan daha farklı organlarca ve daha zor usullerle değiştirilebilen anayasadır. Bir anayasayı katı anayasa olarak nitelendirmede esas alınan ölçütler şunlardır:

- Teklif çoğunluğu
- Nitelikli çoğunlukla değiştirme kuralı
- Halk oylamasının öngörülmesi
- Değişmezlik yasağının bozulması ivedilikle görülmeme ilkesi

(Cevap A)

4. 1982 Anayasası'nın 67. maddesi uyarınca seçimler ve halk oylaması yargının yönetim ve denetiminde yapılır. Bu görevi ise Yüksek Seçim Kurulu yürütür.

(Cevap E)

5. TBMM'nin bilgi edinme ve denetim yolları 1982 Anayasası'nın 98. maddesinde düzenlenmiştir. B, C, D ve E'de verilenler bilgi edinme ve denetim yollarındadır. Fakat "gensoru" parlamenter sisteminden cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişle birlikte kalkmıştır.

(Cevap A)

6. 2017 Anayasa değişikliği ve yeni sistem yürürlüğe girmesiyle Meclis soruşturması kapsamına Cumhurbaşkanında girmiştir. Görevini kötüye kullanmaktan dolayı TBMM, Cumhurbaşkanı B, C, D şıklarında belirtilen aşamalardan sonra TBMM üye tam sayısının 2/3'nin (400 milletvekili) oyu ile Yüce Divan'a gönderilir.

(Cevap E)

7. Belediye başkanlıkları seçimine isteyenler partili ya da partisiz (bağımsız) aday olarak katılabilirler. Fakat mahalle muhtarlığı ve ihtiyar heyeti üyeliği için siyasi partilerden aday olunmaz.

(Cevap D)

8. 1982 Anayasası'nın 68. maddesi uyarınca siyasi partilere üye olabilmek için on sekiz yaşını doldurmuş olmak gerekir.

(Cevap C)

9. Nitelikli çoğunluk, meclisin olağan karar yeter sayısından daha nitelikli bir çoğunluğun kabul oyuna ihtiyaç duyulmasıdır. Anayasa Mahkemesine üye seçme üçte iki ve üye tamsayısının salt çoğunluğu şeklinde iki oylama gerektirmektedir. TBMM Başkanının seçilmesi ise üçte iki oy çoğunluğuyla mümkün olmaktadır. Verilen diğer seçenekler için nitelikli bir çoğunluk gerekmemektedir. Toplantıya katılanların salt çoğunluğu yeterli olmaktadır.

(Cevap D)

10. 1982 Anayasası'nın 175. maddesine göre Anayasa değişikliği için en az 3/5 milletvekili kabulü gerekir. Sayı 2/3'ü bulana kadar halk oylaması ile Anayasa değişir.

(Cevap C)

11. 1982 Anayasası'nın geçici 18. maddesinde Türkiye Barolar Birliği organlarının seçiminden bahsetmektedir. Bu madde uyarınca TBMM, bu kurumun organlarında aday gösterme yetkisine sahip değildir.

(Cevap B)

12. Siyasi partilerin uyacakları esaslar 1982 Anayasası'nın 68 ve 69. maddelerinde düzenlenmiştir. Buna göre; Siyasal partilerin yurt dışında örgütlenmesi ile ilgili herhangi bir anayasal engel yoktur.

(Cevap D)

13. TBMM'nin görev ve yetkileri arasında, olağan üstü hal ilan etmek yoktur. Olağan üstü hali Cumhurbaşkanlığı ilan eder.

(Cevap B)

14. Anayasamızın 68. maddesine göre yükseköğretim öncesi öğrenciler siyasi partilere üye olamazlar. Ancak yükseköğretim öğrencilerinin siyasi partilere üye olmasında herhangi bir anayasal engel bulunmamaktadır.

(Cevap C)

15. 1982 Anayasası'na göre TBMM'nin 600 milletvekili vardır. Bu sayı doğrultusunda 301 milletvekili TBMM'nin üye tamsayısı salt çoğunluğunu ifade etmektedir.

(Cevap A)

16. 1982 Anayasası'nın 116. maddesine göre; Türkiye Büyük Millet Meclisi, üye tamsayısının beşte üç çoğunluğuyla seçimlerin yenilenmesine karar verebilir. Bu halde Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimi ile Cumhurbaşkanlığı seçimi birlikte yapılır.

(Cevap E)

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YASAMA ORGANI

1. 1982 Anayasası'nın 83. maddesine göre, tekrar seçilen milletvekili hakkındaki soruşturma ve kovuşturma yapılabilmesi, meclisin yeniden dokunulmazlığının kaldırılmasına bağlıdır.

(Cevap B)

2. • 1982 Anayasası'nın 104. maddesine göre, üst kademe kamu yöneticilerinin atanmalarına ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile düzenlenir.
- 1982 Anayasası'nın 54. maddesine göre, Yüksek Hakem Kurulunun kuruluş ve görevleri kanunla düzenlenir.
- 1982 Anayasası'nın 106. maddesine göre, bakanlıkların kurulması, kaldırılması, görev ve yetkileri Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile düzenlenir.
- 1982 Anayasası'nın 108. maddesine göre, Devlet Denetleme Kurulunun işleyişi, üyelerinin görev süresi ve diğer özlük işleri Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile düzenlenir.

(Cevap E)

3. 1982 tarihi Siyasal Partiler Kanunu'nda 2003 yılında yapılan bir değişikliğe göre "Terör eyleminden mahkûm olanlar" siyasi partilere üye olamaz ve üye kaydedilemezler. Bu hüküm anayasada yer almaktadır.

(Cevap D)

4. 1982 Anayasası'nın 148. maddesine göre; Anayasa değişikliklerinin şekil bakımından denetlenmesi, teklif ve oylama çoğunluğuna ve ivedilikle görüşülme-yeceği şartına uyup uyulmadığıyla sınırlıdır.

(Cevap E)

5. Siyasi partilerin kapatılması ile ilgili hususlar 69. ve 149. maddede geçmektedir. Ancak D seçeneğinde verildiği gibi bir ifade bu maddelerde yer almamaktadır.

(Cevap D)

6. 1982 Anayasası'nın 90. maddesine göre kanunun verdiği yetkiye dayanılarak yapılan ekonomik, ticari, teknik veya idari antlaşmaların TBMM'de uygun bulunması zorunluluğu yoktur.

(Cevap D)

7. TBMM'nin Cumhurbaşkanlığına giden kararları kanundur. Gitmeyen kararlar ise parlamento kararıdır. Uluslararası antlaşmaların Cumhurbaşkanınca onaylanması gerektiği için kanuni bir düzenlemedir.

(Cevap E)

TEST - 15

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YASAMA ORGANI

8. TBMM yönetmelik çıkartamaz, yönetmelikleri, Cumhurbaşkan, bakanlıklar ve kamu tüzel kişiler çıkarır.

(Cevap C)

9. 1982 Anayasası'nın 116. maddesine göre, Cumhurbaşkanı 2. dönemini yapmakta iken TBMM erken seçim kararı alır ise Cumhurbaşkanı'na bir kez daha seçilme imkanı verilmiştir.

(Cevap A)

10. Bir milletvekilinin partisinden istifa etmesi ya da başka bir partiye geçmesi onun milletvekilliğini düşürmez.

(Cevap C)

11. Ara seçim, her seçim döneminde bir defa yapılabilir ve genel seçimlerden 30 ay geçmedikçe ara seçime gidilemez.

(Cevap B)

12. 1982 Anayasası'nın 94. maddesine göre, Meclis Başkanı, iki yıllık bir süre için seçilir. Bununla ilgili hüküm anayasanın 94. maddesinde mevcuttur.

(Cevap A)

13. 1982 Anayasası'na göre, milletvekili olabilmek için;

- Türk vatandaşı olmak
- 18 yaşını doldurmuş olmak
- En az ilkokul mezunu olma
- Kısıtlı olmamak
- Askerlik hizmeti ile ilişkisi olmamak
- Taksirli suçlar hariç toplam 1 yıl veya daha fazla hapis ile ağır hapis cezasından hüküm giymemiş olmak
- Yüz kızartıcı suçlardan hüküm giymemiş olmak

(Cevap D)

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YASAMA ORGANI

1. 1982 Anayasası'na göre TBMM'nin görev ve yetkilerinden bazıları şunlardır:

- Vergi kanunu çıkarmak
- Cumhurbaşkanı ve Bakanları denetlemek
- Para basılmasına karar vermek
- Savaş ilanına karar vermek
- Genel ve özel af ilanına karar vermek
- Milletlerarası antlaşmaları onaylamayı uygun bulmak
- Bütçe ve kesin hesap kanun tasarılarını görüşmek ve kabul etmektir.

Ancak DDK başkan ve üyelerini seçmek Cumhurbaşkanının görevidir.

(Cevap C)

2. 1982 Anayasası'nın 85. maddesine göre yasama dokunulmazlığı kaldırılan veya milletvekilliği düşürülen bir milletvekili bu kararın alındığı tarihten itibaren 7 gün içinde Anayasa Mahkemesine iptal isteminde bulunabilir.

(Cevap A)

3. 1982 Anayasası'nın 67. maddesine göre; Vatandaşlar, kanunda gösterilen şartlara uygun olarak, seçme, seçilme ve bağımsız olarak veya bir siyasî parti içinde siyasî faaliyette bulunma ve halkoylamasına katılma hakkına sahiptir.

Seçimler ve halkoylaması serbest, eşit, **gizli**, tek dereceli, genel oy, **açık sayım** ve döküm esaslarına göre, yargı yönetim ve denetimi altında yapılır. Ancak, yurt dışında bulunan Türk vatandaşlarının oy hakkını kullanabilmeleri amacıyla kanun, uygulanabilir tedbirleri belirler.

(Cevap E)

4. Yasama sorumsuzluğuna ilişkin A, B, C ve E'deki ifadeler doğrudur. Ancak (D)'deki ifade yanlıştır. Çünkü yasama sorumsuzluğu mutlak ve sürekli. TBMM dâhil hiçbir organ veya mahkeme tarafından kaldırılamaz.

(Cevap D)

5. Milletvekilliğinin düşmesi ile ilgili hükümler anayasanın 84. maddesi ile düzenlenmiştir. Bu doğrultuda tutuklanma milletvekilliğinin düşmesi için bir neden teşkil etmemektedir.

(Cevap C)

6. Yasama organının Anayasa'ya aykırı olmamak şartıyla her konuyu ayrıntılı bir biçimde kanunla düzenleyebilmesine yasama yetkisinin genelliği denir.

(Cevap A)

7. Kanun teklif etmeye milletvekilleri yetkilidir. Kanun tekliflerinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülme usul ve esasları İçtüzükle düzenlenir.

(Cevap B)

8. 1982 Anayasası'nın 109. maddesi uyarınca Meclis Başkanlık Divanının TBMM üyeleri arasından seçilmesi gerekir. Yani Meclis Başkanlık Divanı üyelerinin milletvekili olması anayasal bir zorunluluktur.

(Cevap B)

TEST - 16

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YASAMA ORGANI

9. 1982 Anayasası'nın 79. maddesine göre; Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin seçim tutanaklarını ve Cumhurbaşkanlığı seçimi tutanaklarını kabul etme görevi Yüksek Seçim Kurulundur. Yüksek Seçim Kurulunun kararları aleyhine başka bir mercie başvurulamaz. YSK'nın TBMM Başkanlık Divanı seçimlerinde bir görevi ve yetkisi yoktur.

(Cevap D)

10. 1982 Anayasası'nın 91. maddesine göre, usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası anlaşmalar hakkında anayasaya aykırılık iddiasıyla Anayasa Mahkemesi'ne başvurulamaz.

(Cevap E)

11. A, B, C, D seçeneklerinde verilenler TBMM ile ilgili doğru ifadelerdir. TBMM Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı yardımcısı ve bakanları Yüce Divan'a meclis soruşturması ile gösterir.

(Cevap E)

12. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin bilgi edinme ve denetim yollarından meclis araştırması belli bir konuda bilgi edinmek için yapılan incelemedir.

(Cevap D)

13. Anayasa uyarınca, siyasal partilerin gelir ve giderlerinin amaçlarına uygun olması gerekir. Bunun denetimini ise Sayıştaydan yardım alarak Anayasa Mahkemesi yapar. Bir siyasal partinin, Anayasa Mahkemesi'nin yasaya uygun olmadığını sağladığı gelir ve giderleri hazineye gelir kaydedilir.

(Cevap D)

14. Siyasi partilerin kapatılması davasını Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı açmaktadır. Başsavcılık bu davayı,

- Resen
- Adalet Bakanı'nın istemiyle veya
- Bir siyasi partinin istemi üzerine açabilmektedir.

Adalet Bakanı veya bir siyasi parti genel seçimlerin yenilenmesi kararının Resmî Gazete'de yayımlamasından, oy verme gününün ertesi gününe kadar geçecek sürede, Cumhuriyet Başsavcılığından dava isteminde bulunamaz. Yani D seçeneğindeki ifade siyasi partilerin kapatma davası ile ilgili değil, dava açma istemiyle ilgilidir.

(Cevap D)

15. 1982 Anayasası'nın 80. maddesine göre; Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, seçtikleri bölgeyi veya kendilerini seçenleri değil, bütün Milleti temsil ederler.

(Cevap C)

16. Milletlerarası antlaşmalar kural olarak TBMM'nin uygunluğuna sunulur. Anayasanın 90. maddesine göre süresi bir yılı aşmayan ekonomik, ticari ilişkileri düzenleyen antlaşmalar bu kuralın dışındadır. Ancak bu antlaşmalarda 2 ay içinde TBMM'nin bilgisine sunulmak durumundadır.

(Cevap B)

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YÜRÜTME ORGANI

1. 1982 Anayasası'na göre Cumhurbaşkanı, ölür ya da istifa eder ise yeni Cumhurbaşkanı seçilene kadar Cumhurbaşkanı Yardımcısı vekalet eder.

NOT

Anayasamızın 21 Ocak 2017 tarih ve 6771 sayılı Kanunla değişik 106'ncı maddesinin ikinci fıkrasına göre, "Cumhurbaşkanlığı makamının herhangi bir nedenle boşalması halinde,... yenisi seçilene kadar Cumhurbaşkanı yardımcı Cumhurbaşkanlığına vekâlet eder ve Cumhurbaşkanı'na ait yetkileri kullanır". Birden fazla Cumhurbaşkanı yardımcısı var ise vekalet etme görevi en yaşlı olan Cumhurbaşkanı yardımcısına ait olur. (1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, mad. 18)

(Cevap C)

2. 1982 Anayasası'nın 101. maddesine göre Cumhurbaşkanlığına, siyasi parti grupları, en son yapılan genel seçimlerde toplam geçerli oyların tek başına veya birlikte en az yüzde beşini almış olan siyasi partiler ile en az yüzbin seçmen aday gösterebilir.

(Cevap A)

3. 1982 Anayasası'na göre A, B, C ve E seçeneklerinde verilenler Cumhurbaşkanının görev ve yetkilerindendir. İç ve dış politikayla ilgili Cumhurbaşkanının TBMM mesaj vermek yetkisi vardır. Ancak bu hususta kanun tasarısı vermek yetkisi yoktur.

(Cevap D)

4. 1982 Anayasası'nın 119. maddesine göre, Cumhurbaşkanı; savaş, savaşı gerektirecek bir durumun baş göstermesi, seferberlik, ayaklanma, vatan veya Cumhuriyete karşı kuvvetli ve eylemli bir kalkışma, ülkenin ve milletin bölünmezliğini içten veya dıştan tehlikeye düşüren şiddet hareketlerinin yaygınlaşması, anayasal düzeni veya temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet hareketlerinin ortaya çıkması, şiddet olayları nedeniyle kamu düzeninin ciddî şekilde bozulması, tabîî afet veya tehlikeli salgın hastalık ya da ağır ekonomik bunalımın ortaya çıkması hallerinde yurdun tamamında veya bir bölgesinde, süresi altı ayı geçmemek üzere olağanüstü hal ilan edebilir.

(Cevap C)

5. 1982 Anayasası'nın 101. maddesine göre, bir kişinin Cumhurbaşkanı adayı olabilmesi için 100 bin seçmenden imza toplanması gerekir. Bunun dışında %5 oy alan partiler veya siyasi parti grupları Cumhurbaşkanı adayı gösterebilir.

(Cevap B)

6. Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ile ilgili 2017 Anayasa değişikliğine göre yeni sistem yürürlüğe girmesiyle A, B, D ve E şıkları doğru ifadelerdir. Ancak kanun ile Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi çıkışırsa kanun geçerlidir.

(Cevap C)

7. 1982 Anayasası'na göre Hakimler ve Savcılar Kurulu'nun doğal başkanı Adalet Bakanıdır. 2017 Anayasa değişikliği ile yeni sisteme göre bakanları seçme ve atama yetkisi Cumhurbaşkanına verilmiştir. Cumhurbaşkanı Adalet Bakanını seçmekle aynı zamanda Hakim ve Savcılar Kurulu'nun doğal başkanını da seçmiş olmaktadır.

(Cevap C)

8. Cumhurbaşkanlığı kararnamelerini TBMM'ye sunmaya gerek yok iken olağanüstü hal Cumhurbaşkanlığı kararnamelerini TBMM'ye sunmak şarttır.

(Cevap D)

TEST - 1

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YÜRÜTME ORGANI

9. 2017 Anayasa değişikliğiyle yürürlüğe giren Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi Cumhurbaşkanlığına yeni görev ve yetkiler vermiştir. Buna göre, anayasanın 104. maddesinde Cumhurbaşkanına “ülkenin iç ve dış siyaseti hakkında meclise mesaj vermek” yetkisi yeni bir yetkidir.

(Cevap D)

10. Bir bakan aynı zamanda milletvekili olamaz, ancak milletvekilliği gibi dokunulmazlığa sahiptir. Bakanlar için güven oylaması yapılmaz. Cumhurbaşkanı yardımcısı da Cumhurbaşkanlığı hükümetinin bir üyesidir. 2017 Anayasa değişikliğiyle Cumhurbaşkanına siyasi parti üyeliği hakkı da verilmiştir.

(Cevap C)

11. Cumhurbaşkanı, Adalet bakanı, İçişleri Bakanı, Dışişleri Bakanı, Millî Savunma Bakanı, Genelkurmay Başkanı, Kara, Hava, Deniz Kuvvetleri komutanları Millî Güvenlik Kurulu üyeleri arasında yer alır. MGK, Genel Sekreteri Kurul üyesi değildir, bütün toplantılara katılır ancak oylamalara katılamaz.

(Cevap D)

12. Cumhurbaşkanının bir daha görüşmek üzere TBMM'ye geri gönderemeyeceği tek kanun Bütçe Kanunu'dur.

(Cevap E)

13. 1982 Anayasası'nın 104. maddesi Cumhurbaşkanı'nın görev ve yetkileri ile ilgili hükümleri içermektedir. Kanunları yayımlamak, TBMM'yi toplantıya çağırmak ve kanunları tekrar görüşülmek üzere Meclise geri göndermekte Cumhurbaşkanı'nın yasama ile ilgili görevleridir.

(Cevap E)

14. 1982 Anayasası'na göre olağanüstü hâl ilanına Cumhurbaşkanlığı karar verir. Olağanüstü hâl Resmî Gazete'de yayımlandığı gün TBMM onayına sunulur.

(Cevap A)

15. 1982 Anayasası'nın 104. maddesine göre tarih belirtilmemişse Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ve yönetmelikler Resmi Gazete'de yayımlandığı gün yürürlüğe girer.

(Cevap B)

16. 1982 Anayasası'nın 105. maddesine göre Meclis Soruşturması başlatılabilmesi için en az üye tamsayısı salt çoğunluğu yazılı teklifi gerekir.

(Cevap B)

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YÜRÜTME ORGANI

1. Olağanüstü hâl, savaş, ayaklanma, rejimin tehlikeye girmesi, tabii afet, ağır ekonomik bunalım, salgın hastalıklar, şiddet olaylarının yaygınlaşması ve kamu düzeninin ciddi şekilde bozulması nedeniyle Cumhurbaşkanlığına yurdun belirli bir bölgesi ya da tümünde 6 ayı geçmemek üzere ilan edilir. Resmî Gazete'de yayımlanır ve TBMM'nin onayına sunulur.

(Cevap D)

2. 1982 Anayasası'na göre TBMM tarafından bir milletvekilinin yasama dokunulmazlığının kaldırılması kararına karşı bu kararın alındığı tarihten başlayarak 7 gün içinde Anayasa Mahkemesine iptal davası açmak Cumhurbaşkanının yetkileri arasında yer almaz. Ancak A, B, D, E seçeneklerinde verilenler Cumhurbaşkanının yetkileri arasında yer almaktadır.

(Cevap C)

3. 1982 Anayasası'nın 101. maddesine göre, Cumhurbaşkanının görev süresi beş yıldır.

(Cevap B)

4. A, C, D ve E seçeneklerindeki ifadeler doğrudur. Fakat B seçeneğindeki ifade yanlıştır. Çünkü anayasa göre Milli Güvenlik Kurulunun gündemi, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve Genelkurmay Başkanının önerileri dikkate alınarak Cumhurbaşkanınca düzenlenir. Cumhurbaşkanı yardımcıları, kurul üyesi bakanlar ile diğer bakanlar ve Genelkurmay Başkanının gündeme girmesini istedikleri konular Genel Sekreter vasıtasıyla Cumhurbaşkanına iletilir.

(Cevap B)

5. 1982 Anayasası 2017 değişikliği ile daha önce kanun ile olan işlem Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi olarak düzenlenmiştir. Buna göre bakanlıkların kurulması ve kaldırılması Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile olur.

NOT

Bakanlıklar, devletin üstlendiği milli kamu hizmetlerinin konularına göre uzmanlaşmış ve örgütlenmiş bölümleridir. Yani merkezi idare teşkilatında kamu hizmetleri arasında iş bölümü yapılmış ve her bir bakanlığı belli bir kamu hizmetinin yürütülmesi görevi verilmiştir. Bakanlıkların devlet tüzel kişiliğinden ayrı bir tüzel kişilikleri yoktur. Her bakanlık yürüttüğü kamu hizmeti alanında devletin tüzel kişiliğini temsil eder.

(Cevap B)

6. 1982 Anayasası'nın 106. maddesine göre, Cumhurbaşkanlığı makamının herhangi bir nedenle boşalması halinde, kırkbeş gün içinde Cumhurbaşkanı seçimi yapılır. Yenisi seçilene kadar Cumhurbaşkanı yardımcısı Cumhurbaşkanlığına vekâlet eder ve Cumhurbaşkanına ait yetkileri kullanır. Genel seçime bir yıl veya daha az kalmışsa Türkiye Büyük Millet Meclisi seçimi de Cumhurbaşkanı seçimi ile birlikte yenilenir. Genel seçime bir yıldan fazla kalmışsa seçilen Cumhurbaşkanı Türkiye Büyük Millet Meclisi seçim tarihine kadar görevine devam eder. Kalan süreyi tamamlayan Cumhurbaşkanı açısından bu süre dönemden sayılmaz. Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimlerinin yapılacağı tarihte her iki seçim birlikte yapılır.

(Cevap C)

7. Cumhurbaşkanının görev ve yetkileri 1982 Anayasası'nın 104. maddesinde sıralanmıştır. Buna göre, cumhurbaşkanının milletvekilinin vekilliğini düşürmek gözetmek gibi bir görevi yoktur. Bu görev TBMM'nin görevleri arasındadır.

(Cevap B)

8. Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK), devleti içten ve dıştan gelebilecek her türlü tehdide karşı savunma görevini üstlenmiş silahlı bir devlet kuvvetidir. Kara, Hava ve Deniz kuvvetleri olmak üzere üç temel birimden oluşan TSK devlet tüzel kişiliği bünyesinde değerlendirilir ve Genelkurmay Başkanlığına bağlıdır. Genelkurmay Başkanlığı da Milli Savunma Bakanlığı'na bağlı bir kurumdur, dolayısıyla ona karşı sorumludur. 2003 yılında yapılan bir değişikliğe göre TSK'nin elinde bulunan devlet mallarının denetimi ise Sayıştay'a bırakılmıştır.

(Cevap A)

9. 1982 Anayasası'na göre Cumhurbaşkanı'nın görev süresi "beş" yıldır. Bir kimse en fazla "iki" defa Cumhurbaşkanı seçilebilir.

(Cevap B)

10. 1982 Anayasası'nın 90. maddesine göre; "Usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası andlaşmalar kanun hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamaz. Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası andlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası andlaşma hükümleri esas alınır."

(Cevap D)

11. Anayasa'ya uygunluk, yargı denetimi ve siyasal denetim yoluyla yapılabilir. Yargı denetimi, Anayasa Mahkemesi aracılığıyla yapılırken siyasal denetim TBMM aracılığıyla yapılmaktadır. Buna göre, öncülde verilenlerden I ve III numaralı seçenekler yargısal denetime; II ve IV numaralı seçenekler ise siyasal denetime örnektir.

(Cevap C)

12. 1982 Anayasası'nın 2007 değişikliği sonucunda bir kişi 2 kere Cumhurbaşkanlığına 5 + 5 olmak üzere seçilebilir. Ayrıca 2017 değişikliğiyle Cumhurbaşkanı ikinci dönemini yaparken Meclis erken seçim kararı alırsa üçüncü dönem hakkı da verilmiştir.

(Cevap B)

13. 1982 Anayasası'na göre Cumhurbaşkanı veya bir bakanın cezai sorumluluklarını araştırmak amacıyla açılacak meclis soruşturmasını meclis üye tam sayısının en az salt çoğunluk tutarındaki milletvekilleri isteyebilir.

(Cevap E)

14. 1982 Anayasası'nın 119. maddesine göre olağanüstü hali Cumhurbaşkanı 6 ay için ilan edebilir, uzatma görevi ise her defasında dört ayı geçmemek üzere TBMM'ye aittir.

(Cevap B)

15. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler cumhurbaşkanının görev ve yetkileri arasındadır. Fakat anayasanın 87. maddesine göre genel af ilan edilmesine karar vermek TBMM'nin görev ve yetkilerinden biridir. TBMM'de bu kararı en az 3/5 milletvekili ile alır.

(Cevap E)

16. 1982 Anayasası'na göre A, C, D ve E seçeneklerinden verilen alanları ilişkin düzenleme her Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yapılabilir, bu alanlara ilişkin düzenlemeler kanun ile yapılamaz. Fakat kişisel verilerin korunmasına ilişkin usul ve esaslar kanun ile yapılır.

(Cevap B)

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YÜRÜTME ORGANI

1. TBMM'nin yıllık olarak hazırladığı tek kanun bütçe kanunudur. Bütçe Kanunu kamu kurum ve kuruluşlarının gelir ve giderlerini düzenler. Cumhurbaşkanı tarafından hazırlanır. TBMM Genel Kuruluna sunulur. Cumhurbaşkanı bütçe kanununu veto edemez.

(Cevap B)

2. Soruda verilen A, B, D, E seçenekleri Cumhurbaşkanının görevleri arasında yer alır. Cumhurbaşkanı bir bakan atamasını doğrudan yapar. Bakanlar için TBMM'nin güvenoyuna gerek yoktur.

(Cevap C)

3. 1982 Anayasası'na göre yürütme yetkisi Cumhurbaşkanı'na aittir.

NOT

Devletin başı olan Cumhurbaşkanı, yürütme yetkisinin tek başına sahibidir. Cumhurbaşkanı, "Devlet başkanı" sıfatıyla Türkiye Cumhuriyetini ve Türk Milletinin birliğini temsil eder; Anayasanın uygulanmasını, Devlet organlarının düzenli ve uyumlu çalışmasını temin eder.

(Cevap E)

4. 1982 Anayasası'na göre, olağanüstü hâl Cumhurbaşkanı tarafından ilan edilir.

(Cevap A)

5. Devlet Denetleme Kurulunun Başkan ve üyelerini atamak, Cumhurbaşkanının görev ve yetkileri arasındadır. Bununla ilgili hüküm anayasanın 104. maddesinde mevcuttur.

(Cevap C)

6. 1982 Anayasası'nın 102. maddesine Cumhurbaşkanını liği makamının boşalması durumunda yeni Cumhurbaşkanı seçilene kadar Cumhurbaşkanı yardımcısı vekalet eder.

(Cevap E)

7. Devlet Denetleme Kurulu;

- Tüm kamu kurum ve kuruluşlarında,
- Sermayesinin yarısından fazlasına kamu kurum ve kuruluşlarının katıldığı her türlü kuruluşta
- Kamu kurumu niteliğinde olan meslek kuruluşlarında
- Her düzeydeki işçi ve işveren kuruluşlarında
- Kamuya yararlı dernek ve vakıflarda araştırma, inceleme, denetleme yapma hakkına sahiptir.

Ancak "D" seçeneğinde belirtildiği gibi bir konumda ki işlerini denetleme yetkisi yoktur.

(Cevap D)

8. Devlet Denetleme Kurulu, idarenin hukuka uygunluğunun, düzenli ve verimli şekilde yürütülmesinin ve geliştirilmesinin sağlanması amacıyla, Cumhurbaşkanlığına bağlı olarak kurulmuştur. 1982 Anayasası'nın 108. maddesinde düzenlenen Devlet Denetleme Kurulu, Cumhurbaşkanının isteği üzerine, tüm kamu kurum ve kuruluşlarında ve sermayesinin yarısından fazlasına bu kurum ve kuruluşların katıldığı her türlü kuruluşta, kamu kurumu niteliğinde olan meslek kuruluşlarında, her düzeydeki işçi ve işveren meslek kuruluşlarında, kamuya yararlı derneklerle vakıflarda, her türlü inceleme, araştırma ve denetlemeleri yapar. Ancak yargı organları, Devlet Denetleme Kurulunun görev alanı dışındadır.

(Cevap D)

TEST - 3

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YÜRÜTME ORGANI

9. Genelkurmay Başkanı doğrudan Cumhurbaşkanınca atanır.

(Cevap B)

10. Milletlerarası antlaşmalar uluslararası hukuka göre bağlayıcı kurallardır. Bundan dolayı kanun hükmündedirler. Usulüne uygun olarak hazırlanmış uluslararası antlaşmalar kanun gibidir. TBMM tarafından uygun bulunan milletlerarası antlaşmalar Cumhurbaşkanlığı tarafından onaylanır ve yayımlanır.

(Cevap C)

11. Millî Güvenlik Kurulu Cumhurbaşkanlığı başkanlığında 2 ayda bir toplanır. Millî Güvenlik Kurulunun doğal başkanı Cumhurbaşkanıdır. Fakat Cumhurbaşkanı katılmadığı zaman MGK'ye Cumhurbaşkanı Yardımcısı başkanlık eder.

(Cevap A)

12. Millî Güvenlik Kurulu Cumhurbaşkanlığı başkanlığında olağan şartlarda 2 ayda bir toplanır.

- Kurulun gündemini Cumhurbaşkanı belirler
- Kurul kararları çoğunlukla alınır.
- Gündemin özelliğine göre kurul toplantılarına ilgili bakan ve kişiler çağrılarak görüşleri alınır ancak bunlar kurulda oy kullanmazlar. Ayrıca kurul kararları Cumhurbaşkanına da gönderilir.

(Cevap B)

13. Cumhurbaşkanının hastalık ve yurt dışına çıkma gibi sebeplerle geçici olarak görevinden ayrılması durumunda Cumhurbaşkanına, Yardımcısı vekâlet eder.

(Cevap C)

14. 1982 Anayasası'nın 101. maddesi Cumhurbaşkanlığı seçimini düzenlemektedir. Buna göre B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler Cumhurbaşkanı olabilmek için gereken şartlardandır. Fakat Cumhurbaşkanı olabilmek için ittifaklar tarafından desteklenmek şart değildir.

(Cevap A)

15. Soruda verilen A, B, C, E seçenekleri Cumhurbaşkanının görevleri arasında yer alır. Fakat D'deki bilgi yanlıştır. Çünkü Cumhurbaşkanı Anayasa değişikliğini halk oylamasına götürebilir. Ancak kanun değişikliğini halk oylamasına götüremez. Veto etmediği kanunlar için anayasaya aykırı olduğu gerekçesiyle Anayasa Mahkemesine iptal davası açabilir.

(Cevap D)

16. TBMM tatildeyken ülkenin ani bir silahlı saldırıya uğraması ve bu nedenle silahlı kuvvetlerin kullanılmasına karar verme yetkisi Cumhurbaşkanına aittir.

(Cevap B)

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YÜRÜTME ORGANI

1. Devlet Denetleme Kurulu 1982 Anayasası'nın 108. maddesinde düzenlenmiştir.

DDK, idarenin hukuka uygunluğunu düzenli ve verimli şekilde yürütülmesinin, geliştirilmesinin sağlanması amacıyla Cumhurbaşkanlığına bağlı olarak kurulmuştur.

(Cevap A)

2. Kamu Denetçiliği Kurumu, TBMM Başkanlığına bağlı olarak, idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri incelemek üzere 2010 Anayasa değişikliği ile kurulmuştur. 1982 Anayasası'nda "Siyasal hak ve ödevler" başlığı altında düzenlenmiştir.

(Cevap B)

3. Danıştay, Millî Güvenlik Kurulu, Diyanet İşleri Başkanlığı kurumları Anayasa'da yer alır iken Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu Anayasa'da belirtilmemiştir.

(Cevap B)

4. Yürütmenin düzenleyici işlemleri genelgeler, yönetmelikler ve Cumhurbaşkanlığı Kararnameleridir. Kanun ise yasama organı olan TBMM'nin bir işlemidir.

(Cevap E)

5. 1982 Anayasası'na göre bakanlıkların kurulması, kaldırılması görevleri, yetkileri ve Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kanunla düzenlenir.

NOT

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 503. maddesine göre bakan, bakanlık kurulunun en üst amiri olup, bakanlık icraatından ve emri altındakilerin faaliyet ve işlemlerinden sorumlu, bakanlık merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatı ile bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların faaliyetlerini, işlemlerini ve hesaplarını denetlemekte görevli ve yetkilidir.

(Cevap E)

6. Devlet Denetleme Kurulu (DDK), idarenin hukuka uygunluğunun, düzenli ve verimli şekilde yürütülmesinin ve geliştirilmesinin sağlanması amacıyla Cumhurbaşkanlığına bağlı olarak kurulmuştur. Ancak yargı organları DDK'nin görev alanı dışındadır.

(Cevap E)

7. Cumhurbaşkanı TBMM'de kabul edilen kanunları kendisine sunulan günden itibaren 15 gün içinde Resmî Gazete'de yayımlar. Yayımlanmasını kısmen ya da tamamen uygun görmediği kanunları gerekçeleri ile yine 15 gün içinde TBMM'ye iade eder. Buna veto yetkisi denir. Cumhurbaşkanı bir kanunu bir kez veto edebilir. Aynı kanun aynı şekilde kabul edilip tekrar sunulursa veto hakkı yoktur.

(Cevap C)

8. Yürütme, yargıya ve yasalara bağlı olarak ülkenin ve hükûmetin icraatını gerçekleştiren; devletin günlük yönetimi için tek yetkiyi ve sorumluluğu alan devlet gücüdür. Yürütmenin iki kanatlı olması ise bu gücün paylaştırılması ile ilgilidir. Bu paylaşım, Cumhurbaşkanının da Bakanlar Kurulu yanında yürütme organı içinde yer almasıyla olmaktadır. Türkiye 2018 yılında "Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi" ile tek kanatlı yürütme sistemine geçmiştir.

(Cevap A)

TEST - 4

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YÜRÜTME ORGANI

9. 1982 Anayasası'nın 101. maddesine göre, Cumhurbaşkanlığına TBMM üyeleri içinden veya Meclis dışından aday gösterilebilmesi için 100 bin seçmenin imzası gerekir.

(Cevap A)

10. Millî Güvenlik Kurulu (MGK) Devletin millî güvenlik siyasetinin tayini, tespiti ve uygulanması ile ilgili olarak Cumhurbaşkanına tavsiye niteliğinde kararlar bildiren bir kuruldur. 1961 Anayasası'yla kurulan MGK, olağan olarak Cumhurbaşkanı başkanlığında iki ayda bir toplanmaktadır. Ancak Cumhurbaşkanı katılmadığı zamanlarda kurulun başkanlığını Cumhurbaşkanı Yardımcısı yapar.

(Cevap A)

11. Başkomutanlık göreviyle ilgili hükümler 1982 Anayasası'nın 117. maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre, Başkomutanlık, devletin başı olan Cumhurbaşkanı tarafından temsil olunur. Ancak şunu da eklemek gerekir ki, savaş hâlinde başkomutanlık görevini Cumhurbaşkanı namına Genelkurmay Başkanı yürütmektedir.

(Cevap B)

12. 1982 Anayasası'na göre Cumhurbaşkanının,
- Bakanları seçmek
 - Meclis seçimlerinin yenilenmesine karar vermek
 - Gerekli gördüğünde meclisi toplantıya çağırmak
 - Üniversite rektörlerini seçmek
 - Anayasa Mahkemesi üyelerini seçmek
- gibi görev ve yetkileri vardır.

(Cevap B)

13. Devlet Denetleme Kurulu ilk kez 1982 Anayasası'nda düzenlenmiştir. Doğrudan Cumhurbaşkanına bağlı olarak çalışan inceleme, araştırma ve denetleme kurulusudur. Kurulun amacı idarenin hukuka uygun ve düzenli çalışmasını sağlamaktır. Kurul hukuka uygunluk ve yerindelik denetimi yapar. Kurulun üye sayısı 9'dur.

(Cevap D)

14. Millî Güvenlik Kurulu, 2 ayda bir dış güvenlik ve iç güvenlik konusunda tespit ve önlemlerini tavsiye ve öneri niteliğinde Cumhurbaşkanına sunmak üzere Cumhurbaşkanı başkanlığında toplanır.

Kurula, Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı Yardımcısı, Adalet, Dışişleri, İçişleri Bakanı, Genelkurmay Başkanı, Hava, Kara ve Deniz Kuvvet Komutanları daimi üye olarak katılır. MGK'ye gündem gereği daimi üye olmayan başka bir bakan da geçici olarak katılabilir.

(Cevap A)

15. A seçeneğinde verilen kanun teklif etme yetkisi yasama kapsamındadır ve bu yetki TBMM üyeleri tarafından kullanılır. Cumhurbaşkanlığı makamı yürütme içerisinde yer almıştır.

(Cevap A)

16. 1982 Anayasası'na göre, Jandarma Genel Komutanı MGK üyesi değildir.

(Cevap B)

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YÜRÜTME ORGANI

1. Cumhurbaşkanı bütün yüksek yargı organları üyelerini atamaz. Sadece;
- Danıştay'ın 1/4'ünü
 - Anayasa Mahkemesi üyelerinin 12'sini
 - Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve vekilini seçme
 - HSK'ya 4 üye seçmekle görevlidir.

(Cevap E)

2. Cumhurbaşkanı Danıştay üyelerinin 1/4 ünü, Devlet Denetleme Kurulu üyelerinin ise tamamını atama yetkisine sahiptir.

(Cevap C)

3. 1982 Anayasası'na göre Cumhurbaşkanlığına bağlı olarak kurulan Devlet Denetleme Kurulu yargı organları dışındaki bütün dernek, sendika, barolar ve diğer kuruluşlarda inceleme, araştırma ve denetleme yapma yetkisine sahiptir. DDK'nın görevi "idare"nin hukuka uygunluğunu denetlemektir; siyasi partiler idarenin bir parçası değildir. DDK'nın da siyasi partileri denetlemek gibi bir görev ve yetkisi yoktur.

(Cevap E)

4. Cumhurbaşkanı Anayasamıza göre;

- Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısını,
- Danıştay üyelerinin dörtte birini,
- Anayasa Mahkemesi üyelerinden 12 tanesini,
- HSK'ye 4 üye seçer.

Ancak Danıştay daire başkanları ile Yargıtay başkan ve üyelerini Cumhurbaşkanı seçmez.

(Cevap C)

5. Cumhurbaşkanının anayasaya göre yasama, yürütme ve yargıyla ilgili görevleri bulunmaktadır. Bu doğrultuda A, B, C ve D seçeneklerindeki bilgiler cumhurbaşkanının yargı ile ilgili görevleri arasında yer alır. Ancak, Cumhurbaşkanı'nın Uyuşmazlık Mahkemesine üye seçmek gibi bir yetkisi yoktur.

(Cevap E)

6. 1982 Anayasası'na göre Cumhurbaşkanı;

- Cumhurbaşkanı yardımcısı ve Bakanları atar.
- Hâkimler ve Savcılar Kuruluna üye seçer.

Yüksek Seçim Kurulu üyeleri Danıştay ve Yargıtay'ın kendi üyeleri arasından genel kurullarınca seçilir.

(Cevap E)

TEST - 5

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YÜRÜTME ORGANI

7. Anayasa Mahkemesi kanunların, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin ve TBMM İç Tüzüğü'nün Anayasaya şekil ve esas bakımından uygunluğunu denetler. Bu doğrultuda Anayasamıza göre anayasa değişikliğinin ve kanunların şekil yönünden Anayasa'ya aykırılığı iddiası ile Anayasa Mahkemesi'ne iptal davası açabilme yetkisi Cumhurbaşkanı ile TBMM üyelerinin beşte biri tarafından istenebilir. Bu süre ise 10 gündür.

(Cevap D)

8. Dokuz tane "Cumhurbaşkanlığı Politika Kurul" vardır. Cumhurbaşkanı, bu kurulların da başkanıdır. Kurullar en az üç üyeden oluşur. Kurul üyeleri Cumhurbaşkanınca atanır. Cumhurbaşkanı kurul üyelerinden birini başkanvekili olarak görevlendirir.

(Cevap D)

9. Cumhurbaşkanı seçilme yeterliliği 1982 Anayasası'nın 101. maddesinde hüküm altına alınmıştır. Buna göre bir kişinin Cumhurbaşkanı seçilebilmesi için;

- Türk vatandaşı olmak
- 40 yaşını doldurmuş olmak
- Yükseköğrenim mezunu olmak ve milletvekili seçilme yeterliliğine sahip olmak koşulu gereklidir.

Ancak Cumhurbaşkanının seçim döneminde bir siyasi partinin üyesi olma ya da olmama durumu Cumhurbaşkanı seçilmesi için anayasal bir şart değildir.

(Cevap E)

10. 1982 Anayasası'nın 119. maddesine göre, Türkiye Büyük Millet Meclisi tatilde ise derhal toplantıya çağırılır; Meclis gerekli gördüğü takdirde olağanüstü halin süresini kısaltabilir, uzatabilir veya olağanüstü hali kaldırabilir.

(Cevap D)

11. Millî Güvenlik Kuruluna gündemin özelliğine göre ilgili bakan ve kişiler çağırılıp görüşleri alınabilmektedir. Bununla ilgili hüküm anayasanın 118. maddesinde düzenlenmiştir.

(Cevap E)

12. 1982 Anayasası'nın 101. maddesine göre, Cumhurbaşkanı yükseköğretim yapmış, 40 yaşını doldurmuş, milletvekili seçilme yeterliliğine sahip Türk vatandaşları arasından halk tarafından seçilir.

(Cevap C)

13. 1982 Anayasası'nda 2007 yılında yapılan değişikliğe göre,

- Cumhurbaşkanının görev süresi 5 yıldır.
- Cumhurbaşkanı halk tarafından seçilir.
- Bir kişi en fazla 2 defa Cumhurbaşkanı seçilebilir.
- Cumhurbaşkanı meclis, içinden ve dışından seçilebilir.
- Cumhurbaşkanı ikinci kez görevini yaparken TBMM erken seçim kararı alırsa bir kez daha seçilme hakkı vardır.

(Cevap E)

14. Millî Güvenlik Kurulu ilk kez 1961 Anayasası ile kurulmuştur. 1982 Anayasası içerisinde de yerini almıştır. Millî Güvenlik Kurulu kararları bağlayıcı değil, tavsiye niteliğindedir.

(Cevap C)

15. 1982 Anayasası'nın 101. maddesine göre Cumhurbaşkanı seçilebilmek için 1. turda geçerli oyların yarıdan bir fazlasını almak gerekir.

(Cevap A)

16. 1982 Anayasası'nın 105. maddesine göre meclis soruşturması açılması izni için en az 3/5 milletvekilinin oyu gerekir.

(Cevap B)

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YÜRÜTME ORGANI

1. 1982 Anayasası'na göre Cumhurbaşkanı;
- Mecliste kabul edilen kanunları yayımlamak,
 - Genelkurmay başkanını atamak,
 - Kararnameleri imzalamak,
 - Üniversite rektörlerini seçer.

Ancak Belediye başkanları atama yoluyla değil de, seçimle belirlendikleri için Cumhurbaşkanının görevleri arasında yer almaz.

(Cevap A)

2. Cumhurbaşkanı Milli Güvenlik Kuruluna başkanlık eder. Cumhurbaşkanı katılmaz ise Cumhurbaşkanı yardımcısı MGK'ya başkanlık eder. MGK olağan olarak iki ayda bir toplanır.

(Cevap A)

3. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırmalar Kurumu (TÜBİTAK), müspet bilimlerde araştırma ve geliştirme faaliyetlerini ülke kalkınmasındaki önceliklerine göre geliştirmek, özendirmek, düzenlemek ve koordine etmek amacıyla 1963 yılında kurulmuştur. TÜBİTAK, 1982 Anayasası ile düzenlenmiş kurumlar arasında yer almamaktadır.

(Cevap E)

4. 1982 Anayasası'na göre; Cumhurbaşkanı halk seçer. 2 kez seçilebilir. Görev süresi $5 + 5 = 10$ yıldır. Cumhurbaşkanı seçilebilmek için 40 yaşını doldurmuş olmak, T.C. vatandaşı olmak, yükseköğretim görmüş olmak şartı aranır.

(Cevap E)

5. 1982 Anayasası'nda Cumhurbaşkanı adayı olabilmek için gerekli şartlar sayılmıştır. A, B, C ve E şıkları Cumhurbaşkanı olmada engel değildir. Aday gösterme olmaksızın bir kişi Cumhurbaşkanı olamaz. Cumhurbaşkanlığına, siyasi parti grupları, en son yapılan genel seçimlerde toplam geçerli oyların tek başına veya birlikte en az yüzde beşini almış olan siyasi partiler ile en az yüzbin seçmen aday gösterebilir.

(Cevap D)

6. 1982 Anayasası'na göre A, B, C ve E seçeneklerinde verilenler doğru ifadelerdir. OHAL'in üç önemli sonucu vardır:

- Tabi afet veya tehlikeli salgın hastalık veya ağır ekonomik bunalım sebebiyle ilan edilen olağanüstü hallerde vatandaşlar için para, mal ve çalışma yükümlülükleri getirilebilir.
- Temel hak ve hürriyetlerin kullanılması kısmen veya tamamen durdurulabilir.
- OHAL kanun hükmünde Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılabilir.

(Cevap D)

7. Cumhurbaşkanının yargılanmasına ilişkin B, C, D ve E seçeneğindeki ifadeler doğrudur. 1982 Anayasası'nın 105. maddesine göre, Cumhurbaşkanı hakkında, bir suç işlediği iddiasıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının salt çoğunluğunun vereceği önergeyle soruşturma açılması istenebilir. Meclis, önergeyi en geç bir ay içinde görüşür ve üye tamsayısının beşte üçünün gizli oyuyla soruşturma açılmasına karar verebilir.

(Cevap A)

8. 1982 Anayasası'nın 104. maddesi Cumhurbaşkanının görev yetkilerini düzenlemektedir. Buna göre B, C, D ve E'de verilenler Cumhurbaşkanının görev yetkilerindendir. Fakat Kamu Denetçiliği Kurumu TBMM üyeleri tarafından seçilir.

(Cevap A)

TEST - 6

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YÜRÜTME ORGANI

9. 1982 Anayasası'nın 101. maddesine göre Cumhurbaşkanı olabilmek için en az 40 yaşını doldurmak gerekir.

(Cevap D)

10. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler Cumhurbaşkanı görev ve yetkilerindendir. Uyuşmazlık Mahkemesine başkan seçmek ise Cumhurbaşkanı'nın değil Anayasa Mahkemesinin görev ve yetkilerindedir.

(Cevap E)

11. Cumhurbaşkanlığı kararnameleleri, kanunlarda düzenlenmemiş ve anayasada düzenlenmesi öngörülmemiş olmak kaydıyla yürütme yetkisine ilişkin konularda ve ayrıca Anayasada belirtilen münhasır alanlarda, Cumhurbaşkanının doğrudan doğruya Anayasadan aldığı yetkiye dayanarak çıkardığı düzenleyici işlemlerdir.

(Cevap A)

12. Cumhurbaşkanı ikinci dönemini yaparken TBMM erken seçim kararı alır ise Cumhurbaşkanı'na üçüncü kez seçilme hakkı doğar.

(Cevap C)

13. 1982 Anayasası'nın yürütme kısmında Cumhurbaşkanı seçimi ile ilgili kurallar belirtilmiştir. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler doğru iken A seçeneğindeki ifade yanlıştır. Cumhurbaşkanı 5 yıl için seçilir, seçilen en çok 1 kez daha seçilebilir. İstisnai olarak da Cumhurbaşkanı ikinci dönemini yaparken TBMM erken seçim kararı alır ise Cumhurbaşkanı'na bir kez daha seçilme hakkı doğar

(Cevap A)

14. 1982 Anayasası'nın yürütme kısmında Cumhurbaşkanının görev ve yetkilerinde, bakanların atanması ve görevlerine son verilmesi sayılmıştır. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine göre bakanları doğrudan Cumhurbaşkanı atar.

(Cevap D)

15. 1982 Anayasası'na göre yönetmelikleri Cumhurbaşkanı, bakanlıklar ve kamu tüzel kişileri çıkartır. Kamu tüzel kişiler ise üniversite, belediye, köy, il özel idaresi gibi kendine ait bütçesi olan kurumlardır.

(Cevap E)

16. 1982 Anayasası'na göre en son yapılan genel seçimlerde, tek başına veya birlikte hesaplandığında geçerli oyların en az %5'ini alan partiler Cumhurbaşkanlığına aday gösterebilir. Bunların dışında 100 bin seçmen imzası ve siyasi parti gruplarında aday gösterme geçerliliği vardır.

(Cevap D)

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YÜRÜTME ORGANI

1. 1982 Anayasası'nın 104. maddesine göre; sürekli hastalık, sakatlık ve kocama sebebiyle kişilerin cezalarını hafifletir veya kaldırır.

(Cevap C)

2. Cumhurbaşkanlığında, Bilim, teknoloji ve Yenilik Politikaları Kurulu, Eğitim ve Öğretim Politikaları Kurulu, Ekonomi Politikaları Kurulu, Güvenlik ve Dış Politikalar Kurul, Hukuk Politikaları Kurulu, Kültür ve Sanat Politikaları Kurul, Sağlık ve Gıda Politikaları Kurulu, Sosyal Politikalar Kurulu, Yerel Yönetim Politikaları Kurulu olmak üzere dokuz tane "Cumhurbaşkanlığı Politika Kurulu" vardır.

(Cevap A)

3. 1982 Anayasası'na göre; milletvekilleri, bakanlar, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve Cumhurbaşkanı TBMM'de andiçerek göreve başlar.

(Cevap B)

4. 1982 Anayasası, temel hak ve özgürlüklerin olağan hallerde sınırlandırılması usulünü 13. maddede düzenlemiştir. Bu maddeye göre; "Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlandırılabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik cumhuriyetin gereklerine ve ölçülük ilkesine aykırı olamaz.

(Cevap A)

5. Cumhurbaşkanı, yürütme yetkisine ilişkin konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarabilir. Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleriyle dördüncü bölümde yer alan siyasi haklar ve ödevler Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenemez. Anayasada münhasıran kanunla düzenlenmesi öngörülen konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılamaz. Kanunda açıkça düzenlenen konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılamaz. Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile kanunlarda farklı hükümler bulunması halinde, kanun hükümleri uygulanır. Türkiye Büyük Millet Meclisinin aynı konuda kanun çıkarması durumunda, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi hükümsüz hale gelir.

(Cevap B)

6. Yasama dokunulmazlığı, TBMM üyelerinin seçimden önce veya sonra suç işlediklerinden bahisle, Meclisin kararı olmadan cezai takibata maruz kalmamaları anlamına gelmektedir. Yasama dokunulmazlığının amacı, parlamento üyelerinin kovuşturma ve engellemeler karşısında korunarak üyelerin huzur içinde görevlerini yapmalarını sağlamaktır. Başka bir ifadeyle, yasama dokunulmazlığı, milletvekillerini siyasi iktidarın olanakları ve enstrümanları karşısında korumak, TBMM üyelerinin yasama çalışmalarından alıkonulmasını önlemektir. 1982 Anayasası'nın 106. maddesine göre, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar, görevleriyle ilgili olmayan suçlarda yasama dokunulmazlığına ilişkin hükümlerden yararlanırlar.

(Cevap A)

7. Bakanlar aynı anda milletvekilliği yapamaz. Bakanlar milletvekili gibi dokunulmazlığı vardır. TBMM bu dokunulmazlığı kaldırabilir.

(Cevap C)

8. 1982 Anayasası'nın 166. maddesine göre ekonomik ve sosyal politikaların oluşturulmasında Cumhurbaşkanına istişari nitelikte görüş bildirmek amacıyla Ekonomik ve Sosyal Konsey kurulur.

(Cevap D)

TEST - 7

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YÜRÜTME ORGANI

9. Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesi işlemlerinin genel yönetim ve denetim milletvekili seçimlerinde uygulanana hükümlere göre Yüksek Seçim Kurulu tarafından yapılır. (Anayasa, m.79/son). 1982 Anayasası'nın 79. maddesine göre, Cumhurbaşkanlığı seçimi tutanaklarını kabul etme görevi YSK'nındır.

(Cevap C)

10. Cumhurbaşkanı, yürütme yetkisine ilişkin konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarabilir. Anayasa'nın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleriyle dördüncü bölümde yer alan siyasi haklar ve ödevler Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile düzenlenemez. 1982 Anayasası'nın 42. maddesinde düzenlenen "Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi" Sosyal ve Ekonomik Haklar ve Ödevler başlığı altındadır. Dolayısıyla bu konuda Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile düzenleme yapılabilir.

(Cevap A)

11. Anayasa'nın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleriyle dördüncü bölümde yer alan siyasi haklar ve ödevler Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile düzenlenemez. 1982 Anayasası'nın 71. maddesinde düzenlenen "Mal bildirimi" Siyasî Haklar ve Ödevler başlığı altındadır.

(Cevap A)

12. Uluslararası anlaşmalar, iki veya daha fazla devlet tarafından akdedilmiş olan ve TBMM'nin kabulünün ardından Cumhurbaşkanınca onaylanıp Resmî Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren bağlayıcı hukuk kurallarıdır. 1982 Anayasası'na göre usulüne uygun olarak yürürlüğe konulmuş milletlerarası andlaşmalar (uluslararası sözleşmeler) kanun hükmündedir.

(Cevap B)

13. Olağanüstü hal ilanı kararı, verildiği gün Resmî Gazetede yayımlanır ve aynı gün Türkiye Büyük Millet Meclisinin onayına sunulur. Türkiye Büyük Millet Meclisi tatilde ise derhal toplantıya çağırılır; Meclis gerekli gördüğü takdirde olağanüstü halin süresini kısaltabilir, uzatabilir veya olağanüstü hali kaldırabilir. Cumhurbaşkanının talebiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi her defasında dört ayı geçmemek üzere süreyi uzatabilir. Savaş hallerinde bu dört aylık süre aranmaz.

(Cevap D)

14. Uluslararası anlaşmalar, hukukun yazılı kaynaklarından biridir. Anayasa'nın 90. maddesi gereğince, usulüne uygun olarak yürürlüğe girmiş uluslararası anlaşmalar kanun hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasa'ya aykırılık iddiasında bulunulamayacağı gibi, Anayasa Mahkemesine de başvurulamaz. Kanunlar hiyerarşisinde uluslararası anlaşmalar kanunların üzerinde yer almaktadır. Bunun nedeni, Anayasa'nın konuyu düzenleyen 90. maddesinde görülmektedir. Söz konusu hükme göre, usulüne uygun olarak yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin uluslararası anlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle ortaya çıkacak uyumsuzluklarda uluslararası anlaşma hükümleri esas alınır.

(Cevap E)

15. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Cumhuriyet Başsavcivekili, Yargıtay Genel Kurulunun kendi üyeleri arasından gizli oyla belirleyeceği beşer aday arasından Cumhurbaşkanı tarafından dört yıl için seçilirler. Süresi bitenler yeniden seçilebilirler.

(Cevap E)

16. 1982 Anayasası'nın 106. maddesine göre Cumhurbaşkanı makamı seçimlere bir yıl veya daha az bir süre kaldığında boşalır ise TBMM seçimleri ile birlikte yapılır.

(Cevap C)

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YARGI ORGANI

1. 1982 Anayasası'nın 146-153. maddeleri arasında Anayasa Mahkemesinin yapısıyla ilgili hükümler yer almaktadır. Buna göre, Anayasa Mahkemesinin kararları kesindir. Dolayısıyla "B" seçeneğinde belirtildiği gibi, Anayasa Mahkemesinin verdiği iptal kararına karşı itiraz edilemez. Bundan dolayı Anayasa Mahkemesinin ret kararlarına karşı yapılan itirazları incelemek gibi bir görevi yoktur.

(Cevap B)

2. Danıştay, idari mahkemelerce verilen ve kanunun başka bir idari yargı merciine bırakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme merciidir. Kanunla gösterilen belli davalara da ilk ve son derece mahkemesi olarak bakar. 1982 Anayasası'nın 155. maddesiyle düzenlenen Danıştay'ın Başkanı, Başsavcısı, başkan vekilleri ve daire başkanları, kendi üyeleri arasından "Danıştay Genel Kurulunca" üye tam sayısının salt çoğunluğu ve gizli oyla 4 yıl için seçilirler.

(Cevap E)

3. 1982 Anayasası'nın 149. maddesine göre; siyasî partilerin kapatılmasına karar verilebilmesi için toplantıya katılan üyelerin üçte iki oy çokluğu şarttır.

(Cevap C)

4. Kanun, Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ve TBMM İç tüzüğüne karşı bu normların Resmi Gazetede yayım tarihinden itibaren esas yönünden iptal davası 60 gün içinde açılabilir.

NOT

1982 Anayasası'na göre Anayasa değişikliği esas yönünden denetlenemez. Şekil yönünden ise 10 gün içinde iptal davası açılabilir.

(Cevap E)

5. 1982 Anayasası'nın 148. maddesi Anayasa Mahkemesinin Yüce Divan sıfatıyla yargılayabileceği kim-seleri sıralamıştır. MİT Başkanı bu maddede yer almamaktadır.

(Cevap D)

6. 1982 Anayasası'nın 146. maddesine göre; Anayasa Mahkemesi üyeleri arasından gizli oyla ve üye tam sayısının salt çoğunluğu ile dört yıl için bir Başkan ve iki başkanvekili seçilir. Süresi bitenler yeniden seçilebilirler.

(Cevap A)

TEST - 1

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YARGI ORGANI

7. Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuru hakkı 12 Eylül 2010 Referandumu ile getirilmiştir. Kişiler Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine gitmekten önce bireysel başvuru hakkını kullanabilecektir.

(Cevap A)

8. 1982 Anayasası 2010 Anayasa değişikliği ile Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne gitmeden Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuru hakkı getirilmiştir.

(Cevap A)

9. 1982 Anayasası'na göre Anayasa Mahkemesi, Anayasa değişikliği şekil yönünden, TBMM İçtüzüğü'nü, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerini ve kanunları hem şekil hem esas yönünden denetleyebilir. 1982 Anayasası'nın 90. maddesine göre "usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası andlaşmalar... hakkında Anayasaya aykırılık iddiasıyla Anayasa Mahkemesi'ne başvurulamaz."

(Cevap B)

10. 1982 Anayasası'nın 149. maddesine göre; siyasî partilerin Devlet yardımından yoksun bırakılmasına karar verilebilmesi için toplantıya katılan üyelerin üçte iki oy çokluğu şarttır.

(Cevap D)

11. A, B, C ve E seçeneklerinde verilenler Danıştay için ifadelerdir. Danıştay idari davaların ilk ve son karar merciidir, üyelerin 1/4'ünü HSK seçer ülkeyi ilgilendiren yönetmelik davalarına bakar Sulh Hukuk Mahkemesi temyizi Yargıtay'a yapılır. Danıştay başkan ve başsavcısını Danıştay Genel Kurulu dört yıl için seçer.

(Cevap D)

12. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler yargı ile ilgili doğru ifadelerdir. Uyuşmazlık Mahkemesi başkanını Anayasa mahkemesi kendi üyeleri arasından 4 yıl için seçer.

(Cevap E)

13. Anayasa Mahkemesi 15 üyeden kurulur. Üye olmak için 45 yaşını doldurmak gerekir, üyeler 12 yıl için seçilir.

(Cevap E)

14. 1982 Anayasası'na göre Anayasa Mahkemesi'ne üye seçiminde; Yargıtay, Sayıştay, Yükseköğretim Kurulu, Baro Başkanları, Danıştay aday gösterme yetkisine sahip iken; Uyuşmazlık Mahkemesi'nin böyle bir yetkisi yoktur.

(Cevap D)

15. 1982 Anayasası'na göre Anayasa Mahkemesi kararlarını salt çoğunluk ile alırken, parti kapatmalarında, Anayasa değişikliği şeklen iptal kararlarında ve siyasî partileri hazine yardımından mahrum bırakma kararlarında toplantıya katılanların en az 2/3 oy çokluğu ile karar alır.

(Cevap D)

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YARGI ORGANI

1. 1982 Anayasası'na göre yüksek mahkemeler; Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay ve Uyuşmazlık Mahkemesidir.

Ağır Ceza Mahkemeleri Yüksek Mahkemeler arasında yer almaz.

(Cevap D)

2. 1982 Anayasası'na göre bir kanunun esas açısından Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle Anayasa Mahkemesine iptal davası açma yetkisi;

- Cumhurbaşkanı
- TBMM üye tam sayısının 1/5 (120 kişi) milletvekili
- Son seçimlerde en çok oy alan ilk iki parti

Ancak, TBMM Başkanının böyle bir yetkisi yoktur.

(Cevap B)

3. 1982 Anayasası'na göre siyasi partilerin mali denetimini Sayıştay'dan yardım alarak Anayasa Mahkemesi yapar.

(Cevap C)

4. 1982 Anayasası'na göre seçimler yargı organlarının yönetimi ve denetimi altında yapılır. Seçimlerin başlamasından bitimine kadar bütün işlemleri, yolsuzluk, şikâyet ve itirazları inceleme ve kesin karara bağlama yetkisi yüksek seçim kuruluna aittir.

(Cevap E)

5. 1982 Anayasası'nın 7. maddesine göre; yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisindedir. Bu yetki devredilemez.

(Cevap B)

6. Uyuşmazlık Mahkemesi, adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyumsuzluklarını kesin olarak çözümlmeye yetkili yüksek bir mahkemedir. 1945 yılında Uyuşmazlık Mahkemesi'nin Başkan ve Başkan vekilliğini, Anayasa Mahkemesinin kendi üyeleri arasından görevlendirdiği üyeler yapar.

(Cevap E)

7. Anayasa Mahkemesi, Cumhurbaşkanı, TBMM Başkanı, Cumhurbaşkanı yardımcılarını, bakanları, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay Bakan ve üyelerini, Başsavcılarını, Cumhuriyet Başsavcı vekilini, Hâkimler ve Savcılar Kurulu ve Sayıştay Başkan ve üyelerini, Genelkurmay Başkanını, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanını görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Yüce Divan sıfatıyla yargılamak yetki ve görevine sahiptir.

(Cevap C)

TEST - 2

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YARGI ORGANI

8. Sayıştay, merkezî yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idareleri ile sosyal güvenlik kurumlarının bütün gelir - gider ve mallarını TBMM adına denetlemek sorumluların hesap ve işlemlerini kesin hükme bağlamak ve kanunlarla verilen inceleme, denetleme ve hükme bağlama işlerini yapmakla görevlidir.

- Sayıştay kararlarıyla ilgili hükümler on beş gün içinde bir kereye mahsus düzeltilmesi isteminde bulunulabilir. Bu kararlarla ilgili idari yargı yoluna başvurulmaz.
- Danıştay ve Sayıştay kararları çatışırsa Danıştay kararları esas alınır.
- Sayıştay yüksek mahkeme değildir.

(Cevap B)

9. 1982 Anayasası'nın 144. maddesine göre, adalet hizmetleri ile savcıların idarî görevleri yönünden Adalet Bakanlığına denetimi, adalet müfettişleri ile hâkim ve savcı mesleğinden olan iç denetçiler; araştırma, inceleme ve soruşturma işlemleri ise adalet müfettişleri eliyle yapılır. Buna ilişkin usul ve esaslar kanunla düzenlenir.

(Cevap B)

10. Devletin erkleri yasama, yürütme ve yargı olarak üçe ayrılmıştır. Cumhurbaşkanlığı, Millî Güvenlik Kurulu, Devlet Denetleme kurulu ve bakanlar yürütme erki içerisinde yer alırken Danıştay kurum olarak yargı erki içerisinde yer almaktadır.

(Cevap C)

11. 1982 Anayasası'nın 141. maddesine göre, mahkemelerde duruşmalar herkese açıktır.

(Cevap B)

12. 1982 Anayasası'na göre, mahkemelerin kuruluşu, görev ve yetkileri, işleyişi ve yargılama usulleri kanunla düzenlenir.

(Cevap E)

13. Meclis soruşturması Cumhurbaşkanı ya da bakanların görevleriyle ilgili işledikleri suçlarla ilgili cezai sorumluluğunu araştıran bir denetim yoludur.

TBMM üye tam sayısının en az salt çoğunluğu vereceği önergeyle meclis soruşturması açılabilir. Soruşturma sonunda ilgili bakan ya da Cumhurbaşkanının yüce Divan'a sevkine TBMM genel kurulu üye tam sayısının 2/3 çoğunluğu ile karar verir.

(Cevap B)

14. 1982 Anayasası'na göre Anayasa Mahkemesi 15 üyeden oluşur. Bu üyelerden üçünü TBMM, on iki tanesini Cumhurbaşkanı seçer.

(Cevap D)

15. 1982 Anayasası'nın 146. maddesine göre Anayasa Mahkemesi üyesi olmak için en az 45 yaşını doldurmak gerekir.

(Cevap C)

16. Uyuşmazlık Mahkemesi adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözümlemeye yetkilidir.

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 12 asil 12 yedek üyesi vardır. Başkanı Anayasa Mahkemesi gönderir.

(Cevap C)

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YARGI ORGANI

1. 1982 Anayasası'na göre Yüce Divanda;
- Cumhurbaşkanı,
 - Cumhurbaşkanı Yardımcısı ve Bakanlar
 - Yüksek mahkemelerin başkan ve üyeleri
 - Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve vekili
 - HSK başkan ve üyeleri
 - Sayıştay başkan ve üyeleri
 - TBMM başkanı
 - Genelkurmay Başkanı
 - Hava, Kara, Deniz kuvvet komutanları yargılana-bilir.

Yüce Divan sıfatıyla yargılamayı Anayasa Mahkemesi yaparken Yüce Divan savcılığını Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı yapar.

(Cevap A)

2. Soruda verilen A, B, C, E seçenekleri yargı bağımsızlığı için 1982 Anayasası'nın yargı mensuplarına sağladığı haklar ve verdiği güvencelerdir.
- D seçeneğinde hukuk devletinin bir gereği olan tabi hakim güvencesi ifade edilmiştir.

(Cevap D)

3. Anayasa'nın 154. maddesine göre Yargıtay başkanı, başsavcısı 4 yıl için seçilir.

(Cevap B)

4. 1982 Anayasası'na göre hâkimlik teminatı gereğince;
- Hâkimler ve savcılar azlolunamazlar.
 - Kendileri istemedikçe 65 yaşını bitirmeden emekliye ayırlamazlar.
 - Bir mahkemenin ya da kadronun kaldırılması sebebiyle de olsa aylık, ödenek ve diğer özlük haklarından yoksun bırakılamazlar.
 - Ayrıca hâkimler ve savcılar idari görevleri yönünden Adalet Bakanlığına bağlıdır.

(Cevap B)

5. Anayasa Mahkemesine, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi TBMM iç tüzüğü'nün, kanunların ve anayasa değişikliğinin iptali için dava açılabilir. Doğrudan dava açma yetkisi Cumhurbaşkanı, meclis üye tam sayısının beşte biri ve son seçimde en çok oy alan ilk parti meclis grubuna aittir.

(Cevap E)

6. Kanunların anayasaya esas bakımından aykırı olduğu iddiasıyla Anayasa Mahkemesine iptal davası;

- Cumhurbaşkanı
- TBMM üye tam sayısının 1/5'i
- Son seçimde en çok oy alan ilk iki parti

Kanunun Resmî Gazete'de yayımlanmasından itibaren 60 gün içinde açılabilir.

Şekil bakımından iptal davası Cumhurbaşkanı veya TBMM üye tam sayısının 1/5'i tarafından Resmî Gazete'de yayımından 10 gün içinde açılabilir. Adalet Bakanının iptal davası açma gibi bir yetkisi yoktur.

(Cevap C)

7. Sayıştay, merkezî yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idareleri ile sosyal güvenlik kurumlarının bütün gelir giderleri ile mallarını TBMM adına denetlemek ve sorumluların hesap ve işlemlerini kesin hükme bağlamak ve kanunlarla verilen inceleme, denetleme ve hükme bağlama işlerini yapmakla görevlidir. Ayrıca Sayıştay Yüksek Mahkemeler arasında yer almaz.

(Cevap D)

8. 1982 Anayasası'na göre Yüksek Seçim Kurulu üyelerinin altısı Yargıtay, beşi Danıştay Genel Kurulunda kendi üyeleri arasında salt çoğunluğun gizli oyuyla seçilir.

(Cevap B)

TEST - 3

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YARGI ORGANI

9. 1982 Anayasası'nda "Yargı" üçüncü bölümde (138-160. maddeler arasında) düzenlenmiştir. Yargıtay (Mad. 154), Danıştay (Mad. 155) ve Uyuşmazlık Mahkemesi (Mad. 158) Anayasa'nın yargı bölümünde düzenlenmiştir. Ancak "seçim yargısı" görevini ifa eden YSK ise yasama bölümünde düzenlenmiştir.

(Cevap D)

10. Anayasa Mahkemesi bir kanunun iptaline karar vermişse bu kanun Resmî Gazete'de yayımlandıktan sonra yürürlükten kalkar. Bununla birlikte Anayasa Mahkemesi iptal kararının yürürlüğe gireceği tarihi ayrıca saptayabilir. Bu tarih, Resmî Gazete'de yayımlandığı günden başlayarak bir yılı geçemez.

(Cevap E)

11. 1982 Anayasası'nın 149. maddesine göre Anayasa Mahkemesi başkan başkanlığında en az 10 üye toplanır.

(Cevap B)

12. 1982 Anayasası'nın 146. maddesine göre AYM başkanlığına; 159. maddesine göre HSK üyeliğine; 157. maddesine göre Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı görevlerine birden fazla kez seçilmek mümkündür.

(Cevap E)

13. İdare ve vergi mahkemelerinin kararlarına karşı yapılacak itirazların incelenmesi için iki merci öngörülmüştür. Buna göre, tek hâkim tarafından verilmiş kararlara karşı yapılan başvurular bölge idare mahkemesinde incelenir. İdare ve vergi mahkemelerinin kurul halinde verdiği kararlara karşı yapılan başvurular ise Danıştay'da incelenir. Dolayısıyla Bölge İdare Mahkemesi üst derece mahkemesidir.

Danıştay ilk ve son derece mahkemesidir.

(Cevap B)

14. 1982 Anayasası'nın 159. maddesine göre, Kurul, adli ve idari yargı hâkim ve savcılarını mesleğe kabul etme, atama ve nakletme, geçici yetki verme, yükseltme ve birinci sınıfa ayırma, kadro dağıtma, meslekte kalmaları uygun görülmeyenler hakkında karar verme, disiplin cezası verme, görevden uzaklaştırma işlemlerini yapar; Adalet Bakanlığının, bir mahkemenin kaldırılması veya yargı çevresinin değiştirilmesi konusundaki tekliflerini karara bağlar; ayrıca, Anayasa ve kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirir. Fakat HSK bir mahkeme değildir, yargılama yapamaz.

(Cevap C)

15. 1982 Anayasası'nın 160. maddesine göre Sayıştay, TBMM adına merkezî yönetim bütçesi kapsamında ki kamu idareleri, sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idarelerin gelir, gider ve mallarını denetler. Merkezî yönetim bütçesi, genel ve özel bütçeli kurumlarla düzenleyici ve denetleyici kurumların bütçelerinden oluşmaktadır. Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA) ile Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu da merkezî yönetim bütçesi kapsamında, özel bütçeli kamu kurumlarıdır. Sosyal güvenlik kurumlarının Sayıştay denetimine tabi olduğu da anayasada açıkça belirtilmiştir.

(Cevap E)

16. T.C. Anayasası'nın 140. maddesine göre hakimler ve savcılar idari görevleri yönünden Adalet Bakanlığı'na bağlıdır.

(Cevap D)

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YARGI ORGANI

1. 1982 Anayasası'nın 69. maddesine göre, siyasî partilerin gelir ve giderlerinin amaçlarına uygun olması gereklidir. Anayasa Mahkemesince siyasi partilerin mal edinimleri ile gelir ve giderlerinin kanuna uygunluğunun tespiti, bu hususun denetim yöntemleri ve aykırılık hâlinde uygulanacak yaptırımlar kanunda gösterilir. Anayasa Mahkemesi, bu denetim görevini yerine getirirken Sayıştay'dan yardım sağlar. Dolayısıyla siyasal partilerin mal edinimlerini Anayasa Mahkemesi denetler.

(Cevap A)

2. 1982 Anayasası'nın 159. maddesine göre, Genel Sekreter, birinci sınıf hâkim ve savcılardan Kurulun teklif ettiği üç aday arasından Kurul Başkanı (*yani Adalet Bakanı*) tarafından atanır.

(Cevap D)

3. Anayasa Mahkemesinin görevlerinden biri de Yüce Divan sıfatıyla yargılama yapmaktır. Ancak DDK başkanı bakan yardımcılar ve milletvekilleri bu yargılamanın dışındadır.

(Cevap E)

4. Anayasamıza göre seçimler yargı organlarının genel yönetimi ve denetimi altında yapılır. Bu amaçla Yüksek Seçim Kurulu kurulmuştur. Yüksek Seçim Kurulu 7 asil, 4 yedek üyeden oluşur. Üyelerin 6'sı Yargıtay, 5'i Danıştay genel kurulunca kendi üyeleri arasından üye tamsayılarının salt çoğunluğunun gizli oyuyla seçilir. Bu üyeler içerisinde Yüksek Seçim Kurulu başkanı seçilir.

(Cevap A)

5. Anayasa Mahkemesinin görev ve yetkileri şunlardır:

- Bazı normların Anayasaya uygunluğunu denetlemek
- Bireysel başvuruları karara bağlamak.
- Bazı kişileri Yüce Divan sıfatıyla yargılamak
- Siyasi partilerin kapatılmasına karar vermek
- Siyasi partilerin mali denetimini yapmak.
- Yasama dokunulmazlığının kaldırılması kararlarını denetlemek
- Milletvekilliğinin düşmesi kararlarını denetlemek
- Uyuşmazlık Mahkemesine Başkan seçmek

(Cevap E)

6. Usulüne göre yürürlüğe konulan uluslararası antlaşmalara karşı yargı yolu kapalıdır. Bu nedenle Anayasa Mahkemesinin bu alanda herhangi bir yetkisi bulunmamaktadır.

(Cevap B)

7. 1982 Anayasası'nın göre; Anayasa Mahkemesi ile diğer mahkemeler arasında çıkan görev ve uyuşmazlıklarda geçerli olan Anayasa Mahkemesinin kararlarıdır.

(Cevap E)

TEST - 4

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YARGI ORGANI

8. 1982 Anayasası'na göre Anayasa Mahkemesi üyeleri Yargıtay, Danıştay ve Sayıştay genel kurulları ile Yükseköğretim Kurulundan ve Baro başkanlarının serbest avukatlar arasından aday gösterebileceği kişilerden seçilir. Ancak Uyuşmazlık Mahkemesinin böyle bir yetkisi yoktur.

(Cevap E)

9. Anayasa Mahkemesi 15 üyeden oluşur ve salt çoğunlukla karar alır. Ancak Anayasa değişikliklerinde şekil bakımından Anayasaya aykırı ise iptaline karar verebilmek ve siyasi partilerin kapatılmasına karar verebilmek için toplantıya katılanların 2/3 oy çokluğu şarttır.

(Cevap E)

10. 1982 Anayasasına göre Yüce Divan'da Cumhurbaşkanı, Bakanlar, Cumhurbaşkanı Yardımcısı, Yüksek Mahkeme Başkanları ve üyeleri, HSK, Sayıştay başkanı ve üyeleri TBMM Başkanı, Genel Kurmay Başkanı, Kara Kuvvetleri Komutanı, Hava Kuvvetleri Komutanı, Deniz Kuvvetleri Komutanı yargılanır. Milletvekili, bakan yardımcısı ve Jandarma Genel Komutanı Yüce Divan'da yargılanamaz.

(Cevap A)

11. 1982 Anayasası'na göre;

- İdarenin eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır.
- İdari işlemlere karşı açılacak davalarda süre yazılı bildirim tarihinden başlar.
- Yönetmelikler yargı denetimine tabidir.

Milletlerarası tahkime ancak yabancılık unsuru taşıyan uyuşmazlıklar için gidilebilir.

(Cevap B)

12. 1982 Anayasası'na göre Uyuşmazlık Mahkemesi adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkilidir. Uyuşmazlık Mahkemesinin başkanlığını Anayasa Mahkemesi üyeleri arasından seçilen üye yapar. Diğer mahkemelerle uyuşmazlık mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlığında Anayasa Mahkemesinin kararı esas alınır.

(Cevap A)

13. İlk derece mahkemeleri tarafından verilen kararların Bölge Adliye Mahkemeleri tarafından tekrar incelemeye tabi tutularak karar verilmesi usulüne istinaf adı verilir. İstinafta ilk derece mahkemesinin kararını hem hukuksal hem de maddi yönden denetlenmektedir. İstinaf başvurusunun yerinde olması halinde istinaf mahkemesi kural olarak ilk derece mahkemesinin kararını kaldırır ve olay hakkında bizzat karar verir.

(Cevap C)

14. Anayasamıza göre; Hâkimler ve Savcılar Kurulunun tayin kararları yargı denetimi dışındadır.

(Cevap A)

15. Milletvekilleri Yüce Divanda yargılanmaz, B, C, D ve E'de seçeneklerinde verilenler görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Yüce Divan sıfatıyla Anayasa Mahkemesi'nde yargılanırlar.

(Cevap A)

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YARGI ORGANI

1. Danıştay, idari mahkemelerce verilen karar ve hükümlerin son inceleme merciidir. 1982 Anayasası'nın 155. maddesine göre, Danıştay üyelerinin dörtte üçü Hâkimler ve Savcılar Kurulu; dörtte biri ise Cumhurbaşkanı tarafından seçilmektedir.

(Cevap B)

2. Anayasa Mahkemesi bir iptal hükmünün yürürlüğe gireceği tarihi, kararın Resmî Gazete'de yayımlandığı günden başlayarak 1 yıl erteleyebilir.

(Cevap C)

3. Türkiye Cumhuriyeti anayasalarında Anayasa Mahkemesi ilk kez 1961 Anayasası'nda yer almıştır.

(Cevap B)

4. 1982 Anayasası'nın 146. maddesine göre Anayasa Mahkemesi onbeş üyeden kurulur.

(Cevap A)

5. Anayasa Mahkemesi'ne ilişkin A, C, D ve E'de verilenler doğrudur. Fakat 1982 Anayasası'nın 146. maddesine göre Anayasa Mahkemesi başkanlığı için yapılacak seçim gizli oylama ile yapılır.

(Cevap B)

6. 1982 Anayasası'nın 148. maddesi Anayasa Mahkemesine yapılacak bireysel başvurularla ilgili hükümleri içermektedir. Buna göre, herkes Anayasa'da güvence altına alınmış temel hak ve özgürlüklerinden Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi kapsamındaki herhangi birinin kamu gücü tarafından ihlal edildiği iddiasıyla Anayasa Mahkemesine başvurabilir.

(Cevap A)

7. İdari mahkemelerce verilen ve kanunun başka bir idari yargı merciine bırakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme merci Danıştay'dır. 1982 Anayasası'nın 155. maddesiyle düzenlenen Danıştay, kanunla gösterilen belli davalara ilk ve son derece mahkemesi olarak bakar.

(Cevap C)

8. 1982 Anayasası'nın 160. maddesine göre Sayıştay'ın kuruluşu, işleyişi, denetim usulleri, mensuplarının nitelikleri, atanmaları, ödev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri ile diğer özlük işleri kanunla düzenlenir.

(Cevap C)

TEST - 5

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YARGI ORGANI

9. Danıştay, idari mahkemeler tarafından verilen ve kanunun başka bir idari yargı merciine bırakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme merciidir. Kanunla gösterilen belli davalara da ilk ve son derece mahkemesi olarak bakar. Danıştay üyeleri Cumhurbaşkanlığı ile Hâkimler ve Savcılar Kurulu (HSK) tarafından seçilmektedir. Cumhurbaşkanı üyelerin 1/4'ünü seçerken HSK üyelerin 3/4'ünü seçmektedir.

(Cevap D)

10. 1982 Anayasası'nın 148. maddesine göre kanunların şekil bakımından denetlenmesi, son oylamanın, öngörülen çoğunlukla yapılıp yapılmadığı, Anayasa değişikliklerinde ise teklif ve oylama çoğunluğuna ve ivedilikle görüşülemeyeceği şartına uyulup uyulmadığı hususları ile sınırlıdır.

(Cevap A)

11. Anayasa Mahkemesi'ne, bir kanunun Anayasaya aykırılığı iddiasında bulunulmuş ise Anayasa Mahkemesi de bunu gündemine aldıysa 5 ay içinde kararını vermesi beklenir.

(Cevap C)

12. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ile ilgili hükümler, 1982 Anayasası'nın 154. maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Cumhuriyet Başsavcısı ve Cumhuriyet Başsavcı vekili, Yargıtay Genel Kurulunun kendi üyeleri arasından gizli oyla belirleyeceği beşer aday arasından, Cumhurbaşkanı tarafından 4 yıl için seçilir.

(Cevap A)

13. 1982 Anayasası'na göre Kara, Deniz, Hava Kuvvetleri Komutanları görevleriyle ilgili suçlardan dolayı yargılama yetkisi Anayasa Mahkemesine aittir.

(Cevap C)

14. 1982 Anayasası'nın 150. maddesi Anayasa Mahkemesine iptal davası açma yetkisine sahip makamlarla ilgili hüküm getirmiştir. Buna göre bakanlar kanunların esas bakımından iptali için dava açmaya yetkili değildir.

(Cevap A)

15. Danıştay, idari mahkemelerce verilen karar ve hükümlerin son inceleme merciidir. 1982 Anayasası'nın 155. maddesi Danıştay ile ilgili hükümleri içermektedir. Buna göre, Danıştay üyelerinin dörtte üçü, birinci sınıf idari yargı hâkim ve savcıları ile bu meslekten sayılanlar arasından Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından seçilmektedir. Kalan dörtte biri ise Cumhurbaşkanı tarafından seçilmektedir.

(Cevap C)

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YARGI ORGANI

1. Anayasa Mahkemesi, bir mahkemeden bir kanun hükmüne karşı gelen iptal istemi için esasına girerek reddederse, ret kararının Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak 10 yıl geçmedikçe aynı kanun hükmünü bir mahkeme iptal istemiyle Anayasa Mahkemesine gönderemez.

(Cevap E)

2. A, B, C, D seçeneklerinde verilen bilgiler Anayasa Mahkemesinin görevleri arasında yer alır. Ancak E seçeneğinde verilen ifade yanlıştır. Çünkü milletterası antlaşmalara Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle iptal davası açılmaz.

(Cevap E)

3. • Danıştay
• Asliye Ceza Mahkemesi
• İdare Mahkemeleri
• Vergi Mahkemeleri ilk derece yargı yerlerindendir.

Bölge İdare Mahkemeleri üst derece mahkemeleri olarak görev yapar.

(Cevap C)

4. Anayasamıza göre Sayıştay'la ilgili A, B, C, E seçeneklerinde verilen bilgiler doğru iken, D seçeneğindeki bilgi yanlıştır. Çünkü Sayıştay Anayasamızın yargı bölümünde düzenlenmiş olmasına karşın Yüksek Mahkemeler arasında yer almamaktadır.

(Cevap D)

5. Yüksek Seçim Kurulu seçimlerle ilgili hür türlü işleyiş ve itiraza bakan en yüksek makam sayılsa da yüksek mahkemeler arasında yer almamıştır. B, C, D, E ise yargı yetkisini kullanan mahkemeler arasındadır.

(Cevap A)

6. Anayasamıza göre Anayasa Mahkemesi Anayasa değişikliklerini sadece şekil bakımından inceler ve denetler. Ancak kanun Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ve Meclis iç tüzüğü şekil ve esas bakımından denetlenir.

(Cevap A)

7. Adli davaların son inceleme yeri Yargıtay'dır. YSK Anayasa'nın yasama kısmında düzenlenmiştir. Askeri Mahkemeler sadece savaş durumunda kurulabilir. Genel Kurmay Başkanı Yüce Divan'da yargılandığından A, B, C ve D ifadeleri yanlıştır. Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay ve Uyuşmazlık Mahkemesi olarak 4 yüksek Mahkeme vardır.

(Cevap E)

8. Anayasa'nın 155. maddesine göre, 1/4 Cumhurbaşkanı, 3/4 HSK Danıştay'a üye seçer.

(Cevap A)

9. Anayasa'nın değiştirilme süreciyle ilgili A, B, C, D seçeneklerindeki bilgiler doğru iken E seçeneğindeki bilgi yanlıştır.

(Cevap E)

TEST - 6

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YARGI ORGANI

10. Kanun yararına bozma; Hakim tarafından veya mahkemelerden verilen ve istinaf/temyiz incelemesinden geçmeksizin kesinleşen karar ve hükümlerde hukuka aykırılık olduğunun öğrenilmesi halinde Adalet Bakanlığı tarafından Yargıtay'ın ilgili dairesince hükmün bozulması için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na başvurulabilir.

(Cevap E)

11. Anayasa yargısında 10 yıl yasağı olarak bilinen yasa; Anayasa Mahkemesinin işin esasına girerek verdiği ret kararının Resmî Gazete'de yayımlanmasından 10 yıl geçmedikçe aynı kanun hükmünün Anayasa'ya aykırılığı iddiasıyla tekrar başvuruda bulunamaz hükmüdür. Bu bilgiler ışığında A, C, D, E seçenekleri doğru iken B seçeneği doğru değildir. Çünkü 10 yıl yasağı itiraz ve iptal davaları için geçerlidir.

(Cevap B)

12. Anayasa Mahkemesi;
- 15 üyeden oluşur.
 - Genelkurmay Başkanı Yüce Divan'da yargılanır.
 - Kararları kesindir.
 - İptal kararları gerekçesi yazılmadan açıklanamaz.
 - Bireysel Başvuru hakkı vardır.
 - Yüce Divan Kararları'na karşı yeniden inceleme başvurusu yapılabilir.

Genel kurulun yeniden inceleme sonunda verdiği kararlar kesindir.

(Cevap A)

13. Anayasamıza göre sağlık sorunları nedeniyle görevini yapamayacak bir Anayasa Mahkemesi üyesinin üyeliği Anayasa Mahkemesinin üye tam sayısının salt çoğunluğu ile üyeliğin düşmesine karar verilmesiyle olur.

(Cevap D)

14. Uyuşmazlık Mahkemesi adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev uyuşmazlıklarını kesin olarak çözen yüksek mahkemeler arasında yer alır.

- Kuruluşu, üyelerinin nitelikleri ve seçimleri kanunla düzenlenir.
- Başkanını Anayasa Mahkemesi üyeleri seçer.

(Cevap C)

15. 1982 Anayasası'na göre Hakimler Savcılar Kurulu'nun 13 üyesi vardır.

(Cevap D)

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YARGI ORGANI

1. Anayasamıza göre; Yargıtay, Danıştay, Anayasa Mahkemesi Uyuşmazlık Mahkemesi bir davaya bakan yüksek dereceli mahkemelerdir. Ancak Yüksek Seçim Kurulu seçimlerin genel yönetim ve denetiminin sorumludur. Her ne kadar seçimlerle ilgili itiraz ve şikâyetleri inceleyen yargısal bir yönü olsa da bir davaya bakan mahkeme olarak düzenlenmemiştir. Dolayısıyla Anayasa Mahkemesi Yüksek Seçim Kurulunun uyguladığı kanun hükmünü iptal istemiyle işleme koymaz. Nitekim Yüksek Seçim Kurulu Kararlarına karşı da yargı yolu kapalıdır. Herhangi bir mahkemeye YSK kararları ile ilgili iptal davası açılmaz.

(Cevap E)

2. 1982 Anayasası'na göre yargı denetimi dışında tutulan işlemler şunlardır:

- Yüksek Seçim Kurulunun kararları
- Olağanüstü Hal Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi
- Hâkimler ve Savcılar Kurulunun meslekten çıkarmaya yönelik kararları hariç diğer kararları
- Milletlerarası Antlaşmalar
- Sayıştay'ın kesin hüküm niteliğindeki kararları (1 defaya mahsus ve yalnızca Sayıştay'a itiraz yapılır.)
- İnkılap Kanunları
- Silahlı kuvvetlerde verilen her türlü disiplin cezaları
- Yüksek Askerî Şûranın terfi işlemleri ile kadrosuzluk nedeniyle emekliye ayırma işlemleri.

Yükseköğretim Kurulunun kararlarına karşı ise her türlü yargı yolu açıktır.

(Cevap D)

3. 1982 Anayasası'nın 152. maddesinde "bir davaya bakmakta olan mahkemenin" uygulanacak bir kanun veya Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin hükümlerini anayasaya aykırı görürse Anayasa Mahkemesinin bu konuda vereceği karara kadar davayı geri bırakabileceği belirtilmiştir. Bu maddede geçen "mahkeme" kavramı, bir davaya bakmakta olan, hâkim niteliğindeki kişilerden kurulu, yargı yetkisine sahip, taraflar arasında uyuşmazlığın esasını çözümleyen mercidir. Buna göre, verilen seçeneklerden yalnızca "A" seçeneğindeki idare mahkemesi, bir davaya bakmakta olan mahkeme niteliğindedir.

(Cevap A)

4. Adliye mahkemelerince verilen ve kanunun başka bir adli yargı mercii bırakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme mercii Yargıtay'dır. Yargıtay kanunla gösterilen belli davalara da ilk ve son derece mahkemesi olarak bakar.

(Cevap B)

5. Anayasa Mahkemesi

- Cumhurbaşkanını
- TBMM Başkanını
- Bakanlar
- Anayasa Mahkemesi Başkan ve üyelerini, Başsavcılarını
- Yargıtay Başkan ve üyelerini, Başsavcılarını
- Danıştay Başkan ve üyelerini, Başsavcılarını
- Cumhuriyet Başsavcısı vekilini
- Hâkimler ve Savcılar Kurulu Başkan ve üyelerini
- Sayıştay Başkan ve üyelerini
- Genelkurmay Başkanı, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanları görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Yüce Divan sıfatıyla yargılama yetkisine sahiptir.

Buna göre, Bakan yardımcılarını Anayasa Mahkemesi tarafından Yüce Divan sıfatıyla yargılanamaz.

(Cevap D)

TEST - 7

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YARGI ORGANI

6. Anayasa Mahkemesinin denetimine tabi olan norm ve işlemleri şu şekilde sıralayabiliriz:

- Anayasa değişiklikleri (Sadece şekil bakımından)
- Kanunlar
- Olağan Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi
- TBMM iç tüzüğü
- Yasama dokunulmazlığının kaldırılması
- TBMM üyeliğinin düşürülmesi
- Milletvekili dokunulmazlığının kaldırılması

Cumhurbaşkanı yönetmeliği davalarına ise Danıştay bakar.

(Cevap D)

7. Anayasa'nın 147. maddesi, Anayasa Mahkemesi ile ilgili düzenlemeleri içermektedir. Buna göre, Anayasa Mahkemesi üyeleri 12 yıl için seçilirler ve bir kimse 2 defa üye seçilemez.

(Cevap B)

8. Kanunların esas bakımından Anayasa'ya aykırılığı iddiasıyla iptal davası açılması, Cumhurbaşkanı, son seçimde en çok oy alan ilk iki parti meclis grupları ile TBMM üye tam sayısının en az 1/5 tutarındaki milletvekillerinin tasarrufundadır. Dava açma süresi ise 60 gündür.

(Cevap E)

9. 1982 Anayasası'nın 79. maddesine göre, Yüksek Seçim Kurulu 7 asıl ve 4 yedek üyeden oluşmaktadır. Üyelerin 6'sı Yargıtay, 5'i ise Danıştay Genel Kurullarının kendi üyeleri arasından üye tam sayılarının salt çoğunluğunun gizli oyu ile seçilir.

(Cevap C)

10. Anayasa'nın 125. maddesine göre, "İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür. "Bu nedenle, idarenin kendi işlem ve eylemlerinden doğan zararı ödemek konusunda takdir yetkisi yoktur. Buna göre C'deki ifade doğrudur. A, B, D ve E'deki ifadeler yanlıştır.

(Cevap C)

11. 1982 Anayasası'na göre, HSK'nın 13 üyesi vardır. 7 üyeyi TBMM 4 üyeyi Cumhurbaşkanı seçer. Adalet Bakanı doğal başkan Adalet bakanı yardımcısı ise doğal üyesidir.

(Cevap C)

12. 1982 Anayasası'nın 149. maddesine göre, Mahkemenin çalışma esasları, bölüm ve komisyonların oluşumu ve işbölümü kendi yapacağı İçtüzükle düzenlenir.

(Cevap B)

13. Hâkimler ve Savcılar Kurulu'nun meslekten çıkarma cezasına ilişkin kararlarına karşı yargı yolu açıktır.

(Cevap B)

14. 1982 Anayasası'nda Anayasa Mahkemesine ilişkin A, B, C ve D seçeneğindeki ifadeler doğrudur. Fakat E seçeneğindeki ifade yanlıştır. Çünkü 1982 Anayasası'nın 153. maddesine göre Anayasa Mahkemesinin kararları yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamları, gerçek ve tüzel kişileri bağlar.

(Cevap E)

15. Anayasa Mahkemesi, kanun, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve TBMM iç tüzüklerinin Anayasaya şekil ve esas bakımından uygunluğunu denetler. Anayasa değişikliklerinin şekil bakımından incelenmesi de yine Anayasa Mahkemesinin görev alanına girmektedir. Ancak yönetmelikler Danıştay denetimine tabidir.

(Cevap D)

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YARGI ORGANI

1. 1982 Anayasası'na göre seçimler yargı organlarının genel yönetimi ve denetimi altında yapılır. Seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğüyle ilgili bütün işlemleri yapmak, seçim sürecinde de seçimden sonrada seçimle ilgili bütün yolsuzluk şikâyet ve itirazları inceleme ve kesin karara bağlama ve TBMM üyelerinin seçim tutanaklarını kabul etme görevi Yüksek Seçim Kuruluna aittir.

(Cevap A)

2. 1982 Anayasası'na göre Yargıtay adli yargı kolunun yüksek mahkemesidir. Adliye mahkemelerince verilen karar ve hükümlerin son inceleme mercidir. Ayrıca bazı davalara ilk ve son mercii olarak da bakar.

(Cevap A)

3. 1982 Anayasası'nın 159. maddesine göre Hâkimler ve Savcılar Kurulunun başkanı Adalet Bakanıdır. Doğal olarak da kurulun üyesidir.

(Cevap A)

4. Şekil denetimi, sadece soyut norm denetiminin konusu olabilir. Yani şekil bozukluğuna dayalı anayasaya aykırılık iddiaları, somut norm denetimi yoluyla ileri sürülemez.

(Cevap E)

5. 1982 Anayasası'nın 151. maddesi uyarınca Anayasa Mahkemesinde doğrudan doğruya iptal davası açma hakkı, iptali istenen kanun veya TBMM İç Tüzüğü'nün Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak 60 gün sonra düşer.

(Cevap D)

6. 1982 Anayasası'nın 69. maddesine göre siyasi partilerin mali denetimini, "Anayasa Mahkemesi" yapar. Bu görevi yaparken de "Sayıştay"dan yardım alır. Bu bağlamda, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın bu türden bir görev ve yetkisi bulunmamaktadır.

NOT

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı siyasi partilerle ilgili kapatma davası açmaya yetkilidir.

(Cevap C)

7. Anayasa Mahkemesi'nin kararları kesindir. Anayasa Mahkemesinin iptal kararları, gerekçesi yazılmadan açıklanamaz. Diğer yüksek mahkemelerin Anayasa Mahkemesini denetleme yetkileri yoktur.

(Cevap B)

8. 1982 Anayasası'nın 148. maddesine göre Anayasa Mahkemesi, kanunların, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi iç tüzüğü'nün Anayasaya şekil ve esas bakımlarından uygunluğunu denetlemekle yükümlüdür. Anayasa Mahkemesi bu denetim sonucunda herhangi bir kanunun anayasaya aykırılığına karar verirse kanunu iptal edebilmektedir. Buna göre, vergi kanunlarını da anayasaya aykırılığı gerekçesiyle yürürlükten kaldırma yetkisine sahiptir.

(Cevap C)

9. Sulh Hukuk, Asliye Hukuk, Ticaret Mahkemesi, Asliye Ceza ve Ağır Ceza Mahkemesi adli mahkemelerdendir. Vergi mahkemesi ise idari bir mahkemedir.

(Cevap C)

10. 15 üyeden oluşan Anayasa Mahkemesi üyelerinin üçünü TBMM, on ikisini ise Cumhurbaşkanı seçmektedir.

(Cevap D)

TEST - 8

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YARGI ORGANI

11. 1982 Anayasası'nın 69. maddesine göre Anayasa Mahkemesi siyasi partilerin idari değil mali denetimini yapmakla yetkilidir.

(Cevap D)

12. Herkes, Anayasa'da güvence altına alınmış temel hak ve özgürlüklerden Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi kapsamındaki herhangi birinin kamu gücü tarafından ihlal edildiği iddiasıyla Anayasa Mahkemesine başvurabilir.

(Cevap C)

13. Görülmek olan bir dava sebebiyle uygulanacak bir veya daha çok yasa veya yasa gücündeki kararnamenin, davayı gören mahkemece, Anayasaya aykırı bulunması üzerine Anayasa Mahkemesine intikal ettirilmesiyle başlayan sürece somut norm denektir. Buna göre somut norm denetimi için davanın kesin hükme bağlanmamış yani bakılmakta olan bir dava olması gerekir.

(Cevap D)

14. Anayasa Mahkemesi aşağıdaki kişilerin görevleri ile ilgili suç işlemleri durumunda Yüce Divan sıfatı ile yargılamalarını yapar:

- Cumhurbaşkanı,
- Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar
- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı
- Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay ve Uyuşmazlık Mahkemesi Başkan ve üyeleri, Başsavcıları, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Vekili
- Hâkimler ve Savcılar Kurulu Başkan ve üyeleri
- Sayıştay Başkan ve üyeleri
- Genelkurmay Başkanı ve Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanları

(Cevap E)

15. Olağanüstü kanun yolları, kesinleşmemiş kararlara karşı gidilen başvuru yollarıdır: itiraz, istinaf ve temyiz.

İstinaf, ceza muhakemesinde ikinci derecede yer alan bir kanun yoludur. Maddi meselenin ceza muhakemesinde ikinci dereceyi oluşturan ve üst dereceli bir mahkeme olan bölge adliye mahkemelerinde yeniden incelenmesine imkân sağlar.

İtiraz, bir hâkim veya yasada açıkça gösterilen hâllerde mahkeme kararının, bu karardan zarar gören ilgili kişinin başvurusu üzerine, kural olarak başka bir mercide hukuken ve maddi yönden yeniden incelenmesine olanak tanıyan bir kanun yoludur.

Temyiz incelemesinde, kural olarak hükmün hukuka aykırı olup olmadığı araştırılabilir. Dava konusu olayın maddi yönlerinin doğru belirlenmesi ve takdiri ile olaya ilişkin olarak uygulanan hukuk kuralları arasında genellikle sıkı bir ilişki bulunur. Olayın maddi yönü ile hukuki yönü arasındaki bu sıkı ilişkiden olayı temiz incelemesinde delil ortaya koyulup tartışılmamakla beraber mevcut delillerin doğru takdir edilip edilmediği kontrol edilerek olayın maddi yönüne ilişkin değerlendirme de dolaylı olarak yapılmaktadır. Buna genişletilmiş temyiz denir.

(Cevap C)

16. 1982 Anayasası'nın 90. maddesine göre, usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası andlaşmalar kanun hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamaz.

Anayasa Mahkemesi, kanunların, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Anayasaya şekil ve esas bakımlarından uygunluğunu denetler ve bireysel başvuruları karara bağlar. Anayasa değişikliklerini ise sadece şekil bakımından inceler ve denetler. Ancak, olağanüstü hallerde ve savaş hallerinde çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin şekil ve esas bakımından Anayasaya aykırılığı iddiasıyla, Anayasa Mahkemesinde dava açılmaz.

(Cevap D)

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YARGI ORGANI

1. 1982 Anayasası'na göre itiraz yolu (somut norm denetimi) ile sadece bir davada görülen bir kanun ya da Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi için AYM'ne başvurulabilir. Bu yolla Anayasa değişiklikleri ve TBMM İçtüzüğü'ne itiraz edilemez.

(Cevap D)

2. Anayasa'ya aykırılığın diğer mahkemelerde ileri sürülmesi 1982 Anayasası'nın 152. maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre, Anayasa Mahkemesi için kendisine gelişinden başlamak üzere 5 ay içinde kararını verir, bu süre içinde karar verilmezse mahkeme davayı yürürlükteki kanun hükümlerine göre sonuçlandırır.

(Cevap C)

3. Soyut norm denetimi, anayasa tarafından belirlenmiş makamların, anayasa değişiklikleri Kanun ve Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ve TBMM iç tüzüğü ile ilgili olarak Anayasa Mahkemesinde doğrudan doğruya iptal davası açmasıdır. Soyut norm denetimine başvurabilecek makamlar ise şöyledir:

- Cumhurbaşkanı
- TBMM üye tam sayısının (600) 1/5 (120) oranındaki milletvekili
- TBMM'de en çok üyesi olan ilk iki parti

(Cevap A)

4. 1982 Anayasası'na göre, HSK üyeleri 4 yıl için seçilir.

(Cevap B)

5. İdari uyuşmazlıkların sadece bu uyuşmazlıkları çözmeye yetkili mahkemeler (idari mahkemeleri, vergi mahkemeleri, bölge idare mahkemeleri) tarafından sonuçlandırıldığı sistem idari yargı ile ifade edilmektedir.

(Cevap B)

6. 1982 Anayasası'nın 142. maddesine göre mahkemelerin kuruluşu, görev ve yetkileri, işleyişi ve yargılama usulleri kanun ile düzenlenir.

(Cevap E)

7. Soru kökünde verilen hüküm, somut norm denetimiyle ilgilidir. İtiraz yolu da denen bu yöntemde ilgili mahkeme görülmekte olan bir davada uygulanması gereken hüküm için anayasaya aykırı olduğu iddiasıyla Anayasa Mahkemesi'nde dava açabilmektedir.

(Cevap E)

8. 1982 Anayasası'na göre Anayasa Mahkemesinin görevleri arasında şunlar vardır:

- Milletvekilliği düşürülmesinin itirazlarına bakar.
- Dokunulmazlıkların kaldırılmasıyla ilgili itirazlara bakar.
- Kanunların, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, Anayasa değişikliğinin uygunluk denetimi yapar.
- Meclis iç tüzüğü ile ilgili itirazlara bakar.
- Siyasi partilerin mali denetimini yapar.
- Siyasi partilerin kapatılması davasına bakar.
- Anayasada belirtilen kişileri Yüce Divan sıfatıyla yargılar.

(Cevap C)

TEST - 9

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YARGI ORGANI

9. Hâkimlik ve savcılık mesleği ile ilgili düzenlemeler 1982 Anayasası'nın 140. maddesinde yer almaktadır. Bu madde uyarınca; hâkimler ve savcılar idari görevleri yönünden Adalet Bakanlığına bağlıdırlar.

(Cevap E)

10. 1982 Anayasası'nın 149. maddesine göre, Anayasa Mahkemesi'nde anayasa değişikliklerinde iptale karar verilebilmesi için toplantıya katılanların üçte iki oy çokluğu şarttır.

(Cevap B)

11. Kanunların anayasaya uygunluğunu denetlemekle görevli olan Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararları geriye yürümez.

(Cevap A)

12. Anayasa'nın 175'inci maddesinde yer alan Anayasa'nın değiştirilmesi usulünde teklif, görüşme, karar ve onay olmak üzere dört safha bulunmaktadır. Bu soruda bize Anayasa'nın değiştirilmesindeki "teklif" safhasına ilişkin bilgiler yoklanmıştır. Anayasa'nın 175'inci maddesinin birinci fıkrasına göre, "Anayasa'nın değiştirilmesi Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tam sayısının en az üçte biri tarafından yazıyla teklif edilebilir."

(Cevap B)

13. 1982 Anayasası'nın 138. maddesine göre, Hâkimler görevlerinde bağımsızdırlar. Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdani kanaatlerine göre hüküm verirler.

Hiçbir organ, makam, merci veya kişi yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez, genelge gönderemez, tavsiye ve telkinde bulunamaz.

(Cevap B)

14. 1982 Anayasası'nın Üçüncü Bölümü yargı organına ilişkindir. Buna göre, A, B, D ve E seçeneğinde verilenler doğrudur. Fakat C seçeneğindeki ifade yanlıştır. Çünkü, yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir surette değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez.

(Cevap C)

15. Türk yargısında adli ve idari yargılar vardır. Adli yargıda en yüksek Yargıtay'dır. Sulh hukuk, Asliye hukuk, Ticaret mahkemeleri de adli yargıdır. İdari yargıda ise en yüksek mahkeme Danıştay'dır. Vergi mahkemesi ve Bölge idare mahkemesi de diğer idari mahkemelerdir. Türk yargı sisteminde Askeri Yüksek İdare Mahkemesi adında bir mahkeme yoktur.

(Cevap A)

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YARGI ORGANI

1.
 - Sayıştay'ın sorumluluklarının hesap ve işlemlerinin kesin hükme bağlayan kararları kesindir. Bunlar hakkında yargı mercilerine başvurulamaz.
 - Vergi, benzeri mali yükümlülükler ve ödevler hakkında Danıştay ile Sayıştay kararları çatışırsa Danıştay kararları esas alınır.
 - Sayıştay, mahallî idarelerinin hesap ve işlemlerinin denetimini yapar ve kesin hükme bağlar.

(Cevap C)

2. 1982 Anayasası'nın 153. maddesine göre, Anayasa Mahkemesi kararları Resmî Gazetede hemen yayımlanır ve yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri bağlar.

(Cevap E)

3. 1982 Anayasası'nın 49. maddesine göre, bireysel başvurular hakkında bölümlerce verilen kararlara karşı, yine bölümlere başvurulur.

(Cevap C)

4. Anayasa Mahkemesi, Türk hukukuna 1961 Anayasası ile girmiştir.

(Cevap B)

5. 1982 Anayasası'nın 79. maddesine göre, Yüksek Seçim Kurulunun üyelerinin tamamı Yargıtay ve Danıştay Genel Kurulunca kendi üyeleri arasından seçilir.

(Cevap C)

6. 1982 Anayasası'nın 146. maddesine göre Anayasa Mahkemesi 15 üyeden kurulur.

(Cevap D)

7. 1982 Anayasası'nın 150. maddesine göre; Kanunların, Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin, TBMM iç tüzüğü'nün veya bunların belirli madde ve hükümlerinin şekil ve esas bakımından Anayasaya aykırılığı iddiasıyla Anayasa Mahkemesine doğrudan doğruya iptal davası açılabilir. Bir kanuna karşı şekil bakımından iptal davası, o kanunun Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak en geç 10 gün içinde açılmalıdır. Kanunun yayımlandığı tarihten itibaren 10 gün geçtikten sonra, şekil bozukluğuna dayalı iptal davası açılmaz.

(Cevap B)

TEST - 10

DEVLETİN TEMEL ORGANLARI: YARGI ORGANI

8. Aile mahkemeleri aile hukukundan doğan dava ve işleri görmek üzere kurulmuştur. Evlenme, boşanma, velayet davası nafaka davası aile mahkemelerinin görev alanına girmektedir. Ancak soyadı değişikliği, Asliye Hukuk mahkemelerinin yetki alanına dahildir.

(Cevap E)

9. 1982 Anayasası'nın 159. maddesi, Hâkimler ve Savcılar Kuruluna üye seçmeye yetkili makamları sıralamıştır. TBMM ve Cumhurbaşkanı HSK'ye üye seçer.

(Cevap D)

10. 1982 Anayasası'nın 160. maddesine göre, Mahallî idarelerin hesap ve işlemlerinin denetimi ve kesin hükme bağlanması Sayıştay tarafından yapılır.

(Cevap C)

11. A, B, D ve E seçeneklerinde verilen bilgiler 1982 Anayasası'nın 125. maddesinde yer almaktadır. Ayrıca, idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır. Ancak, Bölge İdare Mahkemeleri doğrudan 1982 Anayasası'nda yer almaz.

(Cevap C)

12.

NOT

Somut norm denetimi, ancak bir davaya bakmakta olan mahkeme tarafından ileri sürülebilen Anayasa Mahkemesine başvuru yöntemidir. 1982 Anayasası'nın 152. maddesine göre somut norm denetimi, yalnızca bir davaya bakmakta olan mahkeme tarafından açılır, davanın taraflarının böyle bir hakkı bulunmaz.

Kanunların şekil açısından Anayasa'ya aykırılığı olan mahkemelerce değil, Cumhurbaşkanı veya 1/5 oranındaki milletvekilleri tarafından yapılır. Bu denetim mekanizması, somut norm denetimi kapsamına girmemektedir.

(Cevap C)

13. Anayasa Mahkemesi, I, III, IV. seçeneklerde verilen durumlarda, siyasi partinin kapatılmasına karar verdiği gibi devlet yardımından kısmen veya tamamen yoksun bırakılmasına da karar verebilmektedir. Ancak, yabancı devletlerden, uluslararası kuruluşlardan ve Türk uyrukluğunda olmayan gerçek ve tüzel kişilerden maddi yardım alınması durumunda, yalnızca partinin kapatılması kararını almaktadır.

(Cevap A)

14. HSK için A, B, C ve E seçeneklerinde verilen ifadeler doğrudur. Fakat HSK üyelerinin görev süresi 4 yıldır.

(Cevap D)

15. 1982 Anayasası'nın 149. maddesine göre, Anayasa Mahkemesi, iki bölüm ve Genel Kurul halinde çalışır. Bölümler, başkanvekili başkanlığında dört üyenin katılımıyla toplanır. Genel Kurul, Mahkeme Başkanının veya Başkanın belirleyeceği başkanvekilinin başkanlığında en az on üye ile toplanır. Bölümler ve Genel Kurul, kararlarını salt çoğunlukla alır. Bireysel başvuruların kabul edilebilirlik incelemesi için komisyonlar oluşturulabilir.

(Cevap C)

İDARE HUKUKU

1. 1982 Anayasası'na göre yetki genişliği il idaresine, il idaresi içinde ise valiye tanınmıştır. Yetki genişliği, belirli konularda merkezden izin almadan bölge için karar verilebilmesidir.

(Cevap A)

2. 1982 Anayasası'nın 126. maddesine göre, Kamu hizmetlerinin görülmesinde verim ve uyum sağlamak amacıyla, birden çok ili içine alan merkezî idare teşkilatı kurulabilir. Bu teşkilatın görev ve yetkileri kanunla düzenlenir.

(Cevap E)

3. 1982 Anayasası'nın 127. maddesine göre idari vesayet, merkezî idarenin kendisinden ayrı bir tüzel kişiliğe sahip olan mahalli idarelerin kanunların öngördüğü çerçevede denetlemesidir. Örneğin, kamu tüzel kişiliğine sahip olan köylerin, birleştirilmesi veya ayrılması kararının merkezî idare organı olan İçişleri Bakanlığının kararına bağlı olması gibi. Buna göre İçişleri Bakanlığı ve köy arasında idari vesayet ilişkisi söz konusudur. TRT ve Barolar hizmet yönünden yerinden yönetim olduğundan 1982 Anayasası'nın 127. maddesinde belirtilen idari vesayet denetimine uygun değildir.

(Cevap D)

4. İdarenin mali sorumluluğu gereği idare vermiş olduğu zarar tazminatla telafi etmeye çalışır. Bu zarar şayet memurdan kaynaklı bir kusur ve memurun şahsına ait ve isnat edilebilecek bir kusur ise idare, kamu görevlisine rücu etme hakkına sahiptir.

(Cevap B)

5. 2005 yılında kabul edilen 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 21. maddesi il genel meclisi üyeliğinin düşmesiyle ilgili hükümleri içermektedir. Buna göre, özürsüz veya izinsiz olarak arka arkaya 3 birleşim günü veya 1 yıl içinde yapılan toplantıların yarısına katılmayan üyenin üyeliğinin düşmesine, savunması alındıktan sonra üye tam sayısının salt çoğunluğuyla karar verilir.

(Cevap B)

6. İdareye ait olan ilkelerden bir tanesi de kanunilik ilkesidir. İdare gücünü ve yetkisini kanunlardan alır. Kanunlar idareye güç verdiği gibi görev ve sorumluluklarının da sınırını çizer, keyfiyetliliği önler.

(Cevap C)

7. İdarenin bütünlüğü, 1982 Anayasası'nın 123. maddesinde de belirtildiği gibi, idarenin kuruluş ve görevleri bakımından bir bütünlük arz etmesidir. İdarenin bütünlüğü ilkesi iki hukuki araç ile sağlanmaktadır.

I. İdari Vesayet: Merkezî idarenin yerinden yönetim kuruluşlarını denetlemesi

II. Hiyerarşi: İdare içindeki alt-üst ilişkisi

(Cevap D)

8. Her ne kadar üniversiteler kamu tüzel kişiliğine sahip olsa da üniversite içindeki dekanlıklar ayrı bir tüzel kişiliğine sahip değildirler. Bu sebeple yönetmelik çıkarma yetkileri yoktur.

(Cevap A)

TEST - 1

İDARE HUKUKU

9. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 4. maddesine göre,

- Nüfusu 5.000 ve üzerinde olan yerleşim birimlerinde belediye kurulabilir.
- İl ve ilçe merkezlerinde belediye kurulması zorunludur.
- Yeni iskân nedeniyle oluşturulan ve nüfusu 5.000 ve üzerinde olan herhangi bir yerleşim yerinde, Cumhurbaşkanlığı kararı ile belediye kurulabilir.

(Cevap E)

10. Devlet tüzel kişiliğine dâhil olan ve merkezden yönetim ilkesine göre örgütlenmiş kamu idarelerinin bütçesine "genel bütçe" denmektedir. Birkaç örnek vermek gerekirse TBMM, Cumhurbaşkanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı, Bakanlıklar genel bütçe kapsamındaki bazı kamu idareleridir.

(Cevap E)

11. Diyanet İşleri Başkanlığı, 1982 Anayasası'nın 136. maddesi ile düzenlenmiş, Cumhurbaşkanlığına bağlı bir kuruluştur. Buna göre, genel idare içinde yer alan Diyanet İşleri Başkanlığına kanunla veya kanunun verdiği yetkiyle kamu tüzel kişiliği verilemez. Çünkü böyle bir düzenleme anayasaya aykırı olur.

(Cevap B)

12. Yerinden yönetim, hizmetlerin bir bölümünün kamu tüzel kişileri tarafından yürütülmesidir.

Yerinden yönetimin avantajlarını şu şekilde sıralayabiliriz:

- Bürokrasi ve kırtasiyeciliği azaltması
- Hizmetlerin yöresel ihtiyaçlara uygun yürütülmesini sağlaması
- Demokratik esaslara daha uygun olması

(Cevap C)

13. Merkezî idarenin kendi hiyerarşik yapısı içindeki taşra örgütü amirlerine, belli konularda kendiliklerinden karar alma ve uygulama yetkisi vermesine "yetki genişliği" denmektedir. Türk idare sisteminde yalnızca valiler, yetki genişliği ilkesinden yararlanır.

(Cevap A)

14. Yerinden yönetim kuruluşları üzerinde hiyerarşik değil vesayet denetlemesiyle denetim yapılır.

(Cevap D)

15. İdari vesayet, merkezî idarenin yerinden yönetim kuruluşlarını denetlemesi olarak tanımlanabilir. Bu yetki genellikle, yerinden yönetim kuruluşunun işlemini hukuka uygunluk yönünden denetlemek, iptal etmek, uygulanmasını ertelemek veya yürürlüğe girmesini engellemek şeklinde ortaya çıkmaktadır. Merkezî idarenin, yerel yönetim kuruluşunun işlemini değiştirmek gibi bir yetkisi bulunmamaktadır.

(Cevap C)

16. Kamulaştırma, idarenin kamu hizmeti ve diğer faaliyetlerini yürütürken, ihtiyaç duyması halinde, özel hukuk kişilerinin mülkiyetinde bulunan taşınmazları kamu yararı amacı ile kamu gücü kullanılarak elde etme usulüdür.

İdarenin kamulaştırma yetkisinin temeli Anayasa'da bulunmaktadır. Anayasa'nın 35. maddesinde mülkiyet hakkının kamu yararı amacıyla kanunla sınırlandırılabilirliği belirtilmiştir. Anayasa'nın 46. maddesi uyarınca kamulaştırma yapma yetkisi Devlet ve kamu tüzel kişilerine verilmiştir. Buna göre A, B, C ve E'de verilenlerin kamulaştırma yetkileri vardır.

(Cevap D)

İDARE HUKUKU

1. 442 sayılı Köy Kanunu'nun 12. maddesine göre, köy idaresinin görevleri "mecburi" ve "isteğe bağlı" olmak üzere ikiye ayrılır.

- Mecburi görevler, köyün sağlık, temizlik, su ve okul işleriyle ilgili hizmetlerdir.
- İsteğe bağlı işlerse köye hamam, pazar yeri açmak, uygun yerlerde orman yetiştirmek, köylünün bilgisini artıracak türden kitaplar getirmek gibi işlerdir.

Köydeki seçmenlerin oluşturduğu köy derneği köyün isteğe bağlı işlerini, mecburi işler hâline getirmek gibi kararlar alabilmektedir.

(Cevap C)

2. Kaymakam, ilçede hükûmeti temsil eden en büyük mülki amirdir. Müşterek kararnameyle atanan kaymakam; görevlerini valinin denetimi ve gözetimi altında yürütür. Bu nedenle olağanüstü durumlarda olayların, emrindeki kuvvetlerle önlenmesinin mümkün olmadığı hâllerde askerî birliklerden yardım isteme yetkisi yoktur. Yalnızca durumu valiye bildirmekle yükümlüdür.

(Cevap E)

3. Kamu hizmetinin özelliklerini şu şekilde sıralayabiliriz:

- Kamu hizmetleri bireylerin yararlanmalarına açık etkinliklerdir.
- Kamu hizmetlerinden yararlanmada eşitlik ilkeleri gözetilir.
- Kamu hizmeti kamuya yönelik ve kamuya yararlı bir hizmettir.
- Kamu hizmeti ülke, yerel ve bölge düzeyinde olabileceği gibi toplumun belli kesimine yönelik olabilir.
- Kamu hizmetleri kural olarak kamu kuruluşlarınca sağlanır. Ancak tüm kamu hizmetlerinin kamu kuruluşlarınca yapılması zorunlu değildir.
- Kamu hizmetleri paralı olabileceği gibi parasız da olabilir.

Bir hizmetin kamuya yönelik olması onun kamu hizmeti sayılması için yeterli değildir.

(Cevap B)

4. I. Emanet Usulü: Bir kamu hizmetinin o hizmeti üstlenen kamu tüzel kişisi tarafından yürütülmesidir.
- II. Müşterek Emanet Usulü: Bir kamu hizmetinin, hasar ve zararı idareye ait olmak ve onu üstlenen özel hukuk tüzel kişisine gelir üzerinden pay vermek suretiyle yürütülmesidir.
- III. Ruhsat Usulü: İdarenin tek taraflı olarak yaptığı bir idari işlemle tekel niteliğinde olmayan bir kamu hizmetinin özel kişilere gördürülmesidir. Bu sistemde hizmet özel kişilere gördürülür; ancak karşılıklı bir sözleşme söz konusu değildir.
- IV. İmtiyaz Usulü: Bir kamu hizmetinin hasar, zarar ve masrafları özel kişilere ait olmak üzere kurulması ve işletilmesini düzenleyen sözleşmedir.

Buna göre müşterek emanet ve imtiyaz usulünde kamu hizmeti sözleşme yoluyla özel kişilere gördürülmektedir.

(Cevap C)

5. Cumhurbaşkanı, bakan ya da bir başka üst yöneticinin emrini, bir mevzuatın uygulanışıyla ilgili görüşünü, direktifini içeren idare metinlerine genelge denmektedir. Genelgeler, belli bir konuda yapılacak mevzuat uygulamalarına açıklık getiren, uygulamada görülen eksiklik ve aksaklıkların düzeltilme yollarını gösteren, usulsüz uygulamaları kaldıran genel emirlerdir.

(Cevap A)

6. 1982 Anayasası'nın 130. maddesine göre yükseköğretim kurumlarına ilişkin A, B, C ve E'de verilenler doğrudur. Fakat D'deki ifade yanlıştır.

Üniversitelerin hazırladığı bütçeler; Yükseköğretim Kurulunca tetkik ve onaylandıktan sonra Millî Eğitim Bakanlığına sunulur ve merkezî yönetim bütçesinin bağlı olduğu esaslara uygun olarak işleme tâbi tutularak yürürlüğe konular ve denetlenir.

(Cevap D)

TEST - 2

İDARE HUKUKU

7. İlçe, idari bakımdan mülki taksimatta ilden sonra gelen yerleşim birimidir. 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 2. maddesine göre ilçelerin kurulması, kaldırılması, ad ve merkezlerinin değiştirilmesi bir ilçenin bir ilden ayrılarak başka bir ile bağlanması işlemleri "kanunla" gerçekleşir.

(Cevap B)

8. Vali, il idaresinin başı ve ildeki en üst mülki amirdir. Valinin göreviyle ilgili olarak şunları söyleyebiliriz:

- İlde bulunan yerel kuruluşlar ve yönetim kuruluşları üzerinde idari vesayet yetkisi kullanır.
- Olağanüstü durumlarda askerî kuruluşlardan yardım ister.
- Genel emir çıkarır.
- İlde, devletin ve hükümetin ve ayrı ayrı her bakanlığın temsilcisidir.
- Devlet temsilcisi sıfatıyla resmî törenlere başkanlık eder.
- Devlet gelirlerinin tahsilatını ve ödeme işlerinin düzenli şekilde yapılmasını sağlamak için tedbirler alır.

(Cevap A)

9. Kamu hizmetlerine girişin, hizmet içinde ilerleme ve yükselişin, her türlü görevlendirme ve ödüllendirmenin yalnızca yeterlik ve başarı ölçütüne dayandığı sisteme "liyakat sistemi" denmektedir. Bu sistem, kamu yönetiminde daha bilgili ve yetenekli kişilerin seçilmesi ve yine hizmet içindeki yükselmenin bilgi, başarı, yetenek kıstaslarına göre yapılmasını amaçlar.

(Cevap D)

10. Gerçek kişiler veya özel hukuk tüzel kişileri lehine, köy belediye veya özel idarece verilen kamu yararı kararları valinin onayına tabidir. Buna göre bir gerçek kişi lehine köy tüzel kişiliği tarafından alınan kamu yararı kararı valinin onayıyla tamamlanır.

(Cevap B)

11. 2018 tarihli 7 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi-ne göre Savunma Sanayi Başkanlığı doğrudan Cumhurbaşkanlığı'na bağlıdır. Savunma Sanayi Başkanlığı tüzel kişiliğine haizdir.

(Cevap D)

12. Belediye, nüfusu beş bin ve üzeri olan yerlerde yaşayan insanların ortak gereksinimlerini karşılamak amacıyla oluşturulmuş; kamu tüzel kişiliği olan yerel yönetim birimidir. Belediye idaresinin en üst görüşme ve karar organı beş yıllığına seçimle göreve gelen "Belediye Meclisi"dir. İl genel meclisi başkanı il genel meclisi tarafından üyeleri arasında seçimle belirlenir.

(Cevap C)

13. Yerel yönetim halka sunulacak bazı idari hizmetlerin tek elden değil, merkezî idarenin dışında ayrı bir teşkilatlanmaya sahip olan kamu tüzel kişileri tarafından yürütülmesidir. Türkiye'deki yerel yönetim birimleri il özel idareleri, belediyeler ve köylerle bunların alt organlarından oluşmaktadır. İl özel idaresinin bir alt organı olan il genel meclisinin başkanlık görevini de meclis içinden seçilen bir üye yürütmektedir.

(Cevap E)

14. 1982 Anayasası'nın 124. maddesine göre, Cumhurbaşkanlığı, bakanlıklar ve kamu tüzel kişileri, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilirler.

(Cevap E)

15. Devletin yaptığı bayındırlık hizmetleri sonucunda değeri artan gayrimenkul sahiplerinden yapılan tahsillata "şerefiye" denmektedir. Kamu tüzel kişilerinin gerçekleştirdikleri bayındırlık ve altyapı hizmetleri ile imar uygulamalarından dolayı, kişilerin mal varlıklarında değer artışı söz konusu olmaktadır. Mal varlığında değer artışı meydana gelen kişilerin bu artışa sebep olan faaliyetlerin harcamalarına katılmaları, bir tür taşınmaz vergi olan şerefiye ile mümkün olmaktadır.

(Cevap B)

16. Bağımsız idari otorite, idarenin bilinen klasik örgütlenmesi dışında kalan ve yapılanmaları açısından kendine özgü özellikler taşıyan idari kurumlardır. Türk hukukunda bağımsız idari otoritenin ilk örneği Sermaye Piyasası Kuruludur. Daha sonra Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Türk Patent ve Marka Kurumu, Rekabet Kurumu, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu gibi kurumlar da kurulmuştur.

(Cevap C)

İDARE HUKUKU

1. 1982 Anayasası'nın 127. maddesine göre merkezî idare, mahallî idareler üzerinde, mahallî hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahallî ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla, kanunda belirtilen esas ve usuller dairesinde idarî vesayet yetkisine sahiptir.

Mahallî idarelerin belirli kamu hizmetlerinin görülmesi amacı ile, kendi aralarında Cumhurbaşkanının izni ile birlik kurmaları, görevleri, yetkileri, maliye ve kolluk işleri ve merkezî idare ile karşılıklı bağ ve ilgileri kanunla düzenlenir. Bu idarelere, görevleri ile orantılı gelir kaynakları sağlanır.

(Cevap E)

2. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125. maddesine göre; memura, görevinde ve davranışlarında daha dikkatli olması gerektiğinin yazı ile bildirilmesine uyarma denir.

(Cevap D)

3. Müessese: Sermayesinin tamamı iktisadi devlet teşekkülü veya kamu iktisadi kuruluşu olan işletmelerdir.

Bağlı Ortaklık: Sermayesinin % 50'sinden fazlası iktisadi devlet teşekkülü veya kamu iktisadi kuruluşu olan işletmelerdir.

İştirak: Sermayesinin en az % 26 ile % 50'si arası iktisadi devlet teşekkülü ya da Kamu iktisadi kuruluşu olan işletmelerdir.

Kamu İktisadi Kuruluşu: Sermayesinin tamamı devlete ait olan kuruluşlardır. Tekel niteliğindedir.

(Cevap A)

4. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre verilen emirlere itiraz etmek kınama cezasını gerektirir. B, C, D ve E'dekiler uyarma cezası gerektirir. Verilen emirlere itiraz etmek kınama cezası gerektirir.

(Cevap A)

5. Bir kişi, nesne ya da olaya ilişkin olarak yapılan, genel bir hukuksal durumdan bir diğerine girme veya ondan çıkma sonucunu doğuran işlem şart işlem denir. Şart işlemin içeriği daha önceden belirlenmiş kurallara bağlıdır. Şart işlemi yapan idare işlemin içeriğini düzenlemekte serbest değildir, sadece bu işlemi yapıp yapmamakta serbesttir. Örneğin, bir şart işlemlerle memur atanan kişi, memuriyet için önceden konulmuş kurallara tâbi olur. Şart işlemi yapan idare, memuriyetin kurallarını düzenleyemez, sadece bu kişiyi memur olarak atayıp, atamama konusunda karar verir. Şart işlemlerle kişiler önceden düzenlenmiş bir hukuki duruma sokulur. Memurun "emekliye sevk edilmesi", bir öğrencinin öğretim kurumuna "kaydı", "diploma" alması, tarihi bir binanın "eski eser olarak tescili", inşaat için "ruhsat verilmesi gibi işlemler şart işleme örneklerdir.

(Cevap E)

6. A, B, D ve E'de verilenler doğrudur. Fakat 1982 Anayasası'nın 129. maddesine göre disiplin kararları yargı denetimi dışına bırakılamaz.

(Cevap C)

7. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 29. maddesine göre, Kamu Görevlileri Etik Kurulu, hediye alma yasağının kapsamını belirlemeye yetkilidir.

(Cevap B)

8. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 99. maddesine göre memurların haftalık çalışma süresi genel olarak 40 saattir.

(Cevap C)

9. I. öncülde verilen fakülteler üniversite bünyesinde olduğu için idari denetime tabidir ve aralarında hiyerarşi ilişkisi vardır.
- III. öncülde verilen Diyanet İşleri Başkanlığı devlet tüzel kişiliğine sahiptir, Cumhurbaşkanlığı ile aralarında hiyerarşi ilişkisi bulunmaktadır.
- II. öncülde ve IV. öncülde Adalet ve İçişleri Bakanlığı devlet tüzel kişiliğine sahipken Barolar Birliği ile belediye kamu tüzel kişiliğine sahiptir. Ancak bu makamlar arasında hiyerarşi ilişkisi yoktur.

(Cevap D)

10. İdarenin kamu düzenini korumak ve sağlamak amacıyla giriştiği tüm faaliyetlere "kolluk faaliyetleri" denir. Kolluk faaliyetleri, adli ve idari kolluk olmak üzere ikiye ayrılır. Adli kolluk, suçun işlenmesinden sonra adli makamlarca yürütülürken idari kolluk suçun işlenmesinden önce kamu düzenini bozan unsurları önlemeye yönelik faaliyetleri yönetir.

İdari kolluk makamlarını ise şu şekilde sıralayabiliriz:

- Cumhurbaşkanlığı
- İçişleri Bakanı
- Valiler
- Kaymakamlar

(Cevap A)

11. Coğrafi yönden yerinden yönetim kuruluşları, vatandaşlara sunulacak hizmetleri, belli bir yer itibarıyla sunan kuruluşlardır. Yerel yönetim, mahallî idare gibi isimlerle de anılan bu kuruluşlar, 1982 Anayasası'nın 127. maddesiyle düzenlenmiştir. Buna göre il özel idareleri, belediyeler ve köyler coğrafi yönden yerinden yönetim kuruluşlarıdır.

(Cevap B)

12. Yerinden yönetim, vatandaşlara sunulacak hizmetlerin devlet merkezinden değil de kamu tüzel kişileri tarafından yürütülmesidir. Yerinden yönetim, belli bir yer (il, belediye, köy) ya da belli bir hizmet (üniversite, radyo televizyon) olmak üzere iki biçimde uygulanmaktadır. Yerinden yönetim ilkesinin belli bir yer itibarıyla uygulanmasına "yerel yerinden yönetim" denirken belli bir hizmet itibarıyla uygulanmasına "fonksiyonel yerinden yönetim" denmektedir. Fonksiyonel yerinden yönetim ilkesinin ortaya çıkardığı kuruluşların başında üniversiteler, Kamu İktisadi Teşebbüsleri ticaret, sanayi, mimar, mühendis odaları gibi kurumlarla, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları (barolar) gelmektedir.

(Cevap E)

13. Kaymakam, ilçe idaresinin başı ve ilçede "hükûmeti" temsil eden en büyük mülki amirdir.

(Cevap D)

14. 1982 Anayasası'nın 135. maddesine göre kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile ilgili A, B, D ve E seçeneklerinde verilenler doğrudur. Ancak siyasi partiler organların seçimlerinde aday göstermezler, kuruluş amaçları dışında faaliyette bulunamazlar.

(Cevap C)

15. Genel idare merkezden ve yerinden yönetim; yerinden yönetim ise yer yönünden yerel yönetim ve hizmet yönünden yerinden yönetim olarak ayrılmaktadır. A, B, D ve E seçeneklerinde verilenler yer yönünden yerinden yönetim; ilçe idaresi ise taşra teşkilatıdır.

(Cevap C)

16. Kamu iktisadi teşebbüsleri Cumhurbaşkanınca kurulur.

(Cevap B)

İDARE HUKUKU

1. 1982 Anayasası'nın 155. maddesine göre kamu hizmetleriyle ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmeleri hakkında düşünce bildirme görevi Danıştay'a aittir.

(Cevap B)

2. • **Uyarma:** Memura, görevinde ve davranışlarında daha dikkatli olması gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir.
- **Kınama:** Memura, görevinden ve davranışlarında kusurlu olduğunun yazı ile bildirilmesidir.
- **Aylıktan kesme:** Memurun, brüt aylığından 1/30-1/8 arasında kesinti yapılmasıdır.
- **Kademe ilerlemesinin durdurulması:** Fiilin ağırlık derecesine göre memurun, bulunduğu kademe ilerlemesinin 1-3 yıl durdurulmasıdır.
- **Devlet memurluğundan çıkarma:** Bir daha Devlet memurluğuna atanmamak üzere memurluktan çıkarmaktır.

(Cevap B)

3. Süreklilik (devamlılık ilkesi) toplumun genel ve ortak ihtiyaçlarının tatminine yönelik olarak yürütülen kamu hizmetinin kesintisiz ve düzenli olarak sunulması gerekir. Elektrik, su gibi bazı hizmetler bakımından süreklilik, hizmetin 7 gün 24 saat kesintisiz ve yeterli sunulması anlamına gelir.

(Cevap C)

4. İl Özel İdaresi, il halkının mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından oluşturulan idari ve mali özerkliğe sahip bir kamu tüzel kişiliğidir.

İl özel idaresi vali, il genel meclisi ve il daimi encümeni olmak üzere üç organdan oluşur. A, C, D, E seçeneklerinde verilen ifadeler, valinin il özel idaresindeki görev ve yetkilerini belirtmektedir. Ancak il genel meclisinin başkanlığını vali değil, meclis üyeleri arasından seçilen bir kişi yürütmektedir.

(Cevap B)

5. 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kurulan Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı'nın İdari İşler Başkanı en yüksek devlet memurudur.

(Cevap C)

6. 2022 yılında 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde yapılan değişiklikle Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı olarak Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığı kurulmuştur.

(Cevap C)

7. İlçe Belediye Meclisi, belediye idaresinin en üst görüşme ve karar organıdır. Eğer Belediye Meclisi, belediyenin görevleriyle ilgisi olmayan siyasi kararlar alırsa İçişleri Bakanı'nın teklifi üzerine Danıştay tarafından feshedilir.

(Cevap B)

8. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 1. maddesi bu kanun hükümlerine tabi olan ve olmayan kamu görevlileri hakkındadır. Buna göre A, B, C ve E seçeneğindeki özel kanun hükümlerine tabidir. Fakat il özel idareleri ve belediyelerin kurdukları birliklerde çalışan memurlar hakkında bu kanun hükümleri uygulanır.

(Cevap D)

9. Belediyeler, belediye meclisinin kararına bağlı olarak ve İçişleri Bakanlığından önceden izin almak suretiyle görev alanları ile ilgili konularda faaliyet gösteren uluslararası teşekkül ve organizasyonlara üye olabilmektedirler.

(Cevap B)

10. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125. maddesine göre, görev sırasında amirine hâl ve hareketi ile saygısız davranan, devlete ait resmi araçları özel işlerinde kullanan, kamu görevleri hakkında basına demeç veren, verilen emire itiraz eden memura kınama cezası verilir.

(Cevap B)

11. İdari vesayet, merkezî idarenin kendinden ayrı bir tüzel kişiliğe sahip olan yerinden yönetim kuruluşlarını kanunların öngördüğü çerçevede denetlemesidir. Anayasamızın 127. maddesinde öngörülen bu denetim, merkezî idare ile yerinden yönetim kuruluşları arasında yönetimin bütünlüğünü sağlamaya yönelik hukuki bir araçtır. İdari vesayet, idari bir denetimdir bu sebeple ancak idari makamlar tarafından icra edilen sınırlı ve belirli bir denetimdir. İdari vesayetle denetlenen yerel yönetim birimleri ilke olarak özerk yapıdaki birimlerdir. Bununla beraber idari vesayetin konusu kanuna dayanır ve ancak kanunla sınırlanır. Yani merkez bu yetkisini kanunda açıkça belirtilen yerlerde ve kanunun tayin ettiği derece ve genişlikte kullanır.

(Cevap E)

12. 1982 Anayasası'nda belirtilen kamu tüzel kişiliği olan kurumlar şunlardır:

- Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu,
- Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları,
- TRT,
- Üniversiteler,
- Diyanet İşleri Başkanlığı,
- İl Özel İdareleri,
- Belediyeler ve
- Köyler.

YÖK, kamu tüzel kişiliğini anayasada değil, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nda yer alır.

(Cevap A)

13. 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 4. maddesine göre millete ve devlete hizmeti geçmiş, bilgi ve birikim sahibi kişilerin bu kazanımlarından istifade edilebilmesi amacıyla Cumhurbaşkanlığı Yüksek İstişare Kurulu oluşturulmuştur. Kurul üyeleri Cumhurbaşkanınca belirlenir. Kurulun çalışma usul ve esasları ile Kurul üyelerine yapılabilecek ödemeler Cumhurbaşkanınca belirlenir.

(Cevap C)

14. Yerel yönetimler (Mahallî İdareler); il, belediye ve köy halkının müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere, kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları yine kanunda gösterilen seçmeler tarafından oluşturulan kamu tüzel kişileridir. Bir yerel yönetim organı olan il genel meclisi, halk tarafından 5 yıl için seçilen üyelerden oluşmaktadır. İl özel idaresinin en büyük görüşme ve karar organı olan il genel meclisinin başkanlığını, meclis içinden seçilen bir başkan yapmaktadır.

(Cevap B)

15. Anayasaya göre kamulaştırma bedeli peşin olarak ödenir. Ancak buna istisna olan bazı durumlar vardır. Örneğin, tarım reformunun uygulanması, büyük enerji ve sulama projeleri ile iskan projelerinin gerçekleştirilmesi, yeni ormanların yetiştirilmesi, kıyıların korunması ve turizm amacıyla yapılan kamulaştırmalarda bedelin 5 yılı aşmamak koşuluyla taksitlendirilmesi mümkündür.

(Cevap D)

16.

(Cevap B)

İDARE HUKUKU

1. Kamulaştırma; özel mülkiyette bulunan taşınmaz mallar üzerinde uygulanabilir. Kamulaştırma, kamu yararı için yapılır. Kamulaştırma yetkisi devlet ya da kamu tüzel kişilerine aittir ve kanunda gösterilen esas ve usullere göre yapılır. Ancak kamulaştırmada ilk önce yapılması gereken kamulaştırma bedeli için yeterli ödeneğin temin edilmesidir.

(Cevap D)

2. İdari fonksiyon: Devletin yasama ve yargı işlevleri ile yürütme organının salt siyasal nitelikli faaliyetleri dışında kalan ve toplumun günlük gereksinimlerini karşılamak ve gündelik yaşamın sürdürülmesini sağlamak amacıyla yürütülen tüm kamusal faaliyetlerdir. Örneğin yargı organlarının, yargı işlevi dışında kalan işlerinin yürütülmesi, mahkeme personelinin yönetimi gibi gündelik işleri, idari fonksiyona dâhil sayılmaktadır. İdari fonksiyonun temel amacı kamu yararını gerçekleştirmektir.

(Cevap A)

3. İdare hukukunun kaynaklarını şu şekilde sıralayabiliriz:

- Mevzuat (Anayasa, kanun, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, uluslararası antlaşma, yönetmelik ve diğer düzenleyici işlemler)
- İçtihat (Danıştay, Yargıtay ve Anayasa Mahkemesi'nin mahkeme kararları)
- Bilimsel eserler (idare hukuku alanında yazılmış öğretiler)

(Cevap A)

4. Suç gelirlerinin aklanması ve terörizmin finansmanının önlenmesine ilişkin mevzuat taslaklarını değerlendirmek, kurum ve kuruluşlar arasında uygulamaya ilişkin işbirliğini artırmak, bu kapsamda uygulama stratejileri belirlemek ve yönlendirici kararlar almak üzere Mali Suçlarla Mücadele Koordinasyon Kurulu oluşturulmuştur. Koordinasyon Kurulu yılda en az iki defa toplanır. Koordinasyon Kurulunun çalışma usul ve esasları Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

(Cevap A)

5. Bir kamu hizmetinin kâr ve zararı ile masrafları özel kişiye ait olmak üzere, kurulması ve işletilmesini veya kurulmuş bir kamu hizmetinin sadece işletilmesini düzenleyen sözleşme usulüne "imtiyaz" denir. Görüldüğü üzere imtiyaz usulü, "kamu hizmeti imtiyaz sözleşmesi" olarak isimlendirilen bir sözleşme ile verilmekte ve bu sözleşme ya belli bir kamu hizmetinin kurularak belli bir süre işletilmesi ya da kurulmuş olan bir kamu hizmetinin sadece işletilmesi için yapılmaktadır.

(Cevap C)

6. 1982 Anayasası'na göre mahallî idareler il özel idareleri, belediyeler ve köylerden oluşmaktadır. Buna göre köyler de diğer mahallî idareler gibi kamu tüzel kişiliğine sahiptirler.

(Cevap E)

7. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 56. maddesine göre, aday memurun görevine, disiplin amirinin teklifi, atamaya yetkili amirin onayı ile son verilir. Bu şekilde memuriyetine son verilen aday memur ise üç yıl süreyle memuriyete dönmez.

(Cevap C)

8. Yerinden yönetim kuruluşları, yerel (mahallî) idareler ve hizmet bakımından yerinden yönetim kuruluşları olmak üzere ikiye ayrılır.

1982 Anayasası'na göre mahallî idareler il özel idaresi, belediye ve köylerden oluşmaktadır. Hizmet bakımından yerinden yönetim kuruluşları ise üniversiteler, RTÜK, Sosyal Güvenlik Kurumu, KİT'ler kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları gibi hizmet birimlerinden oluşmaktadır.

(Cevap D)

9. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda göre A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler memuriyetten çıkarılmayı gerektirir. Disiplin cezası iken gerçeğe aykırı rapor ve belge düzenlemek ise aylıktan kesme disiplin cezasını gerektirir.

(Cevap E)

10. 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 6. maddesi göre, merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin gelir, gider, tahsilat, ödeme, nakit planlaması ve borç yönetimi hazine birliğini sağlayacak şekilde yürütülür.

(Cevap A)

11. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 54. maddesine göre, aday memurluk süresi en az bir, en çok iki yıldır.

(Cevap B)

12. 1982 Anayasası'nın 126. maddesine göre, Türkiye, merkezî idare kuruluşu bakımından, coğrafya durumuna, ekonomik şartlara ve kamu hizmetlerinin gereklerine göre, illere; iller de diğer kademeli bölümlere ayrılır.

(Cevap D)

13. Türkiye, merkezi idare kuruluşu bakımından coğrafya durumuna, iktisadi şartlara ve kamu hizmetlerinin gereklerine göre illere; iller ilçelere ve ilçeler de bucaklara bölünmüştür. Buna göre taşra teşkilatı il, ilçe ve bucak şeklinde karşımıza çıkmaktadır. Ancak 6552 sayılı Kanun 129. maddesi ile tüm illerde bucaklar kaldırılmıştır.

Aynı zamanda, 1 sayılı CBK'nın 509/3 maddesine göre, Bakanlığın kuruluş amaçlarını gerçekleştirmek ve yürütmekte oldukları hizmetleri vatandaşlara sunmakla görevli bakanlık taşra teşkilatı, ihtiyaca göre aşağıdaki kuruluşların tamamından veya birkaçının meydana gelecek şekilde düzenlenir.

- a) İl valisine bağlı il kuruluşları
- b) Kaymakama bağlı ilçe kuruluşları,
- c) Doğrudan merkeze bağlı taşra kuruluşlar

(Cevap D)

14. Muhtar, köy idaresinin en üst makamıdır. Muhtar, köyde hem yerel yönetimin hem de özel yönetimin başıdır. 1982 Anayasası'nın 127. maddesinde belirtildiği üzere diğer mahallî idareler gibi 5 yıllığına seçilir.

(Cevap C)

15. Vali, hem il genel idaresinin hem de il özel idaresinin başıdır. Atamayla işbaşına gelen vali ilde, devletin, hükûmetin ve ayrı ayrı her bakanlığın temsilcisi konumundadır. Ancak büyükşehir belediye meclisine başkanlık etmek gibi bir görev ve yetkisi bulunmamaktadır.

(Cevap D)

16. İl genel meclis, il özel idaresinin en büyük karar ve danışma organıdır. İl genel meclisinin, yıllık çalışma programına alınan işlerle ilgili kamulaştırma kararı alma gibi bir görev alanı bulunmamaktadır. Bu görev, il özel idaresinin diğer bir organı olan il encümeni tarafından yürütülmektedir.

(Cevap D)

İDARE HUKUKU

1. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 62. maddesine göre, başka yere atanan memur 15 gün içinde göreve başlamaz ise memuriyetten çekilmiş sayılır; müstafi durumuna düşer. Aynı yere atanan memur ise ertesi gün işe başlaması gerekir.

(Cevap E)

2. Hiyerarşik olarak yapılandırılmış bir örgütte, her astın doğrudan emir alacağı bir tek üst'ün bulunması ilkesine komuta ya da kumanda birliği denir. Yönetimin gelen prensiplerinden biri olan bu ilkeye uyulmaması, yani iki üst'ün de aynı ast'a ya da departmana emir vermesi hâlinde karışıklık çıkması ve amirlerden birinin emirlerine hiç uyulmayarak örgütün tek kişinin kontrolüne geçmesi tehlikesi doğmaktadır.

(Cevap B)

3. Kamu malı, özel mülkiyete konu olamayan ve doğrudan doğruya kamunun yararlanmasına ayrılan her türlü taşınır ve taşınmaz mallardır. Devlet ormanları da bir tahsis (ayırma) işlemi gerekmeksizin kamu niteliği taşımaktadır.

(Cevap D)

4. İdari makamlar, ancak idare alanına giren konularda işlem yapabilirler. İdare yasama ve yargının görev alanına giren bir konuda irade açıklar işlem yapar ise buna fonksiyon (görev) gaspı denir. Valinin bir kişiyi tutuklatması buna örnektir, çünkü tutuklamayı yargı organları yapar.

(Cevap E)

5. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 126. maddesine göre uyarı, kınama, aylıktan kesme disiplin amirleri tarafından, kademe ilerlemesinin durdurulması disiplin kurulu kararı alındıktan sonra, atamaya yetkili amirler tarafından, çıkarılma cezası ise yüksek disiplin kurulu tarafından verilir. Yani I, II ve III. durumlar disiplin amirleri tarafından verilir.

(Cevap B)

6. Memurluğu sona erdiren yasal ihlaller, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 94. maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre, memurluğu sona erdiren hâller şunlardır:

- Çekilme (istifa)
- Çekilmiş (müstafi) sayılma
- Memurluktan çıkarılma
- Koşullarda eksiklik
- Bağdaşmazlık
- Ölüm
- Emeklilik

Ağır etik ihlali, memurluğu sona erdiren bir neden değildir.

(Cevap E)

7. Kolluk makamları kamu düzenini tehdit eden eylem ve durumlarda şikayet ya da ihbar olmaksızın re'sen yani kendiliğinden harekete geçerek kamu düzenini sağlamaya çalışır.

(Cevap D)

8. Köy idaresinin başı olan muhtarın devlet adına ve köy adına olmak üzere iki tür görevi vardır.

Muhtarın devlet adına yaptığı işleri şu şekilde sıralayabiliriz:

- Kanunları duyurmak
- Hükümetçe bildirecek işleri yapmak
- Özel durumlarda evlendirme yapmak
- Köylünün sağlığını korumak
- Köyün güvenliğini sağlamak

Buna göre "C" seçeneğinde verilen ifade, köyün güvenliğiyle dolayısıyla muhtarın devlet adına yaptığı işlerle ilgilidir. Verilen diğer seçenekler ise muhtarın köy adına yaptığı işleri oluşturmaktadır.

(Cevap C)

9. Mahalle, belediye sınırları içinde, ihtiyaç ve öncelikleri benzer özellikler gösteren ve sakinleri arasında komşuluk ilişkisi bulunan idari birimdir. 2005 yılında kabul edilen 5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre belediye sınırları içinde mahalle kurulması, kaldırılması, birleştirilmesi, bölünmesi, adlarıyla sınırlarının tespiti ve değiştirilmesi, belediye meclisinin kararı ve kaymakamın görüşü üzerine valinin onayı ile olur.

(Cevap A)

10. Hiyerarşi, idare teşkilatı görevlilerinin aşağıdan yukarı doğru basamak basamak, derece derece birbirlerine bağlanarak baştaki yetkililere tabi olmalarını ifade eder. Hiyerarşi; yani ast-üst ilişkisi her idari kuruluştaki mevcut olduğundan hiyerarşi gücünden kaynaklanan yetkiler de genel nitelikte olup bu yetkilerin kullanılması için yasal bir izne gerek yoktur.

Hiyerarşi gücünden kaynaklanan bu yetkileri şu şekilde belirtmek mümkündür:

- Hiyerarşik amirin astlarına atama, sicil verme, yükseltme, disiplin cezası verme, hizmet yerini değiştirme gibi memuriyet durumuna ilişkin işlemler yapması
- Asta emir verme
- Astın işlemlerini denetleme ve bu denetim sonucu astın işlemlerini onama, onamama, düzeltme, değiştirme, kaldırma, iptal etme, uygulanmasını erteleme, durdurma.

Hiyerarşik amir, astın yerine işlem yapamaz.

(Cevap A)

11. Yasal yönetim ilkesi, hukuk devletinin temel gereklerinden biridir. Bu ilke gereğince, kamu yönetimini oluşturan kuruluşların, bunlara ilişkin görev ve yetkilerin yasal dayanağının bulunması gerekir. 1982 Anayasası'nın 8. maddesinde, yürütme görevinin anayasa ve yasalar çerçevesinde yerine getirileceği, 123. maddesinde de, kamu yönetiminin yasa ile düzenleneceği kuralı, öngörülmüştür. Anayasamıza göre, hiçbir kamu kuruluşu kendiliğinden ortaya çıkamaz veya kamu görevlerini yürütemez, bunlar için yasal bir dayanak zorunludur.

(Cevap D)

12. Merkezî yönetimin Taşra Teşkilatını ve organlarını şu şekilde özetleyebiliriz.

- **İl Genel İdareesi**

- Vali
- İl İdare Şube Başkanlıkları
- İl İdare Kurulu
- İlçe İdareesi
- Kaymakam
- İlçe İdare Şube Başkanlıkları
- İlçe İdare Kurulu

- **Bölge İdareleri**

- Bölge Müdürlükleri
- Olağanüstü Hâl Bölge Valiliği

İl özel idaresi bir yerel yönetim birimidir merkez teşkilatından ayrı bir örgütlenmedir.

(Cevap D)

13. İdarenin bütünlüğü idari vesayet ve hiyerarşi ile sağlanır. Merkezi idarede hiyerarşi varken, merkezin yerinden yönetimleri denetlemesi idari vesayet ile olur. Vali belediye başkanını, köy muhtarını, idari vesayet ile denetler.

(Cevap B)

14. İstimval yetkisi, idarenin olağanüstü dönemlerde, kamu gücünü kullanarak taşınır malların mülkiyetini ya da kullanma hakkını karşılığını ödeme kaydıyla elde etme yetkisidir. İstimval, istisnai bir yetki olup yalnız olağanüstü zamanlarda kullanılabilir. El konulan mal olağanüstü hâl sona erince geri verilir.

(Cevap E)

15. 1982 Anayasası'na göre, B, C, D ve E seçeneğinde verilenler sadece Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle düzenlenir. Fakat kamu tüzel kişiliği kanunla veya Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle kurulabilir.

(Cevap A)

16. İdarenin merkezden yönetiminin başkent teşkilatına yardımcı kuruluşu olarak; Danıştay, Sayıştay, Milli Güvenlik Kurulu ve Ekonomik ve Sosyal Konsey sayılmıştır.

İdari yönden Danıştay, mali yönden Sayıştay, güvenlik yönünden MGK ve ekonomik yönden Ekonomik ve Sosyal Konsey başkente yardımcılık yapar.

Yargıtay ise başkente yardımcı bir kuruluş değildir.

(Cevap C)

İDARE HUKUKU

1. Köy Kanunu'na göre muhtar ve ihtiyar meclisini seçme hakkına sahip olan organ "Köy Derneği"dir. Köy derneği, köydeki tüm seçmenlerin oluşturduğu bir birimdir.

(Cevap B)

2. Kamu düzeni kolluk faaliyetleri ile sağlanır. Kolluk faaliyetleri;
- I. İdari kolluk-önleyici kolluk
 - II. Adli kolluk-düzenleyici kolluk
 - III. Siyasi kolluk-devleti koruyan kolluk olmak üzere üç şekildedir.
- Kamu düzeni bozulmadan önlem alan kolluk idari kolluktur.

(Cevap B)

3. Vesayet, istisnai bir yetki olup kanunda açıkça öngörülmedikçe kullanılamaz. Bu yetki merkezî idarenin yerinden yönetim kuruluşlarını kanunların öngördüğü çerçevede denetlenmesini ifade eder.

(Cevap C)

4. 1982 Anayasası'nın 127. maddesine göre, mahallî idarelerin belirli kamu hizmetlerinin görülmesi amacı ile, kendi aralarında Cumhurbaşkanının izni ile birlik kurmaları, görevleri, yetkileri, maliye ve kolluk işleri ve merkezî idare ile karşılıklı bağ ve ilgileri kanunla düzenlenir. Bu idarelere, görevleri ile orantılı gelir kaynakları sağlanır.

(Cevap A)

5. İdarenin bütünlüğü ilkesi, çok çeşitli teşkilatlardan oluşan idarenin, gerek kuruluş gerekse görev ve yetki dağılımı bakımından belli bir uyum göstermesini ifade eder. İdarenin bütünlüğü "hiyerarşi" ve "idari vesayet" olarak adlandırılan belli başlı iki hukuki araç ile gerçekleşmektedir. 1982 Anayasası'nın 123. maddesi idarenin bütünlüğü ilkesinden açıkça bahseder. Bu madde uyarınca "İdare, kuruluş ve görevleriyle bir bütündür ve kanunla düzenlenir."

(Cevap A)

6. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 54. maddesine göre aday memurluk süresi en az bir en çok iki yıl olarak belirlenmiştir.

(Cevap A)

7. İl idare kurulu, valiye danışmanlık yapan taşra örgütü organıdır. İl idare kurulu, valinin başkanlığında toplanan;

- Hukuk işleri müdürü
- Defterdar
- Millî eğitim müdürü
- Çevre ve şehircilik müdürü
- Sağlık ve sosyal yardım müdürü
- Gıda tarım ve hayvancılık işleri müdüründen oluşur.

Buna göre il emniyet müdürü il idare kurulu üyelerinden biri değildir.

(Cevap D)

8. • Cumhurbaşkanlığı ve Bakanlar ve kamu tüzel kişiler yönetmelik çıkarabilir.
- Kanunda belirtilen yönetmeliklerin Resmî Gazete'de yayımlanması zorunludur.
- Ülke çapında uygulanacak yönetmeliklerin yargısal denetimini Danıştay yaparken, diğer yönetmeliklerin yargısal denetimini görevli idare mahkemeleri yapar.

(Cevap E)

TEST - 7

İDARE HUKUKU

9. Memurlar haftalık 40 saat çalışma yükümlülüğüne sahiptir.

(Cevap D)

10. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının organları, kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre, yargı gözetimi altında ve gizli oyla yapılır.

(Cevap E)

11. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda göreve başlama ve yükselmelerde, ehliyetin yani işin ehline verilmesinin ilkesi "liyakat ilkesi" dir. Bu ise göreve almada ve yükselmelerde sınav yöntemi ile sağlanır.

(Cevap B)

12. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, belli bir mesleğe mensup olanların oluşturduğu, zorunlu üyelik esasına dayanan, kanunla kurulmuş kamu tüzel kişilikleridir.

1982 Anayasası'nın 135. maddesiyle düzenlenen bu kuruluşların organlarının görevlerine son verilmesi, kanunun belirttiği merciin istemi üzerine mahkeme kararıyla olur.

(Cevap D)

13. Kamu iktisadi kuruluşları, sermayesinin tamamı devlete ait olan ve tekel niteliğinde kamu hizmeti yürüten kamu tüzel kişilikleridir. Kamu iktisadi kuruluşları kamusal kaynakları kullanmak suretiyle ekonomik anlamda faaliyet yürütürler.

(Cevap D)

14. Siyasal iktidarın değişmesi ile iktidar partisi yandaşlarının özelliklerine ve yeteneklerine bakılmaksızın kamu personel kadrolarına atanarak ödüllendirilmelerine "kayırmacılık sistemi" denir. Kayırma sisteminde kişinin bir devlet görevine alınmasında veya atanmasında akrabalık, eş-dost ilişkileri ve partizanlık ilişkileri hâkimdir. Siyasal kayırmacılık sisteminin uygulamada olumsuz sonuçlar vermesi neticesinde liyakat sistemi ortaya çıkmıştır.

(Cevap C)

15. Merkezî yönetim, vatandaşlara sunulacak hizmetlerin doğrudan doğruya devlet tarafından yürütülmesidir. Merkezî yönetim başkent ve taşra teşkilatı olmak üzere ikiye ayrılır. Başkent teşkilatı; Cumhurbaşkanlığı, Bakanlar ve yardımcı kuruluşlardan (Danıştay, Sayıştay, Millî Güvenlik Kurulu) oluşmaktadır. Buna göre, bakanlıklar, merkezî yönetimin yardımcı kuruluşları arasında gösterilemez.

(Cevap E)

16. İstisnai memuriyet, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun atanma ve sınavlar gibi hükümlerinin uygulanmadığı kadrolara denmektedir. Genel olarak Bakanlıkların basın ve halkla ilişkiler müşavirliği, özel kalem müdürlükleri ile TBMM memurlukları, valilik, elçilik ve büyükelçilikler istisnai memuriyet kadrolarıdır. Kaymakamlık ise istisnai bir memurluk değil, meslek memurluğudur. Kaymakam olmak için sınav şartı aranmaktadır.

(Cevap C)

İDARE HUKUKU

1. İdari vesayet ilişkisi merkezî yönetim kuruluşları ile yerel yönetim kuruluşları arasında olur.
- I. öncülde valilik ile belediye arasında vesayet denetimi ilişkisi vardır.
- II. ve III. öncüllerde merkezî yönetim olduğu için idari vesayete bağlı olarak vesayet denetimi ilişkisi yoktur.

(Cevap E)

2. İl İdare Şube Başkanları, Hukuk İşleri Müdürü, İl Millî Eğitim Müdürü, İl Sağlık Müdürü, İl Tarım Müdürü, İl Bayındırlık Müdürü, Emniyet Müdürü, Defterdar vs. olup bunlar atama ile göreve gelirler.
- İl özel idaresi genel sekreteri atama ile göreve gelir. İhtiyar heyeti ise köy derneği tarafından muhtarla beraber 5 yıllık bir dönem için seçilir.

(Cevap B)

3. Normlar hiyerarşisine göre yazılı kurallar;
- Anayasa
 - Kanun
 - Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi
 - Yönetmelik
 - Genelge
- olarak belirlenmiştir.

(Cevap D)

4. Bir köyün isminin değiştirilmesi il idare kurulu ve il genel meclisinin görüşü ve içişleri bakanlığının kararı ile olur. Köyün kurulması ise il idare kurulu, il genel meclisi ve Bayındırlık Bakanlığının görüşü alınarak İçişleri Bakanlığının kararı ile olur.

(Cevap C)

5. 1982 Anayasası'nın 133. maddesine göre, radyo ve televizyon faaliyetlerini düzenlemek ve denetlemek amacıyla kurulan Radyo ve Televizyon Üst Kurulu dokuz üyeden oluşur. Üyeler, siyasî parti gruplarının üye sayısı oranında belirlenecek üye sayısının ikiye katı olarak gösterecekleri adaylar arasından, her siyasî parti grubuna düşen üye sayısı esas alınmak suretiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunca seçilir.

(Cevap B)

6. İdari vesayet yetkisi merkezî yönetimin yerel yönetim üzerindeki denetim yetkisidir. Bu yetki belli ölçüde verilmiştir.

Soruda verilenlerden I. öncülde Sorgun İlçesi merkezî idarenin taşra teşkilatı, Sorgun İlçesi Garipler köyü ise yerinden yönetim kuruluşu olup aralarında idari vesayet vardır. II ve III öncülde verilenler Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı devlet tüzel kişiliği, Barolar ve TCDD Genel Müdürlüğü Kamu tüzel kişiliğidir. Aralarında idari vesayet ilişkisi Anayasadaki düzenlemeye göre değildir.

(Cevap E)

7. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda memurların sınıflandırılması şu şekildedir.
- Genel idari hizmetler sınıfı
 - Teknik hizmetler sınıfı
 - Sağlık hizmetleri sınıfı
 - Eğitim hizmetleri sınıfı
 - Avukatlık hizmetleri sınıfı
 - Din hizmetleri sınıfı
 - Emniyet hizmetleri sınıfı
 - Yardımcı hizmetler sınıfı
 - Mülki idari hizmetler sınıfı
 - Milli istihbarat sınıfı

(Cevap E)

8. İllerde günlük çalışmaların başlaması ve bitme saatlerini saptama yetkisi valiye aittir.

(Cevap A)

9. Kamu görevlilerinin uygulamaları gereken saydamlık, tarafsızlık, dürüstlük, hesap verebilirlik, kamu yararını gözetme gibi etik davranış ilkeleri belirlemek ve uygulamayı gözetmek üzere çalışan Kamu Görevlileri Etik Kurulu üyelerini Cumhurbaşkanı seçer.

(Cevap C)

10. İçişleri Bakanı - Çankırı Valisi - Çankırı İli Orta İlçesi kaymakamı arasında Devlet tüzel kişiliğine sahip olduğu için aralarında hiyerarşik bir ilişki vardır.

- Adalet Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Cide İlçesi Kaymakamı devlet tüzel kişiliği
- Barolar, Belediyeler, muhtarlıklar, Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğü kamu tüzel kişiliği vardır.

(Cevap A)

11. Soruda verilenlerden A, C, D, E seçenekleri il özel idaresi için doğru bilgilerdir. B seçeneği yanlış olup belediye sınırları içerisindeki umuma açık istirahat yerlerinin denetimi belediyenin yetkisi altındadır.

(Cevap B)

12. Köy Derneği;

- Köydeki tüm seçmenlerden oluşur.
- İhtiyar heyeti ve muhtarı seçer.
- Köyün isteğe bağlı işlemlerini mecburi işler hâline getirebilir.

Buna göre I ve III. öncül yanlıştır. Köy derneği köy halkının tamamından değil seçmenlerden oluşur.

(Cevap C)

13. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 74. maddesine göre, Belediye, belediye meclisinin kararına bağlı olarak görev alanıyla ilgili konularda faaliyet gösteren uluslararası teşekkül ve organizasyonlara, kurucu üye veya üye olabilir.

Belediye bu teşekkül, organizasyon ve yabancı mahallî idarelerle ortak faaliyet ve hizmet projeleri gerçekleştirebilir veya kardeş kent ilişkisi kurabilir.

Birinci ve ikinci fıkra gereğince yapılacak faaliyetlerin, dış politikaya ve uluslararası anlaşmalara uygun olarak yürütülmesi ve önceden Çevre ve Şehircilik Bakanlığının izninin alınması zorunludur.

(Cevap E)

14. Kolluk: İdarenin kamu düzenini korumak ve sağlamak amacıyla giriştiği tüm faaliyetlere denir. Kolluk türleri adli kolluk ve idari kolluk olarak ayrılır. İdari kolluk kendi içinde genel idari kolluk, mahallî kolluk ve özel idari kolluk olmak üzere üçe ayrılır.

Genel İdari Kolluk Makamları:

- Cumhurbaşkanlığı
- İçişleri Bakanı
- Kaymakamlar
- Valiler

Mahallî Kolluk Makamları ise;

- Belediye meclisi
- Belediye başkan ve yardımcıları
- Köylerde ihtiyar heyeti ve muhtar'dır.

(Cevap B)

15. İlçe idaresinin başı olan kaymakam:

- İlçede hükümetin temsilcisidir.
- Askerî ve adli örgütler dışındaki personelin başıdır.
- İlçedeki memurların mülki amiridir.

Bu bilgilere göre mülki amir olan kaymakam ilçede görev yapan hekime uyarma ve kınama cezası verilebilir.

(Cevap D)

16. İdarenin bütünlüğü hiyerarşi ve idari vesayet ile sağlanır. Devlet tüzel kişiliği içinde olanlar hiyerarşiye tabi iken kamu tüzel kişiliği olanlar idari vesayete tabidir, belediyeler idari vesayet ile denetlenir.

(Cevap B)

İDARE HUKUKU

1. Kamulaştırma, istimvâl, geçici işgal, devletleştirme, müsadere idareye mal ve hak kazandıran kamusal yöntemler iken, kamu mallarının özel kişilere satılması özelleştirme değildir.

(Cevap E)

2. İl, ilçe ve büyükşehir kurulabilmesi için kanun gerekir. Köy idaresi kurulması İçişleri Bakanı kararı ile olur.

(Cevap C)

3. Büyükşehir belediye meclisi, büyükşehir belediyesinin karar organıdır. 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu'na göre, Büyükşehir Belediye Başkanı, hukuka aykırı gördüğü belediye meclisi kararlarını 7 gün içinde gerekçesini de belirterek yeniden görüşmek üzere belediye meclisine iade edebilir.

(Cevap A)

4. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 30. maddesi "Belediye Meclisi'nin feshi" ile ilgili hükümleri içerir. Buna göre Belediye Meclisi; kendisine kanunla verilen görevleri süresi içinde yapmayı ihmal eder ve bu durum belediyeye ait işleri sekteye veya gecikmeye uğrattırorsa, belediyeye verilen görevlerle ilgili olmayan siyasi konularda karar alırsa, İçişleri Bakanlığının bilirdirimi üzerine Danıştay kararı ile feshedilir.

(Cevap E)

5. Genel idari kolluk makamları; Cumhurbaşkanlığı, İçişleri bakanı, vali ve kaymakamdır. Genel kolluk birimleri ise Emniyet Genel Müdürlüğü, Sahil Güvenlik komutanlığı ve Jandarma Genel Komutanlığıdır. Genel kolluk birimleri ise doğrudan İçişleri Bakanlığına bağlı çalışır.

(Cevap C)

6. Kamu tüzel kişiliği, kanunla ya da kanunun açıkça verdiği bir yetkiye dayanarak kurulan, ayrıcalıklı yetkilerle donatılmış, malları, gelirleri ve personeli ayrı bir statüye tabi tutulmuş kuruluşlardır. İl genel idaresi merkezden yönetimin taşra teşkilatıdır. Devlettten ayrı, özerk bir teşkilata sahip değildir.

(Cevap D)

7. Yerinden yönetimlerden olan yerel yönetimler (mahalli idareler) il özel idaresi, belediye idaresi, köy idaresi ve büyükşehir belediye idaresidir. Bunların kamu tüzel kişiliği vardır, il genel meclisi, belediye meclisi gibi karar organlarını halk seçer, görevleri kanun ile belirlenir ve Anayasa'da belirtilmiştir. Denetlenmesi ise idari vesayet ile olur, hiyerarşi ile değil.

(Cevap A)

8. 1982 Anayasası'nın 123. maddesine göre, idare, kuruluş ve görevleriyle bir bütündür ve kanunla düzenlenir.

(Cevap A)

9. Yerinden yönetimler, belediyeler, köy idaresi, üniversiteler gibi kendine ait bütçesi olan kamu tüzel kişileridir. Bu kuruluşların denetlenmesi idari vesayet ile olur. Örneğin; vali belediye başkanını, idari vesayet ile denetler. İdarenin bütünlüğü idari vesayet ve hiyerarşi ile sağlanır. Merkezden yönetimde ise hiyerarşi uygulanır.

(Cevap E)

10. İdarenin bir yetkisinin belli bir yönde kullanılmasının, yasada açık ve emredici bir biçimde düzenlemesine “bağlı yetki” denir. Başka bir deyişle hukukun belli bir davranışı idareye emretmesi durumudur.

(Cevap C)

11. Yerel yönetimler (Mahallî İdareler), il, belediye veya köy halkının mahallî müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulmuş, kuruluş esasları kanunla belirlenen ve karar organları seçmenlerce oluşturulan kamu tüzel kişileridir. Danıştay Kanunu’nun 24. maddesine göre mahallî idarelerin seçilmiş organları organlık sıfatını “yargı yolu” ile kaybetmektedirler. Bu konuda yargı mercii Danıştay’dır.

(Cevap A)

12. Kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevleri yapmak üzere atanan kişilere “memur” denir. Anayasamız bu görevlerin memurlar eliyle yürütüleceğini 123’üncü maddesinde belirtmektedir.

(Cevap B)

13. Yetki genişliği, taşra örgütü amirlerinden valini belli konularda merkeze danışmadan, kendiliğinden karar alma ve uygulama yetkisini ifade etmektedir. Merkezî yönetimin bir parçası olan il idaresinin bu şekilde bir yetkiye sahip olması, elbette ki “merkezden yönetim ilkesine” bir istisna oluşturmaktadır.

(Cevap B)

14. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun 26. maddesine göre devlet memurlarının kamu hizmetlerini aksatacak şekilde memurluktan kasıtlı olarak birlikte çekilmeleri veya görevlerine gelmemeleri veya gelip de işlerin yavaşlatılması, aksatılması sonucunu doğuracak eylemlerde bulunması yasaktır. Buna toplu eylem yasağı denmektedir.

(Cevap B)

15. Diyanet İşleri Başkanlığı, bakanlıklar, MİT, DDK, Savunma Sanayi Başkanlığı Cumhurbaşkanlığına bağlıdır. Ancak Yüksek Seçim Kurulu Cumhurbaşkanlığına bağlı değildir.

(Cevap C)

16. Yürütmenin durdurulması istemleri hakkında verilen kararlar; Danıştay dava dairelerince verilmişse konusuna göre idare veya vergi dava daireleri kurullarına, idare mahkemesi kararlarına karşı ise en yakın bölge idare mahkemesine itiraz edilebilir.

İdare ve vergi mahkemeleri ile tek hâkim tarafından verilen kararlara karşı bölge idare mahkemesine; çalışmaya ara verme süresi içinde ise idare ve vergi mahkemeleri tarafından verilen kararlara karşı en yakın nöbetçi mahkemeye veya kararı veren hâkimin katılmadığı nöbetçi mahkemeye kararın tebliğini izleyen günden itibaren 7 gün içinde bir defaya mahsus olmak üzere itiraz edilebilir. İtiraz edilen merciler dosyanın kendisine gelişinden itibaren 7 gün içinde karar vermek zorundadır. İtiraz üzerine verilen kararlar kesindir.

(Cevap C)

İDARE HUKUKU

1. Kamu hizmetinin özel kişilere gördürülmesi yöntemlerinden; müşterek emanet, iltizam, imtiyaz, yap-işlet-devret usullerinde idare ile özel kişi arasında sözleşme ilişkisi kurulmaktadır. Ancak ruhsat usulü, idarenin tek taraflı olarak yaptığı bir işlemdir. Dolayısıyla bu usulde idare ile özel kişi arasında sözleşme ilişkisi kurulmaz.

(Cevap A)

2. Hizmet yönünden yerinden yönetim kuruluşları, devlet tüzel kişiliğinden ayrı bir kişiliğe sahip olan, kendine özgü personeli, bütçesi ve malvarlığı bulunan idari ve mali özerkliğe sahip kamu kuruluşlarıdır. Bu kurumlar merkezî idarenin hiyerarşik denetimine tabi değildirler.

(Cevap D)

3. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre Devlet kamu hizmetlerinin gerektirdiği hallerde, görevi başında kalmasında sakınca görülecek Devlet memurları hakkında alınan ve soruşturmanın herhangi bir safhasında da alınabilen ihtiyati tedbir görevden uzaklaştırmadır. Görevden uzaklaştırma bir disiplin cezası olmayıp güvenlik tedbidir.

(Cevap D)

4. Kamu düzeni kolluk faaliyetleri ile sağlanır. Genel kolluk makamları, Cumhurbaşkanı, İçişleri bakanı, vali ve kaymakamdır. Belediye başkanı ve köy muhtarı ise yerel kolluk makamlarıdır. Vali genel kolluk makamlarındandır.

(Cevap A)

5. 1982 Anayasası'nın 12. maddesi idarenin esaslarıyla ilgili hükümler içermektedir. Buna göre, idarenin kuruluş ve görevleri merkezden yönetim ve yerinden yönetim esaslarına dayanmaktadır. Merkezden yönetim, vatandaşlara sunulacak hizmetlerin doğrudan doğruya devlet tüzel kişiliği tarafından yürütülmesiyle gerçekleşirken yerinden yönetim vatandaşlara sunulacak hizmetlerin, devlet tüzel kişiliği dışındaki kamu tüzel kişileri tarafından yürütülmesiyle gerçekleşmektedir.

(Cevap B)

6. 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 5. maddesine göre, temel ilkeleri şöyle sıralayabiliriz:

- Saydamlık
- Rekabet
- Eşit muamele
- Güvenirlik
- Gizlilik
- İhtiyaçların uygun zamanda ve şartlarda sağlanması, kaynakların verimli kullanılması
- Aralarında kabul edilebilir doğal bir bağlantı olmadığı sürece mal alımı, hizmet alımı ve yapım işlerinin bir arada yapılamaması
- Eşik değerinin altında kalmak amacıyla alımların kısımlara bölünememesi
- Ödeneği bulunmayan hiçbir iş için ihaleye çıkılamaması
- Kamuoyu denetiminin sağlanması
- ÇED raporu gerekli işlerde ihaleye çıkılabilmesi için ÇED olumlu belgesinin alınmış olması

(Cevap C)

7. Kamu yararı, kamu kuruluşlarının elinde bulunan yetkilerin ve kaynakların halkın iyiliği için kullanılmasını belirleyen tüzel koşuldur. Kamu yararı anayasamız tarafından hem bir hak ve ödev olarak, hem de temel hak ve ödevlerin sınırlandırılmasının başat unsuru olarak düzenlenmiştir. Kamulaştırma Kanunu'nun 6. maddesine göre il ve ilçe idare kurulları tarafından verilen kamu yararı kararları valinin onamasına tabidir.

(Cevap B)

8. Kolluk yetkilerinin kamu düzeni dışında bir amacı gerçekleştirmek için kullanılması durumunda ortaya çıkan hukuka aykırılık hâli "yetki saptırmasıdır." Şöyle ki idari işlemin temel amacı kamu yararını sağlamaktır. Ancak kamu yararı değil de kişisel ya da siyasi amaçla işlem yapmak söz konusu olduğunda yetki saptırması durumu ortaya çıkar. Görüldüğü gibi yetki saptırması, idari işlemin amaç unsurundaki bir sakatlığı ifade etmek için kullanılır.

(Cevap D)

9. 657 sayılı Devlet memurları Kanunu'nun 125. maddesine göre, devlet memurlarına verilecek disiplin cezaları şunlardır:

- Uyarma, Kınama, Aylıktan kesme, Kademe ilerlemesinin durdurulması, Devlet memurluğundan çıkarma

(Cevap B)

10. Merkezi idare (yani Devlet), TRT ve Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu kamu tüzel kişiliklerini doğrudan 1982 Anayasası'nda yer alır. Rekabet Kurumu kamu tüzel kişiliğini kendi kapsamından alır. Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi ise kamu tüzel kişiliğini 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı ile almıştır. Cumhurbaşkanı kendisi kamu tüzel kişiliğini kendisi verdiği yerlerden kaldırabilir.

(Cevap E)

11. İl özel idaresi, il halkının mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan idari ve mali özerkliğe sahip yerel yönetim birimidir. Kanunla kurulan il özel idaresi üç temel organdan oluşmaktadır.

1. Vali: İl özel idaresinin başıdır.
2. İl Genel Meclisi: İl özel idaresinin en yüksek görüşme ve karar organıdır.
3. İl encümeni: İl özel idaresinin müzakere, danışma ve karar organıdır.

(Cevap C)

12. 657 Devlet Memurları Kanunu'na göre memurlara şu yasaklar getirilmiştir:

- Başka görev alma yasağı
- Toplu eylem ve hareketlerde bulunma yasağı
- Ticaret ve diğer kazanç getirici faaliyetlerde bulunma yasağı
- Denetimdeki teşebbüsten menfaat sağlama yasağı
- Gizli bilgileri açıklama yasağı
- Siyasi faaliyetlerde bulunma yasağı
- Ayrıldığı kuruma karşı görev alma yasağı
- Ayrımcılık yasağı
- Bölücü faaliyetlerde bulunma yasağı

Sendika kurma ise memura verilen bir haktır.

(Cevap C)

13. Emanet, bir kamu hizmetinin o hizmeti üstlenen kamu tüzel kişisi tarafından kendi personel, araç-gereç ve mal varlığıyla bizzat yürütülmesi usulüdür. Emanet usulü için belirleyici nitelik, bir kamu hizmetinin doğrudan doğruya devlet veya kamu tüzel kişilerince görülmesidir. Dolayısıyla bu usulde kamu hizmetinin özel kişiye gördürülmesi mümkün değildir.

(Cevap D)

14. İl idare kurulu yerel yönetim birimi değil, merkezî idarenin taşra teşkilatına bağlı bir birimdir.

(Cevap A)

15. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre memurların istihdam şekilleri:

- Memurlar
- Sözleşmeli personel
- Geçici Personel
- İşçiler

olarak belirlenmiştir.

(Cevap E)

16. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler arasında hiyerarşi vardır. Fakat Ankara Valiliği ile Ankara Büyükşehir belediyesi arasında ast-üst ilişkisi yani hiyerarşi yoktur, bu iki kurum arasında vesayet ilişkisi vardır.

(Cevap A)

İDARE HUKUKU

1. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 7. maddesi "Sınır Uyuşmazlıklarının Çözümü" ile ilgili hükümler içermektedir. Buna göre, bir il dâhilindeki beldeler veya köyler arasında sınır uyuşmazlığı çıkması hâlinde ilgili belediye meclisi ve köy ihtiyar meclisi ile kaymakamın görüşleri 30 gün süre verilerek istenir. Vali, bu görüşleri değerlendirerek sınır uyuşmazlığını karara bağlar.

(Cevap B)

2. 1982 Anayasası'nın 127. maddesine göre, mahallî idarelerin yürütme organları değil karar organları seçmenlerce seçilir.

(Cevap B)

3. Halkın temsilcilerinden oluşan TBMM'nin kamu yönetimi üzerinde dolaylı bir denetimi söz konusudur. Bu denetim niteliği gereği siyasal bir denetimdir.

(Cevap A)

4. Merkezî idare, vatandaşlara sunulacak kamu hizmetlerinin doğrudan doğruya devlet tarafından yürütülmesini ifade eder. Merkezî idare başkent ve taşra teşkilatından oluşmaktadır. Başkent teşkilatı ise Cumhurbaşkanlığı, bakanlıklar ve yardımcı kuruluşlardan oluşmaktadır.

(Cevap A)

5. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na devlet memuru kanunsuz emri yerine getirirken amirine bu durumu bildirmeli, emir yazılı gelir ise yerine getirmelidir. Emrin konusu suç teşkil ediyor ise emir yazılı da sözlüde olsa yerine getirilmemelidir.

(Cevap B)

6. Yerel yönetimlerden il özel idaresinin doğal başkanı validir, dolayısıyla en yüksek amirde il özel idaresinde validir. İl özel idaresinin diğer organları ise il genel meclisi ve il encümenidir.

(Cevap D)

7. Köylerin yönetimine ilişkin temel düzenleme 1924 tarihli Köy Kanunudur. Bu Kanunda köy; cami, mektep, otlak, yaylak, baltalık gibi orta malları bulunan ve toplu veya dağınık evlerde oturan insanların bağ ve bahçe ve tarlalarıyla birlikte teşkil ettikleri, nüfusu iki binden az olan yerleşim birimi olarak tanımlanmıştır.

(Cevap D)

8. A, C, D ve E seçeneklerinde verilen idareler genel bütçeye dahildir. Fakat Yükseköğretim Kurulu özel bütçeli idareler arasında yer alır.

(Cevap B)

9. Devlet veya diğer kamu tüzel kişileri, özel kişilerden ödünç para almak için imzaladıkları Kamu istikraz sözleşmeleri ile borçlanmaya gider.

(Cevap C)

10. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre sarhoş gelmek, özürsüz ve kesintisiz 3-9 gün göreve gelmek, görevi ile ilgili çıkar sağlamak, amirine ve maiyetindekilere karşı küçük düşürücü veya aşağılayıcı fiil ve hareketlerde bulunmak, mal bildiriminde bulunmamak, kademe ilerlemesinin durdurulmasını gerektiren hal ve hareketlerdir.

(Cevap E)

11. 1982 Anayasası'nın 127. maddesine göre mahalli idarelerin seçimi 5 yılda bir yapılır.

(Cevap B)

12. Cumhurbaşkanı bütçe kanun teklifini, malî yılbaşından en az yetmişbeş gün önce, Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar. Bütçe teklifi Bütçe Komisyonunda görüşülür. Komisyonun ellibeş gün içinde kabul edeceği metin Genel Kurulda görüşülür ve malî yılbaşına kadar karara bağlanır.

(Cevap E)

13. Kolluk faaliyetleri kamu düzenini sağlar. Kolluk ise düzenleyici (adli), önleyici (idari) ve siyasi kolluk olmak üzere üçe ayrılır. Devleti koruyan siyasi kolluk Milli İstihbarat Teşkilatı'dır.

(Cevap C)

14. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre memurların yükselme hakkı vardır. Memurların kendi sınıfları içinde en yüksek dereceye kadar ilerlemesi "kariyer" ilkesidir.

(Cevap E)

15. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre memurluğu sonra erdiren durumlar; çekilme, çekilmiş sayılma, emeklilik, ölüm, koşullarda eksiklik, bağdaşmazlık olarak sayabiliriz. Görevden uzaklaştırma ise memuriyeti sonra erdirmez sadece bir güvenlik tedbiridir.

(Cevap C)

16. Taşra Teşkilatı, merkezî idarenin başkent teşkilatı dışındaki teşkilatına denir. Taşra teşkilatı mülki idare örgütleri ile bunlara bağlı organlardan ve bölge idarelerinden oluşmaktadır.

(Cevap C)

İDARE HUKUKU

1. Merkezî yönetim, kamu hizmetlerinin doğrudan doğruya devlet tarafından yürütülmesidir.

Merkezî yönetim Başkent Teşkilatı ve Taşra Teşkilatı olmak üzere ikiye ayrılır. Vali, Taşta Teşkilatının en büyük amiri sıfatıyla hem devletin hem de hükümetin temsilcisi olarak görev yapar.

(Cevap B)

2. Cumhurbaşkanlığında, Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Kurulu, Eğitim ve Öğretim Politikaları Kurulu, Ekonomi Politikaları Kurulu, Güvenlik ve Dış Politikalar Kurulu, Hukuk Politikaları Kurulu, Sosyal Politikalar Kurulu, Yerel Yönetim Politikaları Kurulu olmak üzere dokuz tane "Cumhurbaşkanlığı Politika Kurulu" vardır. Cumhurbaşkanı, bu kurulların da başkanıdır. Kurullar en az üç üyeden oluşur. Kurul üyeleri Cumhurbaşkanınca atanır. Cumhurbaşkanı kurul üyelerinden birini başkanvekili olarak görevlendirir.

(Cevap D)

3. Bir idari işlem, "hangi makam, hangi usulü" izleyerek yapılmışsa, aksine hüküm olmadıkça, aynı işlemi değiştirmeye, geri almaya ve kaldırmaya, "aynı makam, aynı usulü" izleyerek yetkilidir. Danıştay tarafından benimsenmiş bir ilkedir. Anayasa ve kanunlarda yer almaz.

(Cevap E)

4. Düzenleyici ve denetleyici kurumlar, kanunla kurulan, kuruluş kanunları ile belirlenen çerçevede ekonomik ve sosyal alanlarda düzenleme, denetleme, ara buluculuk ve yönlendirme faaliyetinde bulunan, idari ve mali özerkliğe sahip kamu tüzel kişileridir. Bilindiği üzere kamu tüzel kişileri, merkezî yönetim içinde yer almaz. Malları, personelleri, gelirleri ayrı bir statüye tabii tutulmuştur.

(Cevap A)

5. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, belli bir mesleğe mensup olanların oluşturduğu, kanunla kurulmuş ve zorunlu üyelik esasına dayanan kurumlardır. Barolar Birliği, Türk Tabipler Birliği odaları, Bankalar Birliği... gibi kurumlar kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarıdır.

(Cevap B)

6. 1982 Anayasası'nın 133. maddesine göre Radyo ve Televizyon Üst kurulu üyelerini TBMM seçer, üye sayısı ise 9'dur.

(Cevap C)

7. Ruhsat (izin) yöntemi, idareni tek taraflı olarak yaptığı bir idari işlemle, tekel niteliğinde olmayan bir kamu hizmetinin özel kişilere gördürülmesi usulüdür. Bu yöntemde idare ile özel kişi arasında herhangi bir sözleşme yapılmaz. Örneğin, eğitim ve sağlık hizmetleri veya belediyelerin toplu taşımacılık hizmetleri. Görüldüğü gibi bu hizmetler ruhsat (izin) usulüyle gördürülse dahi kamu hizmetinin asli sahibi ve sorumlusu idaredir.

(Cevap C)

8. Örnekte verilen kişi Eskişehir Vergi Dairesi'nde görev yapmakta olduğu için yetkili mahkeme kurumun yer aldığı il olan Eskişehir İdare Mahkemesi itirazın yapılacağı mahkemedir.

(Cevap E)

9. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda belirtilen hizmet sınıfları şunlardır:

- Genel idare hizmetleri
- Teknik hizmetler
- Sağlık ve yardımcı sağlık hizmetleri
- Eğitim ve öğretim hizmetleri
- Avukatlık hizmetleri
- Din hizmetleri
- Emniyet hizmetleri
- Yardımcı hizmetler
- Mülki idare amirliği hizmetleri
- Millî istihbarat hizmetleri

Görüldüğü gibi askerî hizmetler sınıfı bu başlık altında yer almamaktadır.

(Cevap A)

10. 1982 Anayasası'nın 108. maddesine göre, İdarenin hukuka uygunluğunun, düzenli ve verimli şekilde yürütülmesinin ve geliştirilmesinin sağlanması amacıyla, Cumhurbaşkanlığına bağlı olarak kurulan Devlet Denetleme Kurulu, Cumhurbaşkanının isteği üzerine, tüm kamu kurum ve kuruluşlarında ve sermayesinin yarısından fazlasına bu kurum ve kuruluşların katıldığı her türlü kuruluştaki, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında, her düzeydeki işçi ve işveren meslek kuruluşlarında, kamuya yararlı derneklerle vakıflarda, her türlü idari soruşturma, inceleme, araştırma ve denetlemeleri yapar. Yargı organları, Devlet Denetleme Kurulunun görev alanı dışındadır. Devlet Denetleme Kurulunun Başkan ve üyeleri, Cumhurbaşkanınca atanır. Devlet Denetleme Kurulunun işleyişi, üyelerinin görev süresi ve diğer özlük işleri, Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenir.

(Cevap C)

11. Bankalardaki tasarruf sahiplerinin haklarını, yolsuzluk ve usulsüzlüklerden korumak amacıyla kurulmuş devlet kurumu Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'dur.

(Cevap B)

12. Ruhsat usulü, idarenin tek taraflı bir işlemle yaptığı tekel niteliğinde olmayan bir kamu hizmetini özel kişilere gönderilmesidir. Ruhsat usulünde idare ile özel kişi arasında herhangi bir sözleşme yapılmaz. Örnek; sağlık hizmetleri...

(Cevap A)

13. Anayasanın 118. maddesine göre, Millî Güvenlik Kurulu üyeleri şu şekildedir:

- Cumhurbaşkanı
- Cumhurbaşkanı Yardımcısı
- Genelkurmay Başkanı
- Adalet, Millî Savunma, İçişleri, Dışişleri Bakanları
- Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanı.

(Cevap D)

14. İlçe idare kurulu, ilçenin en üst amiri olan kaymakama danışmanlık yapan bir taşra örgütü birimidir. İlçe idare kurulu kaymakamın başkanlığında;

- Tarım ve köy işleri müdürü,
- Mal müdürü,
- Yazı işleri müdürü,
- Sağlık grup başkanı,
- Millî eğitim müdürü,
- Veterinerden oluşmaktadır.

(Cevap B)

15. Kanunsuz emir başlığı altında düzenlenen bu durum konusu suç teşkil ediyorsa emir hiçbir şekilde yerine getirilmemelidir. Emir yerine getirilirse emri verende uygulayanda suçlu sayılır.

(Cevap E)

16. 1982 Anayasası'na göre;

- İl Özel İdaresi
- Büyükşehir Belediyesi
- Belediyeler
- Köyler

kamu tüzel kişiliğe sahip yerel yönetim idareleri arasında yer almaktadır.

(Cevap D)

İNSAN HAKLARI

1. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi maddelerine göre, cezaların geçmişe yürütülmemesi kuralı olağanüstü durumlarda dahi geçerli olan ve askıya alınamayacak bir ilkedir.

(Cevap A)

2. Uluslararası Adalet Divanı, Birleşmiş Milletler'in yargı organıdır. Merkezi Hollanda'nın Lahey kentinde olan divan, farklı ülkelerden seçilen 15 yargıçtan oluşur. Bir uluslararası uyuşmazlıkta taraf olan ülkelere kendisine getirdikleri davalar, divanın en önemli görev alanını oluşturmaktadır. BM'nin ayrılmaz bir parçası olan Uluslararası Adalet Divanı'nın çalışma esasları da yine Birleşmiş Milletler Antlaşması ile belirlenmektedir.

(Cevap E)

3. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Avrupa Konseyi'ne bağlı olarak kurulmuş uluslararası bir mahkemedir. 1959 yılında kurulan mahkeme, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile güvence altına alınan temel hakların çiğnenmesi durumunda bireylerin, grupların, tüzel kişilerin ve devletlerin başvurabileceği bir yargı organıdır. Fransa'nın Strasbourg kentinde bulunan mahkemenin yargı yetkisi Türkiye tarafından da kabul edilmiştir.

(Cevap C)

4. İnsan haklarının varlığı herhangi bir kayda ya da şarta bağlanamaz; hiçbir düşünce ve mülahazayla varlıkları inkâr edilemez, geçersiz kılınmaz. Ancak, insan haklarının varlığı, insanın topluma karşı ödevlerinin varlığına bağlı değildir. Bu nedenle, insan haklarının kapsamı daraltılamaz, pazarlık konusu yapılamaz. İstisnasız tüm insan haklarına saygı gösterilmelidir. İnsan haklarının kullanımı, ancak başka bir insan hakkına tecavüz teşkil etmesi halinde veya bizzatıhi insan haklarının varlık şartlarını ortadan kaldıran ortamın giderilmesi amacıyla kısıtlanabilir.

(Cevap D)

5. Evrensel İnsan Hakları Bildirgesi, Birleşmiş Milletlerin 1948 yılında kabul ettiği 30 maddelik bir bildirdir. İnsan haklarını geliştirme, koruma ve uygulama konusundaki çalışmalara ön ayak olsa da hukuki olarak bir bağlayıcılığa sahip değildirler.

(Cevap A)

6. Uluslararası, bölgesel ve ulusal insan hakları hukukunda, insan haklarının sınırlandırılmasına izin verilen temel sebeplerden birisi de kamu ahlakıdır. "Yerleşme ve seyahat hürriyeti", "ifade hürriyeti" (1982 AY m. 21, 22/2, 26/2), "barışçıl toplanma hürriyeti" (1982 AY m. 34/2), "dernek kurma hürriyeti" (1982 AY m. 33/5), "basın ve halkın duruşmalardan hariç tutulması", "dini inanç ve kanaatlerin açıklanması hürriyeti", kamu ahlakının korunması amacıyla sınırlandırılabilir.

1982 Anayasası'nın İkinci kısım İkinci Bölümünde 26. maddede yer alan düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti kamu ahlakı sebebiyle sınırlandırılmaz.

(Cevap A)

7. 1966'da BM Genel kurulunda kabul edilen Medeni ve Siyasi haklara ilişkin uluslararası sözleşme bireylerin yaşama hakkı, din, ifade, toplantı özgürlüğü, seçim hakları ve adil yargılanma hakları dâhil, sivil ve siyasal haklarına saygı gösterilmesini taahhüt eder. A seçeneğinde belirtilen hak ise bu sözleşmeyle garanti altına alınan haklardan değildir.

(Cevap A)

8. 1999 yılında kurulan İnsan Hakları Komiseri, Avrupa Konseyine bağlı bir yapılandırma değildir. Komiserlik üye ülkelerde insan hakları eğitimi ve bilincini artırmakla yükümlüdür. Yasal bir yaptırım gücü bulunmayan komiserlik, insan haklarını korumak ve bu alanda yapılan ihlalleri engellemek için devletlere gerektiğinde tavsiyelerde bulunur.

Avrupa İnsan Hakları Komiserliği Türkiye için en son "ifade ve medya özgürlüğü" ile ilgili kapsamlı bir tarama raporu hazırlamış ve önemli uyarılarda bulunmuştur.

(Cevap B)

TEST - 1

İNSAN HAKLARI

9. Türkiye'nin 1995 yılında uygulanmaya başladığı Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 28. maddesi eğitim hakkı ile ilgili hükümler içermektedir. Burada "Taraflar devletler, uygun bütün araçları kullanarak, yükseköğretim yetenekleri doğrultusunda herkese açık hâle getirirler." şeklinde bir madde vardır.

(Cevap E)

10. 1961 Anayasası'na göre, cumhuriyetin niteliklerinden biri de "insan haklarına dayanan devlet"tir. Fakat bu ifade 1982 Anayasası'nda "insan haklarına saygılı devlet" şeklinde yer bulmuştur.

(Cevap D)

11. "Anayasa şikayeti" olarak anılan bireysel başvuru yolu, temel hak ve özgürlüklerinin ihlal edildiğine inanan kişinin iç hukuk yollarını tükettikten sonra AYM'ye başvurusudur.

PUAN KÜPÜ

Bireysel başvuru yolu, ülkemizde 2010 Anayasa değişikliğiyle kabul edilmiştir. AYM'ye bireysel başvuru için anayasada güvence altına alınmış temel hak ve özgürlüklerinden, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi kapsamındaki herhangi birinin kamu gücü tarafından, ihlal edildiği iddiasıyla AYM'ye başvurulabilir.

(Cevap D)

12. Uluslararası Adalet Divanı Birleşmiş Milletlerin adli organı olarak kurulmuştur. BM'nin tüm üyeleri, bu üyeliğin bir sonucu olarak, uluslararası Adalet Divanı statüsüne tarafır. Divan'ın merkezi Hollanda Lahey'dedir. Divan önünde davalara yalnız devletler taraf olabilir.

(Cevap A)

13. Negatif statü haklarına kişi hakları da denir. Bu haklar, kişinin devlet tarafından ihlal edilmemesi ve dokunulmaması gereken özel alanının sınırlarını belirleyen, yaşama hakkı, din ve vicdan hürriyeti, düşünce hürriyeti, kişi dokunulmazlığı, konut dokunulmazlığı ve işkence yasağı gibi hürriyetlerdir.

(Cevap C)

14. 1982 Anayasası'nın 13. maddesine göre; Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve **ancak kanunla** sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.

(Cevap A)

15. İnsan Hakları Komitesi, Birleşmiş Milletler Kişisel ve Siyasal Haklar Sözleşmesi'nin düzenlediği hakların uygulanmasını gözetmek ve taraf devletlerin bu haklara saygı gösterip göstermediğini denetlemek amacıyla kurulmuştur.

(Cevap A)

16. 1982 Anayasası'nın 8. maddesine göre yürütme yetkisi ve görevi, Cumhurbaşkanı tarafından, Anayasa'ya ve kanunlara uygun olarak kullanılır ve yerine getirilir. Cumhurbaşkanı, yürütme yetkisine ilişkin konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarabilir. Anayasa'nın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleriyle dördüncü bölümde yer alan siyasi haklar ve ödevler Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile düzenlenemez.

1982 Anayasası'nın 41. maddesinde düzenlenen "Ailenin korunması ve çocuk hakları" Sosyal ve Ekonomik Haklar ve Ödevler başlığı altındadır. Dolayısıyla bu konuda Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile düzenleme yapılabilir.

(Cevap B)

GÜNCEL VE ENTELEKTÜEL BİLGİLER

1. A, C, D ve E seçeneklerinde yer alan ifadeler doğrudur. Galatasaray Kulübünün kurucusu ve Türk sporunun öncülerinden Ali Sami Yen, Türkiye'de ilk spor müzesini kuran ve aynı zamanda ilk futbol kitabını yazan isim oldu.

(Cevap B)

2. Kahramanmaraş'ta yaşayan bir kişi sınır komşusu Adana'ya geçtiğinde denize ulaşmış olur.

Uşak'ta yaşayan bir kişi sınır komşusu illerden Manisa, Kütahya, Denizli ya da Afyonkarahisar'a ulaşabilir. Bu illerden hiçbirisi denize doğrudan komşu değildir.

Burdur'da yaşayan bir kişi komşu il Muğla ya da Antalya ile denize ulaşır.

Tokat'ta yaşayan bir kişi Ordu ya da Samsun ile denize ulaşabilir.

İsparta'da yaşayan bir kişi komşu il Antalya ile denize ulaşabilir.

(Cevap B)

3. KKTC'nin kurucu Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş'tır.

NOT

Rauf Denktaş sonra sırasıyla M. Ali Talat, Davut Erdoğdu, Mustafa Alancı Cumhurbaşkanlığı yapmıştır.

(Cevap D)

4. Her yıl İspanya'nın Pomplona kentinde her yıl boğaların koşturulduğu ve güreştirildiği hayvanseverlerin de tepkisine yol açan festivalin adı San Fermin'dir.

(Cevap A)

5. Doğru eşleştirme A seçeneğinde verilmiştir.

- **Yasemin ecem Anagöz** → Okçuluk → Dünya Şampiyonasında (2021) Bronz; Avrupa Şampiyonasında (2018) Altın
- **Zeliha Ağrıs** → Tekvando → Dünya Şampiyonasında altın; Avrupa şampiyonasında → Altın
- **Deniz Selin Ünlüdağ** → Eskrim → Yıldızlar ve Gençler Avrupa Şampiyonası → Altın
- **Sümeyye Boyacı** → Yüzücü → Dünya Paralimpik Şampiyonası → Altın

(Cevap A)

6. Moğol İmparatorluğu Cumhurbaşkanlığı forsunda temsil edilen devletlerden biri değildir.

(Cevap E)

7. Dünya şampiyonu olan Mete Gazoz okçuluk dalında bu başarıya ulaşmıştır.

NOT

Mete Gazoz 2020 Tokyo Olimpiyat Oyunları'nda altın madalya kazanmıştır. Milli Okçu Mete Gazoz 2023 Dünya Okçuluk Şampiyonasında "Dünya Şampiyonu" olmuştur.

(Cevap A)

8. Arslantepe Arkeolojik Alanı Malatya'da bulunur. Arslantepe Höyüğü, 2021 yılında UNESCO Dünya Miras Listesi'ne dahil edilmiştir.

(Cevap B)

TEST - 1

GÜNCEL VE ENTELEKTÜEL BİLGİLER

9. B, C, D ve E seçeneklerinde verilen antik kentler Antalya'da bulunan Soli Pompeiopolis Antik Kenti Mersin'de bulunur.

(Cevap A)

10. 2024 Yaz Olimpiyatları Fransa'nın Paris şehrinde düzenlenecektir.

(Cevap B)

11. Çin, Rusya, Kırgızistan, Kazakistan ve Tacikistan tarafından 1996'da kurulan Şangay Beşlisi, 2001 yılında Özbekistan'ın da katılımıyla Şangay İş Birliği Örgütüne dönüşmüştür.

(Cevap B)

12. Perge Antik Kenti Antalya'nın Aksu ilçesinde yer alır. Hitit Dönemi'nde varlığını sürdürdüğüne inanılan ve "Parha" diye bilinen kent Roma Dönemi'nde Anadolu'nun en düzenli kentlerinden biri olmuştur. Mimari si ve mermer heykeltıraşlığı ile ünlü olan antik kentte yapılan kazılarda ortaya çıkarılan heykeller Antalya Müzesi'ni en önemli heykel müzelerinden biri haline getirmiştir.

(Cevap C)

13. Adam Smith'in kaleme aldığı "Milletlerin Zenginliği" kitabında geçen "Laissez faire, laissez passer!" in anlamı "Bırakınız yapsınlar, bırakınız geçsinler!" şeklindedir.

(Cevap D)

14. Dünya güneş çevresinde dönerken kendi eksenini etrafında batıdan doğuya dönmektedir.

(Cevap C)

15. Yaşantısı "Akıl Oyunları" filmine konu olan Nobel Ödüllü ünlü matematikçi John Nash Mayıs 2015'te hayatını kaybetmiştir.

(Cevap B)

16. A, B, D ve E şıkları doğru eleştirmeler olup Divan-ı Hikmet Hoca Ahmet Yesevi'nin eseridir.

(Cevap C)

GÜNCEL VE ENTELEKTÜEL BİLGİLER

1. 95. Oscar töreninde en iyi film ödülünü "Her Şey Her Yerde Aynı Anda" almıştır.

(Cevap B)

2. UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı'na ilişkin A, C, D ve E seçeneklerindeki eşleştirmeler doğrudur. Fakat Kahramanmaraş "tasarım" değil "Edebiyat" alanında UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı'nda üyelik yolunda yürüyor.

(Cevap B)

3. İslam İşbirliği Teşkilatı'nın yeni genel sekreteri Çad-lı Diplomat Hüseyin İbrahim Taha'dır.

(Cevap E)

4. 2020 Tokyo Olimpiyat Oyunlarında en fazla altın madalya alan ülkeler sırasıyla ABD, Çin, Japonya ve Rusya'dır.

(Cevap E)

5. Kur'an Okuyan Kız, Osman Hamdi Bey'in 1880 tarihli tablosudur. Resimde kırmızı eşarpı, sarı entari bir kız rahle üzerinde yer alan Kur'an okumaktadır. Resimdeki ışıktan anlaşıldığı üzere henüz sabahın erken vakitleridir.

(Cevap E)

6. Keops Piramidi, Khufu Piramidi ya da Büyük Piramit; günümüzde Mısır'ın başkenti Kahire'nin bir parçası olan Gize'yi çevreleyen antik "Gize mezar kenti"nde bulunan üç anıtsal piramitten en eski ve en büyük olanıdır.

Kefren Piramidi ya da Kafre Piramidi, Mısır'ın başkenti Kahire'de, Giza bölgesinde yer alan bir piramit.

Mikerinos Piramidi, Gize Piramitlerinin en küçüğüdür. Piramit, Mikerinos öldükten sonra oğlu Shepseskaf tarafından bitirtilmiştir.

Bu piramitlerin üçüde Mısır'da bulunur.

(Cevap C)

7. Rıza Kayaalp grekero men stil 130 kiloda rakibini yenerek 5. kez Dünya şampiyonu oldu.

NOT

Rıza Kayaalp 2020 Tokyo Olimpiyat Oyunları'nda bronz madalya almıştır.

(Cevap A)

8. A, B, C ve E şıkları BM yardımcı kuruluşları iken OECD ayrı müstakil bir uluslararası kuruluştur. Ekonomik işbirliği ve kalkınma örgütü (OECD) Dünya ekonomisinin ve uluslararası ticaretin gelişmesi için çalışan bir örgüttür.

(Cevap D)

TEST - 2

GÜNCEL VE ENTELEKTÜEL BİLGİLER

9. *Son Akşam Yemeği* tablosu Leonardo Da Vinci'ye aittir.

(Cevap B)

10. Öncülde sözü edilen işletim sistemi Pardus'tur.

(Cevap E)

11. 2026 FIFA Dünya Kupası Kuzey Amerika'da düzenlenecektir. Turnuvarın ev sahibi ülkeleri ABD, Kanada ve Meksika olacaktır.

NOT

2022 FIFA Dünya Kupası'nın ev sahibi ülkesi Katar olmuştur. Arjantin şampiyon olmuştur.

(Cevap E)

12. A, B, C ve D'deki eşleştirmeler doğrudur. Fakat "*Gül Yetiştiren Adam*" Rasim Özdenören'e aittir.

(Cevap E)

13. Türk Dünyası kültür başkenti her yıl TÜRKSOY tarafından belirlenmektedir. Bu çerçevede 2013 Türk Dünyası Kültür başkenti Eskişehir seçilmişti. 2015 Türk Dünyası Kültür başkenti Türkmenistan'ın Merv, 2016 Türk Dünyası kültür başkenti ise Azerbaycan'ın Şeki şehridir. 2017'de ise Kazakistan'ın Türkistan şehri. 2019'da ise Kırgızistan'ın Oş şehri ve 2020 yılında Özbekistan'ın Hive şehri, 2022'de ise Türkiye'nin Bursa kenti seçilmiştir. 2023 Türk Dünyası Kültür Başkenti Azerbaycan'ın Şuşa şehridir.

(Cevap C)

14. 72. *Koşuş*, bir başka edebiyatçımız Orhan Kemal'e aittir. Diğer eserler Yaşar Kemal'in önde gelen eserleridir.

(Cevap E)

15. Hirfanlı, Derbent, Kesikköprü, Altınkaya, Kapuluka-ya ve Çubuk 1-2 barajları Kızılırmak Nehri üzerinde kurulmuştur. Devegeçidi Barajı Dicle Nehri üzerinde bulunur.

(Cevap C)

16. Ivan Petroviç Pavlov, klasik koşullanma üzerine yaptığı çalışmalarla bilinen Rus fizyologdur. Fizyoloji ve psikoloji alanındaki çalışmaları ile psikofizyoloji ve deneysel psikoloji alanlarını derinden etkilemiş bir bilim insanıdır. Öğrenmenin prensiplerini açığa çıkartan sindirim ile ilgili araştırması sayesinde 1904 yılında Fizyoloji ve Tıp alanında Nobel Ödülü'nü kazanmıştır.

(Cevap D)

GÜNCEL VE ENTELEKTÜEL BİLGİLER

1. B, C, D ve E'deki eşleştirmeler doğrudur. Fakat, Ani Arkeolojik alanı Kars'ta bulunmaktadır. Kahramanmaraş Afşin'de bulunan Eshab-ı Kehf Külliyesi 2015 yılında UNESCO Dünya Miras Geçici Listesi'ne kaydedilmiştir.

(Cevap A)

2. • Penisilin'in keşfi 1945 Nobel Ödüllü bilim adamı **Alexander Fleming**'dir.
- **William Harvey**: Kalbin dolaşımını ve işlevini keşfettir.
- **Enrico Fermi**: İlk nükleer reaktörün tasarımını yapan fizikçidir.

(Cevap D)

3. Türkiye, Olimpiyat Oyunları'nda cimnastik, okçuluk ve karate branşlarında ilk kez 2020 Tokyo Olimpiyat Oyunları'nda madalya kazanmıştır.

(Cevap B)

4. A, C, D ve E'de verilenler Türkiye'nin kurucu üye olduğu uluslar arası örgütlerdendir. Fakat Türkiye henüz Avrupa Birliği üyesi değildir.

(Cevap B)

5. Parçada Oğuz Atay'ın kaleme aldığı *Tutunamayanlar* adlı romana ilişkin bilgiler verilmiştir. Tutunamayanlar, Oğuz Atay'ın ilk romanıdır. 1970 yılında TRT Roman Ödülü'nü kazandı. Oğuz Atay'ın 25'inci ölüm yıldönümü olan 2002 yılında UNESCO, Tutunamayanlar'ı İngilizce'ye tercüme edilmesi gereken seçkin edebiyat eseri listesine seçti.

(Cevap E)

6. "İrksal eşitsizlik sorununu şiddetsiz bir şekilde çözmeye çalışmasından dolayı" 1964 yılı Nobel Barış Ödülü'nü alan Amerikan Yurttaş Hakları Örgütü önceri Martin Luther King'tir.

(Cevap E)

7. 2020 Tokyo Olimpiyat Şampiyonu olan Mete Gazoz Okçuluk alanında bu başarıya ulaşmıştır. Brezilyalı yazar Paulo Coelho "*Okçunun Yolu*" adıyla son kitabını Mete Gazoz'a adanmıştır.

(Cevap A)

8. Türkiye'de ormanları oluşturan en yaygın ağaç türü meşe, kızılçam ve karaçamdır.

(Cevap A)

TEST - 3

GÜNCEL VE ENTELEKTÜEL BİLGİLER

9. Şanghay İş Birliği Örgütü, Çin'in girişimiyle 1996'da kurulan güvenlik, ekonomi ve kültürel işbirliği örgütüdür. Adını örgütün ilk toplandığı yer olan Şanghay'dan almıştır. Çin, Rusya, Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan, Özbekistan, Hindistan ve Pakistan örgütün üyelerini oluşturmaktadır. İran, Moğolistan ise örgütün gözlemci devletleridir. 2012 yılında yapılan toplantıda Türkiye "Diyalog Ortağı" olarak kabul edildi.

(Cevap E)

10. "Zühre, Çoban Yıldızı, Çolpan" olarak bilinen tüm gezegenlerin aksi yönünde dönen gezegen Venüs'tür.

(Cevap A)

11. Türkiye'nin en büyük kış ve doğa sporlarının yapıldığı Uludağ'ın eski adı Keşiş Dağı'dır.

(Cevap E)

12. "Tarihi ve biyografik açıklamalarının ustalığı kadar, yüce insani değerleri savunurkenki parlak hatipliği için" Birleşik Krallık Başbakanı Winston Churchill 1953 Nobel Edebiyat Ödülü'ne layık görülmüştür.

(Cevap A)

13. Wilhelm Wundt 1879 yılında Almanya'da ilk psikoloji laboratuvarını kurdu. Wundt modern psikolojinin kurucusu olarak kabul edilir.

- **Sigmund Freud:** Psikanaliz biliminin kurucusudur.
- **John B. Watson:** Davranışçılık ekolüne katkılarıyla bilinir.
- **Ivan Pavlov:** Klasik koşullanma üzerine çalışmalarıyla bilinir. 1904 fizyoloji ve tıp Nobel Ödülü sahibidir.
- **Jean Piaget:** Çocuk gelişimi alanındaki çalışmalarıyla bilinir.

(Cevap B)

14. Millî paranın yabancı paralar karşısında değer kaybetmesi sonucu, hükûmetçe alınan bir kararla ulusal paranın dış satın alma gücünün düşürülmesine "Devalüasyon" denir. Bu yolla ithal mallar pahalılaşırken yerli malların fiyatı aşağı çekilmiş olur. Türkiye'de 1946, 1958 ve 1979 yıllarında büyük devalüasyon yapılmıştır.

(Cevap D)

15. 2020 Tokyo Olimpiyat Oyunlarında Ferhat Arıcan artistik jimnastik branşında Türkiye tarihinin ilk madalyasını kazanmıştır.

(Cevap B)

16. Öncülde özellikleri verilen kişi Ahi Evran'dır.

- **Hacı Bektaş Veli:** *Makalat*'in yazarıdır.
- **Mevlana:** *Mesnevi*'si ile bilinir.
- **Yunus Emre:** *Risalet-ün Nushiye*'si ile bilinir.
- **Taptuk Emre:** Yunus Emre'nin mürididir.

(Cevap E)

GÜNCEL VE ENTELEKTÜEL BİLGİLER

1. Dünyanın en kalabalık nüfusa sahip kıtası Asya'dır. Dünya nüfusunun yaklaşık % 60'ı Asya kıtasında bulunur.

(Cevap E)

2. • 2024 Olimpiyat Oyunları → Paylaşmak İçin Yapıldı.
• 2020 Olimpiyat Oyunları'nın sloganı → Yarını Keşfet
• 2016 Olimpiyat Oyunları'nın sloganı → Tutkunu Yaşa
• 2012 Olimpiyat Oyunları'nın sloganı → Bir Kuşağa İlham Ver
• 2008 Olimpiyat Oyunları'nın sloganı → Tek Dünya, Tek Rüya
• 2004 Olimpiyat Oyunları'nın sloganı → Evine Hoşgeldin

(Cevap D)

3. B, C, D ve E'de eşleştirmeler doğrudur. Fakat, *Simyacı* adlı eser Paulo Coelho'ya aittir.

(Cevap A)

4. Parçadaki görüşler, *Mukaddime*'nin yazarı İbn Hal-dun'a aittir.

(Cevap C)

5. *Ağrı, Kar ve Fahriye Abla* şiirleri Ahmet Muhip Dranas'a aittir. Dranas, şiirin edebi ve estetik boyutunu öne çıkarmasıyla bilinir.

(Cevap C)

6. 35 yıllık ömrüne 626 eser sıdıran Wolfgang Amadeus Mozart Avrupa bestekarların en popülerlerindendir. Mozart Türk Marşı'nın yanında Türk elçinin kızı Zaide adına opera besteler.

(Cevap C)

7. Geleneksel Kırkpınar Yağlı Güreşleri her yıl Edirne'de düzenlenmektedir. Rivayetlere göre Orhanbey döneminde Rumeli'ye geçilmiş ve burada iki kardeşin güreşmesinde birbirleriyle yenilemeyen pehlivanlar burada vefat etmiş ve onların anısına Kırkpınar Yağlı Güreşleri düzenlenmeye başlamıştır.

(Cevap D)

8. 1903 yılında Fizik alanında Nobel ödülü alan Marie Curie, bu ödülü alan ilk kadın ve Nobel ödülünü üst üste alan ilk bilim insanıdır.

(Cevap E)

TEST - 4

GÜNCEL VE ENTELEKTÜEL BİLGİLER

9. Güneşe en uzak gezegen Neptün, en yakın Merkür'dür. Güneş sistemindeki en büyük gezegen Jüpiter, en küçük ise Merkür'dür.

(Cevap C)

10. G-20, dünyanın en gelişmiş millî ekonomilerinden 19'u ile Avrupa Birliği'nin devlet bakanları ve merkez bankası müdürlerinden oluşan bir gruptur. Grubun üyelerini şu şekilde sıralayabiliriz: Avrupa Birliği, ABD, Almanya, Birleşik Krallık, İtalya, Kanada, Çin, Rusya, Hindistan, Brezilya, Japonya, Meksika, Suudi Arabistan, Arjantin, Avustralya, Endonezya, Fransa, Güney Afrika, Güney Kore, Rusya ve Türkiye'dir.

(Cevap D)

11. Büyük Britanya İngiltere, Galler ve İskoçya'dan oluşur.

(Cevap D)

12. Panama Kanalı, Orta Amerika'nın en güney ülkesi Panama topraklarında yer alır ve Atlas Okyanusu ile Büyük Okyanus'u birbirine bağlayan su kanalıdır. Fransa tarafından 1881 yılında başlanan Kanal inşası, mühendislik sorunları ve yüksek işçi ölüm oranları nedeniyle durduruldu.

(Cevap E)

13. "Kötünün iyisi" ifadesi "ehvenîşer" ile anlatılır. Bu kavram herhangi bir durum ya da olay ile kişi içerisinde en kötü olanın iyisini tercih etmek için kullanılır.

(Cevap B)

14. Nuri Bilge Ceylan'ın yönettiği *Kuru Otlar Üstüne* adlı filmdeki rolü için Merve Dizdar'a 2023 Cannes Film Festivali'nde En iyi Kadın Oyuncu ödülü verildi.

(Cevap E)

15. Necib Mahfuz, 1988 Nobel Edebiyat Ödülü sahibi Mısırlı yazardır. Nobel ödülü kazanan ilk Müslüman ve tek Arap yazardır. "Ortadoğu'nun Balzac'ı" olarak tanınır.

(Cevap A)

16. Eğitim, bilim, kültür ve haberleşme alanlarında uluslararası iş birliğini geliştirmek ve çeşitli aktiviteler düzenlemek amacıyla kurulan örgüt Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütüdür. 1946 yılında Paris'te kurulan örgüt, Birleşmiş Milletler'e bağlı bir kuruluştur.

(Cevap B)

GÜNCEL VE ENTELEKTÜEL BİLGİLER

1. Öncülde sözü edilen kişi Hafize Gaye Erkan'dır. Erkan 9 Haziran 2023 yılında T.C. Merkez Bankasının başına geçen ilk kadın oldu.

(Cevap E)

2. 2021 Nobel Edebiyat Ödülü "Kültürel ve Kıtalar arasındaki Körfezde sömürgeciliğin etkilerine ve mültecinin kaderin nüfus etmesinden dolayı Zanzibarlı edebiyatçı Abdulrazak Gurnah'a verilmiştir. 2022 Nobel Edebiyat Ödülü ise Fransız yazar Annie Ernaux'a verilmiştir.

(Cevap C)

3. SİSAMER, siber güvenlik alanına ilişkin projedir. A, B, C ve D'de yer alan projeler deniz araçları kategorisinde yer alır.

(Cevap E)

4. İngiltere Avrupa Birliğinde kalalım mı, çıkalım mı? sorusunu halkına sormuş, halk çıkma noktasında görüş beyan etmiş İngiltere Devleti'nde Ocak 2020'de Avrupa Birliği'nden ayrılmıştır.

(Cevap B)

5. Uluslararası ilişkilerde kuvvet kullanımı ile ilgili en önemli adımlar Birleşmiş Milletler (BM) Antlaşması'yla atılmıştır. Bu antlaşmanın 2. maddesi, uluslararası ilişkilerde kuvvet kullanımı yasaklamaktadır. Ancak bu yasağa rağmen kuvvet kullanımı uluslararası ilişkilerin bir gereği olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu yüzden BM'de bazı hâllerde kuvvet kullanımına izin vermektedir. Bunlardan biri "Meşru Müdafaa" diğeri ise "BM Güvenlik Konseyi'nin kararıyla kuvvet kullanılması" halidir. Buna göre, Kore Savaşı ve Körfez Savaşı örneklerinde olduğu gibi BM Güvenlik Konseyi, barış ve güvenliği bozduğunu düşündüğü devletlere karşı "kuvvet kullanma" kararı alabilmektedir. Dolayısıyla BM'nin devletler arasında kuvvet kullanımını düzenlediğini söyleyebiliriz.

(Cevap A)

6. Babülmendep Boğazı, Kızıldeniz'i Aden Körfezi'ne bağlayan 32 km uzunluğundaki boğazdır. Boğaz aynı zamanda Afrika ile Arap Yarımadası'nı birbirinden ayırır. Kuzeydoğu kıyısında Yemen, güneybatı kıyısında ise Cibuti yer alır. Kelime anlamı olarak "hüzün kapısı" demektir.

(Cevap A)

7. John Steinbeck, Amerikalı gerçekçi yazardır. İrlanda asıllıdır. Eserlerinde genellikle işçi yaşamını ve toplumsal sorunları dile getirdi. Gençliğinde bir zamanlar çalıştığı Salinas Vadisi, onun eserleri için vazgeçilmez bir mekândır. Yazdığı eserlerin her biri kült olmuş, çoğu sinemaya aktarılmıştır.

(Cevap D)

8. UNESCO, 2023 yılını Aşık Veysel Yılı olarak programına eklemiştir.

(Cevap E)

TEST - 5

GÜNCEL VE ENTELEKTÜEL BİLGİLER

9. T.C. Savunma Sanayi Başkanlığı öncülüğünde üretilen TCG Anadolu, Türkiye'nin ilk SIHA gemisidir.

(Cevap D)

10. Öncülde hakkında bilgi verilen kişi çocuk edebiyatının usta ismi Kemalettin Tuğcu'dur. A, B, C ve D'deki eserler Kemalettin Tuğcu'ya aittir. *Kaşağı* ise Ömer Seyfettin'e ait bir eserdir.

(Cevap E)

11. Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Büyük Ödülleri kapsamında vefa ödülü verilenler:

2022 → Aşık Veysel

2021 → Kemal Tahir

2020 → Necmeddin Okyay

2019 → Ahmet Haluk Dursun

(Cevap A)

12. D-8 Ekonomik İşbirliği Teşkilatı 1987 yılında İstanbul'da kurulmuştur. Türkiye, Nijerya, Mısır, İran, Pakistan, Bangladeş, Malezya ve Endonezya teşkilatın üyeleridir.

(Cevap B)

13. Yasemin Adar → Güreş

Şahika Ercümen → Serbest dalış

Nur Tatar Askari → Tekvando

Zeliha Ağrıs → Tekvando

Sümeyye Boyacı → Paralimpik yüzücü

(Cevap A)

14. A, B, C ve D'de verilen eserler Ahmet Hamdi Tanpınar'a aittir. Fakat "*Kürk Mantolu Madonna*" Sabahattin Ali'nin kaleme aldığı bir eserdir.

(Cevap E)

15. 2021'de düzenlenen 2020 Tokyo Olimpiyatları'nda Busenaz Sürmeneli altın madalya kazanan sporcu muz oldu.

(Cevap C)

16. Türkiye Avrupa Konseyi'ne 1949'da üye olmuştur. Birleşik Krallık 1949'da Fransa 1949'da, Hollanda 1949'da üye olmuştur. 1996'da Avrupa Konseyi'ne üye olan Rusya Ukrayna işgali sebebiyle 2022'de üyelikten çıkartılmıştır.

(Cevap E)

GÜNCEL VE ENTELEKTÜEL BİLGİLER

1. Öncülde sözü edilen sinema sanatçısı Sümer Tilmaç'tır.

(Cevap A)

2. A, B, C ve D'de verilen eser - yazar eşleştirmeleri doğrudur. Fakat *Totem ve Tabu* adlı kitap Sigmund Freud'a aittir.

(Cevap E)

4. Uzun menzilli bölge hava savunma sistemi projesinin adı SİPER'dir.

PUAN KÜPÜ

Deniz Araçları;

Kaan, Milli Muharip Uçak, Akıncı İHA, Aksungur SİHA, T129 Atak, Özgün Helikopter Programı, Göktürk, Hürkuş

(Cevap B)

4. ABD'nin 28. başkanı Woodrow Wilson, Milletler Cemiyeti'nin kuruluşundaki önemli rolünden dolayı 1919 Nobel Barış ödülüne layık görülmüştür.

(Cevap B)

5. "Berâet-i zimmet asıldır." sözü ile borçlu olmamak asıldır ve borç ileri süren, ispatla mükelleftir. anlamında kullanılmaktadır.

(Cevap C)

6. A, B, C ve D'deki eşleştirmeler doğrudur. Fakat *Beyaz Zambaklar Ülkesinde* adlı eser Grigory Petrov'a aittir.

(Cevap E)

7. 58. Antalya Film Festivali En İyi Film Ödülü'nü Ferih Karahan'ın "Okul Tıraşı" filmi almıştır. 59. Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde ise en iyi film ödülünü Özcan Alper'in yönettiği *Karanlık Gece* almıştır.

(Cevap C)

8. Soru kökünde bahsedilen uluslararası örgüt İslam Kalkınma Bankasıdır. 1973 yılında tamamı İslam Konferansı Örgütü'ne üye Suudi Arabistan, Türkiye, Kuveyt, Libya, İran, Mısır ve Birleşik Arap Emirlikleri tarafından kurulmuştur. Merkezi Cidde olan örgütün amacı üye ülkelerle birlikte geri kalmış İslam ülkelerine kalkındırmaktadır.

(Cevap B)

9. Ulusal Azınlıkların Korunması için Çerçeve Sözleşmesi 1 Şubat 1995 tarihinde Strasbourg'da imzalanmıştır. 1998 yılında yürürlüğe giren sözleşmeye imza atan devletler, ulusal azınlıkların korunmasının istikrar, demokratik güvence ve barış için gerekli olduğunu ortaya koymuşlardır. Avrupa Konseyi tarafından hazırlanan sözleşmeye örgüte üye 41 ülkeden yalnızca Andorra, Fransa ve Türkiye imza atmamıştır.

(Cevap C)

10. Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı, Azerbaycan doğalgazını Türkiye üzerinden Avrupa'ya transfer etmesi planlanan boru hattıdır.

PUAN KÜPÜ

1850 km olacak hat, Gürcistan sınırındaki Ardahan ili Posof ilçesi Türkgözü köyünden başlayıp Ardahan, Kars, Erzurum, Erzincan, Bayburt, Gümüşhane, Giresun, Sivas, Yozgat, Kırşehir, Kırıkkale, Ankara, Eskişehir, Bilecik, Kütahya, Bursa, Balıkesir, Çanakkale, Tekirdağ ve Yunanistan sınırındaki Edirne'nin İpsala ilçesinde son bulacaktır.

(Cevap D)

11. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Avrupa Birliği'ne değil, Avrupa Konseyi'ne bağlı uluslararası bir mahkemedir. 1959 yılında kurulan mahkeme, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'yle güvence altına alınan temel hak ve özgürlüklerin çiğnenmesi durumunda başvurulabilecek bir yargı merciidir. Fransa'nın Strasbourg kentinde bulunan mahkemenin yargı yetkisi Türkiye tarafından da tanınmaktadır.

(Cevap C)

12. Kültürel zenginlik ve yer aldığı şehir eşleştirmelerinden Zeugma Müzesi Gaziantep'te, Germeica Kahramanmaraş'ta, Aspendos Antalya'da Ani Harabeleri Kars'ta yer alırken Sümela Manastırı Rize değil Trabzon'da bulunmaktadır.

(Cevap D)

13. NATO, 1949 Washington Antlaşması ile kurulan uluslararası bir savunma örgütüdür. Askerî ve siyasal bir ortaklık niteliğinde olan örgüte, Türkiye'de 1952 yılında katılmıştır. Genel Merkezi Brüksel'de (Belçika) bulunan örgüte Malta, İsrail ve Kıbrıs Rum Kesimi üye değildir. Portekiz örgüte üyedir ancak Akdeniz'e sınırı bulunmamaktadır. Buna göre doğru cevap "B" seçeneğidir. İspanya'nın hem Akdeniz'e sınırı vardır hem de NATO'ya üye bir ülkedir.

PUAN KÜPÜ

Finlandiya 2023 yılında NATO üyesi olmuştur. İsveç ve Macaristan ise üyelik başvurusu yapmıştır.

(Cevap B)

14. Türkiye'nin ilk bor karbür tesisi 2023 yılında Balıkesir'in Bandırma ilçesinde açıldı.

(Cevap A)

15. Çile, Necip Fazıl Kısakürek'in şiirlerini topladığı bir kitaptır. *Bu Ülke, Mağaradakiler, Kırk Ambar, Işık Doğudan Gelir* adlı eserler Cemil Meric'e aittir.

PUAN KÜPÜ

Çöle İnen Nur ve Reis Bey, Necip Fazıl Kısakürek'in meşhur kitapları arasına yer alır.

(Cevap A)

16. Her yıl UNESCO tarafından belirlenen Dünya Kitap Başkenti 2023'de Gana'nın bir kenti olan Akra olmuştur.

(Cevap A)

GÜNCEL VE ENTELEKTÜEL BİLGİLER

1. ECO – Ekonomik İş Birliği Örgütü olup 1985 yılında Türkiye, İran ve Pakistan arasında kültürel, ekonomik ve ticari iş birliğini geliştirmek amacıyla kurulmuştur.

NAFTA – Kuzey Amerika ülkeleri serbest ticaret bölgesidir.

ASEAN – Güneydoğu Asya Uluslar Birliğidir.

Türkiye bu kuruluşlardan yalnız ECO'ya üyedir.

(Cevap A)

2. “Türkiye'nin Maarif Davası” Nurettin Topçu'ya aittir.

- **Peyami Safa:** *Kürk Mantolu Madonna, İçimizdeki Şeytan, Kuyucaklı Yusuf*
- **Ziya Gökalp:** *Türkçülüğün Esasları, Kızıl Elma*
- **Ahmet Hamdi Tanpınar:** *Saatleri Ayarlama Enstitüsü, Beş Şehir.*

(Cevap C)

3. B, C, D ve E seçeneğinde bulunanlar Türkiye'nin UNESCO Somut Olmayan Kültürel Miras Listesi'nde yer alır. Fakat A seçeneğinde bulunan “Origami Sanatı” Türkiye'nin UNESCO Somut Olmayan Kültürel Miras Listesi'nde yer almaz.

(Cevap A)

4. Parçada sözü edilen kişi Haldun Tamer'dir.

(Cevap E)

5. Dünyanın yedi harikası şunlardır:

- Chichen Hza (Meksika)
- Christo Redentor (Brezilya)
- Çin Seddi
- Machu Picchu (Peru)
- Petra (Ürdün)
- Kolezyom (İtalya)
- Tac Mahal (Hindistan)

(Cevap E)

6. B, C, D ve E'deki eserler Ahmet Ümit'e aittir. Fakat *Masumiyet Müzesi* isimli eser Orhan Pamuk'a aittir.

PUAN KÜPÜ

Orhan Pamuk'un önemli eserlerinden bazıları: *Veba Geceleri, Kırmızı Saçlı Kadın, Benim Adım Kırmızı, Kara Kitap, Kar, Cevdet Bey ve Oğulları, Kafamda Bir Tuhaflık*

(Cevap A)

7. Genel maksatlı ilk yerli helikopterin ismi Gökbey'dir.

(Cevap B)

8. Türkiye Avrupa Konseyi üyesidir. Belarus, Kosova ve Kazakistan konsey üyesi değildir. Rusya ise Ukrayna'yı istilası sonrasında 2022 yılında üyelikten çıkarılmıştır.

(Cevap B)

TEST - 7

GÜNCEL VE ENTELEKTÜEL BİLGİLER

9. G-20, dünyanın en gelişmiş 19 milli ekonomisi ile AB'yi kapsayan uluslararası bir gruptur. Bu grup, ekonomiden sorumlu devlet bakanlarından ve Merkez Bankası müdürlerinden veya bunların dengi devlet görevlilerinden oluşur. 25 Eylül 1999'daki Washington Toplantısı'nda, resmî olarak ilan edilmiştir. Türkiye, Güney Kore, Güney Afrika, Arjantin, ABD, Hindistan, Japonya, Brezilya, Rusya, Almanya, Fransa, Suudi Arabistan, Meksika, Birleşik Krallık, İtalya, Çin, Kanada, Avustralya, Endonezya ve Avrupa Birliği grubu oluşturan üyelerdir. Buna göre Tayland G-20 üyesi değildir.

(Cevap C)

10. Türk fizik mühendisi Canan Dağdeviren, pilsiz çalışan giyilebilir kalp çipi ve cilt kanserini teşhis eden cihazı geliştiren bilim insanımızdır.

(Cevap D)

11. *Ceviz Ağacı* adlı şiir Nazım Hikmet Ran'a aittir.

(Cevap A)

12. B, C, D ve E'deki eserler Ziya Gökalp'e aittir. *Üç Tarz-ı Siyaset* ise Yusuf Akçura'nın kitabıdır.

(Cevap A)

13. Bosna Hersek'te bulunan ve UNESCO tarafından Dünya Miras Listesi'ne eklenen yapıt, Mostar Köprüsü'dür.

(Cevap B)

14. Nobel ödüllü yazar Orhan Pamuk'un 2012 yılında kurduğu müzenin adı Masumiyet Müzesi adını taşımaktadır. 2008 yılında basılan romanıyla aynı ismi taşıyan müzede, romanda anlatılan kahramanların kullandığı, giydiği, işittiği, gördüğü, biriktirdiği, hayal ettiği şeyler sergilenmektedir.

(Cevap A)

15. 9 Temmuz 2011'de resmî olarak bağımsızlığını ilan eden Güney Sudan, 14 Temmuz'da da Birleşmiş Milletlerin 193. resmî üyesi olmuştur.

(Cevap B)

16. Avrupa Birliği (AB), yirmi yedi üye ülkeden oluşan ve toprakları büyük ölçüde Avrupa kıtasında bulunan siyasi ve ekonomik bir örgütlenmedir. Türkiye, AB'ye üyelik başvurusunu 1956'da yapmıştır. 1987'den beri ülkemiz AB'ye katılmaya adaydır.

(Cevap D)

GÜNCEL VE ENTELEKTÜEL BİLGİLER

1. Türkiye NATO şemsiyesi adı altında Avrupa kıtası dışında ilk kez Afganistan'da görev üstlenmiştir. 2001 yılında başlayan Afganistan Savaşı, Amerika tarafından 11 Eylül Saldırıları gerekçesi ile yapılmıştır. NATO'nun da müdahil olduğu savaşta Türkiye, 20 Haziran 2002-10 Şubat 2003 döneminde birinci, NATO Uluslararası Güvenlik Destek Gücü (İSAF) komutanlığını üstlenmiştir. Türkiye, 13 Şubat - 4 Ağustos 2005 döneminde ISAF'a ikinci kez liderlik etmiştir.

(Cevap C)

2. Öncülde sözü edilen eser *Yıldızlı Gece (The Story Night)* tablosudur.

İnci Küpeli Kız → Johannes Vermeer

Gurnica → Pablo Picasso

Öpücük → Gustav Klimt

Çiğlik → Edvard Munch

(Cevap C)

3. Türkiye'nin Yaz Olimpiyatlarında en çok madalya kazandığı spor dalı güreş olmuştur.

PUAN KÜPÜ

Olimpiyat Oyunları'nda "Güreş" dalında altın madalya kazanan Türk sporcular şunlardır: Mithak Bayrak, Mustafa Dağıstanlı, Hamza Yerlikaya, Hamit Kaplan, Ahmet Ayık, Hasan Güngör, İsmail Ogan, Ahmet Kireççi, Mehmet Akif Pirim, Taha Akgül

(Cevap C)

4. Şıklarda verilen eser – yazar eşleştirmelerinden A, B, C ve D şıkları doğru ifadelerdir.

Othello ise Victor Hugo'nun eseri olmayıp Willam Shakespeare'nin eseridir.

(Cevap E)

5. Birden çok devletin ülkesinden geçen akarsular sınırı aşan akarsular olarak tanımlanmaktadır. 1975 yılında dünyada sınır aşan akarsu sayısı 214 iken soğuk savaş döneminin bitmesi ve yeni devletlerin kurulmasıyla bu sayı 263'e çıkmıştır. Çoruh, Aras, Fırat, Dicle, Ası, Meriç Türkiye'nin sınır aşan akarsularıdır. Dünyada en çok sayıda sınır aşan akarsuyu bulunan ülke ise Amerika'dır.

(Cevap A)

6. Belkıs/Zeugma, Gaziantep'in Nizip ilçesinin 10 km doğusunda, tepeler üzerinde kurulmuş bir kenttir. Zeugma Antik Kenti mozaikler yanında mühür bas-kılar eşsiz zenginlikler arasındadır.

(Cevap C)

7. Türkiye'nin ilk sondaj gemisi Fatih ikincisi ise Yavuz'dur. Sondaj gemileri filomuza Kanuni ve Abdulhamit Han eklenmiştir.

(Cevap A)

8. Halet Çambel ve Suat Fetgeri 1936 Berlin Olimpiyatlarına katılan ilk Türk kadın sporcularımızdır; eskrim dalında yarışmışlardır.

(Cevap A)

9. Antartika'ya Bilim Üssü Kurulması Projesine yönelik çalışmaların gerçekleştiği 3. Uluslararası Antartika Bilim Seferi kapsamında Horseshoe Adasında Türk Bilimsel Araştırma Kampı kuruldu.

(Cevap B)

10. Üç Kümbetler, Erzurum'da yer alır. İshak Paşa Sarayı ise Ağrı'da (Doğu Beyazıt) yer alır. Bu iki il sınır komşusudur.

Arslantepe Höyüğü Malatya'da yer alır. **Germe-ni-ca Antik Kenti** ise Kahramanmaraş'ta yer alır. Bu iki il sınır komşusudur.

Kurtkulağı Kervansarayı, Adana'da yer alır. **Mev-lana Müzesi** ise Konya'da bulunur. Bu iki il sınır komşusu değildir.

Göbeklitepe Höyüğü, Şanlıurfa'da yer alır. **Zeug-ma Mozaik Müzesi** Gaziantep'te yer alır. Bu iki il sınır komşusudur.

Karain Mağarası Antalya'da yer alır. **Beçin Ortaçağ Kenti** Muğla'da yer alır. Bu iki il sınır komşusudur.

(Cevap C)

11. Nobel Ödülleri Alfred Nobel tarafından İsveç'te kuru-lan bir dernek tarafından olağanüstü başarılarla ve-rilen bir ödüldür. Barış, Edebiyat, Fizik, Kimya ve Tıp alanında bu ödüller verilmektedir.

(Cevap C)

12. A, C, D ve E'de ki filmlerin yönetmenliğini Nuri Bilge Ceylan üstlenmiştir. Fakat *Masumiyet* filminin yönet-meni Zeki Demirkubuz'dur.

(Cevap B)

13. B, C, D ve E seçeneklerindeki eşleştirmeler doğru-dur. *Sessiz Gemi*, Yahya Kemal Beyatlı'ya aittir.

PUAN KÜPÜ

Yahya Kemal Beyatlı'nın şiirlerinden bazıları şunlardır:

- *Kendi Gök Kubbemiz* (1961)
- *Eski Şiirin Rüzgârıyla* (1962)
- *Rubailer ve Hayyam'ın Rubailerini Türkçe Söyleyiş* (1963)
- *Edebiyata Dair*
- *Aziz İstanbul* (1964)
- *Eğil Dağlar*
- *Tarih Musahabeleri*
- *Siyâsi Hikâyeler* (1968)
- *Siyasi ve Edebi Portreler*

(Cevap A)

14. 2020 Tokyo Olimpiyat Oyunlarında madalya kaza-nan sporcularımız ve branşlarına ilişkin A, B, C ve D'deki eşleştirmeler doğrudur. Fakat Rıza Kayaalp güreşte madalya alan sporcumuzdur.

PUAN KÜPÜ

Mete Gazoz 2023 Dünya Okçuluk Şampiyon-nası'nda altın madalya almıştır.

(Cevap E)

15. Süper Lig Şampiyonları:
2022-2023 → Galatasaray
2021-2022 → Trabzonspor
2020-2021 → Beşiktaş

(Cevap C)

16. • **Gazap Üzümleri** – John Stenbeck
• **Şeker Portakal** – José Mauro de Vasconcelos
• **Simyacı** – Paulo Coelho
• **1984** – George Orwell
• **Hayvan Çiftliği** – George Orwell

(Cevap A)

GÜNCEL VE ENTELEKTÜEL BİLGİLER

1. Zırhlı Amfibi Hücum Aracı (ZAHA) T.C. Savunma Sanayi Başkanlığı öncülüğünde yürütülen “Kara Araçları” kategorisindeki bir projedir.

(Cevap A)

2. Öncülde sözü edilen yazar Sabahattin Ali'dir.

- **Nurullah Ataç:** *Günlerin Getirdiği - Sözden Söze, Karalama Defteri - Ararken*
- **Yaşar Kemal:** *İnce Memed, Yer Demir Gök Bakır, Yusufçuk Yusuf*
- **Cemal Süreyya:** *Seviş Yolcu, Seveda Sözleri, Üvercinka*
- **Ceyhan Atuf Kansu:** *Balım Kız Dalım Oğul, Söylevi Okurken, Bir Kasabadan Resimler*

(Cevap A)

3. A, B, C ve D şıklarında yazar eşleştirmeleri doğru olup, E şıkkı ise yanlıştır. *Divan-ı Hikmet* Edip Ahmet'in olmayıp, Ahmet Yesevi'nin eseridir. Edip Ahmet'in ise eseri *Atabetü'l Hakayık'tır*.

(Cevap E)

4. Nurcan Taylan, 2004 Atina Olimpiyatları'nda Halil Mutlu ve Taner Sağır ile birlikte halterde altın madalya kazanmışlardır.

(Cevap C)

5. A, B, C ve D'de yer alan eşleştirmeler doğrudur. Fakat E'deki eşleştirme yanlıştır. Çünkü; 2022'de geleneksel sanat dalında ödül Gülbün Mesara'ya verilmiştir. Yavuz Bülent Bakiler ise edebiyat dalında ödülle layık görülmüştür.

PUAN KÜPÜ

Cumhurbaşkanlığı 2021 Kültür ve Sanat Büyük Ödülleri'ni kazananlar:

Bilim kültür - Teoman Duralı, Müzik - İdil Biret, Görsel sanatlar - Alev Ebuzziya, Sinema - Cüneyt Arkin, Edebiyat - Gürbüz Azak, Kaligrafi - Etem Çalışkan, Sahafılık - İbrahim Manav, Vefa ödülü - Kemal Tahir.

(Cevap E)

6. Nuri Bilge Ceylan'ın “*Kış Uykusu*” isimli filmi 2014 yılında 67. Cannes Film Festivali'nde büyük ödül olan Altın Palmiye'ye layık görüldü.

(Cevap C)

7. Eray Şamdan 2020 Tokyo Olimpiyat Oyunları'nda “Karate” branşında madalya almıştır.

(Cevap A)

8. Ovit Dağı Tüneli Rize – Erzurum arası kara yolunda bulunur. Toplam uzunluğu 14,346 kilometre ile Türkiye'nin en uzun tüneli olma özelliğini de taşımaktadır.

(Cevap B)

TEST - 9

GÜNCEL VE ENTELEKTÜEL BİLGİLER

9. "Doğu-Batı ilişkilerinde gerçekleşen büyük değişimlerde oynadığı rolden dolayı" Sovyetler Birliği Cumhurbaşkanı Mihail Gorbaçov 1990 yılı Nobel Barış Ödülü'ne layık görülmüştür.

(Cevap C)

10. Dünya petrollerinin 1/5'inin geçtiği "Hürmüz Boğazı" Amerika ve İran arasında gerginliğe sebep olmaktadır. İran ve Amerika askerî tatbikatlarla burada birbirlerine güç gösterisi yapmaktadırlar.

(Cevap C)

11. *Tutunamayanlar*, Oğuz Atay'ın ilk romanıdır. 1970 yılında TRT Roman Ödülü'nü kazanmıştır ve Türk edebiyatının ilk post modern romanı olarak kabul edilmektedir.

(Cevap D)

12. Brezilyalı yazar Paulo Coelho'nun yazdığı ve yayımlandığı *Simyacı*, İspanya'dan kalkıp Mısır Piramitleri'nin eteklerinde hazinesini aramaya gelen Endülüslü çoban Santiago'nun masalsı yaşamının felsefi öyküsüdür.

- *Şeker Portakalı* - José Mauro de Vasconcelos
- *Veronika Ölmek İstiyor* - Paulo Coelho
- *Bin Dokuz Yüz Seksen Dört* - George Orwell
- *Çavdar Tarlasında Çocuklar* - J. D. Salinger

(Cevap B)

13. Ağlayan Kadın, 1937 yılında Pablo Picasso tarafından yapılmış yağlı boya tablosudur. Liverpool'daki Tate Gallery'de sergilenmektedir. Ağlayan bir kadını betimleyen tablonun yalnızca İspanya İç Savaşı'nın acılarını değil, zulmün evrensel tanımını yansıttığı düşünülmektedir.

PUAN KÜPÜ

Salvador Dalí: Belleğin Azmi, Haşlanmış Fasulyeli Yumuşak Yapı, Filler ve Kuğular, Aziz Antonius'un Baştan Çıkarılışı

Vincent van Gogh: Yıldızlı Gece, Ayçiçekleri, Arles'daki Yatak Odası, Dr. Gachet'nin Portresi, Keder

Johannes Vermeer: Küçük Sokak, İnci Küpeli Kız, Delft Manzarası, Süt Boşaltan Kadın

Leonardo da Vinci: Mona Lisa, Son Akşam Yemeği, Vitruvius Adamı

(Cevap C)

14. Gelişmiş ve Gelişmekte Olan 20 Ülke'nin (G-20) 2024'de dönem başkanlığını Brezilya yürütecektir.

PUAN KÜPÜ

2025 yılı G-20 dönem başkanı Güney Afrika Cumhuriyeti olacaktır.

(Cevap D)

15. Bir bilim adamının yayınladığı eser, bir romancının romanı, bir bestecinin bestesi üzerinde sahiplerine tanınmış mutlak haklara "fikri haklar" denir. Bilimsel eserler, roman, şiir, sinema gibi ürünlere "fikir ve sanat eserleri", bunların üzerindeki yaratıcısının sahip olduğu hakka da "telif hakkı" denir.

(Cevap A)

16. A, B, C ve D'de verilenler T.C. Savunma Sanayi Bakanlığı öncülüğünde yer alan "Havacılık ve Uzay" projelerindendir. Fakat SATMP hava savunma ve silah mühimmat sistemleri alanındaki projelerden biridir.

(Cevap E)